

Anna Sobiecka Dzieje teatru w Słupsku 1945-2008

Anna Sobiecka

Dzieje teatru w Słupsku

1945-2008

zarys historyczno-dokumentacyjny

Akademia Pomorska w Słupsku

Anna Sobiecka

Dzieje teatru w Słupsku

1945-2008

zarys historyczno-dokumentacyjny

Słupsk 2009

Recenzent prof. dr hab. Jan Ciechowicz

**Projekt zrealizowano przy pomocy finansowej
Gminy Miejskiej Słupsk**

644

Redakcja
Ewa Maksym

Projekt okładki
Anna Sobiecka

Na okładce plakaty ze zbiorów Nowego Teatru im. Witkacego w Słupsku
(autorstwa Henryka Sawki, Andrzeja Pagowskiego, Dariusza Milińskiego,
Miłosza Siwki, Grzegorza Sujeckiego, Cezarego Bożemskiego, Andrzeja Szulza,
Kazimierza Jałowczyka, Mariusza Brokosa, Roberta Bąka)
oraz logo poszczególnych teatrów.

Publikacja udostępniona nieodpłatnie na podstawie licencji
CC BY-NC-ND 3.0 PL

Pełny tekst licencji:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/>

W przypadku umieszczania pliku książki na innych serwerach
prosimy o zaznaczenie źródła pochodzenia pliku:

<https://www.wydawnictwo.apsl.edu.pl>

ISBN 978-83-7467-089-0

Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej w Słupsku
ul. K. Arciszewskiego 22a, 76-200 Słupsk
tel. 0 59 84 05 378, 0 59 84 05 375; faks 0 59 840 54 75
www.wydawnictwo.apsl.edu.pl e-mail: wydaw@apsl.edu.pl
Druk i oprawa: Sowa – Druk za życzenie
www.sowadruk.pl tel 0 22 432 81 40

Obj. 16,4 ark. wyd., format B5

WSTĘP

Prowincja lub – jak niektórzy wolą – mała ojczyzna zajmuje we współczesnych badaniach historycznoliterackich¹ miejsce raczej marginalne². Znaczące jest to, że oba określenia: prowincja i „mała ojczyzna” – mają swoje jakże różne konotacje semantyczne. Prowincja/prowincjonalizm prawie zawsze kojarzy się z czymś mniej ciekawym i niemal negatywnym, podczas gdy określenie mała ojczyzna nabiera nacechowania dodatniego, budzącego zainteresowanie i pewien niedosyt. Można też zaryzykować stwierdzenie, że w czasach wszechobecnej globalizacji i otwarcia polskiego życia i kultury na Wschód i Zachód, znaczenie określenia prowincja uległo dużym zmianom. Jeszcze w drugiej połowie XIX wieku w *Encyklopedii Orgelbranda*, wydanej w Warszawie w roku 1866, prowincja oznaczała miejsce różne i przeciwstawne w stosunku do stolicy

¹ Nieco inaczej kategoria prowincji prezentuje się w badaniach socjologicznych oraz w badaniach z dziedziny pedagogiki społecznej, w których odnaleźć można wiele prac na ten temat, np. S. Ossowski, *Analiza socjologiczna pojęcia ojczyzna*, [w:] tegoż, *Z zagadnień psychologii społecznej*, Warszawa 1967 czy W. Theiss, *Mała ojczyzna: perspektywa edukacyjno-uitylitarna*, [w:] *Mała ojczyzna. Kultura – Edukacja – Rozwój lokalny*, red. naukowa W. Theiss, Warszawa 2001. Zagadnienie małych ojczyzn jest także przedmiotem rozpraw historyków, m.in. R. Wapiński, *Polska i małe ojczyzny Polaków. Z dziejów kształtowania się świadomości narodowej w XIX i XX wieku po wybuchu II wojny światowej*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1994.

² Zagadnieniu prowincji poświęcona była między innymi konferencja naukowa zorganizowana w roku 1993 na Uniwersytecie w Białymstoku, jak również cykliczne spotkania etnograficzne w Sandomierzu pt. „Tradycja z przyszłością”, spośród których ostatnie (z roku 2007) odbywało się właśnie pod hasłem „pochwała prowincji”. Por. *Doświadczenie prowincji w literaturze polskiej II połowy XIX i XX wieku*, pod red. E. Paczoskiej i R. Chodźki, Białystok 1993 oraz „Polska Sztuka Ludowa – Konteksty” 2008, nr 2 [tu m.in. tekst Czesława Robotyckiego, „Prowincja” z antropologicznego punktu widzenia. Refleksja z perspektywy dylematów komunikacji kulturowej].

państwa³. Obecnie prawie każde większe miasto aspiruje do tego, aby być centrum (kulturalnym, ekonomicznym, przemysłowym, naukowym itp.) regionu, okręgu, powiatu czy też województwa, podpisuje różnorodne umowy partnerskie z ośrodkami i miastami zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami, próbuje wreszcie zmieniać się (w każdy niemal dostępny sposób), stawiając na nowoczesność i atrakcyjność⁴. Można nawet odnieść wrażenie (może zresztą złudne), iż wszyscy żyjemy na prowincji, czyli wszędzie, gdzieś w niedookreślonym wymiarze przestrzennym. Aspiracje do tego, by wyrwać się spod swoistego „piętna prowincji”, jakkolwiek wartościowe i zasługujące na uznanie, nie zawsze są jednak realne. Do kategorii prowincji można też podchodzić z perspektywy małej ojczyzny, która oznacza miejsce zamieszkania, ale i zakorzenienia człowieka, miejsce, które go kształtuje i z którym się na różne sposoby identyfikuje⁵. Wiesław Theiss małą ojczyznę określa zarówno jako przestrzeń geograficzną i społeczno-kulturową, jak i miejsce w pewien sposób symboliczno-mitotwórcze. Jego zdaniem teren małej ojczyzny nie musi pokrywać się z administracyjnie wyznaczonym obszarem gminy, małego miasta, wsi czy wielkomiejskiej dzielnicy. Jest to przede wszystkim przestrzeń pozbawiona określonych granic, odgrywająca istotną rolę w budowaniu osobowej świadomości ludzi z nią utożsamiających się. To nade wszystko miejsce doświadczeń, przeżyć, tworzenia się niezmiernie ważnych więzi lokalnego środowiska oraz zakorzenienia ludzi we własnej, właśnie lokalnej, tradycji i historii⁶ oraz formowania się indywidualnych osobowości i biografii. Mała ojczyzna to także płaszczyzna.

W przyjętej tu perspektywie badawczej mała ojczyzna oznacza szczególną przestrzeń psychofizyczną, powstałą w wyniku różnorodnych związków intelektualnych oraz emocjonalnych jednostki, zarówno z jej najbliższym otoczeniem, jak i lokalnym środowiskiem. Z takiej też perspektywy – małej, lokalnej i właśnie prowincjonalnej – poddane zostały oglądowi dzieje teatralnych tradycji Słupska, miasta, które prawa miejskie otrzymało w roku

³ Por. *Encyklopedia Orgelbranda*, Warszawa 1866, t. 1, „prowincja – pojęcie używane jako odróżnienie i przeciwstawienie wszelkich innych miejscowości w stosunku do stolicy państwa”, cytata za: *Doświadczenie prowincji w literaturze...*, s. 5.

⁴ Tendencje te są również typowe dla Słupska, którego miastami partnerskimi są m.in.: Carlisle (Wielka Brytania), Vantaa (Finlandia), Flensburg (Niemcy), Archangielsk (Rosja), Bari (Włochy), Buchara (Uzbekistan), Vordingborg (Dania), Cartaxo (Portugalia). Dnia 13 lipca 2003 roku została też podpisana deklaracja o współpracy w ramach Dwumiasta między władzami Słupska i Ustki.

⁵ Por. S. Ossowski, *Analiza socjologiczna...*

⁶ Por. W. Theiss, *Mała ojczyzna...*, s. 11.

1310, w latach 1975-1998 pełniło funkcję stolicy regionu administracyjnego dawnego województwa słupskiego, a od 1 stycznia 1999 roku funkcjonuje jako powiat grodzki w ramach województwa pomorskiego. Utrata statusu miasta wojewódzkiego, która nastąpiła w wyniku reformy administracyjnej kraju była – z perspektywy najnowszej historii miasta – bolesnym ciosem i z pewnością przyczyniła się do pogłębienia jego prowincjonalnego charakteru, choć z punktu widzenia istnienia oraz funkcjonowania słupskich instytucji kulturalno-teatralnych podejmowane były istotne i ważne próby przełamania tego stereotypu. Mimo że moim celem nie będzie zrekonstruowanie historii samego miasta, to jednak na kilka ważnych faktów z jego dziejów należy z pewnością zwrócić uwagę⁷. Początki historii Słupska sięgają przełomu VIII i IX wieku. Wówczas na nieistniejącej współcześnie wyspie, tam gdzie obecnie znajduje się kościół św. Ottona, a utworzonej przez ramiona rzeki Słupi, powstał niewielki gród obronny, w miejscu istniejącej już wcześniej przeprawy przez rzekę na ważnym szlaku komunikacyjno-handlowym łączącym Gdańsk ze Szczecinem. Ta szczególna lokalizacja pomiędzy dwoma większymi i znacznie ważniejszymi ośrodkami przez wiele lat (a nawet po dzień dzisiejszy) wyznaczała miejsce miasta.

Za panowania Mieszka I oraz na początku XI wieku Ziemia Słupska należała do państwa Piastów. W wieku XII w pewnej odległości od grodu powstała otwarta osada i najstarszy słupski kościół pod wezwaniem św. Piotra. W tym czasie Słupskiem – zwanym *Castellanina Slupensis* – władali książęta sławieńscy, zwani Raciborzycami. Pierwsza wzmianka źródłowa mówiąca o Słupsku jako mieście – „*civitas*” pochodzi z roku 1269. Informacja ta odnosi się do osady położonej na terenie obecnej starówki. Jednak prawdopodobnie wcześniej, bo już w roku 1265 książę Świętopełk nadał Słupskowi miejskie prawa lubeckie. W roku 1307 Święcowie, możnowładczy ród piastujący w mieście liczne urzędy, dopuścili się zdrady i oddali Ziemię Słupską pod panowanie brandenburskie, uzyskując w zamian dożywotnio urząd kasztelański w Słupsku. Dnia 9 września 1310 roku margrabiowie brandenburscy Jan i Waldemar dokonali relokacji Słupska. W roku 1329 książęta szczecińscy Otton I oraz Barnim III Wielki oddali Ziemię Słupską Krzyżakom, zaś w roku 1368 nastąpiło wyodrębnienie się Księstwa Słupskiego. Wówczas Słupsk był nie tylko jego stolicą, ale zarazem rezydencją książęcą. Pierwszym wład-

⁷ Dzieje Słupska doczekały się już kilku syntetycznych opracowań. Por. m.in.: *Ziemia słupska*, oprac. J. Waśniewski, Kraków 1964; *Historia Słupska...*, pod red. S. Gierszewskiego, Poznań 1981 oraz J. Lindmajer, T. Machura, J. Spors, B. Wachowiak, *Dzieje Słupska*, Słupsk 1986.

cą księstwa został Bogusław V z rodu Gryfitów. Kolejne ważne wydarzenia związane z dziejami miasta przypadły na lata przełomu XIX i XX wieku. Słupsk zaczął być wówczas ważnym ośrodkiem przemysłowym na wschodnich terenach niemieckiego Pomorza. W roku 1915 w podślupskich Jezierzycach powstał port lotniczy dla sterowców, a rok później lotnisko przy ulicy Grottgera. W roku 1936 w Redzikowie powstaje lotnisko wojskowe Luftwaffe, z którego w pierwszych dniach działań wojennych 1939 roku startowały samoloty bombardujące Westerplatte, Hel, Oksywie oraz polską flotę wojenną. Dnia 8 marca 1945 roku do Słupska wkroczyły wojska rosyjskie, co rozpoczęło proces przywrócenia miastu polskiej państwowości. W końcu 1945 roku w Słupsku przebywało już ponad trzynaście tysięcy Polaków, głównie przesiedleńców, w tym repatrianci ze Związku Radzieckiego oraz ludność powracająca z Niemiec⁸. Rok 1945 stanowił także wyraźną cezurę w historii ponownie polskiego miasta położonego nad rzeką Słupią, w centralnej części Pomorza Środkowego, pomiędzy Gdańskiem a Szczecinem.

Współczesność Słupska to okres zmagania się dwóch zasadniczych – jak się wydaje – tendencji; z jednej strony życia ze swoistym piętnem prowincji i bycia prowincjuszem, z drugiej – próby przełamania stereotypu człowieka i miasta skazanego na prowincjonalizm. Z tego też powodu widoczny jest obecnie w życiu społeczno-publicznym swoisty renesans problematyki małych ojczyzn, który próbuje przełamywać zarówno utrwalone społecznie stereotypy prowincjonalności, jak i stanowi próbę dowartościowania tego wszystkiego, co bliskie i małe z punktu widzenia przestrzeni geograficznej i społeczno-kulturowej⁹. Renesans ten należy zapewne łączyć z procesami

⁸ W roku 1939 w Słupsku mieszkało ponad 50 tysięcy osób i był zaliczany do większych ośrodków prowincjonalnych wschodnich Niemiec. Tuż po zakończeniu działań wojennych w mieście przebywało około 75 tysięcy osób, głównie Niemców autochtonów, polskich robotników przymusowych. Stopniowo wzrastała też liczba polskich osadników z 13 tys. (grudzień 1945) do 43 tys. (grudzień 1950). Por. S. Łach, *Osadnictwo polskie w Słupsku w 1945 roku*, „Słupskie Prace Humanistyczne” 1986, nr 6a, s. 115-135 oraz tegoż, *Osadnictwo polskie w Słupsku w latach 1946-1950*, „Słupskie Prace Humanistyczne” 1987, nr 7a, s. 87-106.

⁹ Pomorską małą ojczyznę starają się dowartościować organizatorzy cyklu przedsięwzięć naukowych, opisujących przestrzeń literacką, artystyczno-kulturową, socjologiczną oraz antropologiczną Pomorza. Por. *Wielkie Pomorze. Mit i literatura*, pod. red. A. Kuik-Kalinowskiej, Gdańsk-Słupsk 2009. Kolejne konferencje oraz tomy konferencyjne będą prezentowały inne aspekty badawcze, tj. *Wielkie Pomorze – tożsamość i wielokulturowość* (konferencja tak zatytułowana odbyła się w październiku 2009 roku w Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku) oraz *Wielkie Pomorze – literackie konstrukcje i dekonstrukcje*.

transformacji społeczno-politycznej i upadkiem PRL-u. Zachodzące przemiany gospodarcze, budowa struktur samorządowych, a wreszcie kształtowanie się nowych postaw obywatelskich – to tylko niektóre przejawy aktywizowania lokalnych społeczności, które na różne sposoby usiłują odbudować własną tożsamość lokalną i regionalną. W ten oto sposób mała ojczyzna staje się przestrzenią bardziej znaną, bezpieczną, dzięki której ludzie czują się bardziej „u siebie”¹⁰. Stąd też narodził się pomysł opracowania monograficznej publikacji zatytułowanej *Dzieje teatru w Słupsku. Zarys historyczno-dokumentacyjny*. Jej celem jest prezentacja historii najważniejszych i zarazem najciekawszych placówek teatralnych Słupska, funkcjonujących tu w latach 1945-2008 oraz repertuaru poszczególnych instytucji. Przemiany zachodzące w życiu teatralnym miasta są rozpatrywane w odniesieniu do możliwości i warunków funkcjonowania teatrów instytucjonalnych oraz innych typów placówek o podobnym charakterze (zespoły prywatne, amatorsko-zawodowe, grupy młodzieżowe i alternatywne) miasta typowo prowincjonalnego, dla którego wszelkie instytucje teatralne stanowią niezwykle cenne źródło inicjatyw kulturowych. Swoiste „piętno prowincji” i prowincjonalizmu z pewnością zaważy na oglądzie dziejów słupskich teatrów dramatycznych.

W pracy przyjęty został porządek chronologiczny rozważań związany z dziejami powstających w Słupsku kolejno scen dramatycznych, co umożliwiło uporządkowanie dość obszernego materiału badawczego. Zakres obserwacji obejmuje sześćdziesiąt trzy lata (1945-2008). Rozważania otwiera rozdział zatytułowany *Teatr w Słupsku – próba periodyzacji*, który w największym skrócie przybliży wczesne lata historii teatru w Słupsku oraz lata późniejsze, związane z powstaniem w mieście placówek teatralnych zarówno o charakterze zawodowym, jak i amatorskim. Zarys historii poszczególnych słupskich instytucji teatralnych jest zarazem próbą periodyzacji ich dziejów.

¹⁰ Podobny cel stawia sobie praca zbierająca baśnie, legendy i opowieści z terenu Pomorza Środkowego, publikowane w języku niemieckim na przełomie XIX i XX wieku, podane w nowej formie przez Jolantę Nitkowską-Węglarz. Ta „próba przywrócenia z niepamięci baśni pomorskich” jest jednocześnie próbą przywrócenia lokalnej tożsamości współczesnym mieszkańcom Słupska i jego najbliższych okolic. Por. J. Nitkowska-Węglarz, *Baśnie regionu słupskiego*, Słupsk 2002. Na uwagę zasługują także lokalne serie wydawnicze promujące „małą słupską ojczyznę”, tj. seria „Nasza Pomorska Mała Ojczyzna” oraz seria wydawnicza pt. *Materiały do poznania regionalizmu słupskiego*, wydawana przez Koło Miłośników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego „Dolina Słuppi” Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Bibliografia uwzględniła ważniejsze słupskie regionalia.

W kolejnych rozdziałach prezentowane będą najważniejsze sceny teatralne, dramatyczne i lalkowe, ich historia oraz dokonania artystyczne, tj. Państwowy Teatr Lalki „Tęcza”, Teatr Dramatyczny w Słupsku, Teatr Rondo, Nowy Teatr oraz inne mniejsze inicjatywy i grupy teatralne funkcjonujące w mieście, zarówno zawodowe, zawodowo-amatorskie, jak i w pełni amatorskie, np. Teatr Impresaryjny, prywatny Teatr Władca Lalek, studencki Teatr KontemPlujący, czy wreszcie młodzieżowe grupy teatralne funkcjonujące przy Słupskim Ośrodku Kultury oraz Młodzieżowym Centrum Kultury. Z kolei wnioski końcowe monografii są próbą odpowiedzi na pytanie: czy oraz na ile teatralna prowincja może być współcześnie czynnikiem kulturotwórczym oraz miastotwórczym dla stutysięcznej aglomeracji, a także czy teatr jako instytucja promująca pewne wartości artystyczno-estetyczne może być postrzegana jako ważny element kulturalnego rozwoju prowincjonalnego miasta?

Dodatkowo praca opatrzona została rozbudowanym zapleczem dokumentacyjnym, dołączonym osobno do każdego typu sceny, którego celem było zebranie podstawowych materiałów historyczno-teatralnych w odniesieniu do wszystkich słupskich scen teatrów¹¹. W każdym rozdziale prezentującym poszczególne placówki teatralne znajdują się więc aneksy, zawierające nie tylko szczegółowe wykazy premier poszczególnych scen, ale także wykazy najważniejszych osiągnięć, inicjatyw czy też nagród przyznawanych teatrom. W ten sposób niniejsza monografia stanowi uzupełnienie opracowań naukowych, dotyczących historii teatru w Polsce, zwłaszcza w odniesieniu do stanu badań scen prowincjonalnych, bowiem dzieje teatru słupskiego nie zostały dotąd opracowane¹². Droga „od dokumentacji do in-

¹¹ Wyjątkiem będzie próba rekonstrukcji repertuaru Teatru Polskiego oraz miejskiego w Słupsku, która nie jest obecnie możliwa ze względu na brak możliwości dotarcia do kompletnego zestawu numerów jedyne go słupskiego czasopisma z lat 1947-1948, tj. „Kurier Słupski”. Repertuar ten zostanie opracowany i poddany charakterystyce w kolejnej części dziejów słupskiego teatru, tj. *Teatr w Słupsku. Instytucja artystyczna*.

¹² Dzieje scen prowincjonalnych zlokalizowanych w różnych ośrodkach teatralnych (Lublin, Toruń, Kalisz, Płock, Pułtusk) stały się już tematem wielu opracowań naukowych. W większości przypadków są to również dzieje ośrodków ze znacznie bogatszymi tradycjami teatralnymi, choć nie można zapominać o specyficznej historii Słupska jako miasta, które powróciło do Macierzy dopiero w roku 1945. Por. np. S. Kruk, *Życie teatralne w Lublinie (1782-1918)*, Lublin 1982; S. Kaszyński, *Dzieje sceny kaliskiej 1800-1914*, Łódź 1962 oraz *Teatralia kaliskie. Materiały do dziejów sceny kaliskiej 1800-1970*, Łódź 1972; S. Kwaskowski, *Teatr w dawnym Toruniu 1920-1939*,

terpretacji” stanowi także optymalny punkt wyjścia do przyszłych podsumowań najważniejszych dokonań artystycznych słupskich teatrów, rozumianych jako przyczynek do „historii możliwej do napisania”¹³.

Ze względu na stosunkowo niewielką liczbę opracowań rejestrujących życie teatralne w Słupsku¹⁴, konieczne było przeprowadzenie badań źródłowych oraz zebranie informacji rozproszonych w lokalnej prasie oraz w publikacjach informacyjnych wydawanych przez niektóre słupskie teatry, głównie o charakterze jubileuszowo-okolicznościowym¹⁵. Główną podstawę materiałową monografii stanowiły zbiory archiwalne zgromadzone w słupskim oddziale Państwowego Archiwum w Koszalinie (zwłaszcza w odniesieniu do wczesnego okresu historii słupskiego teatru), jak również w archiwach (a częściej w pracowniach, które tę funkcję usiłują pełnić) poszczególnych placówek teatralnych: Teatru Impresaryjnego (obecnie Polska Filharmonia *Sinfonia Baltica*), Nowego Teatru im. Witkacego w Słupsku, Powiatowego, a następnie Wojewódzkiego Domu Kultury (dziś Słupskiego

Bydgoszcz 1975; A. Sikorski, *Teatr w Pułtusk*, Pułtusk 1992; B. Konarska-Pabiniak, *Teatr w dawnym Płocku 1808-1939*, Płock 1984; *Płocka Melpomena. Teatr zawodowy i amatorski 1808-1975*, Płock 1998; *80 lat teatru w Toruniu 1920-2000*, pod red. J. Skuczyńskiego, Toruń 2000.

¹³ Zgadzam się z Janem Michalikiem, iż nie można opracować dziejów konkretnego teatru bez uprzedniego systematycznego zgromadzenia możliwie pełnej dokumentacji, a także zaproponowania jej wyjściowej interpretacji, traktując te działania jako punkt wyjścia do opracowania historii „możliwej do napisania”. Por. J. Michalik, *Od dokumentacji do interpretacji dziejów jednego teatru*, [w:] tegoż, *Teatr w Sejmie*, Kraków 2009, s. 177, [pierwodruk pt.] *Problematyka opisu jednego teatru. Z doświadczeń praktyka*, [w:] *Od dokumentacji do interpretacji, od interpretacji do teorii*, pod red. D. Kuźnickiej i H. Samsonowicz, Warszawa 1998.

¹⁴ Wczesne lata historii Teatru Polskiego, a następnie Teatru Miejskiego w Słupsku zostały odnotowane jedynie w pracy Michała Misiornego, jednakże bez sięgania do archiwaliów oraz teatraliów zgromadzonych bezpośrednio w Słupsku, głównie w słupskim oddziale Państwowego Archiwum w Koszalinie. W pracy Misiornego niezrekonstruowano także repertuaru tej sceny. Por. M. Misiorny, *Teatry dramatyczne Ziemi Zachodnich 1945-1960*, Poznań 1963, s. 151-153.

¹⁵ Wśród najważniejszych prac wymienić należy: *Pięć lat słupskiego Teatru Dramatycznego* (praca niepublikowana), *Słupski Teatr Dramatyczny 1977-1987*, pod red. M. Mireckiej, J. Ślipińskiej, Słupsk 1987 (broшуra); I. Gubernat, *Dziesięciolecie działalności teatru słupskiego*, „Słupskie Prace Humanistyczne” 1990, nr 9a; seria jubileuszowych opracowań poświęconych Państwowemu Teatrowi Lalki „Tęcza” z lat 1971, 1976, 1996, 2006 czy J. Krawczykiewicz, *35 rocznica powstania Teatru Rondo*, Słupsk 2007. Pozostałe pozycje zostaną zaprezentowane w poszczególnych rozdziałach monografii oraz w końcowej bibliografii.

Ośrodka Kultury), Młodzieżowego Centrum Kultury. Choć na marginesie – z zalem – należy zauważyć, iż sposób archiwizowania przez śląskie sceny niezbędnych teatrów pozostawia wiele do życzenia. Większość placówek zazwyczaj nie ma odrębnych pracowni dokumentacyjnych, a układ materiałów, które są gromadzone (najczęściej przez dział organizacji widowni bądź dział promocji teatrów), bywa przypadkowy i z reguły niekompletny¹⁶. Z punktu widzenia historii teatru dawnego, ale także tego najnowszego – zebranie materiałów źródłowych w takiej sytuacji jest utrudnione. Być może należy to odebrać jako sygnał dość prowincjonalnego (jeśli nie całkowicie nieprofesjonalnego) podejścia do problemu gromadzenia informacji źródłowych dla historyka teatru, a zwłaszcza teatru mieszczącego się na prowincji. Rekonstruując wykazy premier kolejnych śląskich sezonów teatralnych, dane archiwalne gromadzone w poszczególnych instytucjach, zestawiano również z lokalnymi doniesieniami prasowymi oraz informacjami zawartymi w kolejnych rocznikach *Almanachu sceny polskiej* oraz *Polskiej bibliografii literackiej*. Dzieje i najnowsze wydarzenia teatralne poddałam zaś oglądowi głównie na podstawie doniesień śląskiej prasy. Równie ważne źródło informacji stanowią prywatne archiwa teatralne aktorów, reżyserów oraz instytucji prywatnych czy studenckich (Teatr Władca Lalek, Teatr Konpempłujący, Teatr STOP, teatr Daniela Kalinowskiego), a także gromadzone tam plakaty, programy, projekty oraz notatki, które w bardzo wielu sytuacjach są jedynym już dzisiaj źródłem informacji repertuarowych, a także dokumentacyjnych.

W tak zakreślonych ramach chronologicznych oraz metodologicznych zaprezentowane zostały dzieje śląskich scen zawodowych oraz amatorskich funkcjonujących w latach 1945-2008. Choć należy pamiętać, iż właściwie każdy dokument rejestrujący życie teatralne prowincjonalnego miasta czy też każdy inny aspekt jego indywidualnego rozwoju, powinien być traktowany jako pochodna znacznie ogólniejszych zjawisk oraz przemian współczesnego życia społeczno-kulturalnego. Stąd słuszne wydaje się, by rozpatrywać je w możliwie szerokim kontekście kulturowym, tak by swoiste „piętno” prowincji/prowincjonalizmu/prowincjonalności nie przysłaniało nam piękna prowincji, czy też małej ojczyzny każdego z nas.

Podkreślić również trzeba, iż wstępny zarys historyczno-dokumentacyjny uzupełniony zostanie w przyszłości rozważaniami skupionymi wokół naj-

¹⁶ Wyjątkiem jest Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” oraz Nowy Teatr im. Witkacego w Śląsku. Stosunkowo dobrze domontują swoją działalność sceny prywatne i studenckie.

ważniejszych dokonań artystycznych miejskich placówek teatralnych. Sygnalizowana wstępnie praca zatytułowana *Teatr w Słupsku. Instytucja artystyczna* stanowić będzie kontynuację oraz konieczne dopełnienie badań rozpoczętych wokół dziejów słupskich teatrów. Tym samym cały projekt badawczy rozpisany na dwie części – *Dzieje teatru w Słupsku. Zarys historyczno-dokumentacyjny* oraz *Teatr w Słupsku. Instytucja artystyczna* – będzie modelowo wpisywał się w rozwiązania przyjęte dla większości współczesnych prac historyczno-teatralnych, w których ogląd historyczno-dokumentacyjny stanowi jedynie punkt wyjścia dla problemowych badań opisowo-analitycznych.

Teatr w Słupsku – próba periodyzacji

Lata 1945-1952

Historię polskiego teatru w Słupsku otwierają wydarzenia roku 1945¹. Tuż po wyzwoleniu miasta (9 marca 1945 roku) i przyłączeniu Słupska do ziem polskich, na tereny Pomorza zaczęli masowo napływać repatrianci oraz przesiedleńcy². Nastąpił dynamiczny rozwój inicjatyw kulturalnych, który miał przyspieszyć integrację Ziem Odzyskanych z Polską. Jedną z pierwszych placówek o charakterze kulturalnym w wyzwolonym Słupsku był Teatr Polski³, który swoje

¹ Dzieje Słupska doczekały się kilku monograficznych opracowań historycznych, w których można także odnaleźć informacje o rozwoju życia kulturalnego, w tym teatralnego. Por. m.in.: *Ziemia słupska*, oprac. J. Waśniewski, Kraków 1964; *Z najnowszych dziejów Słupska i ziemi słupskiej (1945-1965)*, pod red. K. Podoskiego, Poznań 1969, *Historia Słupska*, pod red. S. Gierszewskiego, Poznań 1981 oraz J. Lindmajer, T. Machura, J. Spors, B. Wachowiak, *Dzieje Słupska...*

² Sytuację polskich osiedleńców w Słupsku w roku 1945 oraz w latach późniejszych charakteryzował szczegółowo Stanisław Łach. Por. S. Łach, *Osadnictwo polskie w Słupsku w 1945 roku*, „Słupskie Prace Humanistyczne” 1986, nr 6a, s. 115-135 oraz tegoż: *Osadnictwo polskie w Słupsku w latach 1946-1950*, „Słupskie Prace Humanistyczne” 1987, nr 7a, s. 87-106. Problemy osadnictwa oraz powojenne przekształcenia narodowościowe na Ziemiach Zachodnich i Północnych przybliży także praca pt. *Ziemie Odzyskane/Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005. 60 lat w granicach państwa polskiego*, pod red. A. Saksona, Poznań 2006.

³ Wczesne lata historii Teatru Polskiego, a następnie Teatru Miejskiego w Słupsku zostały odnotowane w pracy Michała Misiornego, jednakże bez sięgania do archiwaliów zgromadzonych bezpośrednio w Słupsku, głównie w słupskim oddziale Państwowego Archiwum w Koszalinie. Por. M. Misiorny, *Teatry dramatyczne Ziem*

przedstawienia organizował w pomieszczeniach dawnego bractwa kurkowego, w obszernej sali budynku Strzelnicy Obywatelskiej znajdującej się przy zbiegu ulic 9 Marca oraz Władysława Jagiełły (obecnie ulice Stefana Jaracza oraz Jana Pawła II)⁴. W czerwcu 1945 roku niemiecka grupa teatralna *Volksbühne*, kierowana przez autochtona Witolda Thielmana (a właściwie Tylmana)⁵, przejęła teatr spod radzieckiego zarządu. Kiedy niemieckich aktorów wysiedlono do Rostoka, inicjatywę organizacji sceny dramatycznej w Słupsku przejęli Polacy⁶. W lipcu grupa amatorów pod kierownictwem reżysera Tadeusza Żuchniewskiego, wystąpiła do władz miejskich oraz Związku Artystów Scen Polskich z prośbą o utworzenie samodzielnego teatru. Wkrótce udało się zorganizować 13-osobowy zespół, który rozpoczął działalność pod nazwą Teatr Polski w Słupsku⁷. Zespół tworzyli: Aleksander Jagiełło (tancerz), Janusz Nowak (aktor), Wiktoria Iwanowska (aktorka), Zofia Komorowska (aktorka), Zbigniew Gaziński (aktor), Bernard Dzikiewicz (aktor), Janina Wojciechowska (aktorka), Mieczysław Mitkiewicz (aktor), Antoni Kalinowski (tancerz), Janina Roliczówna (tancerka) i Bogumiła Wązikowska (tancerka). Kierownikiem artystycznym teatru został Edward Łada-Cybulski, zaś kierownikiem literackim oraz reżyserem Tadeusz Żuchniewski⁸.

Zachodnich 1945-1960, Poznań 1963, s. 151-153. Informacje repertuarowe można odnaleźć także w numerze monograficznym „Pamiętnika Teatralnego” 1975, z. 3-4, tj. *Teatry polskie w trzydziestoleciu (1944-1974)*. Słownik, oprac. B. Berger, T. Bogucka, Z. Wilski, M. Wosiek, K. Zawadzka, a także w kolejnych rocznikach *Almanachu sceny polskiej* za lata 1944-1959, pod red. A. Chojnackiej [dostępna wersja elektroniczna]. Pełna charakterystyka funkcjonowania teatrów w Słupsku w latach 1945-1952, łącznie z próbą odtworzenia pełnego repertuaru, znajdzie się w pracy *Teatr w Słupsku. Instytucja Artystyczna*.

⁴ Budynek ten, zwany później Starym Teatrem, został rozebrany w połowie lat siedemdziesiątych XX wieku. Por. *Ziemia Słupska...*, s. 53-54.

⁵ Witold Thielman, a właściwie Tylman, aktor urodzony w Słupsku w roku 1922, po repatriacji niemieckiego zespołu pozostał w Polsce i zaangażował się do słupskiego teatru. Później związany był ze scenami w Szczecinie, Białymstoku oraz w Jeleniej Górze (Teatr Dolnośląski w Jeleniej Górze w latach 1948/1949 do 1953). Por. Witold Tylman [hasło osobowe], *Słownik biograficzny teatru polskiego 1765-1965*, red. naczelny Z. Raszewski, na podstawie materiałów S. Dąbrowskiego, Warszawa 1973, t. 1, s. 742 oraz „Teatr” 1953, nr 21, s. 23.

⁶ Por. M. Misiorny, *Teatry dramatyczne...*, s. 15.

⁷ Por. (a) A. Radzik, *Ze starych kronik*, „Zbliżenia” 1984, nr 40, s. 7.

⁸ Por. J. Lindmajer i in., *Dzieje Słupska...*, s. 340 oraz *Z najnowszych dziejów Słupska...*, s. 308 oraz Państwowe Archiwum w Koszalinie oddział w Słupsku, zespół archiwalny: Miejska Rada Narodowa i Zarząd Miejski 1945-1950, Wydział Społeczny,

We wrześniu 1945 roku z inicjatywy Wydziału Oświaty, Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego miasta Słupska powołano Miejską Radę Kultury. Jej Komisja Teatralna za swój priorytet uznała przejęcie nadzoru nad teatrem jako obiektem miejskim⁹. Ostatecznie Miejska Rada Narodowa oraz jej Wydział Kultury i Sztuki przejęły zarząd nad teatrem decyzją z dnia 27 października 1945 roku, powierzając kierownictwo sceny oraz kierownictwo literackie sekcji dramatycznej Tadeuszowi Żuchniewskiemu¹⁰. Repertuar Teatru Polskiego w Słupsku składał się głównie z lekkich komedii oraz fars¹¹ (np. *To moje bobo Mayo*, *Wujaszek z Gdyni* K. Turzańskiego, *Pożegnanie lata* Tadeusza Żuchniewskiego i Czesława Domaradzkiego), a także nieco ambitniejszych sztuk Aleksandra Fredry – *Damy i huzary*, Gabrieli Zapolskiej – *Moralność pani Dulskiej* (gościnne występy Teatru Polskiego ze Szczecina), czy Michała Błuckiego *Klub kawalerów*, cieszących się wciąż rosnącym zainteresowaniem słupskiej publiczności¹². Ze względu na zróżnicowanie narodowe lokalnej społeczności

Organizacja teatru w Słupsku 1945, nr 322, Skład zespołu artystycznego Teatru Polskiego w Słupsku.

⁹ Por. Państwowe Archiwum w Koszalinie oddział w Słupsku, zespół archiwalny: Miejska Rada Narodowa i Zarząd Miejski 1945-1950, Wydział Społeczny, Sprawozdania sytuacyjne dotyczące rozwoju szkolnictwa, kultury i sztuki 1945-1948, nr 317 oraz Miejska Rada Narodowa i Zarząd Miejski 1945-1950, Wydział Społeczny, Organizacja teatru w Słupsku 1945, nr 322, Memoriał Miejskiej Rady Kultury w sprawie przejęcia teatru. W dalszej części zespoły archiwalne opisywane będą skrótem: MRN i ZM 1945-1950, nr 317 oraz MRN i ZM 1945-1950, nr 322.

¹⁰ Por. MRN i ZM 1945-1950, nr 322, Memoriał Miejskiej Rady Kultury w sprawie przejęcia teatru.

¹¹ Model sceny bulwarowej – z dominującym repertuarem farsowo-komediowym – Misiorny traktuje jako typowy przejaw sytuacji polskich teatrów na Ziemiach Zachodnich tuż po odzyskaniu niepodległości. Uważa nawet, iż nie zawsze możliwa jest ocena jego dokonań artystycznych, ze względu na znacznie istotniejsze funkcje kulturotwórcze oraz społeczne, które przyszło mu pełnić w tym okresie. Por. M. Misiorny, *Teatry dramatyczne...*, s. 15, 16.

¹² Pełna rekonstrukcja repertuaru Teatru Polskiego jest znacznie utrudniona ze względu na zachowane znikome materiały archiwalne i dokumentacyjne. Niektóre z tytułów udało się ustalić dzięki numerom pierwszego słupskiego dziennika zatytułowanego „Kurier Słupski”, archiwaliom zgromadzonym w Państwowym Archiwum w Koszalinie oddział w Słupsku oraz afiszom i programom teatralnym udostępnionym w zbiorach Działu Biblioteczno-Archiwalnego i Działu Historyczno-Artystycznego Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku (MPŚ/BAA/47-51, MPŚ-HS/181/1945). W Państwowym Archiwum w Koszalinie/oddział w Słupsku udało się odnaleźć zaledwie pojedyncze numery dziennika. Kompletny egzem-

przedstawienia grano na przemian w trzech językach – po polsku, rosyjsku (przy współpracy aktorów-amatorów służb sanitarnych stacjonującej jeszcze wówczas w Słupsku jednostki Armii Radzieckiej) oraz po niemiecku (grupa współpracujących z teatrem autochtonów pod kierownictwem Tylmana)¹³.

Teatr Polski w Słupsku nie był sceną zawodową i nie podlegał nadzorowi Związku Artystów Sceny Polskiej. Dlatego z początkiem 1946 roku podjęto starania o jego upaństwowienie¹⁴. Pierwszym krokiem w tym kierunku było „umiastowienie” teatru (decyzja Zarządu Miejskiego z dnia 14 czerwca 1946 roku). Na kierownika placówki desygnowano aktorkę i śpiewaczkę Antoninę Burską-Cichowską¹⁵, a nazwę teatru zmieniono na Teatr Miejski¹⁶. Decyzja władz miasta musiała być zatwierdzona przez Departament Teatru Ministerstwa Kultury i Sztuki w Warszawie. W tym samym czasie prowadzono rozmowy z kilkoma innymi osobami w sprawie objęcia teatru, m.in. z Leokadią Jurdzińską-Urbańską z Łodzi¹⁷ oraz z Zofią Darec-Czarnecką z Bydgoszczy¹⁸. W związku z przyłączeniem Słupska do województwa szczecińskiego w sierpniu 1946 roku, Teatr Miejski przeszedł pod nadzór Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki w Szczecinie. Do zespołu dołączyli wówczas zawodowi aktorzy ze Szczecina i od tego momentu teatr zaczął funkcjonować jako scena zawodowa (choć nadal bez licencji ZASP-u). W październiku 1946 roku prezydent miasta powierzył kierownictwo artystyczne teatru Leokadii Jurdzińskiej-Urbańskiej¹⁹. Przedstawieniem inauguracyjnym nowy sezon, a za-

plarz „Kuriera” znajduje się w Bibliotece Narodowej w Warszawie. Por. także M. Misiorny, *Teatry dramatyczne...*, s. 151-153 oraz C. Domaradzki, *Polacy urodzeni nad Słupią*, „Tygodnik Zachodni” 1960, nr 12.

¹³ M. Misiorny, *Teatry dramatyczne...*, s. 151.

¹⁴ Por. MRN i ZM 1945-1950, nr 323.

¹⁵ Por. Nina Burska [hasło osobowe], *Słownik biograficzny teatru polskiego 1900-1980*, red. naczelny Z. Wilski, Warszawa 1994, t. 2, s. 94-95.

¹⁶ Por. tamże, Pismo do MKiS Departament Teatru w Warszawie od Zarządu Miejskiego m. Słupska Wyd. Społ. Referat Kultury i Sztuki, z dnia 22 sierpnia 1946. Początkowo zespół kierowany przez Burską działał pod nazwą „Towarzystwo Teatrów i Muzyki Ludowej – zespół pod kierownictwem Niny Burskiej”.

¹⁷ Por. Leokadia Jurdzińska [hasło osobowe], *Słownik biograficzny teatru polskiego...*, s. 284.

¹⁸ Por. MRN i ZM 1945-1950, nr 323, programy i zamierzenia artystyczne osób z którymi prowadzono rozmowy w sprawie objęcia teatru.

¹⁹ Por. (ts) [Stanisław Telega], *Kronika kulturalna Pomorza Zachodniego* [notatka o otwarciu teatru Miejskiego w Słupsku oraz jego działalności], „Odra” nr 45/46, s. 11 oraz Jan Cieplak, *Inauguracyjne otwarcie Teatru Miejskiego w Słupsku*, „Szczecin” 1946, nr 21/22, s. 176-177.

razem działalność Teatru Miejskiego w Słupsku była komedia Aleksandra Fredry *Damy i huzary*. Sztukę wystawiono 31 października 1946 roku w opracowaniu reżyserskim oraz inscenizacji Bronisława Skąpskiego, z dekoracjami Stanisława Jarockiego. Głównym reżyserem słupskiego teatru został Bronisław Skąpski, kierownikiem literackim Stanisław Telega, zaś kierownikiem administracyjnym Aleksander Kossarski, a następnie Karol Cichowski²⁰. Ponieważ Leokadia Jurdzińska-Urbańska nie przedłożyła w odpowiednim czasie dokumentów uprawniających ją do prowadzenia teatru (brak zgody ZASP-u na wydanie jej koncesji), decyzją Rady Miejskiej musiała wkrótce ustąpić ze stanowiska (kwiecień 1947 roku)²¹. Poważne trudności formalne (brak licencji ministerialnej oraz ZASP-u), finansowe (niewystarczające dotacje) oraz personalne (migracje aktorów) spowodowały rychły upadek pierwszego zawodowego zespołu. Teatr rozwiązano z końcem kwietnia 1947 roku, choć próbowano jeszcze ratować scenę poprzez przejęcie jej przez amatorskie Towarzystwo Teatrów i Muzyki Ludowej. Administrację teatru przekazano kuratorom z ramienia Miejskiej Rady Narodowej – Janowi Fidererowi oraz W. Niewińskiemu²².

W listopadzie 1947 roku z inicjatywy starosty oraz mieszkańców Słupska powołano ochotnicze Towarzystwo Miłośników Sceny (TMS) oraz funkcjonujący przy nim amatorski zespół teatralny (tzw. sekcja dramatyczna TMS)²³. Kierownikiem administracyjnym Towarzystwa został Jan Fiderer, a reżyserem oraz kierownikiem artystycznym Eugeniusz Olma. Z dniem

²⁰ Umowa z Jurdzińską-Urbańską została podpisana na rok od 1 listopada 1946. Por. MRN i ZM 1945-1950, nr 323, Pismo L. Jurdzińskiej-Urbańskiej z prośbą o dzierżawę Teatru Miejskiego w Słupsku od 1 listopada 1946 do 1 listopada 1947, Umowa dzierżawy oraz MRN i ZM 1945-1950, nr 317, Sprawozdanie z działalności za okres 1.10-31.10.1946, Teatr Miejski.

²¹ Por. Państwowe Archiwum w Koszalinie oddział w Słupsku, zespół archiwalny: Miejska Rada Narodowa i Zarząd Miejski 1945-1950, Wydział Społeczny, Organizacja teatru w Słupsku 1947-1949, nr 324, pismo prezydenta miasta Jerzego Kowalskiego oraz pismo Jurdzińskiej o rezygnacji z dniem 15 kwietnia 1947 roku. Por. także S.T. [Stanisław Telega], *Zawracanie głowy*, „Odra” 1947, nr 14/15, s. 8.

²² Por. *Z najnowszych dziejów Słupska...*, s. 310.

²³ Por. Państwowe Archiwum w Koszalinie oddział w Słupsku, zespół archiwalny: Miejska Rada Narodowa i Zarząd Miejski 1945-1950, Działalność Stowarzyszeń i Organizacji Społecznych 1947-1950, nr 183, Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Sceny w Słupsku za czas od 18 listopada 1947 do 31 lipca 1949 r. W dalszej części pracy zespoły archiwalne opisywane będą skrótem: MRN i ZM 1945-1950, nr 183. Por. także Z. Karczewski, *Rozwój i plany teatralne Pomorza Zachodniego*, „Szczecin” 1947, nr 11/12, s. 45.

1 marca 1949 roku TMS przejęło od Miejskiej Rady Narodowej w trwały zarząd i użytkowanie budynków Teatru Miejskiego, w którym latem 1949 roku rozpoczął się remont. Pomimo problemów, od listopada 1947 do czerwca 1949 roku, zespołowi dramatycznemu udało się wystawić, m.in.: *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego, *Królową Przedmieścia* Krumłowskiego, *Strzały na ulicy Długiej* Anny Świrszczyńskiej czy *Klub kawalerów* Michała Bałuckiego²⁴. W lipcu 1949 roku zmieniły się władze Towarzystwa Miłośników Sceny. Za cel postawiono sobie zmiany repertuarowe oraz podniesienie poziomu artystycznego wystawianych sztuk. W nowym sezonie teatralnym planowano premiery *Rewizora* i *Ozenku* Mikołaja Gogola oraz *Na dnię* Maksyma Gorkiego. Działalność Towarzystwa zamarła w roku 1952, głównie z powodu problemów finansowych i kadrowych²⁵. W roku 1955 władze miejskie zdecydowały o przekazaniu budynku teatru wraz z całym mieniem Towarzystwa Miłośników Sceny Powiatowemu Domowi Kultury. W tym czasie nastąpiła w Słupsku prawdziwa eksplozja amatorskiego ruchu teatralnego, głównie za sprawą powołanego do życia w roku 1953 Powiatowego Domu Kultury. W jego strukturze działał również zespół teatralny, funkcjonujący pod nazwą „Teatru Ulicy”. Premierą „Teatru Ulicy” było przedstawienie *Rodziny pechowców* J. Krzysztonia, pokazane 12 lipca 1960 roku²⁶. W drugiej połowie lat czterdziestych oraz pięćdziesiątych działały na terenie Słupska także inne grupy amatorskie, np. Teatr Domu Kolejarza²⁷, Zespół Dramatyczny przy Słupskiej Fabryce Narzędzi Rolniczych²⁸ czy szkolny zespół amatorski przy Gimnazjum Ogólnokształcącym (dzisiejsze I Liceum Ogólnokształcące im.

²⁴ Por. MRN i ZM 1945-1950, nr 183, Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Sceny w Słupsku za czas od 18 listopada 1947 do 31 lipca 1949 oraz MRN i ZM 1945-1950, nr 317, Sprawozdanie Referatu Wydziału Oświaty, Kultury i Sztuki za październik 1948.

²⁵ Amatorskie Towarzystwo Miłośników Sceny działało jeszcze w Słupsku w latach 1959-1967, podobnie jak amatorski Związek Teatrów i Chórów Ludowych (lata 1960-1967). Por. Państwowe Archiwum w Koszalinie oddział w Słupsku, zespół archiwalny: Zespół Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Słupsku, Wydział Spraw Wewnętrznych 1950-1973/1974, nr 733, Towarzystwo Miłośników Sceny oraz Związek Teatrów i Chórów Ludowych. W dalszej części pracy zespoły archiwalne opisywane będą w postaci skrótu: ZP MRN 1950-1973/1974, nr 733.

²⁶ Por. J. Lindmajer i in., *Dzieje Słupska...*, s. 374.

²⁷ Grano np. *Wodewil warszawski* Z. Gozdawy i W. Stępnia. Por. Z. Stankiewicz, *Życie i kultura*, „Głos Szczeciński” 1952, nr 31.

²⁸ W roku 1953 „Głos Tygodnia” dodatek do „Głosu Koszalińskiego” informował o 4-letniej działalności tego zespołu, choć nie precyzował jego repertuaru. Por. „Głos Tygodnia” 1953, nr 5.

Bolesława Krzywoustego)²⁹. Kolejny etap rozwoju amatorskiego życia teatralnego należał już do historii Teatru Dialogu i Poezji „Rondo”, Teatru Poezji i Dialogu, a następnie Teatru Rondo.

Lata 1956-1976

Koniec lat pięćdziesiątych XX wieku przyniósł w Słupsku rozwój stałych teatralnych scen zawodowych, zaś w latach sześćdziesiątych ich działalność uległa dalszemu rozwojowi oraz ugruntowaniu pozycji³⁰. W roku 1956 na prośbę Ludwika Zapolskiego – wiceprzewodniczącego Prezydium Miejskiej Rady Narodowej – do Słupska przeniósł się Objazdowy Teatr Lalki „Tęcza”, prowadzony przez małżeństwo lalkarzy Elżbietę oraz Tadeusza Czaplinski. Popularna „Tęcza” działa do dnia dzisiejszego i jest najdłużej funkcjonującą słupską sceną zawodową³¹. Początkowo teatrowi lalkowemu przydzielono lokal przy ulicy Popławskiego 3 (obecnie aleja Henryka Sienkiewicza). Uroczyste otwarcie pierwszego sezonu w Słupsku odbyło się 18 listopada przedstawieniem pt. *Żołnierz i bieda* Sergiusza Michałkowa, w tłumaczeniu i adaptacji Henryka Jurkowskiego. W roku 1961 „Tęcza” przeprowadziła się do nowego obiektu zlokalizowanego przy ulicy Waryńskiego 3 (obecna siedziba teatru). „Tęcza” została ostatecznie upaństwowiona dopiero w roku 1966, a dyrekcję i kierownictwo artystyczne objęła wówczas Julianna Całkowska. Oprócz przedstawień amatorskich i lalkowych, od roku 1958 w Słupsku zaczęto pokazywać przedstawienia Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Ko-

²⁹ Ten szkolny zespół część swoich przedstawień prezentował na scenie Starego Teatru w Słupsku już w roku 1947, m.in. „Gwiazdy” T. Micińskiego. Grupę tworzyli: Danuta Macheta-Trąbczyńska, Krystyna Szotarska, Zygmunt Mierzwiak, Irena Lech oraz Halina Wielgus-Urbanowicz. Por. (a) A. Radzik, *Ze starych kronik...*, s. 7.

³⁰ Powojenne dzieje słupskich teatrów – w znacznie skróconej formie – były prezentowane w pokonferencyjnej publikacji. Por. A. Sobiecka, *Tradycje teatralne Pomorza Środkowego. Słupsk 1945-2005*, [w:] *Kultura Ludów Morza Bałtyckiego*, t. II: *Nowożytność i współczesność*. Mare Integrans. Studia nad dziejami wybrzeży Morza Bałtyckiego. Materiały z III Międzynarodowej Sesji Naukowej Dziejów Ludów Morza Bałtyckiego, Wolin 20-22 lipca 2007, pod red. M. Bogackiego, M. Franza, Z. Pilarczyka, Toruń 2008, s. 146-156.

³¹ Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” nie ma swojej całościowej monografii teatralnej. Tę niewątpliwą lukę starają się wypełniać publikacje o charakterze jubileuszowym wydawane własnym nakładem teatru. Dzieje oraz dokonania słupskiej „Tęczy” zostaną zaprezentowane w kolejnej części pracy.

szalinie (BTD). Słupska Scena (filia) Bałtyckiego Teatru Dramatycznego – druga tego typu placówka na Pomorzu Środkowym po scenie koszalińskiej – kierowana przez Tadeusza Aleksandrowicza, zainaugurowała swoją działalność 13 grudnia 1958 roku przedstawieniem dramatu Romana Brandstaetera³² opartego na dziejach Pomorza pt. *Przemysł II*. Datę 13 grudnia 1958 roku, uznano za przełomową dla rozwoju kultury w mieście. Wcześniej poddano całkowitemu remontowi stary gmach teatru³³. Długotrwały i kosztowny remont budynku Teatru Miejskiego, znacznie przekraczający możliwości finansowe miasta, budził zniecierpliwienie mieszkańców oraz krytyczne głosy lokalnej prasy. Jednocześnie przez cały okres remontu widziano konieczność prowadzenia w Słupsku zawodowego teatru dramatycznego. W porozumieniu z Wydziałem Kultury Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie wyremontowany teatr został przekazany Dyrekcji Bałtyckiego Teatru w Koszalinie, którego dyrektor – Tadeusz Aleksandrowicz – wielokrotnie zapewniał o chęci równorzędnego traktowania obu scen, czego dowodem mało być naprzemienne prezentowanie kolejnych premier teatralnych raz w Koszalinie, raz w Słupsku. Działający w Słupsku teatr włączył się również aktywnie w organizację obchodów 650-lecia miasta, które przypadają na rok 1960³⁴. Dnia 4 czerwca na Placu Zwycięstwa pokazano plenerowe widowisko kostiumowe zatytułowane *Sceny z życia Słupska*. 16 lipca w teatrze odbyła się uroczysta sesja Miejskiej Rady Narodowej, zaś w kolejnych dniach pokazywano *Kariere* w opracowaniu Powołockiego oraz gościnne występy „TEATRU 7.15” z Łodzi z przedstawieniem *Hurmor i ojczyzna*.

W roku 1965 BTD oddano do użytku całkowicie nową scenę teatralną, mieszczącą się przy zbiegu ulic Wałowej i Jaracza, z salą widowiskową na 370 miejsc³⁵. Ze względu na niewielki skład personalny słupskiej filii wystawiano tu raczej sztuki kameralne³⁶. Poważniejszymi sukcesami artystycznymi sceny były wspólne koszalińsko-słupskie realizacje, np. inscenizacja opery narodowej Wojciecha Bogusławskiego *Krakowiaczy i górale*, pokazywana z powodzeniem na XI Festiwalu Teatrów Polski Północnej, przedstawie-

³² Por. ZP MRN 1950-1973/1974, nr 68, Biuletyn z dnia 28 października 1958.

³³ Por. ZP MRN 1950-1973/1974, nr 68, Realizacja uchwał MRN za lata 1953-1960. Sprawozdanie z dnia 24 VI 1958.

³⁴ Por. ZP MRN w Słupsku, Wydział Organizacyjno-Prawny, Program obchodów 650-lecia Słupska.

³⁵ Por. ZP MRN 1950-1973/1974, nr 733, odpis protokołu przekazania gmachu teatru przy ul. Jaracza 31 z dnia 26 czerwca 1965 roku.

³⁶ Por. aneks dokumentacyjny w rozdziale 2.2, który prezentuje poszczególne sezony oraz premiery Słupskiej Sceny BTD.

nia *Edwarda II* Christophera Marlowe'a (1969) oraz *Jana Macieja Karola Wścieklicy* Stanisława Ignacego Witkiewicza (1969), oba w reżyserii Macieja Prusa³⁷, czy też realizacje *Ifigenii w Aulidzie* Eurypidesa (1965) w reżyserii Lecha Komarnickiego, ze scenografią Liliany Jankowskiej oraz *Księżniczki Turandot* Carla Gozziego (1966) w reżyserii Stanisława Bugajskiego. 28 listopada 1971 roku na scenie teatru w Słupsku dało się także zrealizować polską prapremierę sztuki Marii z Czartoryskich Wirtemberskiej pt. *Malwina czyli domysłność serca*. Tekst Wirtemberskiej grano łącznie z fragmentami *Pielgrzymą w Dobromilu* Izabeli Czartoryskiej oraz *Ludgardy* Ludwika Kropińskiego. Autorem adaptacji tekstów oraz reżyserem prapremierowego przedstawienia był Zdzisław Dąbrowski. W roku 1965 z inicjatywy Andrzeja Golińskiego powstała w Słupsku kolejna scena teatralna – Teatr Rondo³⁸. Po wyjeździe Golińskiego z miasta teatr zawiesił działalność do roku 1972, kiedy Antoni Franczak, zachowując dawną nazwę, rozpoczął pracę z nowym zespołem w składzie: Krystyna Trojanowska, Jerzy Karnicki, Ryszard Hetnarowicz i Zenon Czapski. Zespół Ronda przygotował premierę opartą na podstawie tekstów Cypriana Kamila Norwida, zatytułowaną *Tu Kolumbowe miałem stanowisko....* Od tego momentu w Rondzie powstawały zarówno spektakle plenerowe, jak i dramatyczne, przede wszystkim zaś monodramy, zdobywając liczne nagrody na ogólnopolskich i międzynarodowych festiwalach.

Lata 1976-1992

Lata siedemdziesiąte, osiemdziesiąte i początek dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku ugruntowały pozycję teatrów zawodowych w Słupsku, będąc dla nich jednym z najlepszych okresów w historii lokalnych scen. Wiązało się to z utworzeniem odrębnego województwa słupskiego, które funkcjonowało na mapie terytorialnej Polski w latach 1975-1998. Prestiż miasta

³⁷ Koszalińsko-słupskie przedstawienia Prusa doczekały się kilku nagród: *Edward II* otrzymał III nagrodę za inscenizację na IX Kaliskich Spotkaniach Teatralnych w roku 1969, a *Jan Maciej Karol Wścieklica* nagrodę „Ilustrowanego Kuriera Polskiego” za reżyserię na XI Festiwalu Teatrów Polski Północnej w Toruniu (1969). Por. B. Ciecierska, S.I. Witkiewicz, *Jan Maciej Karol Wścieklica, Bałtycki Teatr Dramatyczny Koszalin-Słupsk*, „Wiedza i Życie” 1970, nr 1 czy K. Puzyna, *Wreszcie z sensem*, „Teatr” 1970, nr 7 [rec. przedstawienia *Jan Maciej Karol Wścieklica* Witkiewicza w reżyserii Prusa].

³⁸ Historia i profil słupskiego Teatru Rondo zostaną zaprezentowane w dalszej części pracy. W tym miejscu warto tylko nadmienić, iż w roku 2007 Rondo obchodziło jubileusz 35-lecia swojego istnienia.

wojewódzkiego zobowiązywał i w wielu przypadkach znacznie ułatwiał zasady funkcjonowania scen zawodowych, zwłaszcza w kwestiach finansowych. 1 stycznia 1970 roku dyrekcję „Tęczy” przejął Jerzy Mischyszyn, zaś kierownictwo artystyczne powierzono Zofii Miklińskiej, wcześniej zawodowo związanej z Państwowym Teatrem Lalki i Aktora „Miniatura” w Gdańsku. Miklińska pełniła obowiązki dyrektora artystycznego słupskiej „Tęczy” do roku 1991, mając poważny wkład w kształtowanie się nowego wizerunku artystycznego tej sceny. Wraz z pojawieniem się w Słupsku Zofii Miklińskiej nastąpiły zmiany w repertuarze teatru lalkowego, a na afiszu zaczęły dominować sztuki oraz widowiska poetyckie. Z udziałem Miklińskiej zrealizowano szereg przedstawień nawiązujących do tradycji i kultury regionu pomorskiego, np. *Od Polski śpiewanie* Janusza Galewicza i Marii Kossakowskiej, *Kaszubi pod Wiedniem* Jana Karnowskiego, *Damroka i Gryf* Natalii Gołębskiej oraz *Remus – rycerz kaszubski* Edwarda Mazurkiewicza. Właśnie ten nurt tradycyjnych podań, legend oraz sztuk, opartych na obyczajach i obrzędach pomorskich oraz kaszubskich, przez długie lata wyróżniał „Tęczę” z grona innych teatrów lalkowych w kraju. W roku 1973 recenzenci Ogólnopolskich Spotkań Teatrów Jednego Aktora w Zgorzelcu ogłosili Słupsk stolicą polskiego monodramu, uznając w ten sposób zasługi zespołu Ronda w popularyzowaniu sztuki teatru dla jednego aktora. Po licznych perypetiach teatr uzyskał stałą siedzibę w dawnej kaplicy ewangelicko-augsburskiej przy ul. Niedziałkowskiego 5. W roku 1975 reżyserską współpracę z Teatrem Rondo nawiązał Stanisław Miedziewski, a jego spektakl oparty na poezji Jewgienija Jewtuszenki pt. *Przebrana cnota czyli rzecz o wolności słowa* (1976) uznany został za rewelację na III Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Amatorskich im. I. Horvatha na Węgrzech. W roku 1976 aktorzy Ronda, przy współudziale Oddziału Okręgowego Towarzystwa Kultury Teatralnej, zorganizowali pierwszy Słupski Tydzień Teatralny, który na kilkanaście kolejnych lat wpisał się w cykl imprez kulturalno-teatralnych organizowanych w Słupsku. W roku 1977 – obok Teatru Rondo – przy Wojewódzkim Domu Kultury zaczął funkcjonować Ośrodek Teatralny Rondo. Podstawowym zadaniem ośrodka, ściśle współpracującego z Towarzystwem Krzewienia Kultury Teatralnej, stało się nadzorowanie wszelkich przejawów życia teatralnego w Słupsku oraz w całym województwie. Rok 1976 przyniósł także powstanie stałego, samodzielnego teatru miejskiego, funkcjonującego pod nazwą Państwowy Teatr Muzyczny, przekształconego w roku 1980 w Słupski Teatr Dramatyczny (STD)³⁹. Pierwszym

³⁹ Pierwsze dziesięciolecie istnienia Słupskiego Teatru Dramatycznego zostało poddane ocenie w postaci monografii zatytułowanej *Słupski Teatr Dramatyczny 1977-*

dyrektorem teatru został Jerzy Mischyszyn, a kolejnymi kierownikami artystycznymi sceny: Maciej Prus (1977-1978), Marek Grześniński (1978-1981), Paweł Nowicki (1981-1982), Ryszard Jaśniewicz (1983-1987) oraz Roman Kordziński (1989-1992). Nietypowa formuła słupskiego teatru zakładała realizowanie oper kameralnych buffo oraz spektakli dramatycznych, w których muzyka stanowić miała ważne ogniwo struktury scenicznej przedstawień. Pierwszym spektaklem na scenie STD były dwie jednoaktówki Wolfganga Amadeusza Mozarta pt. *Dyrektor teatru* oraz *Bastien i Bastienne* w reżyserii Ryszarda Peryta. Właściwa inauguracja działalności artystycznej teatru miała miejsce 26 listopada 1977 roku, w dniu premiery *Operetki* Witolda Gombrowicza w reżyserii Macieja Prusa, z muzyką Jerzego Satanowskiego. Również kolejne dyrekcje należały do udanych. Marek Grześniński zaprezentował w Słupsku, m. in.: *Łabędzią pieśń* Antoniego Czechowa, *Zabawę i Na pełnym morzu* Sławomira Mrożka, *Męża i żonę* Aleksandra Fredry, *Pamiętnik szaleńca* Mikołaja Gogola, a także autorskie przedstawienia *Wacława dzieje* Stefana Garczyńskiego, *Turandota* według *Księżniczki Turandot* Carla Gozziego, *Hamleta* Wiliama Szekspira oraz *Biesy* Fiodora Dostojewskiego. Pełniąc obowiązki dyrektora oraz kierownika artystycznego słupskiego teatru, Grześniński nie ograniczał się jedynie do działalności reżyserskiej. W lutym 1980 roku zorganizował w Słupsku sesję naukową poświęconą problematyce teatru prowincjonalnego, z udziałem Edwarda Dobrzańskiego, Bożeny Frankowskiej i Jerzego Koeniga. Grześniński planował także zorganizowanie w 1981 roku I Ogólnopolskich Konfrontacji Szekspirowskich. W sezonie 1981/1982 powstała Słupska Scena Monodramu, która zrealizowała, np. *Pamiętnik z powstania warszawskiego* według powieści Mirona Białoszewskiego, *Marię* Ireneusza Ireduńskiego oraz *Zabicie ciotki* – monodram oparty na powieści Andrzeja Bursy. Równie ciekawym i ważnym okresem funkcjonowania słupskiego teatru były lata dyrekcji artystycznej Ryszarda Jaśniewicza. Dominował wówczas repertuar klasyczny, z przewagą literatury polskiej oraz współczesnej. Publiczność mogła oglądać: *Indyka* S. Mrożka, *Konopielkę* E. Redlińskiego, *Króla Edypa* Sofoklesa, *Pierwszy dzień wolności* L. Kruczkowskiego, *Powrót Odysa* S. Wyspiańskiego, *Wariata i zakonnice* S.I. Witkiewicza,

-1987... Te i kolejne lata istnienia słupskiej sceny były także przedmiotem mojej wcześniejszej obserwacji badawczej. Por. A. Sobiecka, *Teatr, którego nie ma. Archiwum Słupskiego Teatru Dramatycznego (1976-1991)* – artykuł opublikowany przez organizatorów konferencji pt. *Pamięć teatru. Zagadnienia dokumentacji teatralnej* (Gdańsk 2000) na stronach internetowych polskiego portalu teatralnego e-teatr.pl – pt. *Pamięć teatru. Dzieje oraz dokonania sceny dramatycznej* zostaną zaprezentowane w kolejnych częściach pracy.

Fircyka w zalotach F. Zabłockiego. Obok przedstawień reżyserowanych z powodzeniem przez samego Jaśniewicza (*Król Edyp* i *Antygona* Sofoklesa, *Żegnaj Judaszu* I. Iredyńskiego, *Powrót Odysa* S. Wyspiańskiego) na scenie słupskiej prezentowano utwory w opracowaniu reżyserskim Jowity Pińkiewicz (*Indyk* S. Mrożka, *Drugi pokój* oraz *Rekonstrukcja poety* Z. Herberta), Marka Okopińskiego (*Pierwszy dzień wolności* L. Kruczkowskiego, *Staromodna komedia* A. Arbuzowa), Krzysztofa Pankiewicza (*Fircyk w zalotach* F. Zabłockiego) oraz Jana Różewicza (*Świadkowie, albo nasza mała stabilizacja* T. Różewicza). Jaśniewiczowi udało się również wznowić w roku 1984 Słupski Tydzień Teatralny oraz otworzyć nową, kameralną scenę funkcjonującą pod nazwą Mała Scena. Z początkiem roku 1992 Słupski Teatr Dramatyczny przestał istnieć. Jeszcze w tym samym roku, w budynku teatru dramatycznego przy ulicy Wałowej 3, powstał Teatr Impresaryjny. Jego formuła opiera się w głównej mierze na występach gościnnych oraz indywidualnych zaproszeniach różnorodnych przedstawień, twórców, reżyserów i aktorów.

Lata 1992-2008

Brak stałego teatru dramatycznego w Słupsku (od roku 1992) nie zahamował rozwoju inicjatyw teatralnych, co udowodniły nie tylko lata dziewięćdziesiąte, ale i kolejne. Nadal funkcjonował Teatr Lalki „Tęcza” oraz Ośrodek Teatralny Rondo. Od 1 stycznia 1992 roku do chwili obecnej funkcję dyrektora naczelnego oraz artystycznego „Tęczy” pełni Małgorzata Kamińska-Sobczyk, absolwentka Wydziału Aktorskiego i reżyserii PWST w Warszawie, wcześniej dyrektor Sceny Lalkowej przy Teatrze im. L. Solńskiego w Tarnowie. W repertuarze teatru, obejmującym na dzień dzisiejszy ponad 180 premier, pojawiają się zarówno współczesne sztuki kierowane do dzieci i młodzieży, np. *Samobajka*, *Igraszki z bajką*, *Baśń o...*, *O Pomorskich Czarownicach*, *O słupskich krasnalach*, *Szkaradka*, *Iwan – carski syn*, *Szare wilczyisko i inni*, *Złote serce*, jak i przedstawienia edukacyjne, podejmujące ważne problemy społeczne, np. problem narkomanii: *Podwórko marzeń*, uzależnienia od alkoholu: *Zaczarowany Krokus*, zasady przestrzegania zasad ruchu drogowego: *Wielka draka o drogowych znakach*. Autorką tekstów (*ABC teatru lalek*, *Samobajka*, *Igraszki z bajką*, *Baśń o...*, *Złote serce*, *Podwórko marzeń*, *Telerodzina*), inscenizatorem oraz reżyserem większości przedstawień „Tęczy” pozostaje Małgorzata Kamińska-Sobczyk. Niezmiernie cenne wydają się także inicjatywy zewnętrzne słupskiej „Tęczy”, promujące miasto na arenie krajowej oraz międzynarodowej. W czerwcu 2001 roku „Tęcza” zorganizowała X Międzyna-

rodowy Festiwal Teatrów Lalek Krajów Nadbałtyckich, odbywający się pod auspicjami UNIMY – Światowej Organizacji Lalkarskiej, który połączono z obchodami 55-lecia teatru. Sukces festiwalu zachęcił organizatorów do opracowania formuły własnego festiwalu. We wrześniu 2003 roku zorganizowano w Słupsku Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci i Młodzieży Krajów Kandydujących do Unii Europejskiej EUROFEST 2003. Trzy lata później festiwal przekształcił się w Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek Krajów Unii Europejskiej EUROFEST 2006, który na stałe wpisał się w festiwalowy kalendarz teatrów lalkowych (w roku 2009 odbyła się druga edycja tego festiwalu). Równie prężnie działał przez wszystkie lata Ośrodek Teatralny Rondo, który wyrobił sobie – przede wszystkim – renomę miejsca, gdzie za sprawą Stanisława Miedziewskiego pokazuje się monodramy (*Kalamarapaksa* i *Leon* według Witkacego, *Po sezonie* na podstawie tekstów A. Rimbauda i P. Verlaine’a, *Noc Walpurgii*, *Satana*, *Błogosławiony*, *Ćma* T. Manna, *Falstaff* – oparty na dramacie W. Szekspira, *Grzech* na podstawie powieści F. Mauriac’a). Rondo promuje także bardzo różnorodne formy działań artystyczno-teatralnych na rzecz słupskiej (i nie tylko słupskiej) młodzieży, m.in. pracę z instruktorami teatralnymi (Katarzyna Sygitowicz-Sierosławska, Maciej Sierosławski, Stanisław Miedziewski, Jerzy Karnicki, Mirosław Gliniecki, Wioleta Komar), organizuje konkursy, festiwale, przeglądy recytatorskie i teatralno-amatorskie. Wszystko to sprawia, że Rondo może pochwalić się licznymi inicjatywami, które przez wiele lat współtworzyły i współtworzą obraz życia kulturalnego miasta Słupska. To właśnie tu odbywały się Słupskie Tygodnie Teatralne, Biennale Teatrów Niesfornych „Totus Mundus”, Międzynarodowe Warsztaty Widowisk Plenerowych, a obecnie organizowane są Finały Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego, Konkurs Interpretacji dzieł Witkacego pt. „Witkacy pod strzechy”, Słupski Festiwal Monodramów „Sam na scenie” (przekształcony ostatecznie w roku 2008 w Turniej Teatrów Jednego Aktora), czy wreszcie liczne przeglądy małych form teatralnych, koncerty, festiwale jazzowe, przeglądy oraz imprezy przybliżające kulturę mniejszości narodowych i wyznaniowych, np. Dni Kultury Żydowskiej.

Zamknięcie zawodowej sceny dramatycznej w Słupsku otworzyło również drogę rozwoju dla animatorów ruchu teatralnego, promujących działania teatralne wśród dzieci i młodzieży. Z myślą o prowadzeniu zajęć warsztatowych oraz przygotowywaniu spektakli z udziałem dzieci, młodzieży, studentów oraz osób dorosłych 1 stycznia 1992 roku powołano Dział Teatralny Miejskiego Centrum Kultury (MCK). Od momentu utworzenia działu w młodzieżowych i dorosłych teatrach MCK (grupy teatralne: ate-

lie®7, „Figa z Makiem”, „Pivetta”, Scena recytacji i małych form teatralnych, Scena dorosłych, „Dziecięca paplanina” i „Retrap”) przygotowano około 100 premier klasyków dramatu, m.in.: Czechowa, Becketta, Bergmana, Mickiewicza czy Sofoklesa, przy współpracy reżyserów i instruktorów teatralnych, głównie Wiesława Dawidczyka oraz Bożeny Konarowskiej. W roku 2004 przy Klubie Garnizonowym w Słupsku powstał alternatywny teatr studencki, funkcjonujący pod nazwą Teatr KontemPlujący, którego kierownikiem oraz instruktorem teatralnym jest Joanna Stoike-Stempkowska, aktorka słupskiej „Tęczy”. Zespół, który do tej pory przygotował sześć premier, np. *Gaz*, *Potrzeba wiersza*, *Cogito incognito*, *Mucha*, *Jestem baba*, tworzą studenci oraz absolwenci Akademii Pomorskiej w Słupsku. Warto także podkreślić, iż – z inicjatywy słupskiego Teatru Impresaryjnego – od roku 1996 w Słupsku odbywają się „Konfrontacje Sztuki Kobiecej”. Gośćmi tego muzyczno-teatralnego przeglądu były do tej pory, m.in.: Justyna Steczkowska, Anna Maria Jopek, Halina Frąckowiak, Danuta Stenka oraz aktorki Piwnicy pod Baranami. Co dwa lata organizowany jest również przegląd twórczości Bogusława Schaeffera – „Schaefferiada”, który do tej pory współtworzyły: Teatr STU z Krakowa, Teatr Dramatyczny z Płocka, Teatr Syrena z Warszawy. W przedsięwzięciu brali udział tacy aktorzy, jak Jan Peszek, Jerzy Bończak oraz Andrzej i Mikołaj Grabowscy.

Ważną datą w dziejach słupskich teatrów stał się również dzień 26 maja 2004 roku, kiedy uchwałą Rady Miejskiej w Słupsku oraz Prezydenta Miasta Macieja Kobylińskiego powołano najmłodszą placówkę teatralną w mieście – stała scena dramatyczna, funkcjonująca pod nazwą Nowy Teatr⁴⁰. Dyrektorem Naczelnym i Artystycznym – wybranym w drodze konkursu – został Bogusław Semotiuk (pełniący funkcję do końca sezonu 2006/2007), aktor i reżyser, wykładowca Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej, Filmowej i Telewizyjnej w Łodzi, wcześniej Dyrektor Artystyczny Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie. Przedstawieniem inauguracyjnym działalności Nowego Teatru była *Szalona lokomotywa* Stanisława Ignacego Witkiewicza, zaprezentowana 13 września 2004 roku. W ciągu kolejnych sezonów teatralnych słupska scena wprowadziła do swojego repertuaru wiele tytułów, wśród których dominowały współczesne komedie społeczne (*Niebezpieczne zabawy (kronika małżeńska)* J. Machulskiego, *Intercity* L. Malinowskiego, *Okno na parlament* R. Cooney’a, *Pokój do zabawy* B. Brzeskota, *Sceny miłosne* Z. Książka, *Testosteron* A. Saramonowicza, *Szalone nożyczki* P. Pörtnera) oraz sztuki

⁴⁰ Dzieje oraz najważniejsze dokonania Nowego Teatru zostaną zaprezentowane w kolejnych częściach pracy.

z klasycznego repertuaru polskiego i obcego, pokazywane w nowoczesnej, słowno-muzycznej formule (*Moralność pani Dulskiej* G. Zapolskiej, *Romeo i Julia* W. Szekspira, *Projekt Edyp i Antygona* Sofoklesa, *Zbrodnia i kara* F. Dostojewskiego, *Ślub* W. Gombrowicza, *Balladyna* J. Słowackiego, *Ferdydurke* W. Gombrowicza czy *Czekając na Godota* S. Becketta). Przedstawienia w Nowym Teatrze reżyserowane były przede wszystkim przez Bogusława Semotiuka (do czasu jego odejścia ze Słupska), oraz innych reżyserów – gości, m.in.: Jana Peszka, Jana Machulskiego, Edwarda Żentare, Waldemara Śmigasiewicza, Grażynę Barszczewską, Julię Wernio, Marcelego Wiercichowskiego czy Stanisława Miedziewskiego. Cennymi inicjatywami teatru pozostają także działania zmierzające do popularyzowania oraz przybliżania potencjalnemu widzowi teatralnych kulis. Teatr prowadzi działalność edukacyjną poprzez organizowanie warsztatów teatralnych oraz tematycznych lekcji teatralnych, skierowanych przede wszystkim do młodego widza. Ciekawą inicjatywą słupskiego teatru wydają się również plenerowe przedstawienia pokazywane – począwszy od sezonu 2005/2006 – na Scenie Letniej. W ramach tego projektu na usteckiej promenadzie, w kilku nadmorskich miejscowościach, a także na dziedzińcu ratusza miejskiego w Słupsku, w okresie wakacyjnym można było oglądać spektakl *Romeo i Julia* Williama Szekspira (2005) oraz *Amadeusza* Petera Shaffera (2008). Pomysł teatru w plenerze z jednej strony, a z drugiej forma promocji oraz przybliżenia szerszej publiczności teatralno-muzycznych działań Nowego Teatru spotkały się, jak dotąd, z dużym zainteresowaniem oraz żywym przyjęciem ze strony publiczności. Nie można bowiem zapominać o specyficznej lokalizacji miasta Słupska, oddalonego zaledwie 18 kilometrów od wybrzeża Morza Bałtyckiego, które co roku przyciąga znaczną ilość turystów z Polski. Również z myślą o nich przygotowywane są zapewne letnie spektakle plenerowe Nowego Teatru.

* * *

Właściwie każda próba periodyzacji dziejów polskiego teatru obarczona jest wieloma znakami zapytania. Wydaje się, że współczesne badania historycznoteatralne⁴¹ odchodzą stopniowo od modelu wypracowanego przez

⁴¹ Por. materiały konferencji metodologicznej poświęconej badaniom historyczno-teatralnym, zorganizowanej przez Katedrę Historii i Teorii Teatru Instytutu Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w roku 2002 pt. *Jak badać teatr?* Materiały

Zbigniewa Raszewskiego⁴² czy później przez Jana Michalika⁴³. Najnowszą propozycją badania historii polskiego teatru staje się model zaproponowany przez Dariusza Kosińskiego⁴⁴, który odchodzi od ujęcia typowo chronologicznego na rzecz badań problemowo-tematycznych. W przypadku historii sceny prowincjonalnego miasta, które swojej monografii teatralnej jeszcze nie ma⁴⁵ sprawa się komplikuje, ponieważ oprócz istotnych badań źródłowo-dokumentacyjnych⁴⁶ oraz analityczno-problemowych⁴⁷ należy także wskazać cezury zarówno porządkujące całość materiału historycznoteatralnego, jak i wyznaczające istotne czy nawet przełomowe granice badanego zjawiska. W dziejach słupskiego teatru oczywistą cezurą początkową pozostaje

z konferencji metodologicznej poświęconej badaniom historyczno-teatralnym, Kraków, 28 września 2002, pod red. M. Dębowskiego, Kraków 2003.

⁴² Model ten bywa określany jako chronologiczno-geograficzny dyskurs kronikarki. Por. Z. Raszewski, *Krótką historia teatru polskiego*, Warszawa 1990.

⁴³ W chronologiczno-geograficzny model historii teatru Jan Michalik wpisuje źródłowe badania historyczno-dokumentacyjne oraz problematyzację zagadnień. Por. kolejne tomy monografii teatru krakowskiego pt. *Dzieje teatru w Krakowie w latach 1893-1915* oraz *Dzieje teatru w Krakowie w latach 1865-1893*. Sam model bywa określany jako „mozaikowy”, czyli taki, w którym narracja historyczna przechodzi od szczegółu do możliwie szerokiego kontekstu. Por. A. Marszałek, D. Kosiński, *Pedagogia ukryta, czyli czego można nauczyć się od Jana Michalika*, [w:] *Antrepreneur. Księga ofiarowana profesorowi Janowi Michalikowi w 70. rocznicę urodzin*, pod red. J. Popiela, Kraków 2009, s. 57-68.

⁴⁴ Projekt Kosińskiego zatytułowany *Teatra polskie* przybrał postać wykładów wygłoszonych od lutego do czerwca 2007 roku w Instytucie Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie, które były następnie drukowane w kolejnych numerach „Dialogu” 2007-2008. Por. D. Kosiński, *Historia? teatru? polskiego? Pewne pytania, niepewne odpowiedzi* oraz dyskusja wokół projektu z udziałem Anny Kuligowskiej-Korzeniewskiej, Dobrochny Ratajczakowej, Leszka Kolankiewicza, Barbary Lasockkiej i Elżbiety Kalemby-Kasprzyk, „Dialog” 2007, nr 6, s. 62-79.

⁴⁵ Warto wspomnieć o innych rozprawach z serii „miasta teatralne”, traktujących o dziejach teatrów w poszczególnych ośrodkach, m.in. Józef Kelera, *Wrocław teatralny 1945-1980*, Wrocław 1983; *Gdańsk teatralny: historia i współczesność*, pod red. J. Ciechowicza, przy współpracy H. Kasjaniuk, Gdańsk 1988; *Warszawa teatralna*, pod red. L. Kuchtówny, Warszawa 1990; *80 lat teatru w Toruniu 1920-2000*, pod red. J. Skuczyńskiego czy *Szczecin teatralny. Cz. 1, Twórcy. Przedstawienia. Festiwale*, pod red. L. Kaczyńskiej, Szczecin 2002.

⁴⁶ Funkcję tę ma pełnić obecna monografia zatytułowana *Dzieje teatru w Słupsku. Zarys historyczno-dokumentacyjny*.

⁴⁷ Badania analityczno-problemowe znajdują swoje dopełnienie w sygnalizowanej wstępnie pracy pt. *Teatr w Słupsku. Instytucja artystyczna*.

staje rok 1945, który otwiera historię polskiego teatru w mieście. Wczesne lata funkcjonowania w Słupsku Teatru Polskiego (lipiec 1945-czerwiec 1946), Teatru Miejskiego (czerwiec 1946-kwiecień 1947), Towarzystwa Miłośników Sceny (listopad 1947-1952) oraz innych inicjatyw amatorsko-ochotniczych będą wyznaczały pierwszy, niezwykle trudny i pionierski okres funkcjonowania teatru (lata 1945-1952). Cezury wszystkich kolejnych wskazanych powyżej okresów będą pozostawały już kwestią bardziej umowną. Lata 1956-1976 zamykały się pomiędzy przenosinami do Słupska Teatru „Tęcza” Elżbiety i Tadeusza Czaplińskich, a powołaniem – na bazie dawnej Słupskiej Sceny Bałtyckiego Teatru Dramatycznego im. J. Słowackiego w Koszalinie (od roku 1958) – całkowicie samodzielnego Państwowego Teatru Muzycznego w Słupsku. Ważnymi wydarzeniami przypadającymi na ten czas było również oddanie do użytku nowego gmachu teatru w roku 1965 (obecna wspólna siedziba Polskiej Filharmonii *Sinfonia Baltica* oraz Nowego Teatru im. Witkacego), a także początek działalności (1972) zespołu teatralnego Teatru Poezji i Dialogu Antoniego Franczaka (dzisiejsze Rondo). Kolejny okres, zamykający się w latach 1976-1992, zależał także od czynników zewnętrznych, związanych z funkcjonowaniem na dawnej mapie terytorialnej Polski województwa słupskiego (1975-1998). Wyznaczające go cezury oznaczają lepsze i gorsze sezony funkcjonowania Słupskiego Teatru Dramatycznego (nazwa od roku 1980) oraz dyrekcje w prowincjonalnym Słupsku Macieja Prusa, Marka Grześnińskiego, Pawła Nowickiego, Ryszarda Jaśniewicza, Marka Glińskiego i Romana Kordzińskiego. Kolejny okres, rozpoczynający się w roku 1992, należał do najnowszej historii słupskich scen teatralnych. Wyznaczać go będzie objęcie dyrekcji w Państwowym Teatrze Lalki „Tęcza” przez Małgorzatę Kamińską-Sobczyk, powołanie Działu Teatralnego Młodzieżowego Centrum Kultury oraz rozkwit różnorodnych inicjatyw amatorsko-zawodowych słupskiego Ronda, usiłujących zrekompenzować brak stałej, zawodowej sceny dramatycznej. Obserwacja badawcza zamyka się w roku 2008. Trzeba jednak pamiętać, że od 2004 roku w Słupsku funkcjonuje „nowa” zawodowa scena dramatyczna – Nowy Teatr (od roku 2009 im. Witkacego), kierowany przez Bogusława Semotiuka, a obecnie przez Zbigniewa Kułagowskiego. Jednak czy jego otwarcie wyznaczy kolejną cezurę w historii słupskich teatrów okaże się zapewne dopiero w przyszłości.

Wskazane (w największym skrócie) najważniejsze, ale zarazem najciekawsze dokonania słupskich scen teatralnych z lat 1945-2008, skłaniają do postawienia jeszcze innego, istotnego, jak się wydaje, pytania o miejsce i znaczenie lokalnego teatru w rozwoju szeroko rozumianego życia społeczno-kulturalnego niemal 100-tysięcznego miasta, które spełnia wszystkie ce-

chy miasta prowincjonalnego, zwłaszcza w odniesieniu do aktualnie obowiązującego podziału prawno-administracyjnego kraju. Bycie miastem prowincjonalnym nie musi bowiem oznaczać negatywnego w społecznej ocenie piętna „prowincji” i „bycia prowincjuszem”. Dokonania artystyczne słupskich scen teatralnych – zawodowych oraz niezawodowych – wydają się przeczyć tym sugestiom. Dlatego kolejne rozdziały pracy zaprezentują szczegółowo dzieje oraz współczesność najważniejszych słupskich teatrów.

Rozdział 2

Teatry pierwszorzędne – lalkowe, dramatyczne, osobne

2.1. Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” w Słupsku

„Nikt "Tęczy"
Nie wyręczy...
W terenie –
Przynosi dzieciom zachwyty i olśnienie
W najodleglejsze dziury –
Nie konserwy kultury
Niosąc za radiem, telewizją, kinem,
Lecz sztukę żywą, sztukę – witaminę”.
Jan Izydor Sztaudynger

Słupski Teatr Lalki „Tęcza” powstał z inicjatywy aktorskiego małżeństwa lalkarzy Elżbiety i Tadeusza Czaplińskich we wrześniu 1946 roku. Zainteresowanie teatrem lalkowym Tadeusz Czapliński (ur. 29 listopada 1912 roku w Krakowie – zm. 7 lutego 1991) przejawiał od wczesnych lat młodzieńczych. Swój pierwszy teatr kukiełkowy zorganizował jeszcze w seminarium nauczycielskim, którego był absolwentem. W roku 1934 odbył kurs teatralny i jeszcze w tym samym roku – wspólnie ze Stanisławem Krauze – założył w Kościerzynie, gdzie wtedy mieszkał, Pomorski Teatrzyk Marionetek „Bumcyk” (1934-1938). Jesienią 1938 roku w Poznaniu Czapliński założył kolejny teatr lalkowy, a mianowicie Teatr Marionetek „Błękitny Pajac” (1938-1939), wspólnie z lalkarzami Julianem Sójką i Stefanem Polonyi-Polońskim oraz literatem Janem Izydorem Sztaudyngerem¹. Był również współzałożycielem Spółdzielni Teatralnej – Wielko-

¹ Por. L. Chojnacki, *Wokół „Błękitnego Pajaca”*. *Lalkarze poznańscy 1919-1939*, „Pamięt-

polska Rodzina Marionetkarzy (1937), stanowiącej później fundament mającego odrodzić się po wojnie lalkarstwa w Polsce². Wybuch II wojny światowej pokrzyżował plany zawodowe lalkarzy. W czasie wojny Czapliński pracował jako robotnik przymusowy. Podczas transportu do Kijowa w roku 1941 poznał swoją przyszłą żonę Elżbietę Hendrych, później Czaplińską (ur. 10 lipca 1913 w Pradze – zm. 11 sierpnia 2003). Po zakończeniu wojennej tułaczki Czaplińscy osiedlili się początkowo w Tuchomiu, wsi położonej 13 km na zachód od Bytowa. Uzyskawszy pozwolenie od lokalnych władz powiatowych i wojewódzkich, oraz mając pozwolenie Ministerstwa Kultury i Sztuki założyli Objazdowy Teatr Marionetek przy Inspektoracie Szkolnym w Bytowie, funkcjonujący pod nazwą „Tęcza”³. Był to rodzinny, prywatny i ludowy teatrzyk marionetek o charakterze objazdowym, a jednocześnie pierwsza tego typu placówka na ziemiach odzyskanych. Premierowe przedstawienie odbyło się w Tuchomiu w okresie Bożego Narodzenia 1946 roku – 26 grudnia. Była to *Szopka polska* Ludwika Szczepańskiego. Od lutego 1947 roku teatr funkcjonował pod nazwą Objazdowy Teatr Marionetek „Tęcza” przy Inspektoracie Szkolnym w Bytowie. Kolejnym premierowym tytułem zespołu był *Pan Twardowski* Lucjana Rydla z premierą w Tuchomiu. Dnia 12 listopada 1947 roku „Tęcza” wyruszyła w teren ze sztuką Marii Kownackiej pt. *Szewczyk Dratewka*. Pięcioosobowy wówczas zespół tworzyli: Elżbieta i Tadeusz Czaplińscy, Jan Lubiński, Jan Kowalczyk oraz Kazimierz Jaszul. Anegdota głosi, że nazwa teatru pochodziła od pierwszych liter imion oraz nazwiska założycieli teatru Tadeusza i Elżbiety Czaplińskich: T+E+CZA, choć Elżbieta Czaplińska wspominała też o innych okolicznościach powstania nazwy teatru. Kiedy w czasie przedstawień podglądała widownię, obserwując jej żywe reakcje oraz wielobarwne rozbawione dziecięce twarze, na myśl przychodziło jej podobieństwo do kolorowej tęczy⁴.

nik Teatralny” 1987, z. 1-2 [pt. *Teatr lalek w Polsce do 1945 roku*], s. 279-296 oraz M. Waszkiel, *Dzieje teatru lalek w Polsce do roku 1945. Kronika*, „Pamiętnik Teatralny” 1987, z. 1-2.

² Por. H. Jurkowski, *O ostatnim teatrze ludowym*, [w:] *25 lat „Tęczy” 1946-1971 – wydanie jubileuszowe*, Słupsk 1971, s. 62-63 oraz *Elżbieta i Tadeusz Czaplińscy dokumentacja działalności*, oprac. M. Siemaszko, Łódź 2001 [w serii] *Lalkarze – materiały do biografii*, pod red. M. Waszkiela, Łódź 2001, t. 27, s. 29.

³ Teatr powstał 1 listopada 1946 jako Spółdzielnia Pracy funkcjonująca pod nazwą Objazdowy Teatr Marionetek. Od 1 lutego 1947 roku zespół znajdował się pod opieką Kuratorium Szkolnego w Szczecinie, Inspektorat Szkolny w Bytowie i funkcjonował pod nazwą Objazdowy Teatr Marionetek „Tęcza”.

⁴ Por. E. Czaplińska, *Moje wspomnienia*, [w:] *25 lat „Tęczy”...*, s. 19.

Początkowy okres działalności okupiony był ciężką pracą. Opracowywano nowe sztuki, przygotowywano dekoracje, z którymi ruszono na wiele dni w teren Pomorza Środkowego samochodem ciężarowym marki Ford. Funkcję pracowni dekoratorskiej i magazynu pełniła drewniana szopa położona za domem w Tuchomiu. Siedzibą teatru i jednocześnie salą widowiskową był skromny pokój zastawiony lalkami oraz niezbędnymi elementami dekoracji⁵. Grano *Szewca Dratewkę* Marii Kownackiej, *Podróże Wicka i Wacka* Kazimierza Czaplińskiego, *Za siedmioma górami* Ewy Szelburg-Zarembiny. We wspomnieniach założycielki „Tęczy” pierwsze lata funkcjonowania teatru zapisały się jako czas satysfakcjonujących, choć bardzo trudnych wyrzeczeń: „Nasz teatr rozpoczynał pracę w terenie w niezmiernie trudnych warunkach. Środkami lokomocji były najczęściej wozy i sanie. Jechała więc szopka od wsi do wsi z lalkami i akordeonem, a za saniami, jakże często, cały zespół szedł pieszo, gdyż koń ledwie mógł wyciągnąć sanie z zasp. Ludzie nie żalamywali się, znosili trudy, niewygody. Zawsze witano ich bardzo serdecznie. To było dodatkową, ale jakże miłą nagrodą. Wszyscy pracowali z oddaniem, radością. Starano się dotrzeć do każdego, najbardziej zapadłego zakątka, do ludzi spragnionych żywego słowa polskiego i polskiej piosenki”⁶.

Znaczącą datą w historii teatru był 23 maja 1950 roku, kiedy Ministerstwo Kultury i Sztuki zatwierdziło powstanie teatru zawodowego pod nazwą Objazdowy Teatr Lalki „Tęcza” ze stałą siedzibą w Tuchomiu, przyznając scenie stałą miesięczną subwencję, która nieco poprawiła kondycję finansową „Tęczy”. Pierwszym mianowanym dyrektorem teatru został Tadeusz Czapliński, a kierownikiem artystycznym Elżbieta Czaplińska. We wrześniu 1950 roku do zespołu dołączył znany artysta lalkarz Julian Sójka, dzięki któremu udało się przygotować wiele kolejnych nowości repertuarowych, m.in.: *Dziada i babę* Józefa Ignacego Kraszewskiego, *Nowe szaty króla* Hansa Christiana Andersena, *Bajkę o rybaku i rybce* Aleksandra Puszkina. Na początku lat pięćdziesiątych zaszło wiele ważnych zmian w historii sceny. W roku 1953 na wniosek Ministerstwa Kultury i Sztuki teatr zmienił prawną formułę istnienia ze spółdzielni na stowarzyszenie. Przychylne dotąd teatrowi władze Tuchomia odebrały „Tęczy” dawną siedzibę. Teatr przeniósł się wówczas do Brus (powiat Chojnice), położonych w dawnym województwie bydgoskim (obecnie kujawsko-pomorskim). Nie zważając na problemy lokalowe, wystawiano kolejne nowości: *Sławę mistrza Twardowskiego* Kazimierzy Je-

⁵ Por. J.R. Lissowski, *Zasłużony laur dla Tęczy*, „Ziemia Gdańska” Biuletyn Metodyczny 1978, nr 124, s. 39-42.

⁶ Tamże, s. 18-19.

żewskiej, *Lisa przecherę* Niny Gernet i Tatiany Gurewicz, *Baśń o szklarzu i cesarzu* Zofii Nawrockiej, odwiedzając liczne wsie i miasteczka dawnych województw słupeckiego, koszalińskiego, gdańskiego, bydgoskiego oraz szczecińskiego.

W roku 1956 „Tęcza” obchodziła jubileusz 10-lecia pracy. Już wówczas dyrektor Czapliński zabiegał o upaństwowienie placówki, licząc w ten sposób na podniesienie statusu teatru oraz zmniejszenie problemów finansowych i lokalowych zespołu. Również w roku 1956, po trzech latach spędzonych w Brusach, na prośbę Ludwika Zapolskiego – wiceprzewodniczącego Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Słupsku, teatr został przeniesiony do Słupska i przydzielono mu lokal przy ulicy Popławskiego 3 (obecnie aleja Henryka Sienkiewicza). Obejmując nową placówkę 1 września 1956 roku zespół liczył 11 pracowników, w tym 7 pracowników artystycznych, miał pracownię plastyczną, krawiecką, stolarską oraz malarską. Scenografię do przedstawień wykonywał Tadeusz Czapliński, główki lalek projektował i wykonywał Julian Sójka oraz Czapliński, konstrukcje oraz mechanizacje lalek wykonywali Alojzy Błaszkiwicz i Alojzy Lidtke, stroje lalek i ostateczny montaż – Elżbieta Czaplińska, pomocnicze prace krawieckie – Zofia Armatorska i Maria Lidtke. Reżyserią i opracowywaniem muzycznym przedstawień zajmowała się Elżbieta Czaplińska⁷. W tym czasie powiększyła się także baza transportowa teatru, co umożliwiło docieranie do najbardziej odległych zakątków województwa. Uroczyste otwarcie nowego sezonu teatralnego odbyło się 18 listopada 1956 roku w Słupsku sztuką *Żołnierz i bieda* Sergieja Michalkowa, w tłumaczeniu i adaptacji Henryka Jurkowskiego. W jubileuszowym sezonie wystawiono także: *Dzikie łabędzie* Andersena, *Zaczarowany trunek* i *Wesołe przygody Kubusia* Juliana Sójki oraz *Dziada i babę* Kraszewskiego w nowej inscenizacji. W tym samym roku 25-lecie pracy artystycznej obchodzili główni pracownicy „Tęczy” – Tadeusz Czapliński oraz Julian Sójka. Uroczystości jubileuszowe w teatrze zaszczycił swoją obecnością Jan Izidor Sztudynger, znakomity autor fraszek, patron oraz prawdziwy miłośnik teatrów lalkowych. Podarował „Tęczy” króciutką fraszkę, która stała się na długie lata mottem i dewizą teatru: „Nikt "Tęczy"/ Nie wyręczy.../ W terenie –/ Przynosi dzieciom zachwyty i olśnienie/ W najodleglejsze dziury –/ Nie konserwy kultury/ Niosąc za radiem, telewizją, kinem,/ Leczyć sztukę żywą, sztukę – witaminę”. Ustabilizowana sytuacja lokalowa „Tęczy” pozwoliła na jeszcze lepsze przygotowywanie przedstawień, a także kontynuowanie działalności objazdowej, która gwarantowała wzrost

⁷ Por. tamże, s. 24.

zainteresowania teatrem lalkowym na prowincji. W roku 1960 teatr zorganizował dwa kursy lalkarsko-amatorskie dla nauczycieli, a także został wytypowany przez Ministerstwo Kultury i Sztuki do udziału w II Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Lalkowych w Warszawie, na który przygotowano dwie sztuki: *O dwóch takich co ukradli księżyc* Kornela Makuszyńskiego oraz *Zająca chwalipiętę* Sergieja Michałkowa. Problemy finansowe niemożliwiły zespołowi wzięcie udziału w festiwalu. Funduszy starczyło zaledwie na udział w Festiwalu Teatrów Lalkowych Ziem Polski Północnej w Toruniu (1-10 czerwca 1960), podczas którego przedstawienie *O dwóch takich co ukradli księżyc* otrzymało wyróżnienie.

Poważne zmiany w funkcjonowaniu „Tęczy” zaszyły w roku 1961. W obliczu narastających problemów finansowych powstał projekt przeniesienia teatru do Koszalina, co wywołało ożywiony sprzeciw władz oraz społeczeństwa Słupska. Rozpoczęły się pertraktacje i przetargi, których ostatecznym zwycięzcą okazał się Słupsk. Miasto zaoferowało placówkę nową siedzibę, mieszczącą się przy ulicy Waryńskiego 2 (siedziba teatru do dnia dzisiejszego). Działalność nowej sceny zainaugurowała premiera sztuki Juliana Wolskiego *Tajemnicza szuflada* w reżyserii Elżbiety i Tadeusza Czaplińskich. Dopiero w roku 1962 ze względu na przeprowadzkę do nowego obiektu, „Tęcza” obchodziła z rocznym opóźnieniem jubileusz 15-lecia istnienia. Prezentowano nowe przedstawienia, m.in.: *Wesołe przygody Koziółka Matółka* Makuszyńskiego, *Baśń o pięciu braciach* Sergiusza Obrazcowa i Sergiusza Preobrażeńkiego, *Świniopasa* Andersena. Wraz z polepszeniem się sytuacji finansowej teatru do współpracy zaproszono Joannę Piekarską, reżyser i dyrektor Teatru Lalek „Świerszcz” z Białegostoku. Z jej udziałem powstała *Baśń o pięknej Parysyzce* Bolesława Leśmiana w adaptacji Natalii Gołębskiej ze scenografią Jana Łabanowskiego. Innym gościnnym przedsięwzięciem z tego okresu było wystawienie sztuki pt. *Piast i Popiel* Anny Świrszczyńskiej przez Stanisława Stąpfa, dyrektora Teatru Lalek „Chochlik” z Wrocławia, ze scenografią Alego Bunscha i w opracowaniu muzycznym Wandy Dubanowicz. Repertuar „Tęczy” do roku 1966 obejmował bardzo różnorodne pozycje pisarzy polskich i zagranicznych, a przedstawienia nie zawsze adresowane były tylko do najmłodszej widowni. Oprócz wystawiania sztuk teatr podejmował także działalność w środowisku, organizując konkursy i akcje choinkowe w placówkach szkolnych, domach dziecka i domach kultury. Bilans artystyczny 20-lecia istnienia teatru zamykał się liczbą 41 premier oraz 4815 przedstawieniami z udziałem 1 166 355 widzów.

Kolejne ważne przeobrażenia instytucjonalne w historii i działalności „Tęczy” przyniósł rok 1966. Dawne „stowarzyszenie aktorów” subwencjonowane

przez Ministerstwo Kultury i Sztuki 1 kwietnia 1966 roku zostało ostatecznie upaństwowione, a dyrekcję i kierownictwo artystyczne „Tęczy” objęła Juliana Całkowa, która trafiła do Słupska za namową Henryka Jurkowskiego. Tadeusz Czapliński pracował w teatrze jeszcze przez kilka lat głównie jako aktor, by ostatecznie wycofać się z zawodu w roku 1969⁸, zaś Elżbieta Czaplińska współpracowała z teatrem – jako reżyser i aktorka – do momentu przejścia na emeryturę w roku 1974⁹. Wkrótce po objęciu dyrekcji przez Całkową rozpoczęła się gruntowna reorganizacja i przebudowa teatru celem przystosowania go do wymogów nowoczesnej sceny lalkowej oraz przekształcenia z teatru o charakterze ludowo-objazdowym w teatr lalek o charakterze artystyczno-poetyckim. Remont budynku przy ulicy Waryńskiego trwał kilka lat. W tym czasie próby i przedstawienia odbywały się w szkołach oraz innych instytucjach mających odpowiednie sale, choć teatr grał głównie w terenie. Brał też aktywny udział w festiwalach i konfrontacjach teatralnych, np. w III Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu (1967, ze sztuką *Krawiec Niteczka* Kornela Makuszyńskiego w reżyserii Całkowej) oraz III Konfrontacjach Poznańskich (1968, ze sztuką *Siała baba mak* Krystyny Miłobędzkiej-Falkiewicz w reżyserii Całkowej). Kierownictwo Całkowej trwało do maja 1969 roku. Pomiędzy 1 czerwca 1969 a 30 czerwca 1970 roku teatrem kierował Stefan Świętak, a od lipca 1970 roku dyrekcję „Tęczy” przejął Jerzy Miszczyszyn. W tym czasie (od 1 stycznia 1970) kierownictwo artystyczne słupskiego teatru powierzono Zofii Miklińskiej (ur. 6 grudnia 1928 w Zamościu – zm. 12 listopada 1997 w Sopocie), wcześniej aktorce i reżyser Państwowego Teatru Lalki i Aktora „Miniatura” w Gdańsku¹⁰. Otwarcie siedziby teatru po remoncie odbyło się 25 kwietnia

⁸ Tadeusz Czapliński pracował jako aktor jeszcze przez dwa lata (od roku 1966), zaś w roku 1968 przyjął propozycję zorganizowania sceny filialnej teatru w Koszalinie. Gdy współpraca z nową dyrekcją okazała się dla niego zbyt trudna, w roku 1969 przeszedł na emeryturę i zajął się metaloplastyką. Zmarł 7 lutego 1991 roku. Por. *Elżbieta i Tadeusz Czaplińscy dokumentacja...*; A. Świetlicka, E. Wisławska, *Znani słupszczanie...*, s. 27-28 oraz *Tęczowe Zaduszki*, pod red. A. Obecnego, Słupsk 2008, s. 22-25.

⁹ Po przejściu na emeryturę Czaplińska nie rozstała się tak „po prostu” z „Tęczą”, a właściwie nigdy z niej na dobre nie odeszła. Brała udział we wszystkich kolejnych premierach i uroczystościach jako gość honorowy. Ostatnią reżyserską realizacją Czaplińskiej było przedstawienie zrealizowane już na emeryturze pt. *Zaklęty kaczor* Marii Kann z marca roku 1978. Elżbieta Czaplińska zmarła 11 sierpnia 2003 roku. Por. *Tęczowe zaduszki...*, s. 46.

¹⁰ O karierze aktorskiej i reżyserskiej Zofii Miklińskiej w Teatrze „Miniatura” w Gdańsku traktuje praca Andrzeja Bociana. Por. *Zofia Miklińska: dokumentacja działalności*, oprac. A. Bocian, Łódź 2001 [w serii] *Lalkarze – materiały do biografii...*, t. 26.

1970 roku sztuką *Klonowi bracia* Eugeniusza Szwarca w reżyserii Wandy Byrskiej. Od tego momentu teatr dysponował salą widowiskową przeznaczoną dla 200 osób oraz nowoczesnym parkiem oświetleniowym kierowanym przy pomocy pulpitu sterowniczego (kolejny remont „Tęczy” rozpoczął się dopiero w czerwcu 2008 roku). Wraz z pojawieniem się w Słupsku Zofii Miklińskiej nastąpiły istotne zmiany związane z pełnieniem przez nią funkcji kierownika artystycznego oraz jej własnej indywidualnej wizji teatru lalkowego, które Miklińska definiowała następująco: „Teatr uczy dzieci i młodzież, czym jest człowiek, co stanowi sens życia, jak poruszać się po pełnym konfliktów i niespodzianek świecie, który zaspokaja naturalne potrzeby najmłodszych w zakresie kontaktu, uznania, ekspresji, który wprowadza ich w świat nowych wartości i współdziała w ten sposób w kształtowaniu serc i umysłów na miarę naszych czasów”¹¹. Do zadań nowego kierownika artystycznego należał zarówno wybór i opracowanie tekstów przeznaczonych do scenicznej realizacji, jak i dbałość o stały kontakt z widownią oraz podnoszenie poziomu artystycznego zespołu aktorskiego, a tym samym powolna, ale systematyczna zmiana wizerunku teatru dotąd postrzeganego przede wszystkim jako prowincjonalna scena o charakterze ludowo-objazdowym. Miklińska od razu przystąpiła do zaangażowania nowych adeptów na stanowiska aktorskie. Szybko nie tylko odmłodziła zespół, ale także podwoiła jego liczbę, zyskując w ten sposób realną możliwość tworzenia spektakli wieloosobowych, których wymagał preferowany przez nią repertuar poetycki, podobny do tego, z którym zetknęła się i ukształtowała jako zawodowy lalkarz w gdańskiej „Miniaturze”¹². W roku 1970 Miklińska pomyślnie zdała egzaminy reżyserskie, przygotowując dla „Tęczy” przedstawienie oparte na tekście Oskara Kolberga w opracowaniu Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza zatytułowane *Od Polski śpiewanie*, ze scenografią Alego Bunscha (premiera 9 listopada 1970). Spektakl ten zdobył w roku 1974 Grand Prix na Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalkowych z Zagrzebiu. Jednocześnie Miklińska bardzo specyficznie definiowała możliwości prowadzenia procesu wychowania widza, a zwłaszcza dzieci poprzez sztukę teatru, czemu dawała wyraz nie tylko w opracowywanych tytułach i kolejnych premierowych przedstawieniach, ale także w licznych sesjach i odczytach kierowanych do nauczycieli, pedagogów oraz szkolnych wychowawców¹³. Jako reżyser i pedagog bardzo chętnie sięgała po

¹¹ J.R. Lissowski, *Teatr Spontaniczny*, [w:] XXX-lecie „Tęczy” – wydanie jubileuszowe, pt. Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” w Słupsku 1946-1976, oprac. Z. Kulawas, Słupsk 1976, s. 15.

¹² Por. *Zofia Miklińska: dokumentacja...*, s. 41-42.

¹³ W tym czasie Miklińska zorganizowała w słupskim Muzeum Pomorza Środkowe-

teksty oparte na historii i folklorze regionu, dając możliwość poznawania oraz identyfikowania się młodego odbiorcy z bogatym dziedzictwem kulturowym Pomorza, swoistej małej ojczyzny. Zrywając z realistycznym teatrem lalek na korzyść teatru metafory, Miklińska nie bała się także odsłaniać tajników animacji, pokazując na scenie jednocześnie aktora i animowaną przez niego lalkę¹⁴.

Kolejne zmiany w dziejach „Tęczy” przyniósł rok 1973, kiedy 1 stycznia funkcję dyrektora naczelnego teatru objął Stanisław Mirecki. Na tym stanowisku Mirecki pozostał aż do emerytury, na którą odszedł w roku 1991. W tym czasie Zofia Miklińska nieprzerwanie pełniła obowiązki dyrektora artystycznego słupskiej „Tęczy”, mając poważny wkład w kształtowanie się nowego wizerunku artystycznego sceny. W teatrze pojawił się nowy etat kierownika muzycznego, który początkowo objął Zygmunt Andrzej Januszkiewicz, a od lutego 1973 roku Marian Radzikowski. Na stanowisko scenografa zatrudniony został Ali Bunsch. W okresie blisko dwudziestoletniej wspólnej dyrekcji Mireckiego i Miklińskiej, w „Tęczy” oprócz licznych i ciekawych nowości repertuarowych zorganizowano również kilka sesji naukowych, poświęconych zagadnieniom tradycji i ludowości polskiego teatru lalkowego (np. ogólnopolskie seminarium zatytułowane *Tradycje ludowe w polskim teatrze lalek* z roku 1974, zorganizowane przy współudziale Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego¹⁵), wiele wystaw scenografii teatralnej przedstawień lalkowych (np. ogólnopolska wystawa sztuki lalkarskiej z roku 1971, połączona z jubileuszem 25-lecia teatru¹⁶, czy wystawa scenografii i lalek PTL „Tęcza” z roku 1976), a także liczne konkursy adresowane do najmłodszej widowni¹⁷. Organizowane przez teatr i Miklińską konferencje, odczyty i wy-

go wystawę scenograficzną poświęconą teatrowi lalkowemu oraz seminarium folklorystyczne na temat tradycji ludowych w polskim teatrze lalek. Była także inicjatorką licznych spotkań ze szkolnymi pedagogami oraz środowiskiem nauczycielskim, widząc możliwość edukacji dzieci i młodzieży poprzez działania teatralne. Por. J. Ślipińska, *Teatr swój widzę... dla wszystkich, Rozmowa z Zofią Miklińską, kierownikiem artystycznym Państwowego Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku*, „Głos Koszaliński” 1975, nr 58.

¹⁴ Por. Zofia Miklińska *dokumentacja...*, s. 45.

¹⁵ Por. I. Kellner, „Teatr” 1974, nr 11 oraz A. Turczyński, *Rzecz o sytuacji aktora w teatrze lalkowym*, „Pobrzeże” 1974, nr 68.

¹⁶ Por. B. Frankowska, *Ogólnopolska wystawa sztuki lalkarskiej w „Tęczy”*, „Teatr” 1972, nr 19.

¹⁷ Por. szczegółowy wykaz sesji naukowych oraz pedagogicznych, a także wystaw zorganizowanych przez „Tęczę” zamieszczony w części dokumentacyjnej tego rozdziału.

stawy przyczyniały się nie tylko do rozpowszechniania dobrego imienia słupskiej „Tęczy”, ale były także istotnym czynnikiem integrującym lokalne środowisko naukowe i pedagogiczne, a także promującym istotę teatru lalkowego. W tym czasie w słupskim teatrze przygotowano realizacje wielu przedstawień nawiązujących do tradycji i kultury regionu pomorskiego, jak na przykład *Od Polski śpiewanie* Janusza Galewicza i Marii Kossakowskiej, *Kaszubi pod Wiedniem* Jana Karnowskiego, *Damroka i Gryf* Natalii Gołębskiej oraz *Remus – rycerz kaszubski* Edwarda Mazurkiewicza (premiera przygotowana z okazji 40-lecia teatru). Właśnie ten nurt tradycyjnych podań, legend oraz sztuk opartych na pomorsko-kaszubskich obyczajach i obrzędach przez długie lata wyróżniał „Tęczę” z grona innych teatrów lalkowych w kraju¹⁸. Teatr występował nie tylko na scenach polskich, ale także za granicą, jak chociażby w Rumunii, Niemczech, Rosji, na Litwie, Białorusi oraz w Jugosławii. Najbardziej egzotycznym przedsięwzięciem „Tęczy” było nawiązanie stałej wymiany z teatrami z dalekiej Syberii: Brackim Teatrem Lalek oraz Wojewódzkim Teatrem Lalek w Irkucku. W latach 1986-1989 placówki te odwiedzały się (gościnne występy lalkarzy z Bracka w 1988 roku oraz występy „Tęczy” w Bracku i w Irkucku w roku 1989), przygotowując nawet wspólne premiery (*Baśń o zaklętym kaczorze* w reżyserii Miklińskiej w Bracku oraz *Alineczka i Żołnierz* w reżyserii Władimira Biriukowa w Słupsku)¹⁹. Dla wielu obserwatorów słupskiej sceny lalkowej czas dyrekcji pary Mirecki–Miklińska oznaczał swoisty „złoty okres” w historii „Tęczy”²⁰. Swoją przygodę z „Tęczą” Zofia Miklińska zakończyła wraz z odejściem na emeryturę z końcem sezonu 1990/1991²¹, przygotowując już wcześniej na swoje stanowisko młodą aktorkę i reżysera Małgorzatę Kamińską-Sobczyk.

¹⁸ Por. J. Dąbrowa, *Jubileusz Pomorskiej „Tęczy”, „Pomerania”* 1986, nr 10, s. 13-14.

¹⁹ Por. szczegółowy wykaz gościnnych i zagranicznych występów „Tęczy” zamieszczony w części dokumentacyjnej tego rozdziału.

²⁰ Por. *60-lat Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku*, oprac. R. Sztabnik, Słupsk 2006, s. 19.

²¹ Po przejściu na emeryturę (rok 1991) Zofia Miklińska-Jaśniewicz wyjechała do Sopotu, ale nie zerwała kontaktów z „Tęczą” oraz ze Słupskiem. Jeszcze przez wiele lat wspomagała amatorski ruch teatralny, organizowała konkursy dla dzieci oraz seminaria i sesje teatralne związane tematycznie z wychowawczą rolą teatru i folklorem w polskim teatrze lalek. Była też inicjatorką i współorganizatorem Słupskich Tygodni Teatralnych. W latach 1976-1980 pełniła obowiązki prezesa Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Kultury Teatralnej, a w latach 1980-1984 była radną Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku. Zmarła w Sopocie 12 listopada 1997 roku. Por. A. Świetlicka, E. Wisławska, *Znani słupszczanie...*, s. 81-82 oraz *Tęczowe zaduszki...*, s. 31-32.

Od 1 stycznia 1992 roku do chwili obecnej funkcję dyrektora naczelnego oraz artystycznego teatru pełni Małgorzata Kamińska-Sobczyk, absolwentka Wydziału Aktorskiego i reżyserii PWST w Warszawie, dawny dyrektor Sceny Lalkowej przy Teatrze im. Ludwika Solskiego w Tarnowie. Początki jej dyrekcji w Słupsku nie były łatwe. Sezon 1991/1992 rozpoczął się akcją protestacyjną pracowników teatru wymierzoną przeciw decyzji ówczesnego wojewody słupskiego, Wiesława Remblińskiego, odwołującego ze stanowiska dyrektora Stanisława Mireckiego i powołującego na stanowisko dyrektora naczelnego i artystycznego teatru Adama Waśkę. Trwający kilka miesięcy protest zakończył się rozpisaniem nowego konkursu i wyłonieniem na stanowisko dyrektora Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk. Do kłopotów personalnych dołączyły również finansowe. Dla „Tęczy” rozpoczął się okres walki o przetrwanie. W tym samym czasie władze wojewódzkie w Słupsku zlikwidowały Słupski Teatr Dramatyczny, a scenie lalkowej (niemal jedynej w mieście scenie teatralnej) znacznie obniżono dotacje. Spóźnioną premierą sezonu były *Przygody misia Tymoteusza* w reżyserii Kamińskiej-Sobczyk, powrócono też do już wcześniejszych przygotowanych realizacji, m.in.: *Tomcia Palucha*, *Po kolędzie czy sztuki Omijajcie wyspę Hula*. W obliczu problemów finansowych zaczęto wypożyczać gotowe scenografie z innych teatrów, co pozwoliło na znaczne obniżenie kosztów kolejnych premier (np. premiera *Kuglarza w koronie*, którego wystawiano wcześniej w toruńskim teatrze „Baj Pomorski”). W roku 1993 wznowiono kontakty zagraniczne. „Tęcza” trzykrotnie wystąpiła we Flensburgu w Niemczech – w partnerskim mieście Słupska (maj 1993), prezentując nagradzane już wcześniej widowisko *Od Polski śpiewanie*. W styczniu 1995 roku teatr przygotował przedstawienie pt. *Szkaradka* w reżyserii Mieczysława Abramowicza, z którym – jako jedyny reprezentant Polski – brał udział w Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek „U Pietruszki” w Moskwie.

Lepsze czasy dla „Tęczy” nastąpiły wraz z rokiem 1994, kiedy teatr przeszedł na utrzymanie władz miejskich, co umożliwiło Małgorzacie Kamińskiej-Sobczyk konsekwentne wprowadzanie w życie własnego programu artystycznego. Od początku lat dziewięćdziesiątych w repertuarze teatru zaczęły pojawiać się zarówno współczesne sztuki kierowane do dzieci i młodzieży, np. *Samobajka*, *Igraszki z bajką*, *Baśń o...*, *O Pomorskich Czarownicach*, *O słupskich krasnalach*, *Szkaradka*, *Iwan – carski syn*, *szare wilczyisko i inni*, *Złote serce*, jak i przedstawienia typowo edukacyjne, podejmujące ważne problemy społeczne, traktujące na przykład o normach przestrzegania zasad ruchu drogowego – *Wielka draka o drogowych znakach* Jerzego Stasiewicza (1995), o problemie narkomanii – *Podwórko marzeń* Kamińskiej-Sobczyk (1998, sztu-

ka nagrodzona I miejscem na konkursie na sztukę o zapobieganiu narkomanii ogłoszonym przez Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii w Warszawie), czy też o problemie uzależnienia od alkoholu – *Zaczarowany krokus* Kamińskiej-Sobczyk (2000). We wrześniu 1996 roku Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” obchodził uroczyste jubileusz 50-lecia swojego powstania. Stało się to okazją do zaprezentowania sztuki Stanisława Lema *Doradcy króla Hydropsa*, w której mogli wziąć udział wszyscy aktorzy teatru oraz *Ludowej szopki polskiej* Henryka Jurkowskiego, która była z kolei nawiązaniem do pierwszego tytułu zaprezentowanego w „Tęczy” przez Czaplińskich pół wieku wcześniej. W grudniu 2001 roku pokazano na scenie „Tęczy” pierwsze w historii teatru typowe przedstawienie marionetkowe. Była to *Piękna i bestia* Waldemara Wolańskiego w reżyserii Stanisława Ochmańskiego.

Autorką tekstów (*ABC teatru lalek*, *Samobajka*, *Igraszki z bajką*, *Baśń o...*, *Złote serce*, *Podwórko marzeń*, *Telerodzina*, *O słupskich krasnalach*, *Pomorskie czarownice*, *Smakołyki ciotki Klotki*), inscenizatorem oraz reżyserem większości przedstawień „Tęczy” pozostaje Małgorzata Kamińska-Sobczyk. Teatr nadal daje przedstawienia nie tylko w swojej głównej siedzibie w Słupsku, ale także objazdowe, nawiązując w ten sposób do pierwotnego charakteru sceny. Statystyka „Tęczy” – prowadzona przez teatralne archiwum – w latach 1946-2008 (stan na 31.08.2008) uwzględnia: 188 premier teatralnych, 19 840 zagranych spektakli, 5 078 327 widzów oraz 996 081 przejechanych przez zespół kilometrów. W tym czasie widowiska dla „Tęczy” tworzyło wielu wybitnych reżyserów, scenografów, kompozytorów i animatorów scen lalkowych. Warto przypomnieć chociażby takie nazwiska jak: Ali Bunsch, Rajmund Strzelecki, Adam Kilian – sztandarowe postaci polskiej plastyki teatralnej, Jerzy Derfel, Krzesimir Dębski, Katarzyna Gaertner, Witold Lutosławski, Jerzy Maksymiuk, Jerzy Stachurski – czołowi kompozytorzy oraz równie wspaniali reżyserzy: Jan Dorman, Janusz Galewicz, Krzysztof Rau, Wojciech Wiczorkiewicz i Stanisław Ochmański. Przedstawienia „Tęczy” otrzymywały liczne nagrody i wyróżnienia, m.in.: Srebrne Koziółki i nagrodę za reżyserię za spektakl *Przed zaśnięciem* w reżyserii Jana Dormana na Biennale Sztuki dla Dzieci i Młodzieży w Poznaniu w roku 1981; I nagrodę za sztukę *Podwórko marzeń* w Ogólnopolskim Konkursie na Sztukę dla Dzieci zorganizowanym przez Zarząd Główny Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w roku 1997; główną nagrodę Krytyków na V Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów dla Dzieci i Młodzieży – Małe Zderzenia Teatrów – w Kłodzku w roku 1999, za spektakl *Baśń o...* w reżyserii Kamińskiej-Sobczyk, a także nagrodę za zespołową animację do spektaklu pt. *Złote serce* w reżyserii Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, przyznaną przez katowicki oddział ZASP

na I Festiwalu Teatrów Lalek „Katowice – Dzieciom” w roku 2002. To samo przedstawienie zdobyło również nagrodę za najlepszą scenografię podczas Festiwalu Teatrów Lalkowych w Suboticy (Serbia) w październiku 2002 roku.

„Tęcza” niemal od początku swojego funkcjonowania, oczywiście w miarę swoich możliwości osobowych i finansowych, próbowała aktywnie uczestniczyć w festiwalach oraz przeglądach teatralnych, organizowanych w kraju i za granicą. Ze sceny typowo lokalnej/prowincjonalnej usiłowała stać się teatrem aktywnym na lalkowej arenie (zwłaszcza w okresie dyrekcji Zofii Miklińskiej i Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk). Dowodem tej aktywności może być liczba festiwali i przeglądów w kraju oraz za granicą, w których uczestniczyła „Tęcza”, a przede wszystkim liczba wyróżnień i nagród, które otrzymał teatr za swoje poszczególne realizacje²². Z pewnością najbardziej owocnym okresem był dla słupskiej „Tęczy” czas dyrekcji Zofii Miklińskiej, której udało się nie tylko znacznie podnieść poziom przygotowywanych realizacji, ale także wypromować teatr na arenie krajowej i międzynarodowej. Lata siedemdziesiąte i osiemdziesiąte oznaczały dla sceny udział w konkursach i przeglądach teatralnych w kraju (Opolu, Toruniu, Poznaniu, Białymstoku), a także liczne wyjazdy oraz nawiązanie współpracy z teatrami lalkowymi z krajów byłego bloku socjalistycznego. Kontakty te zaowocowały nie tylko gościnnymi występami w kraju i poza jego granicami, ale także cenną wymianą repertuarową. Największym sukcesem „Tęczy” było zdobycie Grand Prix na VII Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek w Zagrzebiu w roku 1974 za spektakl *Od Polski śpiewanie* Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza w reżyserii Miklińskiej oraz Srebrne Koziołki za reżyserię spektaklu *Przed zaśnięciem* Jana Dormana na Biennale Sztuki dla Dzieci i Młodzieży w Poznaniu w roku 1981. Dzięki tym sukcesom słupski teatr lalkowy stał się sceną rozpoznawalną zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. Sukcesy kolejnych realizacji „Tęczy” zaowocowały także podjęciem współpracy z polską telewizją. W latach 1972-1991 przeniesiono na szklany ekran szesnaście przedstawień, których rejestracja odbywała się zwykle w Słupsku²³. Do teatru przyjeżdżał wóz transmisyjny i zespół realizatorów z gdańskiego ośrodka Telewizji Polskiej. Spektakle rejestrowano bez

²² Por. szczegółowy wykaz festiwali, przeglądów, występów gościnnych „Tęczy” w kraju i za granicą oraz wykaz najważniejszych nagród i wyróżnień przyznanych teatrowi, zamieszczony w części dokumentacyjnej tego rozdziału.

²³ Por. szczegółowy wykaz przedstawień „Tęczy” zrealizowanych dla telewizji, zamieszczony w części dokumentacyjnej tego rozdziału.

udziału widowni i bez podkładu muzycznego, który dodawano później w studiu. Gra aktorów rejestrowana była zwykle przez dwie lub trzy kamery. Skróków przedstawień, które dostosowywano na potrzeby telewizji (ok. godzinna transmisja), jak również ostatecznych „zgrzywań” dokonywano z udziałem Zofii Miklińskiej. Przedstawienia emitowane były następnie na antenie Telewizji Polskiej, najczęściej w ramach kolejnych edycji funkcjonującego wówczas Telewizyjnego Festiwalu Widowisk Teatralnych.

Dobre i ambitne tradycje Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” próbuje kontynuować również pod dyrekcją i kierownictwem artystycznym Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk. Warto przede wszystkim zwrócić uwagę na szczególne wyróżnienie teatru z racji organizacji – właśnie w prowincjonalnym Słupsku – Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek Krajów Nadbałtyckich oraz kolejnych edycji festiwalu EUROFEST. W czerwcu 2001 roku „Tęcza” zorganizowała jubileuszowy X Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek Krajów Nadbałtyckich, odbywający się za każdym razem w innym kraju pod auspicjami UNIMY – Światowej Organizacji Lalkarskiej, który połączono z obchodami 55-lecia teatru. Festiwal, będący przeglądem dorobku teatralnego państw znajdujących się w basenie Morza Bałtyckiego, stał się znakomitą okazją do promocji miasta i regionu słupskiego na arenie międzynarodowej. W ciągu pięciu dni na trzech słupskich scenach zaprezentowano przedstawienia 10 zespołów, a „Tęcza” pokazała *Złote serce* w reżyserii Kamińskiej-Sobczyk. Sukces festiwalu zachęcił organizatorów do opracowania formuły własnego festiwalu. We wrześniu 2003 roku zorganizowano w Słupsku – przy istotnym współudziale Urzędu Miejskiego w Słupsku oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego – Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci i Młodzieży Krajów Kandydujących do Unii Europejskiej EUROFEST 2003. Spośród przedstawień dziesięciu grup teatralnych, reprezentujących wszystkie kraje wstępujące do zjednoczonej Europy, za najlepsze przedstawienie dziecięce jury uznało *Wzajemne ustępstwa w miłości* Teatru Maškrate z Koszyc (Słowacja). Trzy lata później festiwal przekształcił się w Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek Krajów Unii Europejskiej EUROFEST 2006, który na stałe wpisał się w polską mapę festiwalową teatrów lalkowych²⁴. Na rok 2009 zaplanowano w Słupsku organizację II Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek Krajów Unii Europejskiej im. Roberta Schumana EUROFEST 2009 (8-15.05.2009). W imprezie wzięły udział

²⁴ Por. *O ożywianiu marionetek, misji teatru lalkowego i wrażliwości współczesnego dziecka*, z Małgorzatą Kamińską-Sobczyk rozmawia Ryszard Ulicki, „Miesięcznik” 2006, nr 3.

zespoły teatralne z krajów Unii Europejskiej, między innymi z Belgii, Czech, Słowacji, Danii, Estonii, Holandii, Litwy, Niemiec, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Węgier, Grecji i z Polski, a także gościnnie wystąpiły teatry z krajów niebędących członkami UE. Festiwal miał charakter konkursu, a występy oceniało profesjonalne i dziecięce jury. Nagrody przyznano w kilku kategoriach: najlepszego spektaklu, reżyserii, scenografii, muzyki, choreografii (ruch sceniczny), roli męskiej, roli żeńskiej oraz najlepszej animacji.

Obecne sukcesy „Tęczy” wynikają przede wszystkim z konsekwentnie realizowanego przez dyrektora Małgorzatę Kamińską-Sobczyk programu artystycznego oraz promocyjnego słupskiej sceny lalkowej²⁵. Jego podstawowe wyznaczniki zamykają się w kilku aspektach. Po pierwsze – w swojej ruchliwości „Tęczy”, która oznacza granie przedstawień nie tylko w głównej siedzibie teatru w Słupsku, ale także w licznych miejscowościach całego województwa pomorskiego oraz w województwach ościennych. Tę współczesną ruchliwość teatru można także rozpatrywać w bezpośrednim nawiązaniu do tradycji wędrownego zespołu prowadzonego na początku przez małżeństwo Czaplińskich. Po drugie – w stosunkowo częstych wyjazdach (do Słowenii, Włoch, Pakistanu, Turcji, Iranu, Litwy, Łotwy, Estonii, Białorusi, Serbii) oraz kontaktach zagranicznych, których konsekwencją jest opracowanie formuły własnego międzynarodowego festiwalu teatralnego EUROFEST. Po trzecie – w konsekwentnie realizowanej linii repertuarowej uwzględniającej specyfikę średniej wielkości teatru lalkowego funkcjonującego w prowincjonalnym mieście. Owa specyfika uwzględnia także zróżnicowane pozycje repertuarowe, mieszczące się w tradycyjnych formach „parawanowego” teatru lalkowego (np. *Królowna Śnieżka*, *Kopciuszek*, *Caliniecza*, *Misie Pysie*, *Jaś i Małgosia* czy *Czerwony Kapturek*), a także próby eksperymentalne i bardziej nowatorskie, jak na przykład realizacja przygotowana w konwencji ponadjęzykowej zatytułowana *Metamorfozy* (forma teatralno-pantomimiczna), reżyserowana przez wybitnego polskiego twórcę przedstawień lalkowych, Krzysztofa Rau, czy też bezsłowny spektakl pt. *Cyrk*, najczęściej wyjeżdżający za granicę, przygotowany przez innego wybitnego twórcę teatru lalkowego, białoruskiego reżysera – Olka Żugzdę z Grodna. Choć bez wątplenia, przewaga tradycyjnych form teatru lalkowego będzie cechą wyróżniającą współczesną „Tęczę”. Kolejnym czynnikiem, być może najistotniejszym, pozostaje także uwzględnianie specyficznych predyspozycji odbiorczych współczesnych dzieci, względem których, zdaniem Kamińskiej-Sobczyk, teatr lalkowy powinien przede wszystkim reali-

²⁵ Por. tamże, s. 4-12.

zować funkcje terapeutyczne oraz swoistą misję wychowania, bo jak stwierdza reżyser: „Dostrzegam potrzebę wzmacniania terapeutycznej roli teatru lalek. W żywej relacji sceny z widownią rodzi się spontanicznie psychodrama – dzieci nie tylko widzą, ale przeżywają – wchodzą w jakieś role – identyfikują się często z jakąś postacią. Byłoby dobrze, by w teatrze znalazło się stałe miejsce dla psychologa i doświadczonego pedagoga, którzy nam, twórcom, pomogliby jeszcze lepiej docierać do dzieci, a dzieciom rozwiązywać ich trudne problemy i dylematy”²⁶. Stąd nieprzypadkowy wydaje się nurt edukacyjno-terapeutyczny „Tęczy”, z takimi realizacjami jak: *Podwórko marzeń*, *Zaczarowany krokus*, *Rodzina zastępcza* czy *Telerodzina*. Program artystyczny realizowany w słupskiej „Tęczy” przez Małgorzatę Kamińską-Sobczyk, będzie – na koniec – uwzględniał także wysokie kwalifikacje zawodowe aktorów lalkarzy oraz właściwe postrzeganie zawodowego teatru lalkowego, bardzo często niedocenianego właśnie ze względu na swoją specyfikę. W sytuacji prowincjonalnego Słupska oraz różnych zasad funkcjonowania innych teatrów dramatycznych i niedramatycznych, zawodowych oraz niezawodowych – wyróżniającą się pozycję sceny lalkowej należy uznać za istotny czynnik kształtujący oblicze teatralno-kulturalnego życia miasta.

²⁶ Tamże, s. 8.

Repertuar Państwowego Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku w latach 1946-2008²⁷

1. *Szopka polska* Ludwika Szczepańskiego, adaptacja tekstu i scenografia Tadeusz Czapliński, reżyseria Elżbieta Czaplińska, **prapremiera** 26.12.1946.
2. *Pan Twardowski* Lucjana Rydla, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, **prapremiera** 1946.
3. *Szewc Dratewka* Marii Kownackiej, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 1947 [12.11.1947].
4. *Podróż Wicka i Wacka dookoła świata* Kazimierza Czaplińskiego, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, **prapremiera** 1948 [10.07.1948].
5. *Za siedmioma górami* Ewy Szelburg-Zarębiny, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, muzyka Stanisław Kozłowski, **prapremiera** 1949 [31.05.1949].
6. *Dziad i baba* Józefa Ignacego Kraszewskiego, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, **prapremiera** 1950.
7. *Bajka o rybaku i złotej rybce* Aleksandra Puszkina, w przekładzie Juliana Tuwima, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera wrzesień 1950.
8. *Nowe szaty króla* Hansa Christiana Andersena, w adaptacji Aleksandra Maliszewskiego, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera kwiecień 1951 [1.12.1951].
9. *Jak dziadek Mróz prezenty niósł* Jana Wilkowskiego, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 1952 [grudzień 1952].
10. *Trzy pomarańcze* Sergieja Michalkowa, w przekładzie Ludwika Świążawskiego, adaptacja Tadeusz Sawicki, muzyka Edmund Klawiter, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 1952 [8.05.1952].

²⁷ Repertuar „Tęczy” zrekonstruowano na podstawie zachowanych materiałów archiwalnych, kronik pisanych przez Elżbietę i Tadeusza Czaplińskich oraz innych archiwaliów i teatraliów gromadzonych w archiwum teatru „Tęcza”. Dane te w wielu przypadkach różnią się od informacji podawanych w kolejnych rocznikach „Almanachu Sceny Polskiej”, zwłaszcza w zakresie dat dziennych poszczególnych premier, a niekiedy ich tytułów. Różnice te podawane będą w nawiasach kwadratowych [data premiery lub tytuł odnotowany w „Almanachu”].

11. *Stawa mistrza Twardowskiego* Kazimierzy Jeżewskiej, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 1954 [6.04.1954].
12. *Lis Przechera* Niny Gernet i Tatiany Gurewicz, w adaptacji Stanisława Hołowskiego, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 1954 [27.12.1954].
13. *Baśń o szklarzu i cesarzu* Zofii Nawrockiej, reżyseria Elżbieta Czaplińska, premiera 1.04.1955 [18.04.1955].
14. [Z nowym rokiem. Program składany, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 27.12.1955].

sezon 1956/1957²⁸

15. *Miała babuleńka kozła rogatego* Marii Kownackiej, reżyseria Elżbieta i Tadeusz Czaplińscy, premiera 1956 [20.04.1955].
16. *Żołnierz i bieda* Sergieja Michałkowa, w adaptacji Henryka Jurkowskiego, reżyseria Elżbieta i Tadeusz Czaplińscy, premiera 20.02.1956 [1.05.1956].
17. *Dzikie łabędzie* Hansa Christiana Andersena, w adaptacji Kazimierzy Jeżewskiej, reżyseria Elżbieta i Tadeusz Czaplińscy, premiera marzec 1957 [kwiecień 1957].
18. *Zaczarowany trunek* Juliana Sójki, reżyseria Julian Sójka, **prapremiera** 1957 [15.01.1957].

sezon 1957/1958

19. *Wesołe przygody Kubusia* Juliana Sójki, reżyseria Julian Sójka, **prapremiera** 1957 [25.10.1957].
20. *Wilk, koza i kozłeta* Jana Grabowskiego, reżyseria Elżbieta i Tadeusz Czaplińscy, premiera luty 1958.
21. *Jak Wojtek muzykant odwiedził piekło* Marii Siedmiograjowej, reżyseria Elżbieta i Tadeusz Czaplińscy, premiera 1958.
22. *W pustyni i w puszczy* Henryka Sienkiewicza, w adaptacji Marii Gabrieli Plaskoty, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, opracowanie muzyczne Stanisław Kozłowski, **prapremiera** maj 1958 [2.05.1958].

²⁸ Układ repertuaru zaprezentowany jest poszczególnymi sezonami teatralnymi – poczynając od roku (sezonu) 1956/1957 – odzwierciedla proces stopniowego upamiętnienia teatru „Tęcza” oraz jego przeniesienie na stałe do Słupska.

sezon 1958/1959

23. *Czarodziejski bęben* Lwa Tolstoja, w adaptacji i tłumaczeniu Zbigniewa Kopalki, reżyseria Elżbieta i Tadeusz Czaplińscy, premiera 16.03.1959 [1.04.1959].
24. *Nasi przyjaciele* Wacława Sieroszewskiego, w adaptacji Haliny Kołpak, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera lipiec 1959 [10.12.1959].

sezon 1959/1960

25. *Kotek uparciuszek* Samuela Marszaka, w przekładzie i adaptacji Stanisławy Raczkówny, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 1959 [25.11.1959].
26. *Zajac chwalipięta* Sergieja Michałkowa, w przekładzie i adaptacji Jerzego Litwiniuka, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera styczeń 1960 [20.02.1960].
27. *O dwóch takich, co ukradli księżyc* wg Kornela Makuszyńskiego, w adaptacji Anny Zelenay, reżyseria i opracowanie muzyczne Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 12.04.1960 [4.03.1960].

sezon 1960/1961

28. *Jak się jeź zagalopował* [Niezwykły wyścig] Eugeniusza Sperańskiego, w przekładzie Marii Górskiej, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 1961 [3.01.1961].
29. *Tajemnica Czarnego Jeziora* Katarzyny Borysowej, w przekładzie i adaptacji Władysława Jaremy, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera styczeń 1961 [7.03.1961].

sezon 1961/1962

30. *Anait* J. Czerniaka i J. Gołodi, w przekładzie J. Konorowskiego, adaptacja Henryk Jurkowski, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Jerzy Radwanek, muzyka Zbigniew Jeżowski, premiera 26.11.1961.
31. *Tomcio Paluch* [Tomcio Paluszek] Jerzego Zaborowskiego, reżyseria Alojzy Błaszkiwicz, scenografia Irena Pikiel, premiera 1961 [17.10.1961 na scenie w Koszalinie].
32. *Wesołe przygody koziołka Matołka* Kornela Makuszyńskiego, w adaptacji Róży Ostrowskiej, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Irena Pikiel, muzyka Franciszek Wasikowski, premiera 3.03.1962.

sezon 1962/1963

33. *Tajemnicza szuflada* Juliana Wolskiego, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 15.11.1962.
34. *O piesku, co był szczotką* [O piesku co był szczotką i o kotku] Karola Čapka, w adaptacji i przekładzie Jerzego Zaborowskiego, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Tadeusz Czapliński, premiera 1963 [2.01.1963].
35. *Baśń o pięciu braciach* Sergiusza Obrazcowa i Sergiusza Preobrażeńskiego, przekład i adaptacja Władysław Jarema, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenariusz, dekoracje i lalki Kazimierz Mikulski, scenografia Tadeusz Czapliński, ilustracja muzyczna E. Czaplińska i Piotr Osuchowski, premiera 16.04.1963.

sezon 1963/1964

36. *Świniopas* wg Hansa Christiana Andersena w adaptacji Jadwigi Żylińskiej, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia i lalki Tadeusz Czapliński, opracowanie muzyczne Piotr Osuchowski, premiera styczeń 1963 [1.12.1963].
37. *Lis Przechera* Niny Gernet i Tatiany Gurewicz, w adaptacji Stanisława Iłowskiego, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia i lalki Tadeusz Czapliński, opracowanie muzyczne Piotr Osuchowski, premiera 1.01.1964.
38. *Czarodziejski kalosz* Grigorija Matwiejewa, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia i lalki Waclaw Kondek, muzyka Barbara Gołębiowska, premiera 12.04.1964 [27.02.1964].
39. *Baśń o pięknej Parysadzie* Bolesława Leśmiana, w adaptacji scenicznej Natalii Gołębskiej, reżyseria Joanna Piekarska, scenografia i lalki Jerzy Łabanowski, muzyka Tadeusz Szeligowski, premiera 9.03.1964.

sezon 1964/1965

40. *Piast i Popiel* Anny Świrszczyńskiej, reżyseria Stanisław Stapf, scenografia Ali Bunsch, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 19.12.1964 [20.12.1964].
41. *Bajka o prosiaczkę Czoku* Jakowa Misakowa, w przekładzie Elżbiety Kalinowicz, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia i lalki Lilianna Janowska, premiera 2.01.1965 [1.01.1965].
42. *Trzy pomarańcze* Sergieja Michałkowa, przekład Ludwik Świeżawski, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia i lalki Irena Pikiel, muzyka Tadeusz Szeligowski, premiera 27.02.1965.

43. *Rusałeczka* Vojmila Rabadana, w przekładzie i adaptacji Henryka Ryla, reżyseria i inscenizacja Julianna Całkowa, scenografia i lalki Lilianna Jankowska, premiera 20.06.1965.

sezon 1965/1966

44. *Syrenie tzy* wg Hansa Christiana Andersena, w adaptacji Marii Siedmiograjowej, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia i lalki Jerzy Radwanek, premiera 7.10.1965.
45. *Tańcowały dwa Michały* Marion Koriun, adaptacja i reżyseria Julianna Całkowa, scenografia Andrzej Ejsmond, ilustracje muzyczne Jerzy Dobrzański, premiera 2.01.1966 [21.12.1965].
46. *Krawiec niteczka* Kornela Makuszyńskiego, libretto i piosenki Krystyna Miłobędzka-Falkiewicz, scenografia i lalki Irena Pikiel, reżyseria Julianna Całkowa, muzyka Franciszek Wasikowski, układy taneczne Helena Kajrowska, premiera 29.06.1966 [20.06.1966].

sezon 1966/1967

47. *Szewczyk Dratewka* Marii Kownackiej, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia i lalki Edwin Spólnik, opracowanie muzyczne Franciszek Wasikowski, premiera 13.09.1966.
48. *Jak dwa Michały kolędowny* wg tekstów Oskara Kolberga, adaptacja i reżyseria Julianna Całkowa, projekt i wykonanie szopki Tadeusz Czapliński, lalki Helena Niedźwiedzka, muzyka Franciszek Wasikowski, premiera 22.12.1966.
49. *Historia cała o niebieskich migdałach* Lucyny Krzemienieckiej, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Kazimierz Samołyk, muzyka Andrzej Dobrowolski, premiera 6.05.1967.
50. *A nie mów co lipie do wirszów (godzina poezji staropolskiej)* wybór tekstów i reżyseria Henryka Rodkiewicz, scenografia Kazimierz Samołyk, konsultacja muzyczna Andrzej Cwojdziniński, premiera 29.06.1967 [29.04.1967].

sezon 1967/1968

51. *Awantura w Pacynkowie* Josefa Pehra i Jindřicha Spačila, w przekładzie Jerzego Zaborowskiego, adaptacja Maria Siedmiograj, reżyseria Romuald Matuszewski, scenografia Eligiusz Baranowski, muzyka Andrzej Dobrowolski, premiera 20.11.1967.
52. *Siała baba mak* Krystyny Miłobędzkiej-Falkiewicz, reżyseria Julianna Całkowa, scenografia Kazimierz Samołyk, opracowanie muzyczne Jerzy

- Milian, układy taneczne Barbara Kasprowicz, konsultacja choreograficzna Konrad Drzewiecki, premiera 8.01.1968 [28.12.1967].
53. *Julian Tuwim dla dzieci* wg tekstów Juliana Tuwima, opracowanie, inscenizacja i reżyseria Julianna Całkowa, scenografia Eligiusz Baranowski, muzyka Maria Kaczurbina, Witold Lutosławski, Feliks Rybicki, premiera 6.03.1968.
 54. *Komedia Pietruszki albo jak Pietruszka rozumu szukał* Jana Ośnicy, reżyseria Julianna Całkowa, scenografia Kazimierz Samołyk, opracowanie muzyczne Jerzy Dobrzański, układy taneczne Helena Kajrowska, premiera 1.06.1968 [01.04.1968].

sezon 1968/1969

55. *Szkolne przygody Pimpusia Sadełko* Marii Konopnickiej, w adaptacji Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza, reżyseria Jerzy Dargiel, scenografia Andrzej Kieruzalski, muzyka Bogumił Pasternak, premiera 3.10.1968.
56. *Szewc Dratewka nie Kiliński* (wersja dla dorosłych *Szewca Dratewki* Marii Kownackiej), reżyseria Antoni Edmund Polarczyk, scenografia Jan Fabich, muzyka Jerzy Drabik, premiera 9.12.1968 [18.12.1968].
57. *Szewc Dratewka* Marii Kownackiej, reżyseria Antoni Edmund Polarczyk, scenografia Jan Fabich, muzyka Jerzy Drabik, (wersja dla dzieci) premiera 4.01.1969.
58. *Zaklęty rumak* Bolesława Leśmiana, w adaptacji Zbigniewa Kopałko, reżyseria Elżbieta Czaplińska, lalki Gizela Bachtin-Karłowska, dekoracje Eligiusz Baranowski, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 31.03.1969.
59. *„Słońce wschodzi o zachodzie”* [Jak słońce o zachodzie wschodziło] Jana Ośnicy, inscenizacja i reżyseria Julianna Całkowa, scenografia i lalki Ali Bunsch, muzyka Jerzy Drabik, premiera 31.06.1969 [23.06.1969].

sezon 1969/1970

60. *Diabelskie pułapki* Mieczysława Antuszewicza, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Eligiusz Baranowski, muzyka Zygmunt Andrzej Januszkiewicz, premiera 3.01.1970.
61. *Klonowi bracia* Eugeniusza Szwarca, w przekładzie Jerzego Pomianowskiego, reżyseria Wanda Byrska, muzyka Marian Radzikowski, scenografia Tadeusz Hołówko, premiera 10.04.1970.
62. *Przygody Tomcia Palucha* Jerzego Zaborowskiego, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Gizela Bachtin-Karłowska, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 19.05.1970.

63. *Wesołe przygody Kubusia* Juliana Sójki, reżyseria i scenografia Julian Sójka, premiera 23.05.1970 [widowisko odtwarzane na wzór oryginału z lat międzywojennych z okazji jubileuszu 35-lecia pracy artystycznej Juliana Sójki].

sezon 1970/1971

64. *Od Polski śpiewanie* Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza, na podstawie *O czym mówią pory roku* Oskara Kolberga, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska-Jaśniewicz, scenografia i lalki Ali Bunsch, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 9.11.1970.
65. *Co za dzień* Michała Azowa i Władimira Tichwińskiego, w przekładzie Małgorzaty Łabędzkiej-Koecherowej, inscenizacja i reżyseria Krzysztof Rau, scenografia i lalki Jacek Janczewski, muzyka Jerzy Maksymiuk, premiera 13.03.1971 [19.03.1971].
66. *Z nami przygoda (Kotek-Protek)* Zbigniewa Poprawskiego, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia i lalki Ali Bunsch, muzyka Zygmunt Andrzej Januszkiewicz, premiera 22.06.1971 [22.04.1971].

sezon 1971/1972

67. *Leo King* Aliny Nowak, inscenizacja i reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Gizela Bachtin-Karłowska, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 17.09.1971.
68. *Kaszubi pod Wiedniem* Jana Karnowskiego, przekład z gwary kaszubskiej, adaptacja tekstu, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia i lalki Ali Bunsch, muzyka Wanda Dubanowicz, choreografia Czesław Kujawski, premiera 22.12.1971 [6.01.1972].
69. *Jak to wilków cała zgraja chciała porwać Mikołaja* Zbigniewa Leśnickiego, reżyseria Alojzy Błaszkiwicz, scenografia i lalki Helena Niedźwiedzka, muzyka Andrzej Zarzycki, premiera 9.01.1972.
70. *Misie i Zajęce* Ludwika Górskiego, reżyseria Zofia Miklińska, inscenizacja i scenografia Zygmunt Smandzik, muzyka Bogumił Pasternak, premiera 13.05.1972.
71. *Awantura w Pacynkowie* Józefa Pehra i Jindřicha Spačila, w przekładzie Jerzego Zaborowskiego, reżyseria Wanda Wojtaniec, scenografia i lalki Eligiusz Baranowski, muzyka Andrzej Dobrowolski, premiera 27.06.1972.

sezon 1972/1973

72. *Koniec z bajkami* Lucyny Legut, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia i lalki Zbigniew Burkacki, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 7.01.1973.
73. *Przyjaciele* Giendricha Sapgira i Gienadija Cyfierowa, przekład, adaptacja, inscenizacja i reżyseria Joanna Piekarska, scenografia i lalki Gizela Bachtin-Karłowska, muzyka Leszek Żuchowski, premiera 1.05.1973 [1.07.1973].

sezon 1973/1974

74. *Puk i Król Mruk* Karola Korda, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia i lalki Ali Bunsch, muzyka Zygmunt Andrzej Januszkiewicz, plastyka gestu Krystyna Lewandowska, **prapremiera** 12.09.1973.
75. *Poszukiwacze* Aleksandry Dukland i Gizeli Bachtin-Karłowskiej, reżyseria Aleksandra Dukland, scenografia Gizela Bachtin-Karłowska, muzyka Stefan Trojanowski, **prapremiera** 5.01.1974.
76. *Licho z Gardna* Tadeusza Petrykowskiego, inscenizacja i reżyseria Elżbieta Czaplńska, scenografia i lalki Zdzisław Kulikowski, muzyka Zygmunt Andrzej Januszkiewicz, **prapremiera** 16.02.1974.
77. *Deszcz i pogoda* Jeana Loupa Temperala, przekład Jan Puget, inscenizacja i reżyseria Włodzimierz Felenczak, scenografia i lalki Krystyna Fedorowicz-Lachowicz, muzyka Jerzy Derfel, teksty piosenek Agnieszka Osiecka, premiera 28.03.1974.

sezon 1974/1975

78. *Po górach, po chmurach* Ernesta Brylla, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia i lalki Ali Bunsch, muzyka Zbigniew Turski, opracowanie muzyczne Wanda Dubanowicz, **prapremiera** 18.12.1974.
79. *Tymoteusz wśród ptaków* Jana Wilkowskiego, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia i lalki Ali Bunsch, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 11.03.1975.
80. *Wielki Iwan* Sergieja Obrazcowa i Sergieja Prieobrażenskigo, przekład i adaptacja Władysław Jarema, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia i lalki Ali Bunsch, muzyka Zbigniew Jeżewski, premiera 23.05.1975.

sezon 1975/1976

81. *Tajemnica Czarnego Jeziora* Katarzyny Borysowej, przekład i adaptacja

- Władysław Jarema, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Gizela Bachtin-Karłowska, muzyka Andrzej Cwojdzinski, premiera 26.11.1975.
82. *Bajki Pana Brzechwy* na podstawie tekstów Jan Brzechwy, adaptacja i reżyseria Andrzej Rettinger, muzyka Leszek Żuchowski, premiera 13.12.1975.
83. *Diabeł Boruta* Stanisława Szulca, reżyseria Stanisław Szulc, scenografia Andrzej Szulc, muzyka Marian Radzikowski, **prapremiera** 11.05.1976.

sezon 1976/1977

84. *Panienska z okienka* Deotymy (Jadwigi Łuszczewskiej), adaptacja sceniczna Tadeusz Malak, opracowanie, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia i lalki Ali Bunsch, muzyka Wanda Dubanowicz, choreografia Edward Dobraczyński, **prapremiera** 4.12.1976.
85. *Gdy czart nie śpi* Mikołaja Gogola, przekład Jerzy Brączkowski, opracowanie tekstu na podstawie opowiadania *Noc Wigilijna* Stanisław Miedziewski, reżyseria Stanisław Miedziewski, scenografia Ali Bunsch, muzyka Zygmunt Andrzej Januszkiewicz, **prapremiera** 18.02.1977.
86. *Latająca wyspa* Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza, inscenizacja i reżyseria Janusz Galewicz, scenografia Gizela Bachtin-Karłowska, muzyka Zofia Stanczewska, **prapremiera** 26.03.1977.
87. *Guli Gutka (śpiewogra na kaszubską nutę)* Natalii Gołębskiej, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia i lalki Adam Kilian, muzyka Marian Radzikowski, choreografia Lucyna Grad, premiera 11.06.1977.

sezon 1977/1978

88. *Diabelskie pułapki* Mieczysława Antuszevicza, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Eligiusz Barnowski, muzyka Zygmunt Andrzej Januszkiewicz, premiera 5.01.1978.
89. *Zakłęty kaczor* Marii Kann, reżyseria Elżbieta Czaplińska, scenografia Gizela Bachtin-Karłowska, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 30.03.1978.
90. *Porwanie Baltazara Gąbki* Stanisława Pagaczewskiego, adaptacja, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Andrzej Szulc, muzyka Bogumiła Pasternak, premiera 18.05.1978.

sezon 1978/1979

91. *Bajka o żołnierzu i śmierci* Jacka Jokla, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Ali Bunsch, muzyka Wanda Dubanowicz, plastyka ruchu Edward Dobraczyński, **prapremiera** 15.11.1978.

92. *Alarm za kulisami* Ryszarda Jaśniewicza, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Ali Bunsch, muzyka Marian Radzikowski, **premiery** 5.01.1979.
93. *Księżę Portugalii* Joachima Knautha, przekład Henryk Jurkowski, reżyseria Aleksander Maksymiak, scenografia Andrzej Szulc, muzyka Marian Dzierżawski, premiera 29.04.1979.

sezon 1979/1980

94. *Żart olszowiecki* Hanny Januszewskiej, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Ali Bunsch, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 29.12.1979.
95. *Tygryszek* Hanny Januszewskiej, reżyseria Wojciech Wieczorkiewicz, scenografia Leokadia Serafinowicz, muzyka Jerzy Milian, premiera 27.04.1980.

sezon 1980/1981

96. *Przed zaśnięciem* na podstawie *Rymów dziecięcych* Kazimierzy Hłakowiczówny, opracowanie tekstu, inscenizacja i reżyseria Jan Dorman, scenografia Jan i Jacek Dormanowie, muzyka Karol Szymanowski, **premiery** 30.09.1980.
97. *Po kolędzie (Szopka krakowska)* wg Jędrzeja Cierniaka i Oskara Kolberga, adaptacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Ali Bunsch, opracowanie muzyczne Marian Radzikowski, premiera 3.01.1981.
98. *Jeden promyk słońca* Aleksandra Popescu, przekład Anic Benteoiu i Natalia Gołębska, reżyseria Wanda Byrska, scenografia Tadeusz Hołwko, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 21.03.1981.
99. *Janosik* na podstawie tekstu *Na szkle malowane* Ernesta Brylla, adaptacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Adam Kilian, muzyka Marian Radzikowski, konsultacja choreograficzna Lucyna Grad, premiera 30.04.1981.

sezon 1981/1982

100. *Nieznośne słońce* Barbary Kościuszko wg tekstu Rudyarda Kiplinga, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Ali Bunsch, muzyka Zygmunt Andrzej Januszkiewicz, premiera 12.12.1981.
101. *Ballada o bochenku chleba* Edmunda Wojnarowskiego, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Alina Afanasjew, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 12.05.1982.

102. *Przygody wiercipięty* Józefa Pehra, w przekładzie Alfreda Ryl-Krystianowskiego, adaptacja i reżyseria Jan Dorman, scenografia Jan Dorman, muzyka Franciszek Wilkoszewski, premiera 3.07.1982.

sezon 1982/1983

103. *Kaszubi pod Wiedniem* Jana Karnowskiego, przekład z gwary kaszubskiej, adaptacja i reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Ali Bunsch, muzyka Wanda Dubanowicz, choreografia Lucyna Grad (wznowienie premiery z roku 1971) 10.09.1983.
104. *Czimi* Borysa Apriłowa, przekład Henryk Jurkowski, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Ali Bunsch, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 18.12.1982.
105. *Dziecko gwiazdy* Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza, wg tekstu Oskara Wilde'a, reżyseria Janusz Galewicz, scenografia Barbara Witczak, muzyka Zofia Stanczewska, premiera 25.01.1983 [5.03.1983].

sezon 1983/1984

106. *Królowa Śniegu* Eugeniusza Szwarca, wg tekstu Christiana Andersena, przekład Hanna Pieczarkowska, reżyseria Adam Waśko, scenografia Marcin Wenzel, muzyka Lucyna Waśko, premiera 12.11.1983.
107. *Zima, zima* Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Ali Bunsch, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 5.01.1984.
108. *Królowna i echo* Vlasta Pospišilowa, przekład Jan Puget, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Krzysztof Grzesiak, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 5.05.1984.

sezon 1984/1985

109. *Bajka całkiem nowa* Zofii Miklińskiej, wg tekstów Juliana Tuwima i Jana Brzechwy, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Krzysztof Grzesiak, muzyka Andrzej Korzyński, opracowanie muzyczne Marian Radzikowski, **prapremiera** 4.10.1984.
110. *Damroka i Gryf* Natalii Gołębskiej, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Ali Bunsch, muzyka Jerzy Partyka, choreografia Lucyna Grad, **prapremiera** 24.10.1984.
111. *Kraksy Mistrza Kraksiaka* Mieczysława Antuszcwicza, reżyseria Jan Zbigniew Wroniszewski, scenografia Gizela Karłowska, muzyka Bogumił Paternak, premiera 5.01.1985.

112. *O Fauście, Kaszparku i Diabłach* wg tradycyjnych ludowych tekstów czeskich, przekład Jadwiga Bułakowska i Krystyna Wnukowa, reżyseria i scenografia Mieczysław Abramowicz, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 25.05.1985.

sezon 1985/1986

113. *Pułapka* Tadeusza Słobodzianka, inscenizacja i reżyseria Wojciech Wieczorkiewicz, scenografia Leokadia Serafinowicz, muzyka Krzesimir Dębski i Roman Rauhut, premiera 12.10.1985.
114. *Uciekaj myszko* Jefima Czepowieckiego, przekład Wanda Gubarewska, teksty piosenek Jan Wilkowski, reżyseria Alicja Giżewska, scenografia Adam Kilian, muzyka Krzysztof Olczak, premiera 27.11.1985.
115. *Nie zawsze jest tak, jak się komu wydaje* Jana Ośnicy (na podstawie wierszy Bolesława Leśmiana), reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Krzysztof Grzesiak, muzyka Jerzy Stachurski, choreografia Zbigniew Skrzeczko, **prapremiera** 5.04.1986.

sezon 1986/1987

116. *Słonecznik* [Kogucik i słonecznik] Kima Mieszkowa, przekład Juliusz Wolowski, reżyseria Adam Waśko, scenografia Gizela Karłowska, muzyka Lucyna Waśko, premiera 25.09.1986.
117. *Remus – rycerz kaszubski* Edwarda Mazurkiewicza, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Rajmund Strzelecki, muzyka Wanda Dubanowicz, choreografia Zbigniew Skrzeczko, premiera 15.11.1986.
118. *Baśń o zaklętym kaczorze* Marii Kann, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Adam Kilian, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 11.04.1987.
119. *Bajki o wilku* na podstawie *Piotrusia i wilka* Sergiusza Prokofiewa oraz *Czerwonego Kapturka* Jana Brzechwy, inscenizacja i reżyseria Wojciech Wieczorkiewicz, scenografia Leokadia Serafinowicz, muzyka Piotr Kałużny i Sergiusz Prokofiew, premiera 16.05.1987.

sezon 1987/1988

120. *Alineczka i żołnierz* Iriny Kiczanowej i Władimira Lifszycy, przekład U. Pogwizd i B. Szkaradnik, teksty piosenek Jerzy Stachurski, reżyseria Władimir Biriukow, scenografia Nikołaj Kuwszinow, muzyka Władimir Sokołow, choreografia Lucyna Grad, premiera 10.10.1987.
121. *O wesołym grabarzu* Jiri i Hana Lamkovie, w przekładzie Włodzimierza

- Fełenczaka, reżyseria Małgorzata Majewska, scenografia Józef Budka, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 19.03.1988.
122. *Bambuko* Macieja Wojtyszki, reżyseria Adam Waśko, scenografia Marcin Wenzel, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 21.05.1988.

sezon 1988/1989

123. *Biwak z przyśpiewkami* Hanny Januszewskiej, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Rajmund Strzelecki, muzyka Jerzy Partyka, choreografia Zbigniew Skrzeczko, premiera 13.09.1988.
124. *Po kolędzie* wg tekstu O. Kolberga i J. Cierniaka, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Ali Bunsch, opracowanie muzyczne Marian Radzikowski, premiera 29.12.1988.
125. *Latająca wyspa* Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza, reżyseria Janusz Galewicz, scenografia Gizela Karłowska, muzyka Zofia Stanczewska, premiera 11.03.1989.
126. *Za siedmioma górami* Ewy Szelburg-Zarembiny, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Mieczysław Antuszewicz, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 29.04.1989.

sezon 1989/1990

127. *Bałwan i róża* Joanny Kulmowej, reżyseria Małgorzata Majewska, scenografia Aleksandra Budka, muzyka Jerzy Stachurski, **prapremiera** 30.09.1989.
128. *Tomcio Paluch* Jerzego Zaborowskiego, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Rajmund Strzelecki, muzyka Wanda Dubanowicz, premiera 28.10.1989.
129. *Dokąd pędzisz koniku* Rady Moskowej, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Ewa Łosińska, muzyka Jolanta Szczerba, premiera 21.03.1990.
130. *Pirlim Pem* Zofii Miklińskiej, wg opowiadania Hanny Januszewskiej, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Krzysztof Grzesiak, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 10.05.1990.

sezon 1990/1991

131. *Czerwona sukienka* Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza, inscenizacja i reżyseria Janusz Galewicz, scenografia Barbara Witczak, muzyka Piotr Hertel, premiera 29.09.1990.
132. *Najdzielniejszy z rycerzy* Ewy Szelburg-Zarembiny, reżyseria Małgorzata

- Kamińska-Sobczyk, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 8.12.1990.
133. *Omijajcie wyspę Hula* Marty Tomaszewskiej, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Rajmund Strzelecki, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 16.03.1991.
134. *Żołnierz i bieda* Samuela Marszaka, przekład Henryk Jurkowski, reżyseria Władimir Biriukow, scenografia Wiktor Nikonienko, muzyka Władysław Makarow, premiera 18.05.1991.

sezon 1991/1992

135. *Przygody Misia Tymoteusza* Jana Wilkowskiego, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jolanta Szczerba-Stawarz, premiera 1.02.1992.
136. *Szewczyk Dratewka* Marii Kownackiej, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Kirgiza Przybylska, muzyka Leszek Żuchowski, premiera 20.06.1992.
137. *Kuglarz w koronie* Zofii Nawrockiej, reżyseria Krzysztof Arciszewski, scenografia Antoni Tośta, muzyka Krzysztof Arciszewski, premiera 25.07.1992.

sezon 1992/1993

138. *Gdzie jest Mikołaj?* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Kirgiza Przybylska, **prapremiera** 19.12.1992.
139. *Która godzina?* Zbigniewa Wojciechowskiego, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jolanta Szczerba-Stawarz, plastyka ruchu Jarosław Zimowski, premiera 3.05.1993.
140. *Historie nieduże o jajkach i kurze* Zlatko Krilića, przekład Karol Śmiałowski, reżyseria Stanisław i Liliana Ochmańscy, scenografia Jan Zieliński, premiera 28.08.1993.

sezon 1993/1994

141. *Szkaradka* Mieczysława Abramowicza, reżyseria Mieczysław Abramowicz, scenografia Rajmund Strzelecki, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 16.10.1993.
142. *Jaś i Małgosia* Jana Brzechwy, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 19.02.1994.

143. *Przygody Pimpusia Sadelko* Marii Kossakowskiej i Janusza Gałewicza, wg tekstu Marii Konopnickiej, reżyseria Małgorzata Kamińska Sobczyk, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 7.05.1994.

sezon 1994/1995

144. *Guli Gutka* Natalii Gołębskiej, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Adam Kilian, muzyka Marian Radzikowski, premiera 10.09.1994.
145. *Krzesełwo* wg Hansa Christiana Andersena, przekład Stefania Beylin, inscenizacja i reżyseria Krystian Kobyłka, scenografia Rajmund Strzelecki, muzyka Stanisław Fijałkowski, premiera 5.11.1994.
146. *Alineczka i żołnierz* Iriny Kiczanowej i Władimira Lifszycy, przekład Urszula Pogwizd i Bronisław Szkaradnik, reżyseria Władimir Biriukow, scenografia Nikołaj Kuwszinow, muzyka Władimir Sokołow, premiera 18.02.1995.

sezon 1995/1996

147. *ABC teatru lalek* (cz. I) Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, na podstawie tekstu *Szewczyka Dratewki* Marii Kownackiej, adaptacja i reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Kirgiza Przybylska, muzyka Leszek Żuchowski, **prapremiera** 3.10.1995.
148. *Rusałeczka* Vojmila Rabadana, przekład Henryk Ryl, reżyseria Michał Milczarek, scenografia Andrzej Szulc, muzyka i teksty piosenek Jerzy Stachurski, premiera 7.10.1995.
149. *Wielka draka o drogowych znakach* Jerzego Stasiewicza, inscenizacja i reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 28.12.1995.
150. *Królowna Śnieżka* Jakuba i Wilhelma Grimm, przekład M. Tarnowski, adaptacja i reżyseria Władysław Owczarzak, scenografia Lucjan Zamel, muzyka Frank Churchill i Franciszek Smoliński, teksty piosenek Marian Hemar i Jerzy Rochowiak, premiera 17.02.1996.
151. *ABC teatru lalek* (cz. II) Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, na podstawie tekstu *Tymoteusz Rymcimci* Jana Wilkowskiego, reżyseria Urszula Szydlik-Zielonka, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jolanta Szczerba-Stawarz, **prapremiera** kwiecień 1996.

sezon 1996/1997

152. *Doradcy Króla Hydropsa* Stanisława Lema, adaptacja Irena Pikiel, insce-

- nizacja i reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Andrzej Szulc, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 28.09.1996.
153. *Ludowa szopka polska* Henryka Jurkowskiego, inscenizacja i reżyseria Stanisław Ochmański, scenografia Rajmund Strzelecki, muzyka Bogumił Pasternak, z udziałem solisty-akordeonisty Janusza Kaźmierczaka, premiera 7.12.1996.
154. *Dziewczyzna z morza* Georgea Mackay'a Browna, przekład, adaptacja i reżyseria Wojciech Wieczorkiewicz, scenografia Leokadia Stefanowicz, muzyka Piotr Furtas, premiera 1.03.1997.
155. *Samobajka* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Andrzej Szulc, muzyka Jerzy Stachurski, **prapremiera** 9.06.1997.

sezon 1997/1998

156. *Trzy świnki* Sergiusza Michałkowa, w przekładzie Marii Górskiej, reżyseria Władysław Owczarzak, scenografia Lucjan Zamel, muzyka Krzysztof Arciszewski, premiera 13.09.1997.
157. *Misie Pysie* Zbigniewa Poprawskiego, reżyseria Stanisław Ochmański, scenografia Przemysław Karwowski, muzyka Bogdan Szczepański, premiera 6.12.1997.
158. *O Janku wędrowniczku* według Marii Konopnickiej, scenariusz i reżyseria Halina Borowiak, scenografia Zofia Czechlewska-Ossowska, muzyka Teresa Ostaszewska, premiera 21.02.1998.
159. *Podwórko marzeń* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jerzy Stachurski, **prapremiera** 24.06.1998.
160. *Pinokio* Carla Collodiego, adaptacja, reżyseria i opracowanie scenograficzne Grzegorz Kwieciński, muzyka Bogdan Szczepański, premiera 25.07.1998.

sezon 1998/1999

161. *Baśń o...* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Dimitr Aksjonow, muzyka Jerzy Stachurski, **prapremiera** 20.02.1999.
162. *Kubuś Puchatek* Alana A. Milne, przekład Irena Tuwim, reżyseria Janina Keszowska, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jerzy Milian, choreografia Lidia Bien, premiera 17.04.1999.

sezon 1999/2000

163. *Igraszki z bajką* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jerzy Stachurski, choreografia Lidia Bień, **prapremiera** 4.12.1999.
164. *Zaczarowany krokus* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Agnieszka Łazarska-Dębowska, muzyka Jerzy Stachurski, choreografia Lidia Bień, **prapremiera** 25.03.2000.
165. *Jak zdobyć korzec złota* wg Hansa Christian Andersena, scenariusz Waldemar Żyszkiewicz, reżyseria Maciej Tondera, scenografia Elżbieta Oyrzanowska-Zielonacka, muzyka Piotr Sowiński, **premiera** 24.06.2000.

sezon 2000/2001

166. *Złote serce* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Aleksander Sidorow, muzyka Jerzy Stachurski, **prapremiera** 3.03.2001.
167. *Ballada o bochenku chleba* Edmunda Wojnarowskiego, reżyseria i scenografia Maciej K. Tondera, muzyka Piotr Sowiński, **premiera** 21.07.2001.

sezon 2001/2002

168. *Piękna i bestia* Waldemara Wolańskiego, reżyseria Stanisław Ochmański, scenografia Jan Zieliński, muzyka Bogdan Szczepański, **premiera** 8.12.2001 [1.12.2001].
169. *Królowna Kukuleczka* Jana Romanovsky'ego, w przekładzie Jana Pugeta, reżyseria Irena Dragan, scenografia Jan Dušov-Pogorielov, teksty piosenek Lilianna Barańska, muzyka Dariusz Regucki, **premiera** 9.02.2002.
170. *O słupskich krasnalach* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Jarosław Polanek, muzyka Bogdan Szczepański, asystent reżysera Urszula Szydlik-Zielonka, **prapremiera** 1.06.2002.
171. *Pomorskie Czarownice [O Pomorskich Czarownicach]* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Jarosław Polanek, muzyka Bogdan Szczepański, **prapremiera** 3.06.2002.

sezon 2002/2003

172. *Nieznośne słoniątko* Wiktora Klimczuka, na motywach *Księgi dżungli* Rudyarda Kiplinga, przekład i teksty piosenek Małgorzata Kamińska-Sobczyk,

reżyseria Wiktor Klimczuk, scenografia Aleksander Sidorow, muzyka Oleg Zalotniew, choreografia Lidia Bień, premiera 6.12.2002 [7.12.2002].

173. *Malutka czarownica* Otfrieda Peusslera, w przekładzie Hanny i Andrzeja Ożogowskich, adaptacja Krzysztof Niesiołowski, reżyseria Irena Dragan, scenografia Urszula Kubicz-Fik, muzyka Teresa Ostaszewska, premiera 1.02.2003.

sezon 2003/2004

174. *Wszyscy kochamy Barbie* (dramat psychologiczny z życia lalek) Jerzego Niemczuka, reżyseria i scenografia Alicja Chodyniecka-Kuberska, muzyka Marek Żurawski, teksty piosenek Marek B. Chodaczyński, premiera 23.08.2003.
175. *Wielki Iwan* Siergieja Obrazcowa i Siergieja Prieobrażenskigo, przekład Władysław Jarema, inscenizacja i reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Aleksander Sidorow, muzyka Włodzimierz Jaromłowicz premiera 7.12.2003.
176. *Kopciuszek* Macieja K. Tondery, reżyseria Maciej K. Tondera, scenografia Alicja Kuryło, teksty piosenek Alicja Ungeheuer-Gołąb, muzyka Janusz Butrym, premiera 17.04.2004.

sezon 2004/2005

177. *Cyrk* reżyseria Oleg Ziugżda, scenografia Walery Raczkowski, opracowanie muzyczne Anatolij Kandyba, premiera 10.07.2004.
178. *Calineczka* H.C. Andersena, reżyseria Konrad Szachnowski, scenografia Grażyna Skała, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 4.12.2004.
179. *Rodzina zastępcza* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Grażyna Skała, muzyka Jerzy Stachurski, **prapremiera** 31.03.2005.
180. *Bajka – łańcuszek* Józefa Raczka, reżyseria Borys Azarow, scenografia Swietłana Sifronowa, muzyka Aleksander Orłow, premiera 25.06.2005.

sezon 2005/2006

181. *Bajka o szczęściu* Izabeli Degórskiej, reżyseria Zbigniew Niecikowski, scenografia Małgorzata i Marek Mac, muzyka Piotr Klimek, premiera 10.09.2005.
182. *O dwóch takich, co ukradli księżyc* Kornela Makuszyńskiego, reżyseria Irena Dragan, scenografia Urszula Kubicz-Fik, muzyka Teresa Ostaszewska, premiera 12.11.2005.

183. *Ludowa szopka polska* Henryka Jurkowskiego, inscenizacja i reżyseria Stanisław Ochmański, scenografia Rajmund Strzelecki, muzyka Bogumił Pasternak, z udziałem solisty-akordeonisty Janusza Kaźmierczaka, premiera 17.12.2005.
184. *Królowna Śnieżka* Jakuba i Wilhelma Grimm, przekład M. Tarnowski, adaptacja i reżyseria Władysław Owczarzak, scenografia Lucjan Zamel, muzyka Frank Churchill i Franciszek Smoliński, teksty piosenek Marian Hemar i Jerzy Rochowiak, premiera 28.01.2006.
185. *Metamorfozy* Krzysztofa Rau, reżyseria Krzysztof Rau, muzyka Robert Łuczak, choreografia Tadeusz Wiśniewski, współpraca choreograficzna Darek Jakubaszek, premiera 11.03.2006.
186. *Misie Ptysie* Zbigniewa Poprawskiego, reżyseria Stanisław Ochmański, scenografia Przemysław Karwowski, muzyka Bogdan Szczepański, premiera 20.05.2006.

sezon 2006/2007

187. *Telerodzina* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Grażyna Skała, rysunki satyryczne Zbigniew Jujka, muzyka i wykonanie zespół BIG CYC, teksty piosenek Jacek Jędrzejak, choreografia Tatiana Asmołkowa, **prapremiera** 15.10.2006.
188. *Jaś i Małgosia* Jana Brzechwy, inscenizacja Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Jan Zieliński, muzyka Jerzy Stachurski, wznowienie reżyserskie Izabeli Nadobnej-Polanek, premiera 2006.
189. *Gabinet Wróżek* Marie Catherine d'Aulnoy, adaptacja i reżyseria Ewa Sokół-Malesza, scenografia Mikołaj Malesza, muzyka Piotr Klimek oraz zespół DOCTOR FISHER, asystent reżysera Izabela Nadobna-Polanek, premiera 15.12.2006.

sezon 2007/2008

190. *Czerwony Kapturek* Pavla Polaka, tłumaczenie Joanna Rogacka, reżyseria Władysław Owczarzak, scenografia Jarosław Polanek, muzyka Norbert Bodnar, teksty piosenek Tatiana Kalafusova, premiera 15.09.2007.
191. *Pieśń lasu* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Alicja Chodyniecka-Kuberska, muzyka Jerzy Stachurski, teksty piosenek Małgorzata Kamińska-Sobczyk, ruch sceniczny Tatiana Asmołkowa, **prapremiera** 28.04.2007.

sezon 2008/2009

192. *Szpak Fryderyk* Rudolfa Herfurtnera, tłumaczenie z niemieckiego Lila Mrowińska-Lissewska, reżyseria Zbigniew Niecikowski, scenografia Bożena Pędziwiatr, muzyka Piotr Klimek, ruch sceniczny Arkadiusz Buszko, asystent reżysera Urszula Szydlik-Zielonka, premiera 15.10.2008.
193. *Nasza klasa*, scenariusz oparty na wierszach Jana Brzechwy i Juliana Tuwima, inscenizacja i reżyseria Justyna Figacz, Ilona Lewkowicz, Alicja Zimnowłocka, scenografia i rekwizyty Jarosław Polanek, muzyka Jerzy Stachurski, wykonanie i nagranie muzyki Tadeusz Korthals, Karol Napelski, premiera 25.10.2008.
194. *Smakołyki ciotki Klotki* Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, reżyseria, inscenizacja oraz teksty piosenek Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scenografia Alicja Chodyniecka-Kuberska, ruch sceniczny Tatiana Asmołkowa, muzyka Władysław Jarmołowicz, asystent reżysera Ilona Lewkowicz, premiera 6.12.2008.
195. *Kwiat paproci* Józefa Ignacego Kraszewskiego, adaptacja tekstu i reżyseria Alina Skiepmo-Gielniewska, scenografia Halina Zalewska-Słobodzianek, muzyka Krzysztof Dzierma, przygotowanie wokalne Jerzy Stachurski, asystent reżysera Alicja Zimnowłocka, premiera 21.02.2009.

Festiwale i przeglądy Teatru „Tęcza” w Polsce

- 1960: 1-10.04, Festiwal Teatrów Lalkowych Polski Północnej w Toruniu, *O dwóch takich, co ukradli księżyc* K. Makuszyńskiego
- 1964: 17-21.06, Festiwal Teatrów Lalek Polski Północnej w Toruniu, *Świniopas* H.C. Andersena
- 1967: 27.05-2.06, Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek w Opolu, *Krawiec Niteczka* K. Makuszyńskiego
- 1968: 14-18.10, III Poznańskie Konfrontacje, *Siała baba mak* K. Miłobędzkiej-Falkiewicz
- 1969: 23-29.11, Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek w Opolu z okazji 25-lecia PRL, *Przygody Pietruszki* oraz *Jak słońce o zachodzie wschodziło* J. Ośnicy
- 1971: 28.11-3.12, Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek w Opolu, *Od Polski śpiewanie* M. Kossakowskiej i J. Galewicza
- 1972: 28.11-2.12, Festiwal Sztuk Historycznych w Szczecinie, *Koniec z bajkami* L. Legut
- 1973: 19-25.10, Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek w Opolu, *Puk i król Mruk* K. Korda

- 1974: 25-26.08, Panorama XXX-lecia w Warszawie, *Od Polski śpiewanie* M. Kossakowskiej i J. Galewicza oraz *Puk i król Mruk* K. Korda na Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu
- 1977: 26.09-2.10, Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek w Opolu, *Panienka z okienka* Deotymy (J. Łuszczewskiej)
- 1981: *Przed zaśnięciem* J. Dormana grane: w kwietniu na Przeglądzie Widowsk Jana Dormana w Zakopanem, w maju (3-7.05) na Biennale Sztuki dla Dzieci i Młodzieży w Poznaniu oraz we wrześniu (19-23.09) na Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu
- 1983: 29.05-5.06, Spotkania Teatrów Lalek Polski Północnej w Toruniu, *Czimi* B. Aprilowa; 14-29.10, Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek w Opolu, *Kaszubi pod Wiedniem* J. Tarnowskiego
- 1984: 4-10.06, Spotkania Teatrów Polski Północnej w Toruniu, *Królowa Śniegu* E. Szwarca wg H.C. Andersena; listopad, Ogólnopolskie Spotkania Teatrów Lalek w Białymstoku, *Damroka i Gryf* N. Gołębskiej
- 1985: 19-26.05, Spotkania Teatrów Lalek Polski Północnej w Toruniu, *Bajka całkiem nowa* Z. Miklińskiej wg J. Tuwima i J. Brzechwy; 14-20.10, Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek w Opolu, *Damroka i Gryf* N. Gołębskiej
- 1987: 27.03-5.04, Ogólnopolskie Spotkania Teatrów Lalek w Białymstoku, *Remus – rycerz kaszubski* E. Mazurkiewiczza
- 1989: maj, Ogólnopolskie Spotkania Teatrów Lalek w Białymstoku, *Biwak z przyśpiewkami* H. Januszewskiej
- 1997: czerwiec, Festiwal Teatrów w Walizce w Łomży, *Dziewczyzna z morza* W. Wieczorkiewiczza
- 1999: maj, V Ogólnopolski Festiwal Sztuk dla Młodego Widza w Kłodzku, *Baśń o...* M. Kamińskiej-Sobczyk
- 2000: wrzesień, Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci i Młodzieży „Korczak 2000”, *Baśń o...* M. Kamińskiej-Sobczyk
- 2001: maj, Bajowe Spotkania w Warszawie, *Złote Serce* M. Kamińskiej-Sobczyk
- 2002: czerwiec, I Festiwal Teatrów Lalkowych „Katowice – Dzieciom” w Katowicach, *Złote Serce* M. Kamińskiej-Sobczyk
- 2006: sierpień, VI Festiwal Dziecięce Lato Teatralne, *Metamorfozy* K. Rau

Festiwale i przeglądy Teatru „Tęcza” za granicą

- 1974: 8-9.10, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek w Zagrzebiu (Jugosławia), *Od Polski śpiewanie* M. Kossakowskiej i J. Galewicza
- 1995: styczeń, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek „U Pietruszki” w Moskwie (Rosja), *Szkaradka* M. Abramowicza

- 2001: wrzesień, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalkowych im. Siergieja Obrazcowa w Moskwie (Rosja), *Baśń o...* M. Kamińskiej-Sobczyk
- 2002: maj, XI Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek Krajów Nadbałtyckich w Tallinie (Estonia) *Piękna i bestia* W. Wolańskiego; wrzesień, Międzynarodowy Festiwal Sztuk Teatralnych dla Dzieci w Suboticy (Serbia), *Złote Serce* M. Kamińskiej-Sobczyk
- 2004: sierpień/wrzesień, *Cyrk O. Żiugźdy* grany na: Festiwalu Teatralnym Sztuk dla Dzieci w Mariborze (Słowenia), Festiwalu Teatralnym w Gorizii (Włochy) oraz Mini Summer Festiwal w Lubljanie (Słowenia); październik, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalkowych w Symferopolu (Ukraina), *Szkaradka* M. Abramowicza
- 2005: styczeń, Międzynarodowy Festiwal Sztuk Teatralnych Fadżr w Teheranie (Iran), *Cyrk O. Żiugźdy*; październik, Gala Teatrów Lalkowych „LICURICI” w Kiszyniowie (Mołdawia), *Cyrk O. Żiugźdy*; listopad, Festiwal Spektakli Teatralnych i Sztuk Wizualnych w Lahore (Pakistan), *Szkaradka* M. Abramowicza
- 2006: styczeń, Festiwal Przedstawień Misteryjnych w Łucku (Ukraina), *Ludowa Szopka Polska* H. Jurkowskiego; wrzesień, XI Międzynarodowy Festiwal Sztuk Teatralnych Mobarak w Teheranie (Iran), *Metamorfozy* K. Rau
- 2007: 12-19.11, XII Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek i Cieni w Burisie (Turcja)
- 2008: 14-21.04, IX Międzynarodowy Festiwal Teatru Młodego Widza Taza (Maroko), 21-28 grudnia XXIII Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci w Nabeul w Tunezji

Występy gościnne Teatru „Tęcza” za granicą

- 1964: maj/czerwiec, Neubrandenburg (NRD), *Lis Przechera* N. Gernet i T. Gurewicz oraz *Baśń o pięknej Parysadzcie* N. Gołębskiej wg B. Leśmiana
- 1971: wrzesień, Neubrandenburg, Neusterlitz, Waren, Prenzlau i Pasewalk (NRD), *Od Polski śpiewanie* M. Kossakowskiej i J. Galewicza
- 1973: wrzesień, Torgelow, Prenzlau, Warnitz, Strasburg, Pasewalk (NRD), *Puk i król Mruk* K. Korda
- 1974: październik/listopad, Prolog, Donij, Kraljewic, Donia Dobrawa, Kotoriba, Hodos, Gorican, Tuzla, Brcko, Sisak (Jugosławia), *Od Polski śpiewanie* M. Kossakowskiej i J. Galewicza
- 1975: wrzesień, Oradea, Solonta, Marghita, Alest (Rumunia), *Od Polski śpiewanie* M. Kossakowskiej i J. Galewicza
- 1975: październik: Freiedland, Strasburg, Anklam, Locknitz (NRD), *Tymoteusz wśród ptaków* J. Wilkowskiego

- 1977: wrzesień, Kolonia (RFN), *Od Polski śpiewanie* M. Kossakowskiej i J. Galewicza
- 1979: wrzesień, Alba-Julia, Sebes, Sybin (Rumunia), *Od Polski śpiewanie*, M. Kossakowskiej i J. Galewicza
- 1989: czerwiec, Brack i Irkuck (ZSRR), *Za siedmioma górami* E. Szelburg-Zarembiny
- 1993: maj, Flensburg (Niemcy), *Od Polski śpiewanie* M. Kossakowskiej i J. Galewicza
- 1998: maj, Penza (Rosja), *Szkaradka* M. Abramowicza
- 2000: kwiecień, Grodno, Witebsk (Białoruś) *Igraszki z bajką* M. Kamińskiej-Sobczyk; maj, Kowno (Litwa), *Baśń o ...* M. Kamińskiej-Sobczyk
- 2002: maj, Ryga (Łotwa), Wilno (Litwa), *Piękna i bestia* W. Wolańskiego
- 2003: maj, Wilno (Litwa), *Nieznosne słońiatko* W. Klimczuka
- 2008: 3-8.04 Budapeszt (Węgry), *Gabinet Wrózek; Metamorfozy* grane na XXIII Międzynarodowym Festiwalu Teatrów dla Dzieci w Nabeul w Tunezji (21-28 grudnia)

Przedstawienia Teatru „Tęcza” prezentowane w telewizji:

- 1972: *Z nami przygoda* Zbigniewa Poprawskiego, w reżyserii Zofii Miklińskiej
- 1972: *Kaszubi pod Wiedniem* Jana Tarnowskiego, w reżyserii Zofii Miklińskiej
- 1973: *O Zajączku, który nie umiał zliczyć do trzech* Ludwika Górskiego (pierwotny tytuł *Misie i zające*), w reżyserii Zofii Miklińskiej
- 1973: *O Misiu, który nie chciał spać* Ludwika Górskiego, (pierwotny tytuł *Misie i zające*), w reżyserii Zofii Miklińskiej
- 1976: *Wielki Iwan* Sergieja Obrazcowa i Sergieja Preobrażenskigo, w reżyserii Zofii Miklińskiej
- 1977: *Panienka z okienka* Deotymy (Jadwigi Łuszczewskiej), opracowanie, inscenizacja i reżyseria Zofia Miklińska
- 1977: *Guli-Gutka* Natalii Gołębskiej, w reżyserii Zofii Miklińskiej
- 1985: *Damroka i Gryf* Natalii Gołębskiej, w reżyserii Zofii Miklińskiej
- 1986: *Uciekaj, Myszko!* Jefima Czepowieckiego, w reżyserii Alicji Giżewskiej
- 1987: *Alineczka i Żołnierz* Iriny Kiczanowej i Władimira Lifszycy, w reżyserii Władimira Biriukowa
- 1989: *Biwak z przyśpiewkami* Hanny Januszewskiej, w reżyserii Zofii Miklińskiej
- 1989: *Latająca wyspa* Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza, w reżyserii Janusza Galewicza
- 1990: *Bałwan i Róża* Joanny Kulmowej, w reżyserii Małgorzaty Majewskiej

- 1990: *Czerwona sukienka* Marii Kossakowskiej i Janusza Galewicza, w reżyserii Janusza Galewicza
- 1990: *Za siedmioma górami* Ewy Szelburg-Zarembiny, w reżyserii Zofii Miklińskiej
- 1991: *Perlim Pem* Hanny Januszewskiej, w reżyserii Zofii Miklińskiej

Sesje i wystawy organizowane przez „Tęczę”

- 1968: konferencja dla nauczycieli języka polskiego, wychowania plastycznego i muzycznego klas pierwszych i drugich na temat metodycznego wykorzystania kontaktów z teatrem; przedstawienia *Awantura w Pacykowie* oraz *Siała baba mak*, referat Ryszarda Romanowskiego pt. *Wychowanie przez teatr*
- 1968: konferencja dla nauczycieli i inspektorów na temat współpracy teatru ze szkołą
- 1968: konferencja dla nauczycieli zorganizowana przez Wojewódzki Ośrodek Metodyczny i dyrekcję „Tęczy”, mająca na celu upowszechnienie teatru lalkowego
- 1970: konferencje dla studentów Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Słupsku na temat: *Pedagogika teatralna* oraz *Teatr lalkowy – teatrem badań naukowych dziecięcej widowni*
- 1971: konferencja dla nauczycieli polonistów na temat *Teatr w szkole* zorganizowana przy współpracy Ośrodka Metodycznego w Koszalinie
- 1971: ogólnopolska wystawa sztuki lalkarskiej w salach Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku z połączoną z jubileuszem 25-lecia „Tęczy”; pokazy lalek, kostiumów i plakatów Adama Kiliana, Alego Bunscha i Leokadii Serafinowicz wykonanych dla słupskiej „Tęczy”, katowickiego „Ateneum”, łódzkiego „Arlekina” oraz poznańskiego „Marcinka”
- 1972: ogólnopolska wystawa sztuki lalkarskiej przygotowana wspólnie z Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Koszalinie oraz wystawa zatytułowana *Repertuar radziecki w polskim teatrze lalek*
- 1974: ogólnopolskie seminarium na temat *Tradycje ludowe w polskim teatrze lalek*, zorganizowane przy współpracy Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego pod opieką prof. dr. hab. Czesława Hernasa, referaty: H. Walińskiej, J. Cieślikowskiego, S. Winkowskiego
- 1975: sesja pedagogiczna na temat *Problematyka spektaklu jako temat lekcji języka polskiego* z udziałem studentów i wykładowców Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Słupsku
- 1976: wystawa scenografii i lalek w Baszcie Czarownic w Słupsku z okazji 30-lecia „Tęczy”

- 1977: sesja pedagogiczna na temat *Możliwości kształtowania postaw społecznych i twórczych u wychowanków w oparciu o repertuar teatru lalek*
- 1979: pokonkursowa wystawa fotograficzna *Dziecko i teatr* w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki
- 1986: sesja teatralna na temat obecności Witkacego w teatrze dla dzieci i młodzieży; przedstawienia: *Kalafior* w reżyserii Zbigniewa Micko z Teatru Studyjnego w Łodzi, *Szarak* w reżyserii Zbigniewa Wilkowskiego z Teatru Miniatura w Gdańsku oraz *Odważna księżniczka* w reżyserii Jana Dormana z „Baja Pomorskiego” w Toruniu
- 1986: wystawa prac scenograficznych Alego Bunscha wykonanych dla słupskiej „Tęczy”, pt. *Lalki Alego Bunscha* w Baszcie Czarownic w Słupsku, połączona z obchodami 40-lecia teatru
- 1987: wystawa prac scenograficznych *Lalki Alego Bunscha* w Koszalinie i Pile
- 1988: ogólnopolska sesja naukowa zatytułowana *Folklor i historia w repertuarze współczesnego teatru lalek*, z udziałem m.in.: Marka Waszkiela, Bożeny Frankowskiej, Teresy Ogrodzińskiej, Edmunda Wojnarowskiego oraz Henryka Jurkowskiego
- 1988: wystawa *Wątki ludowe w scenografii* w Baszcie Czarownic w Słupsku, lalki z przedstawień *Remus – rycerz kaszubski*, *Od polski śpiewanie*, *Alieneczka i żołnierz* oraz *O wesółym grabarzu*
- 1991: wystawa prac scenograficznych i lalek Rajmunda Strzeleckiego zatytułowana *Cześć lalki* w klubie Empik w Słupsku, połączona z pożegnaniem (odchodzącej na emeryturę) Zofii Miklińskiej
- 1993: wystawa prac scenograficznych i lalek „Tęczy” w Muzeum Staszica w Pile
- 1993: wystawa dekoracji i lalek ze spektakli reżyserowanych przez Zofię Miklińską w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Koszalinie
- 1994: wystawa dekoracji i lalek ze spektakli reżyserowanych przez Zofię Miklińską pod tytułem *Witajcie w naszej bajce* w Darłowie
- 1996: wystawa lalek i scenografii z okazji 50-lecia teatru „Tęcza” w Baszcie Czarownic w Słupsku, wykorzystanie scenografii, lalek i pamiątek pochodzących z archiwum teatru.

Ważniejsze nagrody i wyróżnienia słupskiej „Tęczy”

Grand Prix na VII Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek w Zagrzebiu w roku 1974 za spektakl *Od Polski śpiewanie* w reżyserii Zofii Miklińskiej

Srebrne Koziółki oraz nagroda za reżyserię i scenografią za spektakl *Przed zaśnięciem* wg rymów dziecięcych Kazimierzy Iłakowiczówny, z muzyką

Karola Szymanowskiego, w reżyserii Jana Dormana na Biennale i Konfrontacjach Sztuki dla Dzieci i Młodzieży w Poznaniu w roku 1981

I nagroda za sztukę pt. *Podwórko marzeń* przyznana na Ogólnopolskim Konkursie na Sztukę dla Dzieci zorganizowanym przez Zarząd Główny Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w roku 1997

Główna Nagroda Krytyków na Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów dla Dzieci i Młodzieży w Kłodzku w roku 1999 za spektakl *Baśń o...* w reżyserii Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk

organizacja X Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek Krajów Nadbałtyckich, połączona z uroczystymi obchodami 55-lecia teatru w czerwcu 2001 roku

nagroda za animację za spektakl *Złote serce* w reżyserii Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk, przyznana przez katowicki oddział ZASP-u na I Festiwalu Teatrów Lalek „Katowice-Dzieciom” w roku 2002

Grand Prix na VI Festiwalu Dziecięcym „Lato Teatralne” Warszawa 2006 (sierpień) za *Metamorfozy* K. Rau

Grand Prix na XXIII Międzynarodowym Festiwalu Teatrów dla Dzieci w Na-beul w Tunezji (21-28 grudnia 2008 roku), za przedstawienie *Metamorfozy*

organizacja Międzynarodowego Festiwalu Teatrów dla Dzieci i Młodzieży Krajów Kandydujących do Unii Europejskiej EUROFEST 2003, który trzy lata później przekształcił się w Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek Krajów Unii Europejskiej EUROFEST 2006 (4-8 czerwca 2006)

organizacja **II Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek Krajów Unii Europejskiej** im. Roberta Schumana EUROFEST 2009 (8-14 maja 2009), udział zespołów teatralnych z krajów Unii Europejskiej, między innymi: z Belgii, Czech, Słowacji, Danii, Estonii, Holandii, Litwy, Niemiec, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Węgier, Grecji i z Polski, a także gościnnie występy teatry z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej. W festiwalu udział wzięli także przedstawiciele władz samorządowych miasta Słupska, znane osobowości z kręgu kultury oraz krytycy teatralni. Festiwal miał charakter konkursu, a występy oceniane były przez profesjonalne oraz dziecięce jury. W trakcie trwania festiwalu odbyło się wiele spektakli teatralnych. Dodatkową atrakcją festiwalu było także inauguracyjne spotkanie baśniowy korowód wszystkich uczestników festiwalowych zmagających ulicami Słupska.

Dyrektorzy i kierownicy artystyczni „Tęczy”

1946-1966 Tadeusz Czapliński – dyrektor

1946-1966 Elżbieta Czaplińska – kierownik artystyczny

1966-1969 Juliana Całkova – dyrektor i kierownik artystyczny

1969-1970 Stefan Świątek – dyrektor

1969-1990 Zofia Miklińska – kierownik artystyczny

1970-1972 Jerzy Miszczyszyn – dyrektor

1973-1990 Stanisław Mirecki – dyrektor

1990 Małgorzata Kamińska-Sobczyk – dyrektor naczelny i artystyczny

2.2. Słupski Teatr Dramatyczny (STD)

Formuła słupskiej sceny teatralnej, traktowanej jako zamiejscowa, choć równoważna filii Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie²⁹, nie sprawdziła się do końca. Przedstawienia teatru dramatycznego odbywały się, co prawda, z lepszym lub gorszym powodzeniem, ale nie spełniały wszystkich oczekiwań mieszkańców oraz władz miasta, chcących poszczycić się samodzielną placówką teatralną³⁰. Pomimo ciężkiej pracy zespołu, działającego w nietypowych okolicznościach, w dwóch siedzibach oraz w teatralnym objeździe, brak stałego, odrębnego teatru stawał się coraz bardziej widoczny³¹. Przeważały premiery koszalińskie, a słupskie realizacje traktowano zbyt drugorzędnie³². Wraz z oddaniem do użytku w roku 1965 nowej sceny, mieszczącej się u zbiegu ulic Wałowej oraz Jaracza – o czym pi-

²⁹ Bałtycki Teatr Dramatyczny w Koszalinie powstał 1 listopada 1953 roku. Przedstawieniem inauguracyjnym pierwszy sezon były *Śluby panieńskie* Aleksandra Fredry. Premiera odbyła się 16 stycznia 1954 roku w budynku ówczesnego Wojewódzkiego Domu Kultury. W okresie dyrekcji Tadeusza Aleksandrowicza teatr otrzymał stałą, długo oczekiwaną siedzibę. Był to gmach dawnego kościoła ewangelickiego z roku 1906. Dnia 12 kwietnia 1958 roku odbyła się tam uroczysta premiera *Fantazego* Juliusza Słowackiego, którego imię nosi teatr. Powojenne życie teatralne w Koszalinie (lata 1945-1949), a także początek działalności BTD (lata 1954-1960) zostały scharakteryzowane w pracy Michała Misiornego. Por. M. Misiorny, *Teatry dramatyczne...*, Poznań 1963.

³⁰ Na brak stałego teatru „skarżył się” wówczas nie tylko osiemdziesięcio tysięczny Słupsk. Działalność objazdowa Bałtyckiego Teatru Dramatycznego była niezadowolająca także w ocenie przedstawicieli kultury w znacznie mniejszym Wałczu, Złotowie czy Połczynie Zdroju. Por. A. Turczyński, *Skarga terenu na życie teatralne*, „Pobrzeże” 1974, nr 69 oraz *Jeśli dziś środa to jesteśmy w Kołobrzegu*, „Pobrzeże” 1974, nr 70 [odpowiedź ówczesnego dyrektora BTD Jarosława Kuszewskiego na wskazaną wcześniej skargę].

³¹ Przedstawienia w Koszalinie oraz w Słupsku odbywały się w piątek, sobotę oraz w niedzielę. Pozostałe dni tygodnia wypełniały przedstawienia objazdowe w trzydziestu innych miejscowościach województwa, dając łącznie 350 przedstawień rocznie. Por. A. Wróblewski, *W Koszalinie bez „wydarzeń”*, „Teatr” 1967, nr 9, s. 8-9. W roku 1977 rozłożenie stałych oraz objazdowych przedstawień Bałtyckiego Teatru Dramatycznego wyglądało podobnie: grano przez 4 dni w Koszalinie, 2 w Słupsku, po jednym w Kołobrzegu oraz w Szczecinku. Por. M. Raszewska, *Sezon w Koszalinie*, „Teatr” 1977, nr 17.

³² Por. premiery Słupskiej Sceny Bałtyckiego Teatru w Koszalinie zrekonstruowane w części dokumentacyjnej rozdziału.

sałam już w rozdziale pierwszym – zaczęto coraz wyraźniej uzmysławiać sobie potrzebę uruchomienia w mieście samodzielnej oraz stałej sceny dramatycznej. Dodatkową motywacją do tych działań stało się nadanie Słupskowi, największemu wówczas miastu regionu Pomorza Środkowego, statusu miasta wojewódzkiego (od roku 1975), dla którego jednym z priorytetów w dziedzinie rozwoju kulturalnego było posiadanie własnego teatru³³. Nową placówkę teatralną powołano decyzją wojewody słupskiego Jana Stępnia z dnia 16 marca 1976 roku pod nazwą Państwowego Teatru Muzycznego, a po niespełna czterech latach funkcjonowania w roku 1980 podzielono go na dwie odrębne instytucje: Teatr Dramatyczny oraz Orkiestrę Kameralną. Istnienie Słupskiego Teatru Dramatycznego (STD) zamyka się w latach 1976-1991/1992, a jego dzieje związane są z dość częstymi zmianami, zarówno na stanowiskach dyrektorów i kierowników artystycznych sceny, jak i ze zmianami dotyczącymi pomysłu oraz samej koncepcji teatru dramatycznego działającego na prowincji (choć w mieście wojewódzkim)³⁴, nad czym przyjdzie nam się jeszcze wielokrotnie zastanawiać.

W skład kierownictwa artystycznego nowej placówki teatralnej, funkcjonującej początkowo pod nazwą Państwowy Teatr Muzyczny (PTM)³⁵, weszli: Maciej Prus – jako kierownik artystyczny, dzisiaj reżyser teatralny, którego nikomu nie trzeba przedstawiać (od 1 marca 1977 do 31 sierpnia 1978 roku), Grzegorz Nowak³⁶ – jako kierownik muzyczny oraz Zbigniew Bieńkowski³⁷ – sprawujący funkcję kierownika literackiego. Dyrektorem teatru

³³ Por. J. Lindmajer i in., *Dzieje Słupska...*, s. 382.

³⁴ Dzieje STD były już przedmiotem moich obserwacji z racji referatu zatytułowanego *Teatr, którego nie ma. Archiwum Słupskiego Teatru Dramatycznego (1976-1991)*, wygłoszonego na konferencji *Pamięć teatru. Zagadnienia dokumentacji teatralnej* (Gdańsk 2000). Artykuł ten został opublikowany przez organizatorów na stronach internetowych polskiego portalu teatralnego: www.e-teatr.pl (*Pamięć teatru*).

³⁵ Tradycje funkcjonowania na Pomorzu teatrów muzycznych opisuje praca Bogdana M. Jankowskiego i Michała Misiornego. Por. B.M. Jankowski, M. Misiorny, *Muzyka i życie muzyczne na Ziemiach Zachodnich i Północnych 1945-1965*, Poznań 1968. Ważniejsze i najbliższe sceny tego typu znajdowały się w Gdyni (Teatr Muzyczny w Gdyni od roku 1958, obecnie imienia Danuty Baduszkowej) oraz w Szczecinie (Teatr Muzyczny w Szczecinie 1957-1965).

³⁶ Późniejszy dyrektor Teatru Wielkiej Opery Narodowej w Warszawie oraz dyrektor Teatru Wielkiego im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu.

³⁷ Ceniony krytyk oraz poeta, autor esejów o literaturze polskiej i światowej: *Piekła i Orfeusza* (1960), *Modelunki* (1966), *Poezja i niepoezja* (1967) czy *Notatnik amerykański* (1983).

mianowano Jerzego Mischyszyna. Formuła słupskiej sceny, mieszczącej się w budynku przy ulicy Wałowej 3, zakładała realizowanie oper kameralnych buffo, klasycznych operetek oraz spektakli dramatycznych, w których warstwa muzyczna stanowić miała ważną część struktury scenicznej przedstawień³⁸. Pierwszym spektaklem zrealizowanym na słupskiej scenie w sezonie 1977/1978 były dwie jednoaktówki do muzyki Wolfganga Amadeusza Mozarta pt. *Dyrektor teatru* oraz *Bastien i Bastienne*, z librettem Joanny Kulmowej, w reżyserii Ryszarda Peryta (premiera 22 października 1977)³⁹. Właściwa inauguracja działalności teatru miała miejsce 26 listopada 1977 roku w dniu premiery *Operetki* Witolda Gombrowicza w reżyserii Macieja Prusa, z muzyką Jerzego Satanowskiego⁴⁰. Realizacja Macieja Prusa – okrzykniętego już wtedy przez krytykę „młodym zdolnym” – była nieprzypadkowa. Reżyser wcześniej realizował w Słupsku z powodzeniem spektakle w ramach Słupskiej Sceny Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie. W roku 1969 przygotował *Edwarda II* Christophera Marlowe’a, *Jana Macieja Karola Wścieklicę* Stanisława Ignacego Witkiewicza oraz komedię Aleksandra Fredry *Gwałtu, co się dzieje*⁴¹. *Operetka* była też prezentowana z sukcesami na XVIII Kaliskich Spotkaniach Teatralnych oraz na XX Festiwalu Teatrów Polski Północnej w Toruniu, podczas którego przedstawienie otrzymało wyróżnienie jury oraz nagrodę publiczności⁴². Pierwszy sezon działalności teatru przyniósł jeszcze dwie premiery: *Szelmostwa Skapena* według Moliera w reżyserii Jowity Pięnkiewicz, z muzyką Grzegorza Nowaka oraz *Operę za trzy grosze* Bertolda Brechta w reżyserii Janusza Nyczaka⁴³. Maciej Prus, któremu powierzono kierownictwo artystyczne nowego muzyczno-dramatycz-

³⁸ Por. *Pięć lat Słupskiego Teatru Dramatycznego*, maszynopis znajdujący się w zbiorach archiwalnych dawnego Teatru Impresaryjnego, a od roku 2005 Polskiej Filharmonii *Sinfonia Baltica* w Słupsku.

³⁹ Por. J. Mechanisz, *Mozart w Słupsku*, „Teatr” 1978, nr 2, s. 10-11.

⁴⁰ Prus powrócił jeszcze raz do tekstu *Operetki* Gombrowicza w roku 1980, którą zrealizował w warszawskim Teatrze Dramatycznym.

⁴¹ Por. wybrane recenzje dotyczące sztuki Witkiewicza: B. Ciecierska, S.I. Witkiewicz, *Jan Maciej Karol Wścieklica*, „Wiedza i Życie” 1970, nr 1; K. Puzyna, *Wreszcie z sensem*, „Polityka” 1970, nr 7.

⁴² Por. wybrane recenzje teatralne dotyczące realizacji *Operetki*. E. Morawiec, *Kostium i ból historii*, *Życie Literackie*” 1977, nr 51; E. Moskalówna, *Jedność sprzeczności*, „Głos Wybrzeża” 1977, nr 274 czy J. Ślipińska, *Operetka w Teatrze Muzycznym*, „Głos Pomorza” 1977, nr 272.

⁴³ Szczegółowy wykaz premier wszystkich sezonów teatralnych STD prezentuje dodatek dokumentacyjny rozdziału.

nego teatru, znajdował się w nie lada kłopotcie. Problemy wynikały przede wszystkim z braku precyzyjnego określenia koncepcji sceny, łączącej ambicje muzyczne z dramatycznymi, a także z tego, że w Słupsku zdecydowanie brakowało artystów, głównie muzyków, tancerzy i śpiewaków z umiejętnościami aktorskimi, którzy mogliby sprostać formule nowego teatru. Plany artystyczne Prusa przedstawiały się naprawdę imponująco. Reżyser zamierzał zrealizować w Słupsku między innymi: *Historię o żołnierzu* Igora Strawińskiego, *Orfeusza i Eurydykę* Christopa Willibalda Glücka, *Zamek na Czorsztynie* Karola Kurpińskiego, *Łyżki i księżyc* Emila Zegadłowicza. Dodatkowo orkiestra i śpiewacy-soliści mieli dawać comiesięczne koncerty oraz recitale. Planowano też zatrudnienie choreografa oraz stworzenie zespołu baletowego⁴⁴. Z tego też powodu bardzo duże zainteresowanie towarzyszyło pierwszej realizacji Prusa w Słupsku, czyli premierze *Opertetki* Gombrowicza, do której muzykę skomponował Jerzy Satanowski, a w rolach głównych wystąpili: Kaja Kijowska, Jerzy Nowacki, Józef Onyszkiewicz, Bogdan Kajak oraz orkiestra pod dyrekcją Grzegorza Nowaka.

Słupska premiera *Opertetki* stała się też przyczynkiem do dyskusji na temat miejsca oraz potrzeby tworzenia nowych scen dramatycznych na mapie teatralnej prowincji w Polsce⁴⁵. Powstanie nowego teatru w Słupsku Jan Ciechowicz nazwał wprost „aktem odwagi oraz braku wyobraźni”, podając w wątpliwość niektóre intencje związane z otwarciem nowej sceny w prowincjonalnym mieście (np. ambicje posiadania własnego teatru, rzeczywistą potrzebę oraz autentyczne zainteresowania mieszkańców, doraźną pracę dla dyrektora, traktującego scenę na prowincji, jak wygodną platformę startową do tak zwanej kariery)⁴⁶. Trudne początki funkcjonowania teatru zostały „zwięźle” podsumowane: pięć nowych pozycji w sezonie, dobry i ambitny repertuar, kłopoty z frekwencją oraz częstotliwością wznowień, brak pomieszczeń na pracownie techniczne oraz zasadnicze braki personelu, choć – w ocenie Ciechowicza – był to dopiero początek walki słupskiego teatru o swoje miejsce i kształt artystyczny: „Należy życzyć Słupskowi, aby *Operet-*

⁴⁴ Por. *Słupski Teatr Dramatyczny 1977-1987...*, s. 4.

⁴⁵ Por. J. Ciechowicz, *Narodziny teatru w Słupsku*, „Tygodnik Powszechny” 1978, nr 4 oraz G. Sinko, *Dwie premiery nowej sceny muzycznej. Gombrowicz, Prus, Jerzy Satanowski*, „Teatr” 1978, nr 2. Na podobnych warunkach funkcjonowały wówczas także inne teatry „prowincjonalne”, np. Byrskich w Kielcach, Izabelli Cywińskiej w Kaliszu, Bohdana Cybulskiego w Opolu czy Karola Obidniaka w Jeleniej Górze. Wkrótce prawie wszystkie większe miasta mogły szczycić się posiadaniem własnego teatru, m.in. Płock, Elbląg, Kalisz, Gniezno czy Legnica.

⁴⁶ Por. J. Ciechowicz, *Narodziny teatru w Słupsku...*, s. 6.

ka była tą prawdziwą jaskółką, która czyni wiosnę. Ale o narodzinach dobrego teatru na prowincji chyba jeszcze mówić za wcześnie⁴⁷. Równie wysoko oceniono zamierzenia programowe słupskiej sceny, która nie chciała być kolejnym tradycyjnym teatrem muzyczno-operowym bądź operetkowo-musicalowym, ale miała ambicje stania się teatrem, w którym język muzyki będzie równouprawniony ze słowem dramatycznym w tworzeniu nowych scenicznych znaczeń. Grzegorz Sinko, recenzując na łamach „Teatru” przedstawienie *Operetki*, pisał: „To, co zrobiono w Słupsku pozwala natomiast sądzić, że tworzy się nowa u nas jakość: dramat muzyczny w pełnym znaczeniu tego słowa, zdolny podjąć właściwymi mu środkami te wszystkie zadania myślowe i poznawcze, które są zwykle dziedziną ambitnych teatrów dramatycznych”⁴⁸. Pomimo iż teatralny tandem reżysersko-kompozytorski – Prus-Satanowski – nie związał się na dłużej ze słupską sceną, solidne podstawy programowe zostały poczynione.

Jesienią 1978 roku nastąpiła zmiana dyrekcji i kierownictwa artystycznego teatru. Obie funkcje powierzono młodemu aktorowi i dopiero debiutującemu warszawskiemu reżyserowi, Markowi Grzesińskiemu⁴⁹. Nadal prezentowano formy operetkowe, mieszczące się w tradycyjnym modelu teatru muzycznego (np. *Aptekarz* Józefa Haydna w reżyserii i scenografii Janusza Wiśniewskiego, *Służąca panią* Giovaniego Pergolesiego w reżyserii Grzesińskiego czy *Cień* Wojciecha Młynarskiego w reżyserii Marka Dobrowolskiego), poszukując jednocześnie nowych form działalności dla przedstawień sceny dramatycznej. Zaprezentowano wówczas między innymi: układ czterech jednoaktówek Antoniego Czechowa pt. *Łabędzia pieśń* w reżyserii Ryszarda Peryta, *Zabawę* oraz *Na pełnym morzu* Sławomira Mrożka w reżyserii Jerzego Nowackiego, *Męża i żonę* Aleksandra Fredry w reżyserii Grzesińskiego, *Pamiętnik szaleńca* Mikołaja Gogola w reżyserii Jerzego Wyszomirskiego oraz przedstawienie *Molier* wg tekstu Michała Bułhakowa w reżyserii Pawła Nowickiego. Toczące się dyskusje, dotyczące formuły słupskiego teatru, Marek Grzesiński podsumował następująco: „Państwowy Teatr Muzyczny w Słupsku jest teatrem niezwykłym i należy o tym pamiętać, kiedy

⁴⁷ Tamże, s. 6. Profesor Ciechowicz związany był później ze Słupskiem, pracując jako wykładowca w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Słupsku, a następnie w Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku.

⁴⁸ Por. G. Sinko, *Dwie premiery nowej sceny...*, s. 10.

⁴⁹ Późniejszemu reżyserowi i dyrektorowi Teatru Wielkiego w Warszawie, Teatru Wielkiego im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu, a od roku 2008 dyrektorowi naczelnemu i artystycznemu Opery Bałtyckiej w Gdańsku.

przyglądamy się jego działalności i kiedy snujemy rozważania na jego temat. Niezwykłość ta polega na skupieniu w jednej placówce trzech instytucji, których formy działania i interesy często są ze sobą sprzeczne⁵⁰. Grześniński głęboko wierzył w powodzenie koncepcji dość nietypowej instytucji teatralnej, funkcjonującej w prowincjonalnym mieście, łączącej zespół opery kameralnej, zespół orkiestry oraz teatru „o pewnych skłonnościach do muzyki”⁵¹, którego istotną cechą miała być otwartość koncepcji z jednej strony, z drugiej – różnorodność oraz wszechstronność repertuarowa. Już wkrótce okazało się, że rozwiązanie to nie było najszcześniejsze dla żadnego zespołu, a Państwowy Teatr Muzyczny czekały nieuniknione zmiany.

Pomimo trudności wynikających z zasad funkcjonowania w Słupsku dość nietypowego teatru muzyczno-dramatycznego okres dyrekcji Marka Grześnińskiego przyniósł też wymierne korzyści. Jego obecność w słupskim teatrze zaowocowała nawiązaniem współpracy z Państwową Wyższą Szkołą Teatralną w Warszawie. Dwukrotnie udało się zorganizować warsztaty teatralne z udziałem aktorów sceny słupskiej oraz studentów IV roku Wydziału Aktorskiego PWST. Program warsztatów polegał na wspólnych próbach aktorów słupskich oraz warszawskich studentów, prowadzonych pod kierunkiem Grześnińskiego, do dramatów Williama Szekspira (*Sen nocy letniej* w roku 1979 oraz *Hamlet* w roku następnym). W czerwcu 1980 roku zespół dramatyczny został zaproszony na XXII Festiwal Teatrów Polski Północnej w Toruniu, podczas którego pokazał przedstawienie oparte na motywach sztuki Michała Bułhakowa, zatytułowane *Molier* w reżyserii Pawła Nowickiego. Jury festiwalu przyznało nagrodę indywidualną Jorge Reinie za scenografię tego przedstawienia, a Grześnińskiemu wyróżnienie za rolę Ludwika XIV. Kolejne słupskie premiery dramatyczne oraz zamierzenia artystyczne Grześnińskiego doprowadziły do stopniowej, ale z upływem czasu wyraźnej dominacji zespołu dramatycznego nad zespołem operowym. Kiedy w październiku 1979 roku, otwierając nowy sezon pokazano w Słupsku operę Mozarta *Così fan tutte* w reżyserii Ryszarda Peryta z udziałem solistów Opery Poznańskiej okazało się, że przygotowanie kolejnych nowości muzyczno-operowych na dobrym poziomie wokalnym będzie wymagało angażowania artystów z zewnątrz. Skutkiem tego był dokonany w lipcu 1980 roku – na wniosek wojewody słupskiego w porozumieniu z Ministerstwem Kultury i Sztuki – podział Państwowego Teatru Muzycznego na Słupski Teatr Dramatyczny oraz Orkiestrę Kameralną. Oba zespoły działały w ramach jednej

⁵⁰ M. Grześniński, *Teatr na przelomie*, „Pobrzeże” 1979, nr 1, s. 20.

⁵¹ Por. tamże.

jednostki administracyjnej pod wspólną dyrekcją Marka Grześnińskiego. Kierownikiem artystycznym orkiestry został Bohdan Jarmołowicz a zastępcą dyrektora do spraw administracyjnych Jerzy Rudnik.

Dyrektorem i kierownikiem artystycznym Słupskiego Teatru Dramatycznego do 31 sierpnia 1981 roku pozostał Marek Grześniński. W dziejach teatru szczególnie ważny okazał się ostatni sezon teatralny Grześnińskiego (sezon 1980/1981). Przyniósł on znaczne odnowienie zespołu aktorskiego. Do słupskiego teatru zaangażowano ośmiu absolwentów warszawskiej PWST. Nastąpiło także dalsze umacnianie się na scenie klasycznego repertuaru polskiego oraz obcego. Słupska publiczność obejrzała m.in.: *Wacława dzieje* Stefana Garczyńskiego⁵² (premiera 5 listopada 1980), *Turandota* według *Księżniczki Turandot* Carla Gozziego w reżyserii Wojciecha Szulczyńskiego (premiera 30 listopada 1980), dwie wersje *Hamleta* Williama Szekspira (dwie różne obsady i dwie premiery 6 i 7 kwietnia 1981) oraz *Biesy* na podstawie powieści Fiodora Dostojewskiego w reżyserii Pawła Nowickiego (premiera 12 czerwca 1981). Wszystkie spektakle okazały się sukcesami dyrekcji Grześnińskiego, który sam reżyserował *Wacława dzieje* oraz obie wersje *Hamleta*. Przedstawienie *Wacława dzieje* słupski zespół prezentował także gościnnie na scenie Teatru Narodowego w listopadzie 1980 roku na zaproszenie Adama Hanuszkiewicza. *Wacława dzieje* oraz *Turandota* pokazywano również na zaproszenie Izabeli Cywińskiej w Teatrze Nowym w Poznaniu, w lutym 1981 roku. *Hamleta* ze scenografią Jorge Reiny Słupski Teatr Dramatyczny prezentował również na XXIII Festiwalu Teatrów Polski Północnej w Toruniu w roku 1981, gdzie przedstawienie otrzymało nagrodę prezydenta miasta Torunia za kształt sceniczny dramatu (nagrody za reżyserię oraz scenografię)⁵³.

Marek Grześniński nie ograniczał się jedynie do działalności reżyserskiej. W dniach 16-17 lutego 1980 roku zorganizował w Słupsku sesję naukową poświęconą problematyce teatru prowincjonalnego. Celem spotkania krytyków teatralnych, reżyserów oraz aktorów była próba odpowiedzi na pytanie: komu potrzebny jest teatr na prowincji? Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in.: Edward Dobrzański z krakowskiej PWST, Bożena Fran-

⁵² W kontekście właśnie tej realizacji Andrzej Żurowski nazwał scenę w Słupsku – teatrem pokoleniowym, a przedstawiciele zespołu – Krzysztofa Tyńca, Włodzimierza Witta, Jerzego Nowackiego, Marię Pakulnis, Bogdana Kochanowskiego, Marka Jagodę, Agnieszkę Kotułę, Sławomira Olszewskiego – „młodymi ze Słupska”. Realizacja *Wacława dziejów* została określona jako „manifest grupy” oraz reżysera. Por. A. Żurowski, *O nas z nami*, „Teatr” 1980, nr 24, s. 7-9.

⁵³ Por. recenzje przedstawienia, np. A. Żurowski, *O nas z nami...*

kowska z redakcji *Teatru*, Jerzy Koenig z warszawskiej PWST, Andrzej Władysław Kral – kierownik literacki „Teatru” im. J. Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim, Jerzy Zegalski – dyrektor Teatru Dramatycznego im. A. Węgierki w Białymstoku. Grześniński planował także zorganizowanie w Słupsku I Ogólnopolskich Konfrontacji Szekspirowskich, których celem miało być określenie polskiej tradycji wystawiania sztuk Williama Szekspira⁵⁴. Konfrontacje miały się odbyć w kwietniu 1981 roku przy współpracy Instytutu Brytyjskiego w Warszawie. Na program teatralny imprezy składało się siedem przedstawień: *Hamlet* Teatru Polskiego z Bielska-Białej (reż. A. Nowak), *Tragedia Romea i Julii* Teatru Bałtyckiego im. J. Słowackiego z Koszalina (reż. A. Rozhin), *Hamlet* Teatru Dramatycznego ze Słupska (reż. M. Grześniński), *Wieczór trzech króli* Teatru im. J. Kochanowskiego z Opola (reż. M. Kochanowicz), *Romeo i Julia* Teatru Polskiego ze Szczecina (reż. J. Bukowski) oraz *Wieczór trzech króli* Teatru Polskiego z Poznania (reż. J. Słotwiński). Równoległe z prezentacjami teatralnymi miało odbywać się sympozjum skupiające twórców teatru oraz krytyków, którym problemy dramaturgii szekspirowskiej były bliskie. Program konfrontacji zakładał spotkania warsztatowe pod kierunkiem najwybitniejszych twórców teatru oraz codzienne, przedpołudniowe pokazy filmów obrazujących światowe realizacje dramatów Szekspira. Plany Grześnińskiego były bardzo ambitne. Przegląd sztuk szekspirowskich miał się przekształcić w imprezę cykliczną, organizowaną corocznie przez inny ośrodek teatralny. Ostatecznie słupskie konfrontacje nie doszły do skutku. Kilkanaście lat później w gdańskim ośrodku teatralnym zainaugurowano Gdańskie Dni Szekspirowskie (1993), które przekształciły się w cykliczny ogólnopolski Festiwal Szekspirowski organizowany w Gdańsku od roku 1997, z główną nagrodą w postaci „Złotego Yoricka”⁵⁵.

Wraz z początkiem sezonu 1981/1982 nastąpiły nieoczekiwane zmiany. Pod koniec czerwca 1981 roku Grześniński zrezygnował dość nagle (po trzech sezonach) z pełnionych funkcji. Opuścił Słupsk, zabierając ze sobą znaczną część młodego zespołu aktorskiego. Dyrektorem Słupskiego Teatru Dramatycznego od początku sezonu został Jerzy Rudnik, zaś kierownikiem artystycznym (na dwa sezony) Paweł Nowicki⁵⁶, który już wcześniej współprac-

⁵⁴ Por. program konfrontacji (datowany na luty 1981 roku) znajdujący się w archiwum Teatru Nowego w Słupsku.

⁵⁵ Por. *Konkurs szekspirowski – wczoraj i dziś*, oprac. J. Ciechowicz, Gdańsk 1997 oraz *Gdańsk jest teatrem. Dziesięć lat Festiwalu Szekspirowskiego 1997-2006*, pod red. J. Ciechowicza, współpraca A. Ratkiewicz, Gdańsk 2007.

⁵⁶ Późniejszy dyrektor Teatru Studyjnego '83 im. Juliana Tuwima w Łodzi, scenarzy-

wał ze słupską sceną, reżyserując gościnnie *Moliera* według Bułhakowa oraz *Biesy* Dostojewskiego. Teatr borykał się z poważnymi kłopotami personalnymi, co ograniczało w znaczący sposób możliwości repertuarowe. Wraz z Markiem Grześnińskim teatr opuścili: Agnieszka Kotuła, Maria Pakulnis, Krzysztof Tyniec i Marek Jagoda. W zespole pozostali: Jolanta Banak, Renata Berger, Ewa Biała, Krystyna Jędrys, Kaja Kijowska, Cezary Nowak, Jerzy Karnicki, Jarosław Dunaj, Marek Sikora. Niemniej Pawłowi Nowickiemu udało się z powodzeniem zrealizować kilka ciekawych artystycznie przedstawień⁵⁷. Wystawiono na przykład *Sejm kobiet* Arystofanesa w reżyserii Jowity Pieńkiewicz, z muzyką Włodzimierza Plaskota, *Alicję w krainie czarów* według powieści Lewisa Carrolla w adaptacji oraz reżyserii Nowickiego (było to przedstawienie adresowane do widzów dorosłych), *Noc tysięczną drugą* oraz *Miłość – czystą u kąpieli morskich* Cypriana Kamila Norwida w reżyserii Marka Chełmniaka, *Don Juana* Moliera w reżyserii Nowickiego, zapomnianą *Babę-dziwo* Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej w reżyserii Jowity Pieńkiewicz, *Małego księcia* w reżyserii Andrzeja Mellina, czy wreszcie ciekawą wersję *Kordiana* Juliusza Słowackiego w reżyserii Zbigniewa Micha, z wykorzystaniem planu żywego aktora oraz lalek. Ważnym wydarzeniem artystycznym pierwszego sezonu Nowickiego była także premiera a zarazem polska prapremiera staropolskiego dramatu Jakuba Gawatowica, zatytułowanego *Wizerunek śmierci prześwietłego Jana Chrzciciela* w opracowaniu dramaturgicznym i reżyserii Romana Kordzińskiego (polska prapremiera odbyła się dnia 29 kwietnia 1982 roku). Równie ciekawym pomysłem Pawła Nowickiego była realizowana w praktyce zasada teatru aktorskiego. Doprowadziła ona do powstania w sezonie 1981/1982 Słupskiej Sceny Monodramu, która cieszyła się dużym zainteresowaniem publiczności. Z powodu braku w teatrze małej sceny kameralnej przedstawienia monodramów odbywały się w salach Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku. W ramach Sceny Monodramu zrealizowano już w pierwszym sezonie jej istnienia trzy spektakle oparte na polskiej prozie współczesnej, wszystkie w reżyserii Pawła Nowickiego. Były to: *Pamiętnik z powstania warszawskiego* wg powieści Mirona Białoszewskiego w wykonaniu Jolanty Banak, *Maria Ireneusza Iredeńskiego* w wykonaniu Teresy Szmigielówny oraz *Zabicie ciotki* według powieści Andrzeja Bursy z rolą Cezarego Nowaka – nowej gwiazdy słupskiej sceny. To ostatnie przedstawienie prezentowano z dużym powo-

sta oraz specjalista w dziedzinie filmowej telenoweli, autor pracy o telenoweli *Co to jest telenowela*, Łódź 2007.

⁵⁷ Por. *Razem z publicznością*. Rozmowa z Pawłem Nowickim, kierownikiem artystycznym STD, „Głos Pomorza” 1981, nr 237.

dzeniem na XVI Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Jednego Aktora – Toruń 1982, podczas którego za swój monodram Cezary Nowak otrzymał nagrodę główną oraz nagrodę dziennikarzy. Pomimo późniejszych zmian personalnych, które po raz kolejny zaszły w słupskim teatrze, scena monodramu utrzymała się przez kilka następnych lat. Sezony Nowickiego, tj. 1981/1982 oraz 1982/1983 przyniosły realizację programu popularnego, choć z ambicjami artystycznymi, jak odczytała to prasa⁵⁸. Po dość „awangardowych” (to również określenie lokalnej prasy) latach dyrekcji Marka Grześnińskiego słupska scena powróciła do realizacji nie tylko repertuaru popularnego, atrakcyjnego przede wszystkim dla widza, ale także repertuaru bardziej ambitnego artystycznie, czego przykładem były premiery kolejnych monodramów oraz przedstawień pokazywanych na Dużej Scenie. W trudnym okresie stanu wojennego kierownictwo artystyczne Pawła Nowickiego przyniosło słupskiej scenie nie tylko kilka ciekawie zrealizowanych nowości repertuarowych, ale także spowodowało wymierne zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu teatru. Zaczęto inaczej postrzegać sprawy związane z organizacją widowiska, nawiązano bliższe kontakty z lokalną prasą, podjęto wreszcie współpracę z młodymi aktorami oraz innymi twórcami współpracującymi ze sceną, np. plakaty dla STD projektowali wówczas tacy mistrzowie teatralnego plakatu, jak Waldemar Świerzy, Eugeniusz Stankiewicz czy Grzegorz Marszałek⁵⁹.

Kolejne zmiany w dziejach Słupskiego Teatru Dramatycznego przyniósł sezon 1983/1984, kiedy kierownictwo artystyczne sceny objął aktor Teatru „Wybrzeże”, zafascynowany reżyserią – Ryszard Jaśniewicz⁶⁰. Funkcję dyrektora nadal sprawował Jerzy Rudnik, skupiając się na sprawach organizacyjno-administracyjnych oraz finansowych. Można uznać, że Jaśniewicz zapoczątkował jeden z ciekawszych okresów w historii słupskiego teatru. Tak bynajmniej oceniała dyrekcję aktora-reżysera lokalna prasa, choć zdarzały się także wypowiedzi krytyczne⁶¹. Dla komentatorów ogólnopolskich czaso-

⁵⁸ Por. S. Miedziewski, *W stronę teatru popularnego*, „Pobrzeże” 1982, nr 1, s. 22. W ocenie dyrekcji Pawła Nowickiego, Miedziewski używał określenia „teatr popularny z wymaganiami”, zaś przyczyn jego sukcesów upatrywał – przede wszystkim – w formowaniu zgranego zespołu aktorskiego.

⁵⁹ Por. M. Mirecka, *Odzyskanie publiczności*, „Głos Pomorza” 1982, nr 139. Większość plakatów z tego okresu można zobaczyć w archiwum teatru.

⁶⁰ W Teatrze „Wybrzeże” Jaśniewicz reżyserował samodzielnie przedstawienia w tak zwanej Czarnej Sali. Por. *Nowy sezon – nowe sprawy*, [prezentacja programu nowego kierownika artystycznego STD Ryszarda Jaśniewicza] „Zbliżenia” 1983, nr 42, s. 6.

⁶¹ Spośród błędów wyliczano najczęściej: łączenie przez Jaśniewicza funkcji aktora, reżysera i kierownika artystycznego, niezbyt ambitny (a nawet nudny, typowo

pism teatralnych dyrekcja Ryszarda Jaśniewicza była raczej nieustannym, codziennym zmaganiem się o przetrwanie sceny funkcjonującej na prowincji, gdzie proces zakorzeniania tradycji teatralnych przebiegał w szczególnych okolicznościach (mała scena, kłopoty techniczne, budynek właściwszy dla domu kultury, braki personalne i obsadowe)⁶². Krzysztof Sielicki – na łamach „Teatru” – pisał o teatralnej prowincji tego okresu jako o miejscu radykalnego zawężania się aspiracji kulturalnych: „Prawdą jest także, że na prowincji najbardziej odczuwa się postępującą degradację cywilizacyjnego poziomu życia – gdzieś miejsce na teatr, skoro problemem stał się każdy drobiazg”⁶³. Ze słupskiej perspektywy Jolanta Nitkowska oceniała, iż było „cicho, spokojnie i ... gnuśnie”⁶⁴.

Temu wszystkiemu próbował przeciwstawiać się Jaśniewicz. Mając konkretny program przystąpił do jego systematycznej realizacji. Linia programowa zakładała dwutorowość poczynań teatru silnie związanego z miastem, prezentację ważnych tekstów dla Polaków i o Polakach na dużej scenie teatralnej oraz otwarcie małej sceny do prezentowania sztuk kameralnych, skupionych wokół ludzkiej psychiki i jej wewnętrznych problemów⁶⁵. Pięć kolejnych sezonów teatralnych pomiędzy rokiem 1983/1984 a 1987/1988 wniosło wiele zmian oraz istotnych nowości, zarówno w programie STD, jak i w jego funkcjonowaniu. Nowy kierownik artystyczny rozpoczął sezon od *Uśmiechu wilka* wg tekstów Michała Bułhakowa – premiery przygotowanej jeszcze przez ustępującego Pawła Nowickiego⁶⁶. Pierwszą samodzielną realizacją był *Indyk* Sławomira Mrożka w reżyserii Jowity Pieńkiewicz, przed-

szkolny) repertuar, słabe funkcjonowanie działu organizacji widowni, która rozprawadzała największą liczbę biletów wśród szkolnej młodzieży (co nie było takie trudne), nieumiejętność wykształcenia ambitnej publiczności, brak efektywnej współpracy z aktorami oraz brak należytej reklamy. Por. A. Ulman, „Teatr powinien być centrum kulturalnym regionu”, „Pobrzeże” 1985, nr 3 oraz tegoż, *Paskudna publiczność?*, „Pobrzeże” 1985, nr 6, a także J. Nitkowska, *Pchanie taczek – czyli teatralny remanent*, „Zbliżenia” 1985, nr 24. Szczególnie mocno wypominano też Jaśniewiczowi sposób „pożegnania się” z aktorskim małżeństwem Magdaleną Szkopówną-Bartoszek oraz Zbigniewem Bartoszkim. Por. A. Raczyńska, *O aktorstwie, teatrze i ...*, „Zbliżenia” 1985, nr 25, s. 7.

⁶² Por. K. Sielicki, *Małe teatry*, „Teatr” 1985, nr 9.

⁶³ Tamże, s. 19.

⁶⁴ J. Nitkowska, *Pchanie taczek...*, s. 7.

⁶⁵ Por. *Nowy sezon – nowe sprawy...*

⁶⁶ Por. Z. Orłowska, *Pierwszy sezon w teatrze. Rozmowa z R. Jaśniewiczem*, „Zbliżenia” 1984, nr 34 oraz R. Jaśniewicz, *Marzę o teatrze dyskusyjnym*, „Zbliżenia” 1984, nr 4.

stawienie ocenione przez lokalną prasę jako bardzo udane⁶⁷. W czasie artystycznej dyrekcji Jaśniewicza na słupskiej scenie dominował repertuar klasyczny z przewagą literatury polskiej oraz współczesnej. Publiczność zobaczyła m.in.: wspomnianego już *Indyka* Sławomira Mrożka w reżyserii Jowity Piętkiewicz, *Króla Edypa* oraz *Antygonę* Sofoklesa w reżyserii Ryszarda Jaśniewicza, *Konopielkę* wg tekstu Edwada Redlińskiego w adaptacji i reżyserii Jerzego Nowackiego, *Pierwszy dzień wolności* Leona Kruczkowskiego w reżyserii Marka Okopińskiego, *Powrót Odysa* Stanisława Wyspiańskiego w reżyserii Jaśniewicza, *Wariata i zakonnicę* Stanisława Ignacego Witkiewicza w reżyserii Stanisława Miedziewskiego, *Fircyka w zalotach* Franiszka Zabłockiego w reżyserii Bogdana Czajkowskiego. Oprócz przedstawień reżyserowanych przez Jaśniewicza (*Król Edyp* i *Antyгона* Sofoklesa, *Żegnaj Judaszu* Ireneusza Iredyńskiego, *Powrót Odysa* Wyspiańskiego, *Iwona księżniczka Burgunda* Witolda Gombrowicza) na słupskiej scenie prezentowano utwory w opracowaniu reżyserskim Jowity Piętkiewicz (*Indyk* Mrożka, *Drugi pokój* oraz *Rekonstrukcja poety* Zbigniewa Herberta), Marka Okopińskiego (*Pierwszy dzień wolności* Kruczkowskiego, *Staromodna komedia* Aleksieja Arbuzowa), Jana Różewicza (*Świadkowie, albo nasza mała stabilizacja* Tadeusza Różewicza). Były to propozycje bardzo różnorodne i zarazem ciekawe jak na możliwości niewielkiego przecież zespołu prowincjonalnego, zmagającego się nieustannie z problemami kadrowymi oraz obsadowymi. W jubileuszowym sezonie 1986/1987 – na dziesięciolecie istnienia w Słupsku samodzielnej sceny dramatycznej – Jaśniewicz przygotował udaną premierę *Iwony księżniczki Burgunda* Witolda Gombrowicza (premiera 27.03.1987 roku, w reżyserii Jaśniewicza, ze scenografią Jadwigi Pożakowskiej oraz w opracowaniu muzycznym Jarosława Mądroshkiewicza), która była wyraźnym nawiązaniem do tytułu pierwszej premiery w dziejach słupskiego teatru, czyli do *Operetki* Gombrowicza w reżyserii Macieja Prusa.

Znaczącym osiągnięciem Jaśniewicza było też wznowienie w roku 1985 VII edycji Słupskiego Tygodnia Teatralnego (13-21 kwietnia 1985, pod hasłem 40. rocznicy powrotu ziem odzyskanych do Macierzy), do organizacji którego włączył się (również poprzez użyczenie sali) STD, a także otwarcie z tej okazji nowej kameralnej sceny, funkcjonującej w słupskim teatrze do dnia dzisiejszego pod nazwą – Mała Scena. Jej działalność zainaugurowano wraz z początkiem roku 1984 *Grami kobiecymi* Krzysztofa Zanussiego oraz Edwarda Żebrowskiego w reżyserii Andrzeja Józefa Dąbrowskiego ze znakomitymi rolami słupskich aktorek Kai Kijowskiej oraz Magdaleny Szko-

⁶⁷ Por. M. Krom, „*Indyk*” dobrze podany, „Pobrzeże” 1984, nr 2.

pówny-Bartoszek. W kameralnych warunkach pokazano też w Słupsku niemal ascetycznie zrealizowane przedstawienie, opracowane przez Jana Różewicza na podstawie tekstu Tadeusza Różewicza *Świadkowie, albo nasza mała stabilizacja*. Na Małej Scenie prezentowano nie tylko ciekawe sztuki kameralne (np. *Ubu król* Alfreda Jarry'ego, *Ławeczkę* Aleksandra Gelmana, *Cmentarzysko samochodów* Fernando Arrabala czy *Kiedy minie pięć lat* Federica Garcii Lorci), ale także promowano spektakle autorsko-aktorskie, przygotowywane w ramach Sceny Propozycji Aktorskich (*Konopielka* według Redlińskiego). Dużym zainteresowaniem cieszyły się także dodatkowe działania kulturalno-promocyjne teatru, popularyzowane przez Jaśniewicza (do tego programu będą wyraźnie nawiązywały późniejsze działania edukacyjne Nowego Teatru w Słupsku). Organizowano na przykład spotkania z aktorami w szkołach, w ramach tak zwanego „programu edukacji teatralnej”⁶⁸, dawano przedstawienia w zakładach pracy (np. *Konopielkę* prezentowano w słupskiej fabryce KAPENA), a na próby generalne zapraszano publiczność i zachęcano ją do udziału w dyskusji na temat zasad funkcjonowania sceny oraz jej repertuaru. Jaśniewicz wprowadził także zwyczaj popremierowych konferencji, z możliwością dyskusji z twórcami przedstawienia, które niemal każdorazowo stawały się otwartym forum dyskusji na temat kształtu teatru w Słupsku⁶⁹.

Podsumowaniem działalności pierwszego dziesięciolecia Słupskiego Teatru Dramatycznego była także jubileuszowa publikacja przygotowana przez dwie słupskie dziennikarki, Mirosławę Mirecką oraz Jadwigę Ślipińską, wydana w roku 1986 własnym nakładem teatru przy współudziale Wydziału Kultury Urzędu Wojewódzkiego oraz Urzędu Miejskiego w Słupsku⁷⁰. W lu-

⁶⁸ Program edukacji teatralnej organizowany był przy pomocy Kuratorium Oświaty i Wychowania w kilkunastu wybranych szkołach w Słupsku. Zorganizowano między innymi dwa cykle spotkań, pierwszy – „Poznajemy teatr”, który przeznaczony był dla starszych klas szkół podstawowych i obejmował informacje dotyczące znaków teatralnych, prezentacje wybitnych ludzi sceny, a także wykłady z historii teatru polskiego i europejskiego, dawnego oraz współczesnego, cykl drugi – „Rozmowy o teatrze”, skierowany do uczniów szkół zawodowych, a obejmował wiedzę o teatrze z zakresu form antycznych, średniowiecznych, renesansowych i barokowych oraz informacje o sztuce aktorskiej, inscenizacji, reżyserii, improwizacji zdarzenia teatralnego. Por. R. Jaśniewicz, *Pół roku* [list do widzów], „Gryf” 1984, nr 4, s. 20 oraz nr 11, s. 10 [List do widzów R. Jaśniewicza] czy Z. Orłowska, *Poznajemy teatr*, „Zbliżenia” 1984, nr 49.

⁶⁹ Por. R. Jaśniewicz, *Pół roku...*, s. 19.

⁷⁰ Por. *Słupski Teatr Dramatyczny 1977-1987...* Publikacja ta została przyjęta z dość du-

tym 1988 roku Słupski Teatr Dramatyczny – wspólnie z gdańskim Teatrem „Wybrzeże” – zorganizował sesję teatrologiczną poświęconą pamięci zmarłego w roku 1983 Stanisława Hebanowskiego⁷¹. Wzięli w niej udział, m.in.: Hanna Dyktyńska (Uniwersytet Gdański), Maria Adamczyk (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), Jan Ciechowicz (UG), Władysław Zawistowski (Teatr „Wybrzeże” Gdańsk) oraz Witold Filler (Teatr Syrena Warszawa). Dodatkową atrakcją sesji była zaprezentowana w słupskim teatrze ekspozycja teatraliów, pamiątek oraz fotografii związanych z dokonaniem twórczym Stanisława Hebanowskiego. Ekspozycja przygotowana została wspólnymi siłami Pracowni Dokumentacji Teatrów Trójmiasta Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego, Teatru „Wybrzeże” oraz Teatru Dramatycznego w Słupsku⁷². Wszystkie działania Jaśniewicza prowadziły do wypracowania nowej formuły zespołowego teatru otwartego dla wszystkich oraz teatru pełniącego funkcję ważnego centrum kulturalnego regionu, czemu aktor i reżyser dawał niejednokrotnie wyraz w wypowiedziach prasowych: „Teatry wtedy są dobre, kiedy znajdzie się grupa ludzi, którzy wiedzą, czego chcą. Nie jeden dyrektor, nie jeden aktor, ale grupa. Widowni się nie szuka, nawet wtedy, gdy będzie się robiło wielki eksperymentalny teatr, jeśli nie będzie on miał poparcia widza. My przecież jesteśmy dla ludzi”⁷³.

Późniejsze lata funkcjonowania Słupskiego Teatru Dramatycznego nie

zą rezerwą, gdyż „była napisana przez przyjaciół dla przyjaciół” i sprzedawana zamiast programu teatralnego, jak podsumowała Anna Ingielewicz. Por. A. Ingielewicz, *Legenda i rzeczywistość*, „Pobrzeże” 1988, nr 7.

⁷¹ Materiały ze słupskiej konferencji nigdy nie ukazały się w druku. W archiwum dawnego Teatru Impresaryjnego zachowała się jedynie teczka dokumentacyjna z sesji. W „Słupskich Pracach Humanistycznych” wydrukowano zmienioną postać referatu Ireny Gubernat. Por. I. Gubernat, *Dziesięciolecie działalności teatru słupskiego*, „Słupskie Prace Humanistyczne” 1990, nr 9a, s. 161-168. Ze względu na znaczne nieścisłości faktograficzne tekst ten może stanowić punkt odniesienia do pracy Mirosławy Mireckiej oraz Jadwigi Ślipińskiej *Słupski Teatr Dramatyczny*.

⁷² Por. *Stanisław Hebanowski*, Słupski Teatr Dramatyczny 6 lutego 1988 roku [teczka dokumentacyjna sesji, zawierająca m.in.: maszynopisy wygłoszonych referatów, recenzje i notatki prasowe dotyczące konferencji, archiwum teatru]. W roku 2005 – pod redakcją dwóch ówczesnych uczestników słupskiej sesji – ukazała się praca stanowiąca próbę syntetycznego omówienia dokonań teatralnych Stanisława Hebanowskiego. Por. *Teatry Stanisława Hebanowskiego. Odkrycia, powtórki, rewizje*, pod red. J. Ciechowicza, W. Zawistowskiego, Gdańsk 2005.

⁷³ Por. W. Pakulski, *Szanować widza. Przed premierą w Teatrze dramatycznym rozmowa z R. Jaśniewiczem oraz Bogusławą Czosnowską*, „Głos Pomorza” 1984, nr 110, s. 8.

należały już do tak udanych. Z teatru odszedł Ryszard Jaśniewicz⁷⁴. Funkcję dyrektora artystycznego objął na krótko (sezon 1988/1989) Marek Gliński – aktor, absolwent krakowskiej PWST, reżyserujący wcześniej w różnych teatrach w Polsce, np. w Teatrze Dramatycznym im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu, Teatrze im. Juliusza Osterwy w Lublinie, Bałtyckim Teatrze Dramatycznym im. Juliusza Słowackiego w Koszalinie czy w Teatrze Dramatycznym w Legnicy. Program artystyczny Glińskiego zakładał łączenie własnych zainteresowań z lokalnymi tradycjami, a także eksperymentowanie z wielką literaturą oraz sięganie po środki pokazujące nie tylko ekspresywność, ale także widowiskowość sztuki teatru⁷⁵. W takiej konwencji w sezonie 1988/1989 Gliński zaprezentował siedem nowości, m.in. *Wierutną prawdę* Petera Müllera w reżyserii Pawła Nowickiego, *Noc dziadów* Wojciecha Jesionki oraz *Kartotekę* Tadeusza Różewicza we własnej reżyserii. W nieco zmienionej formule funkcjonowała dawna Mała Scena, dla której Gliński zaproponował określenie – Scena Osobna, na której miały odbywać się niekonwencjonalne działania teatralne, programowo wychodzące poza scenę macierzystą⁷⁶. Tak zrealizowano obrzędową *Noc dziadów*, autorski projekt Wojciecha Jesionki, do udziału w którym Nowicki zaprosił aktorów-amatorów z Ośrodka Teatralnego Rondo⁷⁷. Dla Sceny Osobnej przygotowano także dwie premiery wystawiane w salach Muzeum Pomorza Środkowego, tj. *Bestię teatru* Stanisława Ignacego Witkiewicza według scenariusza Waldemara Modestowicza, w reżyserii Sławomira Olejniczaka, oraz *Wyklętych czyli koncert dla trzech solistów przy wtórze opinii publicznej* Stanisława Nosowicza, w jego reżyserii. Recenzenci podkreślali walory programowego eklektyzmu Glińskiego oraz gatunkową różnorodność prezentowanych nowości⁷⁸. Zwracano także uwagę na pozytywne aspekty „otwarcia się” teatru na miasto i jego mieszkańców, które zaowocowały zwiększoną frekwencją publiczności⁷⁹. Z zamierzeń programowych nie

⁷⁴ Jaśniewicz związany był później z Teatrem Miejskim w Gdyni, a następnie tworzył teatr jednego aktora, przygotowując autorskie monodramy, np. *Sukinsyna* wg Ernesta Hemingwaya (1999), *Falstaffa* wg Williama Szekspira (2001) czy *Lekcję* wg Eugène’a Ionesco (2003).

⁷⁵ Por. *Jak pogodzić żywioł ze świątynią?* Z dyrektorem artystycznym STD – Markiem Glińskim – rozmawia Jolanta Nitkowska, „Zbliżenia” 1988, nr 42, s. 7.

⁷⁶ Por. (mim), *Scena Osobna Słupskiego Teatru Dramatycznego*, „Głos Pomorza” 1988, nr 253.

⁷⁷ Por. tamże, s. 7.

⁷⁸ Por. A. Ingielewicz, *Koktail nad Słupią*, „Pobrzeże” 1989, nr 4, s. 16-17 oraz tejże, *Sezon przejściowy*, „Pobrzeże” 1989, nr 9, s. 6.

⁷⁹ Choć zauważano jednocześnie, iż zwiększona frekwencja może być też efektem nałożenia się na sezon teatralny 1989/1990 dwóch cyklicznych imprez festiwalo-

udało się jedynie zrealizować *Domu otwartego* Michała Bałuckiego, do którego realizacji dyrektor artystyczny zaprosił Ignacego Gogolewskiego. Wszystko wskazywało na to, że nuda i szablonowość tym razem nie zagrożą słupskiej scenie. Plany te pokrzyżowało jednak odejście Marka Glińskiego ze Słupska.

W kolejnym sezonie 1989/1990 ponownie zmieniła się osoba sprawująca funkcję dyrektora artystycznego sceny. Objął ją Roman Kordziński, wcześniej wieloletni dyrektor naczelny i artystyczny Teatru Polskiego w Poznaniu (lata 1977-1981), który poprowadził słupski teatr do końca jego istnienia, czyli do 1 kwietnia 1992 roku. W poszczególnych latach stopniowo zmniejszała się liczba premier teatralnych. W sezonie 1989/1990 było ich dziesięć, w sezonie 1990/1991 – pięć, zaś w ostatnim roku istnienia teatru zaledwie trzy. Zmianie uległ też bardzo wyraźnie repertuar, co od razu zauważyła prasa⁸⁰. Dominowały realizacje z pogranicza form muzyczno-kabaretowych, np. *Wieczory Betlejemskie* i *Dziewczyna z bzem* w reżyserii Kordzińskiego, czy też wieczór składający się z piosenek przedwojennego kabaretu pt. *Powróćmy jak za dawnych lat*. W dziedzinie dramatu królowały niepodzielnie komedie Aleksandra Fredry, np. realizacje *Gwałtu, co się dzieje* w reżyserii Kordzińskiego (listopad 1990), *Damy i huzary* w reżyserii Marka Okopińskiego (styczeń 1991) oraz *Mąż i żona* w reżyserii Jowity Pieńkiewicz (kwiecień 1991). Niektóre przedstawienia powstawały przy współudziale słupskiej grupy kabaretowej DKD – Doczekać Końca Dnia, np. wieczór ballad i poezji Leonarda Cohena pt. *Goście* (maj 1990), czy wieczór muzyczno-kabaretowy zatytułowany *Romanent* w reżyserii Kordzińskiego (czerwiec 1990). Ostatni sezon teatralny 1991/1992 przyniósł zaledwie trzy premiery – *Brytana Brysia* Aleksandra Fredry w adaptacji i reżyserii Kordzińskiego, *Betlejem polskie* Lucjana Rydla w reżyserii Kordzińskiego oraz w opracowaniu muzycznym Zdzisława Pawiłojcia, a także przedstawienie dla dzieci i młodzieży przygotowane na podstawie baśni braci Grimm pt. *Królewna Śnieżka*, w reżyserii Romualda Michalewskiego oraz Krzysztofa Ziemińskiego, ze scenografią i kostiumami w opracowaniu Adama Kiliana. *Królewna Śnieżka* ze swoją premierą 28 marca 1992 roku była ostatnią realizacją słupskiego teatru. Z dniem 1 kwietnia 1992 roku Słupski Teatr Dramatyczny przestał istnieć. Jeszcze tego samego roku w budynku dawnego teatru dramatycznego przy ulicy Wałowej 3 powstała instytucja funkcjonująca pod nazwą Państwowa Orkiestra Kameralna i Teatr Impresaryjny w Słupsku. Dyrektorem placówki zo-

wych, tj. Słupskiego Tygodnia Teatralnego oraz przeglądu „Totus Mundus”. Por. A. Ingielewicz, *Sezon przejściowy...*, s. 8.

⁸⁰ Por. np. tejsze, *Klocki lego*, „Pobrzeże” 1990, nr 2.

stał dyrygent, aranżer i kompozytor Bohdan Jarmołowicz. Decyzją Rady Miejskiej z dnia 28 czerwca roku 2005 została ona przekształcona w Polską Filharmonię *Sinfonia Baltica*. W jej strukturach funkcjonował słupski Teatr Impresaryjny, o którym będę jeszcze pisała w dalszej części pracy.

Niepewny los, zmaganie się z różnymi przeciwnościami, a także – a może przede wszystkim – nieutrwalone tradycje teatru dramatycznego sprawiły, iż obawy Jana Ciechowicza, odnośnie do funkcjonowania teatru w Słupsku, sprawdziły się⁸¹. Nie był on zresztą jedynym „wątpiącym” w powodzenie działalności zawodowej sceny dramatycznej w prowincjonalnym Słupsku. Podobnego zdania był Zbigniew Pakuła, który wyliczając na łamach „Zbliżeń” kłopoty i bolączki słupskiego teatru, pisał o nieprawidłowo funkcjonującym biurze organizacji widowni, metodzie „wciskania” biletów zakładowo pracy, braku autentycznego zainteresowania teatrem środowiska robotniczego oraz wiejskiego, a w konsekwencji malejącej systematycznie liczbie teatralnych odbiorców⁸². To wszystko prowadziło do zadania pytania o zasadność istnienia teatru w Słupsku już w roku 1982, a więc na dziesięć lat przed ostatecznym rozwiązaniem Słupskiego Teatru Dramatycznego. Nieprzypadkowo więc kolejna stała, zawodowa scena dramatyczna w Słupsku została otwarta dopiero w roku 2004.

⁸¹ Por. J. Ciechowicz, *Narodziny teatru w Słupsku...*, s. 6.

⁸² Por. Z. Pakuła, *Teatr potrzebny*, „Zbliżenia” 1982, nr 7.

Słupska scena Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie, Państwowy Teatr Muzyczny w Słupsku oraz Słupski Teatr Dramatyczny – aneks dokumentacyjny⁸³

Repertuar słupskiej sceny Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie – premiery słupskie w latach 1958-1976⁸⁴

sezon 1958/1959

9 premier w tym 5 na scenie w Słupsku

1. *Przemysław Drugi* Romana Brandstaettera, reżyseria Maria Ursyn, asystent reżysera Erwin Nowiaszak, scenografia Krystyna Husarska, premiera 13.12.1958.
2. *Śpiąca królewna* według braci Grimm, adaptacja tekstu Stanisław Płonka-Fischer, reżyseria Stanisław Jaskowski, scenografia Danuta Pogorzelska, opracowanie muzyczne Olgierd Straszynski, premiera 15.01.1959.
3. *Zaklinacz deszczu* Richarda N.asha, w przekładzie Ireny Babel, inscenizacja i reżyseria Wanda Nadzin, asystent reżysera Stefan Posselt, scenografia Andrzej Sadowski, premiera 28.02.1959.
4. *Cyrulik Sewilski* Pierre'a de Beaumarchais'go, w przekładzie Tadeusza Boya-Żeleńskiego, reżyseria Joanna Kulmowa, asystent reżysera Erwin Nowiaszak, scenografia Krystyna Husarska, muzyka Juliusz Borzym, premiera 23.05.1959.
5. *Świecznik* Alfreda de Musseta, w przekładzie Tadeusza Boya-Żeleńskiego, reżyseria Joanna Kulmowa, asystent reżysera Władysław Okalski,

⁸³ Repertuar Państwowego Teatru Muzycznego oraz Słupskiego Teatru Dramatycznego zrekonstruowano na podstawie „Almanachu Sceny Polskiej” oraz zachowanych materiałów archiwalnych, głównie teczek dokumentacyjnych poszczególnych przedstawień gromadzonych – dawniej – w Teatrze Impresaryjnym, obecnie w zbiorach archiwalnych Polskiej Filharmonii *Sinfonia Baltica* w Słupsku.

⁸⁴ Można zastanawiać się nad słusznością zamieszczania w wykazie słupskich premier Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie, jednakże ze względu na ich „słupski” charakter oraz same zasady funkcjonowania BTM na dwóch, w miarę równoważnych scenach (filiach) zdecydowano się je tu umieścić. Z pewnością przedstawienia te współtworzą obraz słupskiego życia teatralnego w latach poprzedzających otwarcie w mieście samodzielnej sceny dramatycznej. Choć nie można zapominać także o innych tytułach BTM prezentowanych na scenie w Słupsku w ramach pokazów zamiejscowych.

scenografia Zofia Wierchowicz, muzyka na podstawie utworów Jakuba Offenbacha, premiera 19.08.1959.

sezon 1959/1960

11 premier w tym 3 na scenie w Słupsku

6. *Pan inspektor przyszedł* Johna B. Priestleya, przekład Józef Brodzki, reżyseria Jan Biczyski, scenografia Ryszard Radwański, premiera 13.11.1959.
7. *Ladacznica z zasadami* Jeana Paula Sartre'a, w przekładzie Jana Kotta, reżyseria Jan Bratkowski, scenografia Krystyna Husarska, premiera 5.03.1960.
8. *Druga pułapka miłości* Pierre'a de Marivaux, przekład Tadeusz Boy-Żeleński, reżyseria Barbara Bormann, scenografia Krystyna Husarska, premiera 2.07.1960.

sezon 1960/1961

12 premier w tym 4 na scenie w Słupsku

9. *Zielone rękawice* Tymoteusza Karpowicza, reżyseria Barbara Bormann, scenografia Krystyna Husarska, premiera 15.04.1961.
10. *Lodobójca* Andrzeja Jareckiego, muzyka Edward Pałłasz, reżyseria Jowita Pieńkiewicz, scenografia Krystyna Husarska, premiera 16.05.1961.
11. *Szkola żon* Moliera, przekład Tadeusz Boy-Żeleński, reżyseria Jan Biczyski, scenografia Teresa Ponińska, premiera 1.09.1961.
12. *Druga pułapka miłości* Marivaux, przekład Tadeusz Boy-Żeleński, reżyseria Barbara Bormann, scenografia Krystyna Husarska, premiera 2.07.1960.

sezon 1961/1962

10 premier w sezonie, wszystkie na scenie w Koszalinie

sezon 1962/1963

12 premier w tym 4 na scenie w Słupsku

13. *Teatr Klary Gazul* Prospera Mériméego, przekład Joanna Guze, reżyseria Jan Maciejowski, scenografia Marian Bogusz, opracowanie muzyczne Aleksandra Szulcówna, premiera 16.11.1962.
14. *Pan Twardowski* Ireny Szczepańskiej, reżyseria Marcin Godzisz, sce-

- nografia Władysław Szymański, opracowanie muzyczne Mieczysław Drobner, opracowanie taneczne Helena Kajrowska, premiera 2.01.1963.
15. *Idiotka* Marcela Acharda, przekład Henryk Rostworowski, reżyseria Irma Czaykowska, scenografia Krystyna Husarska, premiera 26.02.1963.
 16. *Klub kawalerów* Michała Bałuckiego, teksty piosenek Joanna Kulmowa, reżyseria Teresa Żukowska, scenografia Krystyna Husarska, Marian Bogusz, opracowanie muzyczne Walerian Pawłowski, plastyka ruchu Marian Jonkajtys, premiera 12.06.1963.

sezon 1963/1964

13 premier w tym 3 w Słupsku

17. *Lato* Tadeusza Rittnera, reżyseria Lech Komarnicki, współpraca reżyserka Ryszard Szadaj, scenografia Krystyna Husarska, muzyka Jerzy Tawrel, premiera 19.09.1963.
18. *Profesja pani Warren* Georga Bernarda Shawa, przekład Florian Sobieniowski, reżyseria Noemi Korsan, scenografia Hilary Krzysztofiak, premiera 6.12.1963.
19. *Wiele hałasu o nic* Wiliama Szekspira, przekład Leon Urlich, reżyseria Noemi Korsan, scenografia Liliana Jankowska, choreografia Jan Sobieraj, muzyka Jan Pruszek, premiera 9.02.1964.

sezon 1964/1965

11 premier w tym 4 na scenie w Słupsku

20. *Grzech* Stefana Żeromskiego, reżyseria Noemi Korsan, scenografia Krystyna Husarska, premiera 26.09.1964.
21. *Porwanie Sabinek* Franza Schönthana, przekład i adaptacja tekstu Julian Tuwim, reżyseria Krystyna Wydrzyńska, scenografia Krystyna Husarska, opracowanie muzyczne Jan Szymczak, premiera 13.11.1964.
22. *Natręci* Józefa Bielawskiego oraz *Fircyk w zalotach* Franciszka Zabłockiego, reżyseria Lech Komarnicki, scenografia Krystyna Husarska, premiera 26.02.1965.
23. *Ifigenia w Aulidzie* Eurypidesa, przekład Wacława Komarnicka, reżyseria Lech Komarnicki, scenografia Liliana Jankowska, muzyka Augustyn Bloch, konsultacja Janina Pliszczyńska, premiera 12.06.1965.

sezon 1965/1966

12 premier w tym 4 na scenie w Słupsku

24. *Moralność pani Dulskiej* Gabrieli Zapolskiej, reżyseria Noemi Korsan, scenografia Liliana Jankowska, premiera 23.10.1965.
25. *Przekory miłosne* Wojciecha Bogusławskiego, reżyseria Stanisław Bugajski, scenografia Krystyna Husarska, premiera 21.01.1966.
26. *Trzy i pół człowieka* Edmunda Pietryka, reżyseria Lech Komarnicki, scenografia Krystyna Husarska, premiera 26.03.1966.
27. *Księżniczka Turandot* Carla Gozziego, przekład Emil Zegadłowicz, adaptacja Zdzisław Skowroński, reżyseria Stanisław Bugajski, scenografia Zofia Kowalska-Otto, opracowanie muzyczne Zofia Łosakiewicz, premiera 4.05.1966.

sezon 1966/1967

11 premier w tym 4 na scenie w Słupsku

28. *Barbara Radziwiłłówna* Alojzego Felińskiego, reżyseria Noemi Korsan, scenografia Liliana Jankowska, premiera 15.09.1966.
29. *Tango* Sławomira Mrożka, reżyseria Noemi Korsan, scenografia Krystyna Husarska, premiera 11.02.1967.
30. *Śnieg* Stanisława Przybyszewskiego, reżyseria Lech Komarnicki, scenografia Kazimierz Wiśniak, premiera 12.05.1967.
31. *Anioł na dworcu* Jarosława Abramowa, reżyseria Stanisław Bugajski, scenografia Wiesław Lange, premiera 1.07.1967.

sezon 1967/1968

10 premier w tym 5 w Słupsku

32. *Niezwykła przygoda* Janusza Odrowąża, reżyseria Bożena Radziszewska, scenografia Liliana Jankowska, muzyka Wiesław Machan, opracowanie muzyczne Lucjan Kowalczyk, układ tańców Jan Sobieraj, premiera 8.09.1967.
33. *Kwadratura koła* Walentina Katajewa, przekład Kazimierz Brodzikowski, reżyseria Jowita Pińkiewicz, scenografia Teresa Darocha, premiera 20.10.1967.
34. *Dzika kaczka* Henryka Ibsena, przekład Jacek Frühling, reżyseria Roman Kordziński, scenografia Krystyna Husarska, premiera 20.01.1968.

35. *Lato w Nohant* Jarosława Iwaszkiewicza, reżyseria Juliusz Burski, scenografia Kazimierz Grabowski, premiera 28.04.1968.
36. *Grzegorz Dyndała* Moliera, przekład Tadeusz Boy-Żeleński, reżyseria Lech Emfazy Stefański, scenografia Liliana Jankowska, muzyka Stanisław Prószyński, kierownictwo muzyczne Franciszek Wasikowski, układy taneczne Zofia Kuleszanka, premiera 6.07.1968.

sezon 1968/1969

9 premier w tym 3 w Słupsku

37. *Szczęście Frania* Włodzimierza Perzyńskiego, reżyseria Stefania Domańska, scenografia Wojciech Zieleziński, premiera 22.11.1968.
38. *Edward II* Christophera Marlowe'a, przekład Jerzy S. Sito, adaptacja i reżyseria Maciej Prus, scenografia Marian Szulc, premiera 22.02.1969.
39. *Jan Maciej Karol Wścieklica* Stanisława Ignacego Witkiewicza, reżyseria Maciej Prus, scenografia Łukasz Burnat, premiera 7.06.1969.

sezon 1969/1970

12 premier w tym 4 na scenie w Słupsku

40. *Gwałtu, co się dzieje* Aleksandra Fredry, opracowanie tekstu i reżyseria Maciej Prus, scenografia Krystyna Husarska, premiera 30.09.1969.
41. *Pan Puntila i jego sługa Matti* Bertolda Brechta, muzyka Paul Dessau, przekład Zbigniew Krawczykowski, opracowanie tekstu i reżyseria Maciej Prus, scenografia Łukasz Burnat, kierownictwo muzyczne Kazimierz Rozbicki, premiera 10.12.1969.
42. *Świętoszek* Moliera, opracowanie tekstu i reżyseria Wojciech Boratyński, scenografia Józef Napiórkowski, premiera 22.02.1970.
43. *On* Joanny Keller, Zbigniewa Kopałko i Jana Siekiery, reżyseria Krzysztof Rościszewski, scenografia Józef Napiórkowski, premiera 2.04.1970.

sezon 1970/1971

8 premier w tym 1 na scenie w Słupsku

44. *Pokojówki* Jeana Geneta, przekład Jan Błoński, reżyseria Wojciech Boratyński, scenografia Krystyna Husarska, premiera 15.05.1971.

sezon 1971/1972

6 premier w tym 2 na scenie w Słupsku

45. *Malwina czyli domyślność serca* Marii z Czartoryskich Wirtemberskiej, grane łącznie z fragmentami *Pielgrzym w Dobromilu* Izabeli Czartoryskiej oraz *Ludgardy* Ludwika Kropińskiego, adaptacja i reżyseria Zdzisław Dąbrowski, muzyka Michał Ogiński oraz Wojciech Nałęcz, scenografia Kazimierz Wiśniak, **prapremiera 28.11.1971.**
46. *Latające narzeczone* Marca Camolettiego, przekład Henryk Rostworowski, teksty piosenek Elżbieta Kisielewska, reżyseria Jerzy Wróblewski, scenografia Łucja Kossakowska, choreografia Barbara Fijewska, muzyka Kazimierz Rozbicki, premiera 11.03.1971.

sezon 1972/1973

10 premier w tym 2 na scenie w Słupsku

47. *Most* Jerzego Szaniawskiego, reżyseria Piotr Pasikowski, scenografia Kika Lechicka, muzyka Edward Pałasz, premiera 21.01.1973.
48. *Upiory* Henryka Ibsena, przekład Jacek Frühling, reżyseria i opracowanie muzyczne Piotr Pasikowski, scenografia Kika Lechicka, premiera 20.05.1973.

sezon 1973/1974

9 premier w tym 3 na scenie w Słupsku

49. *Raj na ziemi albo żona niema* Vijmila Rabadana, przekład Alija Dukanovič, reżyseria Jadwiga Marso, scenografia Władysław Wigura, muzyka Mateusz Świącicki, choreografia Witold Gruca, premiera 31.10.1973.
50. *Irydion* Zygmunta Krasińskiego, reżyseria Jarosław Kuszewski, scenografia Janusz Tartyło, muzyka Kazimierz Rozbicki, premiera 7.04.1974.
51. *Dziś bliźniaki* Carla Goldoniego, scenariusz Henryk Baranowski, piosenki Edward Stachura, reżyseria Henryk Baranowski, scenografia Jerzy Juk-Kowarski, muzyka Jerzy Satanowski, premiera 10.05.1974.

sezon 1974/1975

9 premier w tym 2 na scenie w Słupsku

52. *Granica* Zofii Nałkowskiej, adaptacja Bożena Winnicka, przygotowanie spektaklu Jarosław Kuszewski, scenografia Andrzej Markowski, premiera 22.11.1974.

53. *Komedia rodzinna* Ireneusza Kocyłaka, reżyseria i scenografia Waldemar Krygier, premiera 11.07.1975.

sezon 1975/1976

7 premier w tym żadnej na scenie w Słupsku, od 15.05.1976 roku filialną scenę w Słupsku przejmuje Państwowy Teatr Muzyczny

Repertuar Państwowego Teatru Muzycznego oraz Słupskiego Teatru Dramatycznego w latach 1976-1991/1992

sezon 1976

dyrektor Jerzy Miszczyszyn

organizacja teatru

sezon 1977/1978

Dyrektor Jerzy Miszczyszyn, od 01.01.1978 Bazyli Wolanik, kierownik artystyczny Maciej Prus (01.03.1977-31.08.1978), kierownik muzyczny Grzegorz Nowak

1. *Dyrektor Teatru* oraz *Bastien i Bastienne* Wolfganga Amadeusza Mozarta, libretto Joanna Kulmowa, reżyseria Ryszard Peryt, scenografia Sławomir Dębosz, kostiumy Zofia Wierchowicz, premiera 22.10.1977 (22 przedstawienia).
2. *Operetka* Witolda Gombrowicza, reżyseria Maciej Prus, opracowanie muzyczne Jerzy Satanowski, scenografia Sławomir Dębosz, kostiumy Irena Biegańska, choreografia Przemysław Śliwa, premiera 26.11.1977 (41 przedstawień).
3. *Szelmostwa Skapena* Moliera, libretto i reżyseria Jowita Pieńkiewicz, opracowanie muzyczne Grzegorz Nowak, scenografia Jan Polewka, choreografia Leszek Czarnota, premiera 4.03.1978 (47 przedstawień).
4. *Opera za trzy grosze* Bertolda Brechta, tłumaczenie tekstu Bruno Winawer oraz Barbara Witek-Swiniarska, muzyka Kurt Weil, reżyseria Janusz Nyczak, scenografia Andrzej Sadowski, choreografia Henryk Konwiński, premiera 23.04.1978 (21 przedstawień).

sezon 1978/1979

Dyrektor i kierownik artystyczny Marek Grzesiński, z-ca dyrektora do spraw ekonomiczno-administracyjnych Jerzy Rudnik, kierownik muzyczny Grzegorz Nowak

5. *Szłość samojedna* Mirona Białoszewskiego, scenariusz i reżyseria Ryszard Major, scenografia Jan Banucha, muzyka Andrzej Głowiński, premiera 8.10.1978 (9 przedstawień).
6. *Mąż i żona* Aleksandra Fredry, muzyka Wolfgang Amadeusz Mozart, reżyseria Marek Grzesiński, scenografia Irena Biegańska, premiera 12.01.1979 (44 przedstawienia).
7. *Aptekarz Józefa* Haydna, libretto Joanna Kulmowa, reżyseria i scenografia Janusz Wiśniewski, konsultacja muzyczna Piotr Kamiński, premiera 15.03.1979 (17 przedstawień).
8. *Łabędzia pieśń* układ czterech jednoaktówek Antoniego Czechowa: *We-sele, Jubileusz, Przy trakcie* oraz *Łabędzia pieśń*, przekład Artur Sandauer, scenariusz, reżyseria i scenografia Ryszard Peryt, kostiumy Hanna Tomaszewska-Rigg, premiera 3.04.1979 (18 przedstawień).
9. *Służąca panią* Giovanniego Pergolesi'ego, libretto G. Federice, przekład Stanisław Jerzy Lec, reżyseria Marek Grzesiński, scenografia Marek Dobrowolski, premiera 6.05.1979 (22 przedstawienia).
10. *Cień* Wojciecha Młynarskiego, wg tekstu Eugeniusza Szwarca, reżyseria Jowita Pieńkiewicz, choreografia Zofia Kuleszanka, muzyka Maciej Małecki, scenografia Marek Dobrowolski, premiera 30.06.1979 (21 przedstawień).
11. *Zabawa* oraz *Na pełnym morzu* dwie jednoaktówki Sławomira Mrożka, reżyseria i scenografia Jerzy Nowacki, premiera 15.07. 1979 (23 przedstawienia).
12. *Kwiaty polskie* Juliana Tuwima, reżyseria oraz inscenizacja Marek Grzesiński, premiera 19.07.1979 (24 przedstawienia).

Sezon 1979/1980

Do 30.06.1980 Państwowy Teatr Muzyczny, od 01.07.1980 Słupski Teatr Dramatyczny i Orkiestra Kameralna

Dyrektor i kierownik artystyczny Marek Grzesiński, z-ca dyrektora do spraw ekonomiczno-administracyjnych Jerzy Rudnik, kierownik muzyczny Grzegorz Nowak – do końca istnienia PTM

13. *Così fan tutte* Wolfganga Amadeusza Mozarta, libretto Lorenzo da Ponte, reżyseria i scenografia Ryszard Peryt, kostiumy Irena Biegańska, premiera 27.10.1979 (8 przedstawień).
14. *Pamiętnik szaleńca* Mikołaja Gogola, przekład Jerzy Wyszomirski, reżyseria i scenografia Ryszard Major, monodram, premiera 30.10.1979 (13 przedstawień).
15. *Najżałośniejsza komedia i najokrutniejsza śmierć* *Pyrama i Tyzbe* na podstawie *Snu nocy letniej* Williama Szekspira, reżyseria i scenografia Marek Grześniński, kostiumy Irena Chrul, muzyka Jerzy Satanowski, premiera 13.12.1979 (28 przedstawień).
16. *Molier* wg Michaiła Bułhakowa, przekład Jerzy Pomianowski, reżyseria Paweł Nowicki, scenografia Jorge Reina, premiera: 16.02.1980 (28 przedstawień).
17. *Świadkowie* wg scenariusza Wiesława Łuki, reżyseria i scenografia Janusz Wiśniewski, kostiumy Irena Biegańska, premiera 10.05.1980 (28 przedstawień).
18. *Teatr cudów czyli Intermedia* Miguela de Cervantesa Saavedra, w przekładzie Zofii Szleyen, romance w imitacji Jarosława M. Rymkiewicza, reżyseria Jowita Pieńkiewicz, scenografia Teresa Działak, ruch sceniczny Leszek Czarnota, premiera 28.06.1980 (47 przedstawień).

Sezon 1980/1981

Do 31.08.1981 – dyrektor i kierownik artystyczny Marek Grześniński, z-ca dyrektora do spraw ekonomiczno-administracyjnych Jerzy Rudnik, od 1.09.1981 – dyrektor Jerzy Rudnik, kierownik artystyczny Paweł Nowicki

19. *Wacława dzieje* Stefana Garczyńskiego, układ tekstu, reżyseria i scenografia Marek Grześniński, kostiumy Teresa Działak, muzyka Jerzy Satanowski, premiera 5.10.1980 (27 przedstawień).
20. *Turandot* wg sztuki Carla Gozziego *Księżniczka Turandot*, przekład Emil Zegadłowicz, scenariusz i reżyseria Wojciech Szulczyński, scenografia Sławomir Dębosz, kostiumy Irena Biegańska, muzyka Jerzy Satanowski, premiera 30.11.1980 (32 przedstawienia).
21. *HAMLET* i *Hamlet* Williama Szekspira (dwie wersje w dwóch obsadach), przekład Maciej Słomczyński, reżyseria Marek Grześniński, scenografia Jorge Reina, muzyka Jerzy Satanowski, premiera 6 i 7.04.1981 (27 przedstawień).
22. *Śluby panińskie* Aleksandra Fredry, reżyseria Jowita Pieńkiewicz, scenografia Teresa Darocha, premiera 6.06.1981 (19 przedstawień).

23. *Biesy* na podstawie powieści Fiodora Dostojewskiego, przekład Tadeusz Zagórski, Zbigniew Podgórzec, adaptacja i reżyseria Paweł Nowicki, scenografia Jorge Reina, muzyka Tadeusz Woźniak, premiera 12.06.1981 (11 przedstawień).

Sezon 1981/1982

Dyrektor Jerzy Rudnik, kierownik artystyczny Paweł Nowicki

24. *Sejm kobiet* Arystofanesa, przekład Janina Ławińska-Tyszkowska, układ tekstu i reżyseria Jowita Pięńkiewicz, scenografia Grzegorz Małecki, muzyka Włodzimierz Plaskota, teksty piosenek Andrzej Waligórski, choreografia Marta Bochenek, premiera 30.10.1981 (30 przedstawień).
25. *Alicja w krainie czarów* wg powieści Lewisa Carrola, przekład Antoni Marianowicz, adaptacja i reżyseria Paweł Nowicki, scenografia Grzegorz Małecki, muzyka Tadeusz Woźniak, choreografia Marta Bochenek, teksty śpiewane Zdzisław Jaskuła, premiera 17.02.1982 (50 przedstawień).
26. *Wizerunek śmierci przeświątego Jana Chrzyciela* Jakuba Gawatowica, opracowanie dramaturgiczne i reżyseria Roman Kordziński, scenografia Józef Napiórkowski, muzyka Tadeusz Woźniak, **polska prapremiera** 29.04.1982 (9 przedstawień).
27. *Noc tysięczna druga* oraz *Miłość czysta u kąpieli morskich* Cypriana Kamila Norwida, reżyseria Marek Chełminiak, scenografia Barbara Hanicka, premiera 2.06.1982 (12 przedstawień).
28. *Wykład O Witkacym* – W programie *Nowe Wyzwolenie Stanisława Ignacego Witkiewicza*, scenariusz i reżyseria Jowita Pięńkiewicz, scenografia (wg projektów Witkacego) Teresa Darocha, muzyka Zbigniew Preisner, premiera 4.07.1982 (19 przedstawień).

Scena Kameralna (Słupska Scena Monodramu)

29. *Pamiętnik z powstania warszawskiego* według powieści Mirona Białoszewskiego, adaptacja tekstu oraz wykonanie Jolanta Banak, reżyseria Paweł Nowicki, premiera 17.10.1981 (16 przedstawień).
30. *Zabicie ciotki* wg powieści Andrzeja Bursy, adaptacja i reżyseria Paweł Nowicki, wykonanie Cezary Nowak, premiera 21.11.1981 (25 przedstawień).
31. *Maria* Ireneusza Ireduńskiego, adaptacja i reżyseria Paweł Nowicki, wykonanie (gościnnie) Teresa Szmigielówna, premiera 27.03.1982 (16 przedstawień).

Sezon 1982/1983

Dyrektor Jerzy Rudnik, kierownik artystyczny Paweł Nowicki

32. *Don Juan* Moliera, przekład Bogdan Korzeniewski, reżyseria Paweł Nowicki, scenografia i kostiumy Grzegorz Marszałek, muzyka Zbigniew Preisner, choreografia Marta Bochenek, układ pojedynku Waldemar Wilhelm, premiera 19.10.1982 (31 przedstawień).
33. *Baba-dziwo* Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, reżyseria Jowita Pięńkiewicz, scenografia Liliana Jankowska, muzyka Zbigniew Preisner, choreografia Marta Bochenek, premiera 22.01.1983 (31 przedstawień).
34. *Apetyt na czereśnie* musical i libretto Agnieszki Osieckiej, reżyseria i choreografia Marta Bochenek, scenografia i kostiumy Ewa i Paweł Ogielscy, muzyka Maciej Małecki, aranżacja Bohdan Jarmołowicz, premiera 5.03.1983 (28 przedstawień).
35. *Mały książę* wg prozy Antoine'a Saint-Exupéry'ego, przekład Wiera i Zbigniew Bienkowsky, adaptacja Zdzisław Jaskuła, Andrzej Mellin, reżyseria Andrzej Mellin, teksty piosenek Zdzisław Jaskuła, scenografia i kostiumy Ewa i Paweł Ogielscy, muzyka Bohdan Jarmołowicz, choreografia Marta Bochenek, premiera 12.03.1983 (41 przedstawień).
36. *Kordian*, sceny ze spisku koronacyjnego części pierwszej trylogii Juliusza Słowackiego, reżyseria Zbigniew Mich, współpraca reżyserska Zofia Miklińska, scenografia Marcin Jarnuszkiewicz, kostiumy i lalki Joanna Braun, muzyka Krzysztof Ścierański, Wojciech Głuch (pieśni), premiera 22.05.1983 (12 przedstawień).

Scena Kameralna (Słupska Scena Monodramu)

37. *Postrzyżyny* Bohumila Hrabala, przekład Andrzej Piotrowski, adaptacja i reżyseria Jan Polak, wykonanie Elżbieta Woronin, premiera 06.11.1982 (3 przedstawienia).
38. *Zaklinanie* Jowity Pięńkiewicz, reżyseria Jowita Pięńkiewicz, scenografia Teresa Darocha, muzyka Bohdan Jarmołowicz, wykonanie Ewa Biała, premiera 4.06.1983.

Sezon 1983/1984

Dyrektor Jerzy Rudnik, kierownik artystyczny Ryszard Jaśniewicz, sekretarz literacki Joanna Kubacka

39. *Uśmiech wilka*, scenariusz wg tekstów Michaiła Bułhakowa, tłumaczenie Paweł Dangel, Irena Lewandowska, Witold Dąbrowski, Aleksandra Bachracha,

- Jerzy Pomianowski, Maryna Zagórska i Halina Zakrzewska – Paweł Dangel, reżyseria i scenografia Paweł Dangel, muzyka Jerzy Satanowski, ruch sceniczny Jerzy Papis, premiera 15.10.1983 (32 przedstawienia).
40. *Indyk* Sławomira Mrożka, reżyseria Jowita Pieńkiewicz, scenografia Teresa Darocha, premiera 14.12.1983 (32 przedstawienia).
 41. *Król Edyp* Sofoklesa, przekład Stanisław Dygat, reżyseria i scenografia Ryszard Jaśniewicz, muzyka Bohdan Jarmołowicz, plastyka ruchu Wojciech Misiuro, premiera 17.03.1984 (28 przedstawień).
 42. *O dwóch takich, co ukradli księżyc* Bogusławy Czosnowskiej, na motywach powieści Kornela Makuszyńskiego, reżyseria Bogusława Czosnowska, scenografia Jadwiga Pożakowska, kostiumy Małgorzata Żak-Iszoro, choreografia Zygmunt Kamiński, muzyka Andrzej Głowiński, premiera 9.05.1984 (95 przedstawień).
 43. *Ostry dyżur* Jerzego Lutowskiego, reżyseria Ryszard Jaśniewicz, scenografia Wanda Fik-Pałkowska, opracowanie muzyczne Bohdan Jarmołowicz, premiera 12.07.1984 (25 przedstawień).

Mała Scena (Scena Propozycji Aktorskich)

44. *Gry kobiece* Krzysztofa Zanussiego oraz Edwarda Żebrowskiego, wieczór teatralny w dwóch częściach na podstawie nowel filmowych *Niedostępna* i *Miłosierdzie płatne z góry* Krzysztofa Zanussiego oraz Edwarda Żebrowskiego, reżyseria Andrzej Józef Dąbrowski, scenografia Ryszard Strzembala, premiera 14.01.1984, (28 przedstawień).
45. *Konopielka* wg Edwarda Redlińskiego, adaptacja, reżyseria i scenografia Jerzy Nowacki, premiera 25.02.1984 (96 przedstawień).

Sezon 1984/1985

Dyrektor Jerzy Rudnik, kierownik artystyczny Ryszard Jaśniewicz

46. *Pierwszy dzień wolności* Leona Kruczkowskiego, reżyseria Marek Okoński, scenografia Antoni Tośta, premiera 10.11.1984 (28 przedstawień).
47. *Przedstawienie Hamleta we wsi Głucha Dolna* Ivo Brešana, przekład Stanisław Kaszyński, reżyseria Tadeusz Pliszkiwicz, scenografia Janusz Tartyłło, Andrzej Rafał Waltenberger, muzyka Edward Pałasz, choreografia Wojciech Misiuro, premiera 24.01.1985 (12 przedstawień).
48. *Powrót Odysa* Stanisława Wyspiańskiego, reżyseria Ryszard Jaśniewicz, scenografia Jadwiga Pożakowska, muzyka Bohdan Jarmołowicz, choreografia Wojciech Misiuro, premiera 10.05.1985 (10 przedstawień).

49. *Jak się kochają w niższych sferach* Alana Ayckbourn, przekład Kazimierz Piotrowski, reżyseria Jowita Pińkiewicz, scenografia Teresa Darocha, premiera 13.07.1985 (30 przedstawień).

Mała Scena

50. *Ljubica – pierwsza osoba liczby mnogiej* (monodram) Milenko Vučetića, przekład Dorota Jovanka Cirlić, wykonanie, reżyseria, oprawa plastyczna i muzyczna Magdalena Szkopówna-Bartoszek, premiera 22.09.1984 (18 przedstawień).
51. *Drugi pokój* oraz *Rekonstrukcja poety* Zbigniewa Herberta, reżyseria Jowita Pińkiewicz, scenografia Barbara Jankowska, premiera 3.10.1984 (7 przedstawień).
52. *Kolekcja* i *Kochanek* Harolda Pintera, przekład Bolesław Taborski, reżyseria Zbigniew Wróbel, scenografia Bożena Niewiarowska-Miler, muzyka Jan Martini premiera 8.12.1984 (22 przedstawienia).
53. *Żegnaj Judaszu* Ireneusza Iredyńskiego, reżyseria i scenografia Ryszard Jaśniewicz, premiera 9.02.1985 (18 przedstawień).
54. *Wariat i zakonnica* Stanisława Ignacego Witkiewicza, reżyseria Stanisław Miedziewski, scenografia Krzysztof Grzesiak, premiera 5.05.1985 (9 przedstawień).

sezon 1985/1986

Dyrektor naczelny Jerzy Rudnik, dyrektor artystyczny Ryszard Jaśniewicz

55. *Fircyk w zalotach* Franciszka Zabłockiego, reżyseria Bogdan Czajkowski, scenografia Krzysztof Pankiewicz, muzyka Maciej Małecki, choreografia Wojciech Misiuro, premiera 20.12.1985 (19 przedstawień).
56. *Księżniczka na opak wywrócona* Pedro Calderona de la Barca, imitacja Jarosław Marek Rymkiewicz, reżyseria Jowita Pińkiewicz, scenografia Barbara Jankowska, muzyka Piotr Milwiw-Baron, choreografia Wojciech Misiuro, premiera 15.02.1986 (34 przedstawienia).
57. *Kajko i Kokosz* Bogusławy Czosnowskiej, widowisko dla młodzieży w dwóch częściach na motywach pomysłów Janusza Christy, reżyseria Bogusława Czosnowska, scenografia Jadwiga Pożakowska, choreografia Zygmunt Kamiński, prapremiera 12.04.1986 (31 przedstawień).
58. *Aktor* montaż ról scenicznych przygotowany z okazji 40-lecia pracy artystycznej Borysa Borkowskiego, scenariusz i przygotowanie Ryszard Jaśniewicz, opracowanie plastyczne Andrzej Szczepłocki, jedno przedstawienie dnia 21. 06.1986.

Mała Scena

59. *Staromodna komedia* Aleksieja Arbuzowa, przekład Halina Zakrzewska, reżyseria Marek Okopiński, scenografia Andrzej Szczepłocki, choreografia Zygmunt Kamiński, muzyka Jarosław Mądrozskiewicz, premiera 28.09.1985 (50 przedstawień).
60. *Antygona* Sofoklesa, przekład Stanisław Hebanowski, reżyseria Ryszard Jaśniewicz, scenografia Andrzej Szczepłocki, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 23.11.1985 (55 przedstawień).
61. *Świadkowie, albo nasza mała stabilizacja* Tadeusza Różewicza, reżyseria i scenografia Jan Różewicz, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 8.02.1986 (26 przedstawień).
62. *Popiół* Andrzeja Turczyńskiego, reżyseria Ryszard Jaśniewicz, scenografia Krzysztof Grzesiak, muzyka Jerzy Stachurski, **prapremiera** 10.05.1986 (7 przedstawień).

sezon 1986/1987

Dyrektor naczelny Jerzy Rudnik, dyrektor artystyczny Ryszard Jaśniewicz

63. *Zemsta* Aleksandra Fredry, inscenizacja i reżyseria Ewa Bonacka, inscenizacja plastyczna Władysław Daszewski, opracowanie Łucja Kossakowska, muzyka Jarosław Mądrozskiewicz, choreografia Wojciech Misiuro, premiera 22.11.1986 (61 przedstawień)
64. *Iwona księżniczka Burgunda* Witolda Gombrowicza, reżyseria Ryszard Jaśniewicz, scenografia Jadwiga Pożakowska, muzyka Jarosław Mądrozskiewicz, premiera 27.03.1987 (17 przedstawień)
65. *Sługa dwóch panów* Carlo Gondoniego, przekład Zofia Jachimecka, reżyseria Andrzej Józef Dąbrowski, scenografia Andrzej Markowicz, muzyka Tomasz Kiesewetter, choreografia Jerzy Stępniać, premiera 4.07.1987 (35 przedstawień).

Mała Scena

66. *Życia nie szukaj* scenariusz, reżyseria i scenografia Wojciecha Kopcińskiego, wg tekstów Andrzeja Bursy, Ryszarda Milczewskiego-Bruno, Edwarda Stachury oraz Rafała Wojaczka, muzyka Marek Grechuta, Jarosław Mądrozskiewicz, Zdzisław Pawiłojć, Jerzy Satanowski, premiera 30.11.1986 (22 przedstawienia).
67. *Ubu król* Alfreda Jarry, przekład Tadeusz Boy-Żeleński, reżyseria Mieczysław Abramowicz, scenografia Adam Kilian, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 21.02.1987 (21 przedstawień).

sezon 1987/1988

Dyrektor naczelny Jerzy Rudnik, dyrektor artystyczny Ryszard Jaśniewicz

68. *Flisak i przydróżka* Hanny Januszewskiej, reżyseria Zofia Miklińska, scenografia Rajmund Strzelecki, muzyka Jerzy Partyka, choreografia Zygmunt Kamiński, premiera 12.12.1987 (60 przedstawień).
69. *Świętoszek Moliera*, przekład Tadeusz Boy-Żeleński, opracowanie tekstu i reżyseria Barbara Katarzyna Radecka, scenografia Krzysztof Pankiewicz, premiera 27.02.1988 (27 przedstawień).
70. *W małym dworku* Stanisława Ignacego Witkiewicza, inscenizacja i reżyseria Ryszard Jaśniewicz, scenografia Andrzej Markowicz, muzyka Zdzisław Pawiłojć, plastyka ruchu Wojciech Misiuro, premiera 22.05.1988 (10 przedstawień).

Mała Scena

71. *Umrzeć ze śmiechu* Jacka Janczarskiego, reżyseria i scenografia Ryszard Jaśniewicz, muzyka Jarosław Mądrozkiewicz, Włodzimierz Nahorny, premiera 26.09.1987 (33 przedstawienia).
72. *Ławeczka* Aleksandra Gelmana, przekład Jerzy Koenig, reżyseria Marek Okopiński, scenografia Łucja i Bruno Sobczakowie, opracowanie muzyczne Włodzimierz Grzechnik, premiera 30.10.1987 (37 przedstawień).
73. *Cmentarzysko samochodów* Fernando Arrabala, przekład Jerzy Zagórski, opracowanie sceniczne tekstu Stanisław Hebanowski, reżyseria Ryszard Jaśniewicz, scenografia Jadwiga Pożakowska, muzyka Jerzy Partyka, premiera 06.02.1988 (37 przedstawień).
74. *Kiedy minie pięć lat* Federico Garcia Lorca, przekład Zofia Szleyen, reżyseria Paweł Nowicki, scenografia Magdalena Maciejewska, muzyka Jan A.P. Kaczmarek, premiera 12.06.1988 (21 przedstawień).

sezon 1988/1989

Dyrektor naczelny Jerzy Rudnik, dyrektor artystyczny Marek Gliński, konsultant programowo-artystyczny Mirosława Hopf, Adam Czczotko

75. *Wierutna prawda* Petera Müllera, przekład Andrzej Rutkowski, reżyseria Paweł Nowicki, scenografia Małgorzata Domańska, opracowanie muzyczne Jerzy Stachurski, premiera 2.10.1988 (20 przedstawień).
76. *Noc dziadów* Wojciecha Jesionka, scenariusz, reżyseria i scenografia Wojciech Jesionek, premiera na scenie Ośrodka Teatralnego Rondo 30.11.1988 (45 przedstawień).

77. *Lato Muminków* Tove Jansson, przekład Irena Szuch-Wyszomirska, adaptacja Andrzej Maria Marczewski, reżyseria Marek Gliński, scenografia Jadwiga Pożakowska, muzyka Tadeusz Woźniak, choreografia Leszek Czarnota, premiera 22.01.1989 (68 przedstawień).
78. *Feeryczna komedia* scenariusz wg *Pluskwy* Władimira Majakowskiego, scenariusz i reżyseria Stanisław Nosowicz, scenografia Ryszard Melliwa, muzyka Jerzy Stachurski, choreografia Juliusz Stańda, premiera 22.03.1989 (25 przedstawień).
79. *Kartoteka* Tadeusza Różewicza, reżyseria Marek Gliński, asystent reżysera Bogdan Kajak, scenografia Liliana Jankowska, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 8.07.1989 (14 przedstawień).

Mała Scena

80. *Bestia teatru Stanisława Ignacego Witkiewicza*, układ tekstu Waldemar Modestowicz, reżyseria i scenografia Andrzej Nowicki, opracowanie muzyczne Sławomir Olejniczak, premiera 26.11.1988 (30 przedstawień).
81. *Wyklęci, czyli koncert dla trzech solistów przy wtórze opinii publicznej* Stanisława Nosowicza, scenariusz, reżyseria i scenografia Stanisław Nosowicz, opracowanie muzyczne Radosław Ciecholewski, Grzegorz Gurłacz, Andrzej L. Petelski, premiera 8.01.1989 (83 przedstawienia).

sezon 1989/1990

Dyrektor naczelny Jerzy Rudnik, dyrektor artystyczny Roman Kordziński

82. *Dziewczyzna z bżem majowym, czyli żywa klasa* na podstawie *Żywej klasy* Jarosława Abramowa-Newerlyego, adaptacja tekstu, reżyseria, teksty oraz piosenki kabaretowe Roman Kordziński, scenografia Jacek Zagajewski, muzyka Jarosław Abramow-Newerly, choreografia Jerzy Stępnia, piosenki w wykonaniu kabaretu STS, premiera 2.12.1989.
83. *Po bajce* Hanny Krall, reżyseria Andrzej Petelski, opieka artystyczna Roman Kordziński, scenografia Grzegorz Sujecki, prapremiera 16.12.1989.
84. *Wieczory Betlejemskie. Dialogi na głosy i instrumenty*, reżyseria Roman Kordziński, scenariusz i scenografia Jacek Zagajewski, opracowanie muzyczne Jerzy Stachurski, premiera 28.12.1989.
85. *Czarowna noc* Sławomira Mrożka, reżyseria i adaptacja Andrzej Błaszczak, scenografia Andrzej Szulc, opracowanie muzyczne Iwona Żelaźnicka, premiera 30.12.1989
86. *Noc Walpurgii czyli kroki Komandora Wieniedikta Jerofiejewa*, przekład

- Irena Lewandowska, reżyseria i scenografia Stanisław Nosowicz, muzyka Zdzisław Pawiłojć, premiera 17.02.1990.
87. *Ulica wyobraźni* Jerzego Stachurskiego, reżyseria i choreografia Jerzy Stępniaś, zabawa sceniczna z udziałem zespołu dziecięcego „Wesołe nutki” (choreografia grupy Grażyna Przybylak), teksty piosenek Jerzy Dąbrowa-Januszewski, scenografia Andrzej Szulc, muzyka Wiesław Dawidczyk, premiera 28.02.1990.
 88. *Goście wieczór* ułożony na podstawie ballad i poezji Leonarda Cohena, z udziałem grupy kabaretowej DKD, reżyseria Radosław Ciecholewski, scenografia Jerzy Karnicki, premiera w kawiarni teatralnej 4.05.1990.
 89. *Pasja to jest historia męki, śmierci i cudownego zmartwychwstania pana naszego Jezusa Chrystusa ze wszystkimi osobami i zdarzeniami wiernie opowiedziana* Mieczysława Abramowicza, scenariusz i reżyseria Mieczysław Abramowicz, scenografia Rajmund Strzelecki, plastyka ruchu Jerzy Stępniaś, muzyka Jerzy Stachurski, **prapremiera** 27.03.1990.
 90. *Bunt na USS Caine* Hermana Wouka, przekład i adaptacja Tadeusz Jan Dehnel i Jan Zakrzewski, reżyseria Romuald Michalewski, opracowanie muzyczne Leszek Kułakowski, scenografia Jacek Zagajewski, premiera 13.05.1990.
 91. *Romanent muzyczno-kabaretowy*, wieczór muzyczno-kabaretowy z udziałem kabaretu DKD, scenariusz i reżyseria Roman Kordziński, scenografia Jacek Zagajewski, premiera 17.06.1990.

sezon 1990/1991

Dyrektor naczelny Jerzy Rudnik, dyrektor artystyczny Roman Kordziński, kierownik literacki Krzysztof Ziemiński

92. *Gwałtu, co się dzieje* Aleksandra Fredry, reżyseria Roman Kordziński, muzyka Jerzy Stachurski, scenografia Jacek Zagajewski, ruch sceniczny Jerzy Stępniaś, premiera 24.11.1990.
93. *Damy i huzary* (grane razem z fragmentami *Zapisków starucha*) Aleksandra Fredry, reżyseria Marek Okopiński, scenografia Jacek Zagajewski, muzyka Jerzy Stachurski, plastyka ruchu Jerzy Stępniaś, premiera 5.01.1991.
94. *Powróćmy jak za dawnych lat* piosenki przedwojennego kabaretu, reżyseria i scenariusz Radosław Ciecholewski, scenografia Jacek Zagajewski, premiera 9.02.1991.
95. *Mąż i żona* Aleksandra Fredry, reżyseria Jowita Pieńkiewicz, scenografia Jacek Zagajewski, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 18.04.1991.

96. *Szkaradka* Mieczysława Abramowicza, reżyseria Jerzy Karnicki, scenografia Jacek Zagajewski, muzyka Jerzy Stachurski, premiera 19.05.1991.

Mała Scena

97. *Sześć postaci szuka autora* Luigi Pirandella, przekład Jerzy Adamski, reżyseria Adam Orzechowski, scenografia Sławomir Jan Lewandowski, premiera 28.04.1991.

sezon 1991/1992

Do 1.04.1992 STD i Orkiestra Kameralna, od 1.09.1992 Teatr Impresaryjny⁸⁵

Dyrektor naczelny Jerzy Rudnik, dyrektor artystyczny Roman Kordziński, kierownik literacki Krzysztof Ziemiński

98. *Brytan Bryś* Aleksandra Fredry, adaptacja i reżyseria Roman Kordziński, scenografia Jacek Zagajewski, muzyka Radosław Ciecholewski, ruch sceniczny Jerzy Stępniaś, premiera 20.10.1991.
99. *Betlejem Polskie* Lucjana Rydla, reżyseria Roman Kordziński, scenografia Józef Napiórkowski, opracowanie muzyczne Zdzisław Pawiłowicz, premiera 21.12.1991.
100. *Królowna Śnieżka* Jerzego Rakowieckiego i Jerzego Wittlina wg baśni braci Grimm, reżyseria Romuald Michalewski, Krzysztof Ziemiński, scenografia i kostiumy Adam Kilian, muzyka Jerzy Dobrzański, premiera 28.03.1992.

⁸⁵ „Almanach Sceny Polskiej” – poczynając od sezonu 1992/1993 – daje możliwość rekonstruowania repertuaru Teatru Impresaryjnego w Słupsku, funkcjonującego wspólnie (także w jednym budynku teatralnym) z Państwową Orkiestrą Kameralną. Jednakże ze względu na charakter sceny impresaryjnej, która funkcjonowała głównie na podstawie gościnnych realizacji przedstawień zespołowych z różnych ośrodków w Polsce oraz indywidualne projektów artystycznych trudno w tym przypadku mówić o teatrze typowo słupskim. Należy raczej użyć określenia realizacji teatralne na scenie w Słupsku. Dlatego niniejszy rejestr nie będzie odnotowywał poszczególnych realizacji Teatru Impresaryjnego, o którego funkcjonowaniu będzie jeszcze mowa w dalszej części pracy.

Udział w festiwalach i przeglądach, występy gościnne, a także inne ważne wydarzenia

sezon 1977/1978

- XVIII Kaliskie Spotkania Teatralne (2-11.05.1978), *Operetka* W. Gombrowicza, reż. Maciej Prus
- XX Festiwal Teatrów Polski Północnej – Toruń (3-12.06.1978), *Operetka* W. Gombrowicza, wyróżnienie jury, nagroda publiczności oraz nagroda „Głosu Wybrzeża”

sezon 1979/1980

- aktor Jerzy Nowacki został laureatem „Bursztynowego Pierścienia” – plebiscytu publiczności zorganizowanego przez redakcję „Głosu Pomorza”, „Głosu Szczecińskiego” oraz OTV Szczecin
- XXII Festiwal Teatrów Polski Północnej – Toruń (2-9.06.1980), *Molier*, spektakl na motywach sztuki M. Bułhakowa, reżyseria Paweł Nowicki, scenografia Jorge Reina, nagroda indywidualna za scenografię dla Jorgego Reiny oraz wyróżnienie dla Marka Grzezińskiego za rolę Ludwika XIV

sezon 1980/1981

- VII Ogólnopolskie Konfrontacje Teatralne (21-28.03.1981), *Wacława Dzieje* S. Garczyńskiego, reż. Marek Grzeziński
- XXIII Festiwal Teatrów Polski Północnej – Toruń (9-17.06.1981) *Hamlet* i *HAMLET* W. Szekspira, reż. Marek Grzeziński, scen. Jorge Reina, nagroda prezydenta miasta Torunia za kształt sceniczny *HAMLETA* dla Marka Grzezińskiego oraz Jorgego Reiny

sezon 1981/1982

- XVI festiwal Teatrów Jednego Aktora w Toruniu (10-12.04.1982), monodram *Zabicie ciotki* wg powieści Andrzeja Bursy w wykonaniu Cezarego Nowaka, główna nagroda festiwalu oraz nagroda dziennikarzy dla Cezarego Nowaka
- XXIV Festiwal Teatrów Polski Północnej – Toruń (5-13.06.1982), *Alicja w krainie czarów* wg powieści L. Carrolla, adaptacja i reżyseria P. Nowicki, nagroda indywidualna dla Cezarego Nowaka za rolę Susła

sezon 1982/1983

- VI Wrocławskie Spotkania Teatrów Jednego Aktora i Małych Form Teatralnych (4-6.12.1982), monodram *Zabicie ciotki* wg powieści Andrzeja Bursy w wykonaniu Cezarego Nowaka – honorowa nagroda publiczności im. Lidii Zamkow i Leszka Herdegena
- Przegląd Spektakli Norwidowskich – Jelenia Góra (5-8.05.1983), *Noc tysięczna druga* oraz *Miłość czysta u kąpieli morskich* C.K. Norwida, reżyseria Marek Chełminiak

sezon 1983/1984

- XXVI Festiwal Teatrów Polski Północnej – Toruń (2-10.06.1984), *Gry kobiece* K. Zanussiego, E. Żebrowskiego, reżyseria Andrzej Józef Dąbrowski

sezon 1984/1985

- XXIV Festiwal Polskich Sztuk Współczesnych – Wrocław (17-25.11.1984), *Ostry dyżur* J. Lutowskiego, reżyseria Ryszard Jaśniewicz

sezon 1985/1986

- XXVIII Festiwal Teatrów Polski Północnej – Toruń (7.06.1986), *Antygona* Sofoklesa, reżyseria Ryszard Jaśniewicz

sezon 1978/1979

- Państwowy Teatr Muzyczny był współorganizatorem IV Słupskiego Tygodnia Teatralnego warsztaty teatralne w Szklanej Hucie, próby do *Snu nocny letniej W. Szekspira* w reżyserii M. Grzesińskiego z udziałem studentów IV roku wydziału aktorskiego PWST w Warszawie

sezon 1979/1980

- sesja poświęcona teatrowi prowincjonalnemu (16-18.02.1982) pt. *Komu potrzebny teatr prowincjonalny?*
- warsztaty teatralne w Łebie, próby do *Hamleta W. Szekspira* w reżyserii M. Grzesińskiego i W. Szulczyńskiego z udziałem studentów IV roku wydziału aktorskiego PWST w Warszawie

sezon 1980/1981

- 35-lecie pracy scenicznej Kazimierza Janusa, rola Starego Aktora w *Hamlecie* W. Szekspira, 7.04.1981
- 7-8.07.1981 – egzamin adeptów słupskiej sceny, komisja w składzie: Aleksander Bardini, Zofia Mrozowska, Halina Winiarska, Wiesława Stawierej, Stanisław Hebanowski, Ryszard Major, po obejrzeniu *Intermediów* wg Carventesa i *Ślubów panięskich* Fredry w reż. J. Pięrkiewicz oraz *Biesów* wg Dostojewskiego w reż. P. Nowickiego, przyznała dyplomy aktorskie: Krystynie Jędrys, Tadeuszowi Błażyńskiemu, Jerzemu Karnickiemu oraz Bogdanowi Kajakowi

sezon 1984/1985

- 20.07.1985 – Kaja Kijowska, Borys Borkowski i Ryszard Jaśniewicz otrzymali medale za 40-lat pracy artystycznej
- STD był głównym organizatorem VII Słupskiego Tygodnia Teatralnego 13-21.04.1985

sezon 1985/1986

40-lecie pracy artystycznej Borysa Borkowskiego, jubileuszowy spektakl pt. *Aktor* 6.06.1986

2.3. Teatr Rondo

Od początku swojego istnienia Teatr Rondo funkcjonował, jak większość podobnych placówek nieprofesjonalnych w latach 70. ubiegłego wieku, w strukturach lokalnych domów kultury. Tak jest do dnia dzisiejszego. Powiatowy, wojewódzki, aż wreszcie Słupski Ośrodek Kultury (SOK) to instytucje, które, jak inne podobne tego typu w Polsce, miały i mają swój dział bądź sekcję teatralną. Także od początku swojego istnienia Rondo musiało mierzyć się z mitem teatru amatorskiego, działającego w cieniu teatru zawodowego. Jak się okaże, ta nie zawsze słuszna ocena w dość szczególnych okolicznościach słupskiego życia teatralnego, zostanie przez Rondo całkowicie podważona głównie za sprawą osobowości twórczych tego ośrodka, a także proponowanego repertuaru⁸⁶.

W ramach ówczesnego Powiatowego Domu Kultury (PDK) w roku 1959 działała sekcja teatralna – pod nazwą Teatr Poezji – prowadzona przez Kazimierza Świdzkiego, zaś w roku 1960 funkcjonował Teatr Propozycje PDK, który organizował wieczory żywego słowa, m.in. recytacje poezji Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego (3 marca 1960)⁸⁷. Teatr Rondo/RONDO⁸⁸ – funkcjonujący obecnie w ramach instytucjonalnych Ośrodka Teatralnego Rondo – powstał w roku 1965 z inicjatywy Andrzeja Golińskiego (polonisty, dziennikarza, poety i autora scenariuszy), który założył amatorską grupę teatralną pod nazwą Teatr Dialogu i Poezji „Rondo” (zwane też później Rondenem I). Zespół miał swoją siedzibę w PDK, mieszczącym się przy ul. Jagiełły w budynku tzw. „starego teatru”⁸⁹. Tworzyli go zarówno profesjonalści, jak

⁸⁶ Już w roku 1977 Jerzy Ordon, charakteryzując dwa istotne, choć amatorskie teatry Pomorza Środkowego, tj. koszaliński teatr „Dialog” oraz słupskie Rondo zwracał uwagę, iż podstawowymi warunkami powodzenia teatrów amatorskich, działających zawsze w opozycji do scen zawodowych, pozostaje rola reżysera-inscenizatora, repertuar oraz skromność środków wyrazu uzależniona od możliwości zespołu. Por. J.L. Ordon, *Teatr – jaki mógłby być*, „Fakty” 1977, nr 30, s. 9.

⁸⁷ Dzieje oraz realizacje teatralne Ronda zostały zrekonstruowane na podstawie poszczególnych roczników *Kroniki* PDK, a następnie *Kroniki* WDK oraz SOK, przechowywanej w archiwum SOK (ul. Braci Gierymskich 1) pod opieką Wandy Lenz. Ze względu na znaczne braki oraz fragmentaryczny charakter informacji prasowych, wycinków, druków okazjonalnych oraz programów, dokładniejsza rekonstrukcja dziejów jest obecnie znacznie utrudniona.

⁸⁸ Niekiedy można się także spotkać z formą zapisu nazwy teatru w postaci RONDO (zapis majuskułą), dla podkreślenia jego indywidualnego charakteru, a także w celu odróżnienia od nazwy Ośrodka Teatralnego Rondo.

⁸⁹ PDK dzielił budynek z dawnym słupskim kinem Relax.

i amatorzy: Teresa Gryś-Szyska, Janina Klimek, Stanisław Ćwik, Włodzisław Kwiecień, Marek Pawlak, Ryszard Wrzaszcz, Anna Szymańska, Bogusława Skomoroko, Longina Czempisz, Marian Marcinkowski oraz Janusz Michalczuk⁹⁰. Goliński był wcześniej kierownikiem artystycznym Sceny Amatora, która działała przy PDK (obecnie SOK)⁹¹. Grupa zrealizowała kilka spektakli poetyckich, tj. *Karmazynowe rymy* według utworów Jana Lechońia (premiera 22 stycznia 1966), *Temat w dwóch wariacjach* (na podstawie *Rawendiego* O. Łotoczki oraz *Świadków* Tadeusza Różewicza, premiera 15 marca 1966), montaż poezji Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego pt. *Konfrontacje* (październik 1966), poetycki spektakl zatytułowany *Epos człowieczy* według utworów Władimira Majakowskiego (1967) oraz *Opisanie człowieka* według poezji Tadeusza Kubiaka (1968). *Epos człowieczy* otrzymał I nagrodę na Festiwalu Amatorskich Teatrów Poezji w roku 1967. Teatr Poezji i Dialogu „Rondo” współpracował też ze Stefanem Morawskim, plastykiem z PDK oraz Ryszardem Szuttą, muzykiem z Wojewódzkiego Domu Kultury (WDK) z Koszalina. Brał też udział w kolejnych edycjach Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego (OKR). Po wyjeździe Golińskiego do Koszalina w roku 1967 teatr został rozwiązany. *Kroniki* PDK zawierają informacje o funkcjonowaniu następnej amatorskiej grupy teatralnej pod nazwą „Rondo”, prowadzonej przez Bronisława Markiewicza od 1 września 1969 roku, choć odtworzenie jej dokonań artystycznych jest bardzo trudne. Dnia 2 kwietnia 1970 roku recytowano poezje Cypriana Kamila Norwida ułożone w montaż poetycki zatytułowany *Klaskaniem mając obrzękłe prawice*, w reżyserii i z udziałem Antoniego Franczaka. Kolejne wzmianki informują też o funkcjonowaniu zespołu „Rondo” w roku 1971. Ze względu na brak stałego składu osobowego organizowano wówczas wieczory poetyckie. Działaniami recytatorów-amatorów kierował Kazimierz Świdorski.

Na początku 1972 roku na stanowisku kierownika poradni metodycznej amatorskiego ruchu artystycznego PDK w Słupsku zatrudniono Antoniego Franczaka⁹², absolwenta Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie oraz instruktora teatralnego I kategorii, który – zachowując dawną nazwę „Rondo” – rozpoczął pracę z nowym zespołem w składzie: Krystyna Trojanowska, Je-

⁹⁰ Por. *Teatr Rondo 1972-1982* [Wydawnictwo jubileuszowe], Słupsk 1982.

⁹¹ Dzieje oraz funkcjonowanie tej instytucji opisano także w słupskim informatorze pt. *Słupskie instytucje kulturalne. Informator*, Słupsk 2000, s. 63-70.

⁹² W czasie studiów Franczak założył grupę poetycką „Cugłownicy”, pisał teksty piosenek dla trójmiejskich kabaretów studenckich „Po Co” i „Hak”, był też redaktorem działu literackiego Studenckiej Agencji Reklamowej w Sopocie. Por. J.R. Lissowski, *Teatr spontaniczny*, „Gryf” 1983, nr 4.

rzy Karnicki, Ryszard Hetnarowicz oraz Zenon Czapski⁹³. Wszyscy byli uczniami słupeckich szkół średnich, którzy w dniach 4-5 marca 1972 roku brali udział w miejskich oraz powiatowych eliminacjach OKR. Swoje początki w Rondzie Antoni Franczak wspomina następująco: „W marcowy wieczór roku 1972 spotkałem się z trzema uczniami słupeckich szkół średnich: Ryszardem Hetnarowiczem, Zenonem Czapskim i Jerzym Karnickim. To był początek Teatru Rondo. Spotkanie wynikało z mojej fascynacji Norwidem. Nie myślałem o prowadzeniu teatru amatorskiego, a tylko o jednym spektaklu. Cel był jeden – uprzystępnąć mądrą poezję. W rozdane scenariusze wpiąłem białe karty. [...] Ten jeden spektakl, o którym myślałem wówczas, trwa już kilka dobrych lat”⁹⁴. Zespół nowego Ronda (zwanego też Rondenem II) przyjął nieco zmienioną nazwę – Teatr Poezji i Dialogu „Rondo”. Wkrótce przygotował premierę na podstawie tekstów Cypriana Kamila Norwida oraz wypowiedzi krytycznych współczesnych Norwidowi (Teofila Lenartowicza, Jana Koźmiana, Zygmunta Krasińskiego oraz Juliana Klaczki), zatytułowaną *Tu kolumbowe miałem stanowisko* (kwiecień 1972), a wkrótce potem *Sydonię* według poematu historycznego Stanisława Misakowskiego, spektakl poetycki nawiązujący do wydarzeń z dziejów Pomorza⁹⁵. Do zespołu dołączyli wkrótce inni uczniowie słupeckich szkół: Maciej Dzierżawski, Teresa Grabarczyk, Andrzej Guziński, Zbigniew Moskał, Marek Sosnowski, Zbigniew Szkudlarek oraz Wiesław Tęсны. Od tego momentu amatorzy z Ronda zaczęli niezwykle aktywnie uczestniczyć zarówno w powiatowych eliminacjach OKR, a także ogólnopolskich, wojewódzkich, jak i regionalnych Przeglądach Teatrów Jednego Aktora, odnosząc nowe sukcesy. Aktorzy wszystkie przeglądy traktowali bardzo poważnie. Był to dla nich sposób doskonalenia warsztatu aktorskiego, a mottem grupy stały się słowa Norwida: „Kto chce pić z karafki, wystarczy przechylić szyjkę, ale kto chce pić ze źródła, musi pochylić czoła”. Tak rozpoczęła się na dobre historia Teatru Rondo, który mimo swego amatorskiego przecież charakteru, niemal zawsze potrafił dorównać dokonaniom zawodowej, choć prowincjonalnej sceny dramatycznej. Ta szczególna pozycja Ronda na mapie wszystkich pozostałych instytucji teatralnych w Słupsku była zawsze bardzo ważna, również ze względu na okresowe „braki” innych instytucjonalnych scen dramatycznych w mieście.

⁹³ Por. *Teatr Rondo...*

⁹⁴ Tamże.

⁹⁵ Indeks najważniejszych realizacji teatralnych Ronda (przedstawień zespołowych, widowisk plenerowych i monogramów) oraz przyznanych mu nagród znajduje się w części dokumentacyjnej rozdziału.

Wraz z pojawieniem się w Rondzie Antoniego Franczaka (*de facto* magistra skórnictwa, a dopiero później instruktora teatralnego I kategorii⁹⁶) dla tego amatorskiego teatru zaczął się niezwykle ciekawy okres. Franczak nie tylko opracowywał scenariusze kolejnych premier, ale także samodzielnie je reżyserował. Prace nad kolejnymi nowościami komentował następująco: „Koncepcja spektaklu rodzi się z pracy całego zespołu, już u źródła inspiracji. To ważne przykazanie: skrócić dystans między autorem a aktorem. Elementy konieczne, jak rekwizyty, scenografia, dźwięk tworzą się w pracy z aktorem. Nie planujemy ich na papierze przed rozpoczęciem prób, by potem wtłoczyć w nie aktora i tym samym oddalić osobisty jego stosunek od źródła. Staramy się, aby elementy teatru powstawały jednocześnie, wpływając na siebie w procesie integralnego tworzenia”⁹⁷. Franczak realizował z zespołem zarówno autorskie spektakle zbiorowe, jak i monodramy, zdobywając liczne nagrody na ogólnopolskich i międzynarodowych festiwalach teatralnych adresowanych do amatorów⁹⁸. W roku 1973 aktorzy z Ronda wzięli udział w XIX OKR, zdobywając nagrody za najlepsze debiuty (J. Karnicki i R. Hetnarowicz) oraz za reżyserię (A. Franczak). Następnie Rondo przystąpiło do zmagania w ramach III Ogólnopolskich Spotkań Amatorskich Teatrów Jednego Aktora (OSATJA) w Zgorzelcu. Teatr przygotował wówczas dwa monodramy reżyserowane przez Franczaka, tj. *Satyr albo dziki mąż* według tekstu Jana Kochanowskiego w wykonaniu Jerzego Karnickiego oraz *Na film ten ocalało 2 miliony widzów* według poezji Bogdana Chorażuka, w wykonaniu Ryszarda Hetnarowicza. Uznając zasługi zespołu recenzenci OSATJA ogłosili Słupsk stolicą polskiego monodramu⁹⁹. Jeszcze na przełomie roku 1972 i 1973 powstał spektakl zatytułowany *Paroksyzm powrotu*

⁹⁶ Por. J.R. Lissowski, *Żywa legenda regionu nad Stupią*, Słupsk 2005, s. 31.

⁹⁷ Por. *Teatr Rondo 1972-1982...* Por. także S.O. Miedziewski, *Rondo*, „Scena” 1976, nr 7.

⁹⁸ W czerwcu 1972 roku na Wojewódzkim Przeglądzie Teatrów Jednego Aktora w Polanowie II nagrodę zdobył R. Hetnarowicz, III – J. Karnicki. W grudniu tego samego roku obaj występowali na Turnieju poezji J. Kochanowskiego i C.K. Norwida w Zakopanem, zdobywając dwie równorzędne I nagrody. Por. *Kronika PKD*.

⁹⁹ Por. T. Burzyński, *Debiutanci ścigają weteranów*, „Scena” 1974, nr 1, s. 12 [szczegółowa relacja z III Ogólnopolskich Spotkań Teatrów Jednego Aktora OSTJA]. Co prawda w relacji Burzyńskiego pojawia się nazwa miasta – Koszalin, co wynika prawdopodobnie z faktu, iż większość nagrodzonych uczestników III edycji OSTJA, tj. Jadwiga Galik – Sławno, Ryszard Hetnarowicz – PDK Słupsk, Jerzy Karnicki – PDK Słupsk, Jerzy Żelazny – Sławno, pochodziła z dawnego województwa koszalińskiego. Słupsk należał wówczas także do województwa koszalińskiego.

oparty na tekstach Bogdana Chorażuka, zaś w roku 1974 *Tęczowe aureole* na podstawie poezji Andrzeja Bursy oraz *Juwenila* – przedstawienie oparte na dziecięcych dramatach Stanisława Ignacego Witkiewicza.

W roku 1975 reżyserską współpracę z Rondem nawiązał młody reżyser, absolwent Wydziału Reżyserii Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej i Filmowej w Łodzi – Stanisław Otto Miedziewski – który miał już wtedy w dorobku realizację sztuki pt. *Balkon* Jeana Geneta dla Teatru im. Stefana Jaracza w Łodzi, w którym pełnił obowiązki asystenta reżysera Jerzego Grzegorzewskiego¹⁰⁰. Franczak i Miedziewski poznali się w czasie Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Poezji w Płocku (luty 1975), na którym Rondo prezentowało spektakl zatytułowany *Tęczowe aureole*, zaś prowadzony przez Miedziewskiego studencki teatr „Parady” z Białegostoku *Słowo o Jakubie Szeli* według tekstu Brunona Jasińskiego. Kilka miesięcy później, w ramach Ogólnopolskich Warsztatów Teatralnych Przyjaźni w Koninie, narodził się pomysł pracy nad tekstem Jewgienija Jewtuszenki. Oba spotkania okazały się dla Franczaka i Miedziewskiego na tyle ważne, że z dniem 1 stycznia 1976 roku Stanisław Miedziewski rozpoczął pracę – jako instruktor teatralny – w słupekim, już wtedy Wojewódzkim Domu Kultury (WDK)¹⁰¹. Swoje spotkanie z Rondem Miedziewski zaczął od organizowania spotkań i prelekcji poświęconych współczesnym tendencjom w teatrze polskim oraz europejskim. Zaprosił również do Słupska Jadwigę Galik z monodramem zatytułowanym *Antygone*, na motywach dramatu Sofoklesa. Pierwszym spektaklem zrealizowanym przez Miedziewskiego dla Ronda było przedstawi-

¹⁰⁰ Miedziewski pracował wcześniej jako instruktor teatralny w Klubie Spółdzielczym Powszechnej Spółdzielni Społem w Olecku, gdzie w roku 1965 założył Teatr Poezji „Meluzyna”. Przygotował tam m.in.: *Niobe* według K.I. Gałczyńskiego, *Dwunastu* A. Błoka oraz *Słowo o Jakubie Szeli* B. Jasińskiego. Po ukończeniu reżyserii w kolejnych sezonach Miedziewski współpracował też z Teatrem im. Wilama Horzycy w Toruniu, kierowanym wówczas przez Marka Okopińskiego, w którym samodzielnie zrealizował *Emigrantów* (1976) i *Krawca* (1979) S. Mrożka oraz *Grupę Laokoona* T. Różewicza (1978). Odbywał również staże w Berliner Ansambel Bertolda Brechta, prowadził warsztaty teatralne w Art Centro w Cambridge oraz we Francji, Rosji i Dani. Por. I. Nowak, *Mój teatr jest sztuką deformacji, transformacji i syntezy*, „Miesięcznik” 2006, nr 4, s. 43-46.

¹⁰¹ Przekształcenie PDK na WDK nastąpiło w roku 1975, wraz ze zmianami administracyjnymi w kraju i pojawieniem się nowego województwa słupekiego. Antoni Franczak pełnił wówczas funkcję kierownika Działu Społecznego Uczestnictwa w Kulturze Słupekiego WDK oraz szefa Teatru Poezji i Dialogu „Rondo”. Por. *Kronika WDK*.

nie powstałe na podstawie wierszy Jewgienija Jewtuszenki i poetów amerykańskich pt. *Przebrana cnota, albo rzecz o wolności* z roku 1976¹⁰². Wiersze tłumaczone były na język polski przez Reginę Franczak, żonę Antoniego. Spektakl w wykonaniu Ewy Kasprzyk, Emanuela Piotra Krausa (którzy właśnie wtedy dołączyli do zespołu Ronda) oraz Wiesława Tęsnego został uznany za rewelację na międzynarodowym Festiwalu Teatrów Amatorskich im. Istvana Horvatha w Kazincbarcika na Węgrzech, a także otrzymał II nagrodę na Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Amatorskich w Koninie (1976).

W tym samym roku aktorzy z Ronda przy współudziale Oddziału Okręgowego Towarzystwa Kultury Teatralnej, w dniach 3-8 kwietnia zorganizowali pierwszy Słupski Tydzień Teatralny (I STT), który na kilkanaście kolejnych lat wpisał się w cykl imprez kulturalno-teatralnych organizowanych w Słupsku¹⁰³. Pomysł przeglądu zrodził się z chęci zapraszania do Słupska ciekawych zespołów oraz realizacji teatralnych¹⁰⁴. Dzięki temu słupszczanie mogli rokrocznie (do roku 1989, czyli do IX edycji STT) podziwiać występy różnych zespołów zawodowych i amatorskich z całego kraju, w tym także znakomite i głośne spektakle. W ramach STT można było oglądać, między innymi: Teatr Adekwatny oraz Teatr Ateneum z Warszawy, Teatr im. Witkacego z Zakopanego, Teatr im. Wilama Horzycy z Torunia (*Emigranci* S. Mrożka w reżyserii S. Miedziewskiego), Leszka Mądzika ze Sceną Plastyczną KUL z Lublina (*Wilgoć* oraz *Zielnik*) czy młodzieńcze próby Krystiana Lupy (*Nadobnisie i koczokodany* S.I. Witkiewicza zrealizowane z Teatrem im. C.K. Norwida z Jeleniej Góry). Stosunkowo często zapraszano cenione monodramy i znanych monodramistów, np. Irenę Jun (*Czarownice, Bal u Salomona*), Maję Komorowską, Romana Wilhelmiego, Dorotę Stalińską (*Żmija, Utracona część Katarzyny Blum*), Tadeusza Łomnickiego (*Ostatnia taśma Krapa*) oraz Jana Peszka (*Scenariusz*). Spektakle STT pokazywane były w Zamku Książąt Pomorskich (sale Muzeum Pomorza Środkowego), na scenie Państwowego Teatru Lalki „Tęcza” i Słupskiego Teatru Dramatycznego, w sa-

¹⁰² Rok 1976 to także jubileusz 10-lecia placówki, która już wtedy postrzegana była jako najciekawsza wizytówka miasta. Por. M.A. Kowalski, *Osobowości Słupska*, „Tygodnik Kulturalny” 1976, nr 38 oraz J. Nitkowska, *O jubileuszu Ronda i wojażu do Portugalii*, „Zbliżenia” 1983, nr 16.

¹⁰³ Kolejne edycje STT mają w archiwum SOK swoje odrębne księgi dokumentacyjne; teczki nr 21/17-21/. Komisarzem Słupskiego Tygodnia Teatralnego został Antoni Franczak.

¹⁰⁴ Por. Z. Chomicz, *Zaczęło się od Norwida*, „Kultura i Ty” 1977, nr 6, s. 20.

lach WDK, a także w szkołach i na ulicach miasta. Aby zapewnić odpowiedni poziom artystyczny zapraszanych przedstawień od roku 1978 (od III edycji STT) powołano komisję programową, w skład której wchodził m.in.: Zofia Miklińska, Antoni Franczak oraz Stanisław Miedziewski. Na podstawie zachowanego maszynopisu możliwe jest odtworzenie zamierzeń programowych Słupskiego Tygodnia Teatralnego, który za główne cele stawiał sobie nie tylko ożywienie kulturalne terenów położonych w centralnej części Pomorza, ale także uczynienie ze Słupska miejsca konfrontacji teatralnych zespołów zawodowych z nurtem amatorskim¹⁰⁵. To zamierzenie uzupełniało później Międzynarodowe Bałtyckie Forum Teatrów Niesfornych „Totus Mundus”, odbywające się w Słupsku oraz w Koszalinie. Znamienne jest, że przez wszystkie lata swojego funkcjonowania tygodnie teatralne wywoływały dyskusję prasową¹⁰⁶. Dla zwolenników imprezy były okazją do spotkania prawdziwych osobowości teatru oraz obejrzenia ciekawych realizacji, pozostających zawsze w cieniu przedstawień proponowanych przez Słupski Teatr Dramatyczny¹⁰⁷. Dla oponentów imprezy były zaledwie kolejnymi, prowincjonalnymi konfrontacjami¹⁰⁸, które jednakże wywoływały znaczne i niezmiennie zapotrzebowanie społeczne, przejawiające się chociażby w liczbie sprzedanych biletów.

Także w roku 1976 Teatr Rondo rozpoczął realizację wielu widowisk plenerowych¹⁰⁹. Pierwszym z nich była wspólna propozycja reżyserska Franczaka oraz Miedziewskiego zatytułowana *Ciemność i światło*, z premierą 23 czerwca 1976 roku. Kolejnymi tytułami były widowiska: *Sobótka nad Słupią* oraz *Sztandary i znaki*, oba z roku 1978, a także *Ogniste kręgi* (1978). W na-

¹⁰⁵ Por.teczka dokumentacyjna SOK; maszynopis numer 411: 5/29.

¹⁰⁶ Por. np.: W. Trzcinańska, *Tydzień, miesiąc, rok... III STT*, „Głos Pomorza” 1978, nr 86; J. Ślipińska [relacje z IV STT], „Głos Pomorza” 1979, nr 89, 97.

¹⁰⁷ Por. m.in. T. Martychewicz, *Jaki kształt imprezy?*, „Zbliżenia” 1984, nr 19; M. Gliniecki, *Możliwość wyboru. Ze Słupskiego Tygodnia Teatralnego*, „Zbliżenia” 1987, nr 22; tegoż, *Wybór twórczej drogi*, „Zbliżenia” 1987, nr 21.

¹⁰⁸ Por. J. Dąbrowa, *Ekscytacja w Słupsku*, „Pobrzeże” 1984, nr 6; T. Martychewicz, *Propozycje na 40-lecie?*, „Zbliżenia” 1984, nr 19 czy A. Turczyński, *Teoria przypadku, albo co jest grane?*, „Czas” 1978, nr 20. Andrzej Turczyński pisał wprost o „znieszczeniu” zamierzeń artystycznych Słupskich Tygodni Teatralnych, których podstawowym celem miało być pokazywanie znaczących przedstawień dla współczesnego życia teatralnego. Tymczasem już III edycja STT – zdaniem Turczyńskiego – ujawniała przypadkowość dokonywanych wyborów oraz promowanie koleżeńskiej „bylejakości”.

¹⁰⁹ Wszystkie widowiska plenerowe zostaną odnotowane w aneksie dokumentacyjnym tego rozdziału.

stępnym latach powstawały nowe spektakle teatralne o charakterze plenerowym, które wynikały przede wszystkim z osobistej fascynacji Antoniego Franczaka ulicznym teatrem ludyczno-jarmarcznym, tj. *Kalendarz Polski* (1979), *Don Kichot z Polski* (1980) i *Noc Kupały* (1987)¹¹⁰. Większość z nich związana była z ludową tradycją święcenia sobótki. Przedstawienia plenerowe traktowane były przez zespół Ronda nie tylko jako rodzaj teatralnego doświadczenia i swoistego eksperymentu, ale także typ widowiska żywo angażującego publiczność¹¹¹. Franczak wspominał: „To pierwsze doświadczenie [mowa o premierze *Ciemności i światła* – A.S.] upewniło nas, że materiału scenariuszowego do tego rodzaju spektakli szukać należy w tym, co w naszym rozumieniu jest powszechnym doświadczeniem, wyrażającym się w nieuświadomionej tęsknocie do utraconego na drodze cywilizacji rytmu, który kiedyś wyznaczał jedność życia”¹¹². Zdaniem Stanisława Miedziewskiego koncepcja teatru plenerowego – w odróżnieniu od widowiska plenerowego – musiała uwzględniać równoległe prace: znalezienie oraz dopracowanie odpowiedniego scenariusza, a także przygotowanie poetyki wizualnej oraz dźwiękowej do realizacji pleneru¹¹³. W roku 1978, przy współpracy Zarządu Głównego Towarzystwa Kultury Teatralnej oraz Centralnego Ośrodka Metodyki Upowszechniania Kultury w Warszawie, Rondo zorganizowało I Ogólnopolskie Warsztaty Widowisk Plenerowych, których końcowym efektem były wspomniane już wcześniej *Sztandary i znaki*. W roku 1985 wspólnie z zespołem Słupskiego Teatru Dramatycznego Rondo przygotowało – z olbrzymim rozmachem – widowisko plenerowe na placu Zwycięstwa, oparte na dziejach Słupska, zatytułowane *Historia Słupska*. Scenariusz tego przedstawienia opracował ówczesny kierownik artystyczny STD, Ryszard Jaśniewicz, zaś reżyserią zajęli się wspólnie Franczak i Jaśniewicz.

¹¹⁰ Por. obszerny wywiad z Antonim Franczakiem, reżyserem i twórcą teatru plenerowego w Słupsku, wyjaśniający ideę teatru plenerowego, [w:] H.E. Święch, *Teatralne widowiska plenerowe jako zjawisko kulturowe na przykładzie Ośrodka Teatralnego „Rondo” w Słupsku (1976-1988)* [maszynopis pracy dyplomowej obronionej na Wydziale Pedagogicznym Podyplomowego Studium Kierowania Działalnością Społeczno-Kulturalną Uniwersytetu Warszawskiego, 1988], s. 10-16.

¹¹¹ Doświadczenia związane z przygotowaniem widowisk plenerowych zostały scharakteryzowane przez Miedziewskiego w artykule *Ujarzmienie pejzażu, czyli możliwości teatru plenerowego*, „Biuletyn Metodyczny” Gdańsk 1978, nr 124. Por. też J.R. Lissowski, *Teatr spontaniczny...*, s. 23.

¹¹² Por. *Teatr Rondo...*

¹¹³ Por. S. Miedziewski, *Ujarzmienie pejzażu, czyli...*, s. 10-11 [tam również skrót scenariusza widowiska *Sztandary i znaki* z roku 1978, s. 12-14].

W widowisku powstałym w celu uczczenia 40 lat istnienia wolnego miasta Słupska, oprócz połączonych sił zespołu amatorskiego i zawodowego, wzięli także udział mieszkańcy miasta w liczbie około 150 statystów. Wkrótce też Rondo zyskało miano specjalisty w zakresie przedstawień plenerowych. Na zlecenie Międzynarodowego Stowarzyszenia Teatrów Amatorskich z Kopenhagi (International Amateur Theatre Association – IATA) Teatr Rondo dwukrotnie organizował Międzynarodowe Warsztaty Widowisk Plenerowych, w których uczestniczyli przedstawiciele oraz zespoły teatralne z całego świata (Indii, Izraela, Austrii, Danii, Islandii, Szwecji, Norwegii, Finlandii, Wielkiej Brytanii, Holandii, NRD, ZSRR, Czechosłowacji). Program warsztatów zawsze był podobny; najpierw przez trzy tygodnie trwały zajęcia praktyczne, poświęcone zasadom konstruowania scenariusza, opracowania scenografii, muzyki oraz animacji, na koniec powstawało widowisko podsumowujące warsztaty¹¹⁴. W roku 1988 było to przedstawienie reżyserowane przez Franczaka pt. *Circle*, w wykonaniu połączonego zespołu uczestników Międzynarodowych Warsztatów Widowisk Plenerowych¹¹⁵, zaś w roku 1990 widowisko zatytułowane *Memento*.

Do tradycji widowisk plenerowych Rondo powróciło też po roku 2000, organizując na przykład *Moce świętojańskie* w roku 2003 oraz przedstawienie pt. *Najemnicy świata* w roku 2005, oba przy współudziale Antoniego Franczaka (autor scenariuszy). Fascynacja formą teatru plenerowego połączona z zainteresowaniem przeszłością regionu oraz lokalną tradycją, zaowocowała także wieloma historycznymi inscenizacjami plenerowymi przygotowywanymi z inicjatywy Katarzyny Sygitowicz-Sierosławskiej, w cyklach pt. *Panie na Zamku Książąt Pomorskich* oraz *Kartka z historii miasta*, organizowanych w ramach wakacyjnego słupskiego Festiwalu Gryfitów¹¹⁶.

¹¹⁴ Por. program i założenia Międzynarodowych Warsztatów Widowisk Plenerowych oraz scenariusz widowiska *Światło i ciemność*, [w:] H.E. Świąch, *Teatralne widowiska plenerowe ...*, s. 21 i n.

¹¹⁵ Por. J. Nitkowska, *Zdarzenia teatralne. Międzynarodowe widowiska plenerowe*, „Zbliżenia” 1988, nr 31, s. 6.

¹¹⁶ Do roku 2007 odbyło się 7 edycji historycznych inscenizacji plenerowych, tj. *Anna de Croy* (2000), *Księżna Erdmuta* (2001), *Opowieść o księżnej Zofii* (2003), *Mściwoj i Sulisława* (2004), *Sceny z historii dziejów Bogusława X, Księcia Pomorskiego* (2005), *Opowieść o księciu Kazimierzu IV z rodu Gryfitów, zwanym także Książkiem słupskim* (2006), *500-lecie Zamku Książąt Pomorskich w Słupsku* (2007). Insценizacje odbywają się w ramach wakacyjnego programu promującego miasto pod nazwą Jarmark Gryfitów, najczęściej na ulicach miasta, na Rynku Rybackim oraz na dziedzińcu i w salach Zamku Książąt Pomorskich w Słupsku.

Dnia 15 grudnia 1976 roku przy WDK – oprócz Teatru Rondo – zaczął funkcjonować Ośrodek Teatralny „Rondo 2”, początkowo pozbawiony stałej siedziby i funkcjonujący w kawiarence WDK. Głównym zadaniem prowincjonalnego ośrodka kultury, ściśle współpracującego z Towarzystwem Kultury Teatralnej, stało się nadzorowanie wszelkich przejawów życia teatralnego w Słupsku oraz w całym województwie. Powołanie nowego ośrodka o twórczo-merytorycznym charakterze wiązało się także z realizacją własnych programów artystycznych oraz szkoleniowych, mających na celu – między innymi – opiekę nad ruchem recytatorskim oraz teatrami amatorskimi. Realizując te cele Ośrodek Teatralny Rondo stosunkowo szybko stał się ważnym centrum życia kulturalnego i teatralnego ówczesnego województwa słupskiego. Pod koniec lat siedemdziesiątych i po licznych perypetiach¹¹⁷ skończyła się „bezdomność” teatru i ośrodek zyskał stałą siedzibę¹¹⁸. Konsystorz wyznania ewangelicko-augsburskiego przekazał na jego potrzeby sakralną kaplicę z roku 1912, mieszczącą się przy ul. Niedziałkowskiego 5a¹¹⁹. W tym samym miejscu przed ewangelicko-augsburską kaplicą mieściła się w Słupsku żydowska synagoga. Pierwsi widzowie weszli do odremontowanego i na nowo zaadaptowanego na potrzeby teatralne budynku dopiero po 7 latach – 3 lutego 1986 roku, z okazji przedstawienia kanadyjskiego aktora i mimy Douglasa Berky’ego z programem *Foolosophies (Głupozofie)*.

W kolejnych latach współpracę z Rondem¹²⁰ oraz Stanisławem Miedziew-

¹¹⁷ Początkowo władze miasta przekazały ośrodkowi zabytkowy obiekt – XV-wieczną rotundę świętego Jerzego, położoną u zbiegu ulic M. Buczka, Zamkowej oraz W. Jagiełły. Jednakże jego adaptacja na potrzeby sceny teatralnej okazała się niemożliwa.

¹¹⁸ Remont budynku, który prowadził kombinat Budownictwa Komunalnego z Lęborka znacznie się przedłużał. Brakowało stali oraz innych materiałów budowlanych. Prace remontowe zakończyły się w październiku 1980 roku. Wówczas rozpoczął się proces adaptacji dawnej kaplicy na potrzeby teatru. Por. Z. Pakuła, *Teatr chce mieć swoje miejsce*, „Zbliżenia” 1981, nr 4, s. 8.

¹¹⁹ Por. akt notarialny z dnia 16 stycznia 1979 roku. Archiwum Słupskiego Ośrodka Kultury [informacje o wykupie nieruchomości położonej przy ulicy Niedziałkowskiego 5a, będącej własnością kościoła ewangelicko-augsburskiego, na rzecz Skarbu Państwa, przeznaczonej na potrzeby Wojewódzkiego Domu Kultury w Słupsku].

¹²⁰ Antoni Franczak był wówczas (od roku 1983 do 1988) zastępcą dyrektora WDK oraz kierownikiem działu teatralnego WDK – Ośrodek Teatralny Rondo (od 1980). Obecnie pełni funkcję dyrektora Słupskiego Ośrodka Kultury (wcześniej Wojewódzkiego Ośrodka Kultury – od roku 1991; nazwę SOK placówka przejęła w roku 1999, po kolejnej reformie administracyjnej kraju). W roku 1991 kierownikiem Ośrodka Teatralnego Rondo został plastyk i scenograf Andrzej Szczepłocki.

skim nawiązał Studencki Teatr Ruchu „Blik” z Koszalina¹²¹ (od roku 1977) oraz Studencki Teatr Okolicznościowej Potrzeby, działający wówczas przy Wyższej Szkole Pedagogicznej w Słupsku (od roku 1983), prowadzony przez Mirosława Glinieckiego oraz Mirosława Kupca, nawiązujący do tradycji teatru ulicznego¹²². Wspólnie z aktorami Teatru „Blik” – Jupim Podlaszewskim oraz Kotem Koteckim realizowano przedstawienie zatytułowane *Narodzi się mściciel płomienny*¹²³, zaś wspólnie z zespołem Teatru Okolicznościowej Potrzeby Stanisław Miedziewski przygotował przedstawienia oparte na tekstach staropolskich, tj. *Pastoralis* oraz *Sekstet, czyli Rzecz o narodzeniu pańskim w dziewięciu obrazach wierszem staropolskim wsparta*¹²⁴. Z inicjatywy obu studenckich grup powstała kolejna propozycja festiwalowa – Międzynarodowe Bałtyckie Forum Teatrów Niesfornych „Totus Mundus”¹²⁵. Od roku 1986 odbyły się trzy kolejne edycje festiwalu, które stały się miejscem spotkań teatrów poszukujących, eksperymentalnych oraz alternatywnych z Polski oraz Europy, nawiązując do Szekspirowskiego cytatu, iż „cały świat gra komedię”¹²⁶. Ponadto w roku 1993 zorganizowano w Rondzie Międzynarodowy Obieg Sytuacji Teatralnych MOST (26-28 XI 1993). Inną cykliczną imprezą Ośrodka Teatralnego Rondo stały się także organizowane od roku 1992 „urodziny Stasia”, czyli tak zwane „Wieczory Ekscentryczne” obcho-

¹²¹ Teatr „Blik” powstał z inicjatywy absolwentów Politechniki Szczecińskiej, aktorów Teatru Pantomimy Politechniki – Józefa (Jupi) Podlaszewskiego oraz Ryszarda (Kota) Koteckiego w marcu 1977 roku, przy Wyższej Szkole Inżynierskiej w Koszalinie. Wspólnie z Miedziewskim aktorzy realizowali następujące obrazy: *Kantata* (1978), *Zmartwychwstać* (1979), *Advento* (1980), *Amen* (1981), *Tajemnica radośna* (1983), *Ostatni taniec* (1989). Por. W. Trzcńska, *Blik*, „Scena” 1980, nr 2.

¹²² Szerzej o Studenckim Teatrze Okolicznościowej Potrzeby, przekształconym następnie w Teatr „STOP”, w ostatnim rozdziale pracy pt. *W cieniu Ronda i „Tęczy”*.

¹²³ Por. *Przed odlotem*. Z Jupim Podlaszewskim, kierownikiem Teatru „Blik” rozmawia Anna Ingielewicz, „Pobrzeże” 1988, nr 12.

¹²⁴ Por. A. Ingielewicz, „Stop”, *czyli co dalej?*, „Scena” 1987, nr 1, s. 30-31.

¹²⁵ Słupsko-koszalińska impreza teatralna była zawsze szeroko komentowana w lokalnej prasie, głównie za sprawą atrakcyjności prezentacji, które „odstawały” od programu preferowanego przez Słupski Teatr Dramatyczny. Równie pozytywnie wypowiedziano się o Słupskim Tygodniu Teatralnym. Por. m.in.: *Niegrzeczny teatr z licznymi atrakcjami*. Ze S. Miedziewskim i M. Glinieckim, słupskimi komisarzami imprezy zwanej Forum Teatrów Niesfornych, rozmawia J. Nitkowska, „Zbliżenia” 1986, nr 16; M. Gliniecki, *Możliwość wyboru.... czy Wybór twórczej drogi...*

¹²⁶ Por. A. Ingielewicz, „Stop” – grupa poszukująca, „Pobrzeże” 1987, nr 3, s. 21-22; B. Płomin, *Rozmowa z R. Kot-Koteckim i J. Podlaszewskim*, „Głos Pomorza” 1986, nr 100 oraz M. Gliniecki, *Stop! „Totus Mundus” raz jeszcze*, „Zbliżenia” 1988, nr 47.

dzione niezmiennie 24 lutego w rocznicę urodzin Stanisława Ignacego Witkiewicza, przygotowywane i reżyserowane najczęściej przez Stanisława Miedziewskiego, ze scenografią Andrzeja Szczepłockiego, z udziałem kilku już pokoleń „rondowców” oraz zapraszanych gości¹²⁷. Z kolei każdego roku we wrześniu – najczęściej w pobliżu 17 września – organizowany jest Ogólnopolski Konkurs Interpretacji Dzieł Stanisława Ignacego Witkiewicza za tytułowany *Witkacy pod strzechy*¹²⁸.

W roku 1991 w wyniku porozumienia Wojewody Słupskiego oraz Prezydenta Miasta Słupska doszło do połączenia WDK oraz Miejskiego Ośrodka Kultury (MOK). Powstała nowa instytucja – Wojewódzki Ośrodek Kultury (WDK) z siedzibą przy ulicy Braci Gierymskich 1. Pod taką nazwą instytucja funkcjonowała do momentu zlikwidowania województwa słupskiego, by następnie przekształcić się w Słupski Ośrodek Kultury (SOK). Dyrektorem placówki został Antoni Franczak, który niemal całkowicie poświęcił się pracy organizacyjnej oraz administracyjnej. Kształt artystyczny nowej placówki, a przede wszystkim Ośrodka Teatralnego Rondo stworzyli Stanisław Miedziewski oraz Andrzej Szczepłocki. Obecność w Słupsku oraz w Rondzie Miedziewskiego na długie lata wyznaczała główne kierunki poszukiwań teatralnych amatorskiego zespołu Rondo, choć trzeba podkreślić, że początkowi aktorzy-amatorzy często przechodzili – po kilku czy też kilkunastu latach pracy scenicznej – na stronę aktorstwa zawodowego. Tak stało się w przypadku artystów dawnego Słupskiego Teatru Dramatycznego, Teatru „Tęcza” czy też Nowego Teatru oraz aktorów innych placówek teatralnych, np. Jerzego Karnickiego, Mieczysława Giedrojcia, Caryl Swift, Marka Huczyka, Krzysztofa Kluzika, Radosława Ciecholewskiego czy Emanuela Piotra Krausa¹²⁹. Dokonania Stanisława Miedziewskiego zasługują tym bardziej na uwagę, że ten zawodowy reżyser na wiele lat związał się, nieprzypadkowo, z teatrem amatorskim lub też amatorsko-zawodowym. Przy jego osobistym zaangażowaniu i współudziale to właśnie dla zespołu „Ronda”

¹²⁷ Zrealizowano m.in.: *Urodziny Stasia* (1992), *Nowe wyzwolenie* (1993), *Wampir we flakonie* (1995), *Seans kokainowy* oraz *Pół aktu i 13 ostatnich dni* (1999). Por. *Kroniki WDK oraz SOK 1992-2007*.

¹²⁸ Inicjatorem konkursu ekscentrycznej interpretacji dzieł Witkacego jest również Miedziewski. Pierwszy konkurs zorganizowano we wrześniu 1997 roku, w 60-tą rocznicę śmierci pisarza. Wraz z upływem lat lokalna inicjatywa Ronda przekształciła się w spotkanie ogólnopolskie, które daje możliwość różnorodnego interpretowania dzieł Witkacego, np. w tańcu, śpiewie, sztuce performance czy też w obrazie, fotografii oraz malarstwie.

¹²⁹ Por. J.R. Lissowski, *Żywa legenda regionu...*, s. 34.

powstało wiele cennych realizacji teatralnych, wielokrotnie nagradzanych na festiwalach poza Słupskiem. Warto chociażby przypomnieć nagradzane *Das Küchendrama* czyli *dość niesmaczna wariacja na temat „Matki” Witkacego w 4 koszmarnych częściach* (premiera 3 maja 2002) czy też *Obcego*, na podstawie powieści Alberta Camusa (premiera 30 grudnia 2004), oba w wykonaniu Caryl Swift oraz Marcina Bortkiewicza. Także z inicjatywy Miedziewskiego, choć nie tylko jego, w roku 2003 podjęto artystyczną próbę reaktywowania w Słupsku teatralnej sceny zawodowej. W czerwcu zaprezentowano kolejne widowisko plenerowe Ronda, czyli *Moce świętojańskie* w reżyserii Antoniego Franczaka. Nieco później powstało przedstawienie zatytułowane *Cyrk Oklahoma*, którego scenariusz opracował Marcin Bortkiewicz, na podstawie utworu Franza Kafki pt. *Ameryka*. Premiera tego przedstawienia odbyła się 15 listopada 2003 roku na dużej scenie Teatru Impresaryjnego, z udziałem Marcina Bortkiewicza, Caryl Swift, Mieczysława Giedrojcia, Daniela Kalinowskiego, Jerzego Karnickiego oraz Katarzyny Sygitowicz-Sierosławskiej. W maju następnego roku powstał Nowy Teatr w Słupsku.

Ośrodek Teatralny Rondo oraz funkcjonujący w jego strukturach Teatr Rondo przez wszystkie lata funkcjonowania wyrobił sobie renomę miejsca, które niezwykle aktywnie współtworzyło i nadal współtworzy obraz życia teatralno-kulturalnego Słupska. To właśnie tam przy współudziale Słupskiego Teatru Dramatycznego odbywały się Słupskie Tygodnie Teatralne, Biennale Teatrów Niesfornych „Totus Mundus”, Międzynarodowe Warsztaty Widowisk Plenerowych, a obecnie nadal organizowany jest cykliczny konkurs interpretacji dzieł Witkacego zatytułowany „Witkacy pod strzechy” (od roku 1997), Wieczory Ekscentryczne, Słupski Festiwal Monodramów „Sam na scenie”, przekształcony obecnie w centralny przegląd OKR, połączony z finałem turnieju Teatrów Jednego Aktora – Sam na Scenie (od roku 2008), czy wreszcie liczne przeglądy amatorskich form teatralnych (konkursy recytatorskie, przeglądy teatrów szkolnych), koncerty, festiwale jazzowe, przeglądy oraz imprezy przybliżające kulturę mniejszości narodowych i wyznaniowych, np. Dni Kultury Żydowskiej czy Wieczory Rosyjskie. Przez wiele lat Ośrodek Teatralny Rondo współpracował z licznymi instytucjami, roztaczającymi opiekę nad ludźmi niepełnosprawnymi, m.in.: z Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym, Środowiskowym Domem Samopomocy i Centrum Wolontariatu w Słupsku. Tu również zorganizowano dwa międzynarodowe seminaria naukowe poświęcone dzieciom specjalnej troski, które zaowocowały wydawnictwami służącymi pedagogom w całej Polsce. Aktualnie w ramach Ronda działa i tworzy kilkanaście zespołów teatralnych, które przygotowują spektakle wielo- oraz jednoobsadowe. Są to m.in.: grupa

dziecięca „Gwiżdże” (20 lat funkcjonowania), Stowarzyszenie Wrażliwych Idiotów, Scena Monodramu, Compania Teatralna Banda Oszustów, Studio Sztuki Słowa oraz Teatr Rondo, nawiązujący do dawnej nazwy placówki. Poszczególne grupy działają pod kierunkiem zawodowych reżyserów oraz instruktorów teatralnych: Katarzyny Sygitowicz-Sierosławskiej, Macieja Sierosławskiego, Jerzego Karnickiego, Mirosława Glinieckiego, Stanisława Miedziewskiego i Wiolety Komar. Współpraca ta przynosi liczne wyróżnienia i nagrody. Spektakl pt. *Sitem...* dziecięcej grupy „Gwiżdże” prowadzonej przez Katarzynę Sygitowicz-Sierosławską, który powstał na motywach wiersza Edwarda Leara *O żeglarzach Dżamblach*, zdobył nagrody na Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Dzieci i Młodzieży Baltic-Satelid w Sejnach (2003) oraz wyróżnienie na XXV Przeglądzie Teatrów Dziecięcych w Łodzi („Dziatwa” 2004)¹³⁰.

Liczne i jakże cenne nagrody zdobywa także Scena Monodramu Teatru Rondo, założona i prowadzona przez Stanisława Miedziewskiego, która przygotowała do tej pory ponad dwadzieścia samodzielnych przedstawień¹³¹. Kilka z nich zasługuje z pewnością na specjalne wyróżnienie, również ze względu na liczbę zdobytych nagród podczas ogólnopolskich festiwali i przeglądów teatrów jednego aktora czy też teatrów amatorskich, m.in.: *Po sezonie* wg tekstów Artura Rimbauda i Paula Verlaine’a w wykonaniu Marcina Bortkiewicza (nagroda II stopnia na Ogólnopolskich Spotkaniach Teatrów Jednego Aktora w Zgorzelcu), *Bobok Dostojewskiego* w wykonaniu Marcina Bortkiewicza (nagroda aktorska na XXVI OSATJA w Zgorzelcu w 1997 roku oraz udział w festiwalu teatralnym w Edynburgu w roku 1999), *Noc Walpurgii* na motywach powieści *Czarodziejska Góra* Tomasza Manna w wykonaniu Marcina Bortkiewicza (Grand Prix XXVIII festiwalu OSATJA w Zgorzelcu w roku 1999), *Satana* na motywach *Doktora Faustusa* Tomasza Manna w wykonaniu Marcina Bortkiewicza (Grand Prix XXIX festiwalu OSATJA w Zgorzelcu w roku 2000), czy *Biały na białym* na motywach powieści *Miasto Ślepców* Josego Saramago w wykonaniu Wiolety Komar (I nagroda na OSATJA w Zgorzelcu w roku 2004). Za sprawą Stanisława Miedziewskiego ze słupską Sceną Monodramu Teatru Rondo współpracowali i współpracują także: Mieczysław Giedrojć, Caryl Swift, Marcin Bortkiewicz, Julian Swift-Speed, Krzysztof Protasewicz, Krzysztof Gordon oraz Natalia Sikora. Można powiedzieć, że reżyserska ręka Miedziewskiego

¹³⁰ Grupy teatralne oraz ich instruktorzy zostały wymienione w aneksie dokumentacyjnym rozdziału.

¹³¹ Wszystkie znajdują się w aneksie dokumentacyjnym rozdziału.

ukszałtowała także częściowo wyjątkowe osobowości amatorskiego nurtu teatru jednego aktora – Marcina Bortkiewicza¹³² oraz Wioletę Komar¹³³.

Częste oraz ważne premiery Sceny Monodramu zaowocowały także opracowaniem formuły własnego festiwalu teatralnego. Na scenie Ośrodka Teatralnego Rondo, począwszy od roku 2004, zaczęto organizować Słupski Festiwal Monodramów pt. *Sam na Scenie*¹³⁴. Pierwsza edycja odbyła się z inicjatywy Jolanty Krawczykiewicz i miała charakter przeglądu. Formuła spotkania zakładała dwie prezentacje dziennie, jedną z Polski, jedną ze Słupska. W czterech kolejnych edycjach konkursu można było zobaczyć monodramy w wykonaniu, m.in.: Ireny Jun, Janusza Stolarskiego, Marcina Bortkiewicza, Wiesława Komasy, Bronisława Wrocławskiego, Wiolety Komar, Mieczysława Giedrojcia czy Krzysztofa Gordona, a także prezentacje laureatek OSATJA w Zgorzelcu: Aleksandry Kugacz (2005), Ołeny Cikuj (2006), Katarzyny Pielużek (2007) i Magdaleny Tkacz (2007). Przedstawieniom towarzyszyły także wykłady uznanych specjalistów od sztuki monodramu, np. profesorów Jana Ciechowicza¹³⁵ oraz Andrzeja Żurowskiego¹³⁶, a także promocje książek. W roku 2008 festiwalowa formuła uległa przekształceniu. Decyzją Zarządu Głównego Towarzystwa Kultury Teatralnej w Warszawie Ośrodkowi Teatralnemu Rondo powierzono organizację OKR – Finału Turnieju Teatrów Jednego Aktora, który wcześniej przez 36 lat odbywał się zawsze w Zgorzelcu w ramach OSATJA. Turniej ten połączono z finałem centralnego przeglądu Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego, który przez wiele lat odbywał się także w Rondzie. Pierwsze konkursowe potyczki, będące dla słupskiej sceny amatorskiej ogromnym wyróżnie-

¹³² Marcin Bortkiewicz jest absolwentem Mistrzowskiej Szkoły Reżyserii Filmowej Andrzeja Wajdy, a z Teatrem Rondo jest związany od roku 1991. Współpracuje również z Teatrem *Ecce Homo* w Kielcach, gdzie wyreżyserował m.in. *Wybrańca* (2007) oraz *Padamme, padamme* (2007).

¹³³ Por. wywiad z Wioletą Komar pt. *Nie mam papieru...* „Moje Miasto” 2008, nr 3, s. 7.

¹³⁴ Por. K. Flader, „*Sam na scenie*”, czyli monodramiści przybywajcie do Słupska, „Scena” 2005, nr 1.

¹³⁵ Jan Ciechowicz jest m.in. autorem kilku opracowań poświęconych sztuce monodramu, w tym jedynej monograficznej pracy poświęconej polskiemu teatrowi osobnemu. Por. J. Ciechowicz, *Sam na scenie. Teatr jednoosobowy w Polsce. Z dziejów form dramatyczno-teatralnych*, Wrocław 1984. Tytuł tej pracy posłużył zapewne organizatorom słupskiego festiwalu w dookreśleniu jego nazwy.

¹³⁶ Andrzej Żurowski wydał m.in. pracę poświęconą polskiej tradycji teatralnej monodramów szekspirowskich. Por. A. Żurowski, *Sam z Szekspirem na scenie*, Wrocław 2007.

niem, odbyły się w dniach 13-15 czerwca 2008 roku, na scenie Ronda oraz Teatru Nowego w Słupsku. Zmianie uległa formuła festiwalu, który stał się typowym konkursem, a jego laureat, wzorem OSATJA, otrzymuje zaproszenie do udziału w listopadowych Wrocławskich Spotkaniach Teatrów Jednego Aktora. W pierwszym słupskim finale wystąpiło 19 monodramistów, wyłonionych podczas regionalnych eliminacji, a ich spektakle oceniało jury w składzie: Wiesław Geras – dyrektor Wrocławskich Spotkań Teatrów Jednego Aktora, Paweł Pabisiak – aktor krakowskiego Teatru KTO, Edward Wojtaszek – reżyser i wykładowca warszawskiej Akademii Teatralnej oraz Jan Zdziarski – wiceprezes Towarzystwa Kultury Teatralnej, a także wykładowca Akademii Teatralnej w Warszawie. Gościem honorowym spotkania był Marian Szałecki. Pierwszą laureatką Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego – Finału Turnieju Teatrów Jednego Aktora „Sam na scenie” została Marta Andrzejczyk z Olsztyna.

Na miano stolicy monodramów słupska scena Teatru Rondo, a zwłaszcza jej Scena Monodramów, z pewnością zasługuje i dzisiaj¹³⁷. Ostatnie nowości tej sceny, reżyserowane bez wyjątku przez Stanisława Miedziewskiego, to także realizacje wielokrotnie już nagradzane na najważniejszych amatorskich oraz amatorsko-zawodowych festiwalach teatrów małych form, odbywających się w całej Polsce. Na szczególną uwagę zasługują z pewnością monodramy w wykonaniu słupszczanki, absolwentki Wydziału Wiedzy o Teatrze Akademii Teatralnej w Warszawie – Wiolety Komar, która do Ronda trafiła w roku 2000, a od roku 2004 stale współpracuje z Miedziewskim. W grudniu 2005 roku miała miejsce premiera monodramu zatytułowanego *Grzech*, którego scenariusz oparty na motywach powieści Francois Mauriac pt. *Teresa Desqueyroux*, opracował Marcin Bortkiewicz. Monodram przedstawia sytuację kobiety usiłującej otruć męża, która zostaje przez sędziego śledczego uwolniona od zarzutu próby popełnienia morderstwa. Zamknięta w małym pokoju czeka na spotkanie z mężem. Teresa analizuje własne życie, usiłując zrozumieć samą siebie. Ta swoista wiwisekcja kobiecej duszy była później wielokrotnie nagradzana, m.in. na Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Niezależnych w Ostrowie Świętokrzyskim, Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Niewielkich w Lublinie czy na zgorzeleckim OSATJA (2006). Kolejnym efektem współpracy Miedziewskiego z Wioletą Komar były dwa tytuły, tj. monodram *Przyj, dziewczyno, przyj*, który powstał na podstawie tekstów Tadeusza Różewicza (premiera 4 maja 2007 r.) oraz monodram *Psychosis*, na motywach dramatu Sary Kane, w inscenizacji Marcina

¹³⁷ Por. J. Jusaniec, *Słupsk – miasto monodramów*, „Dziennik Bałtycki” 2006, nr 4.

Bortkiewiczza (premiera 7 września 2008 r.). W pierwszym przypadku Wioleta Komar, jako Nadzieja Tupalska („przyszłość polskiej dramaturgii, która pisze, gotuje... i adaptuje”), zmierzyła się z groteskową formą tekstu, skomponowanego z Różewiczowskich fragmentów, tj. powieści popo-modernistycznej¹³⁸ *Przyj, dziewczyno, przyj do sukcesu*, dramatów *Pogrzeb po polsku*, *Na czworakach*, *Trelemorele*, *Czego przybywa czego ubywa*, tekstu *Kichnięcia* oraz wiersza *Budowa wieży Bubel*. W efekcie udało się jej stworzyć zjadliwą oraz ironiczną tragikomedie, demaskującą przede wszystkim negatywne przejawy współczesnej kultury masowej sezonowe „gwiazdki”, dążenie twórców do sukcesu za wszelką cenę, komercjalizację sztuki, powielane przez mass media stereotypy, czy wreszcie ubożenie codziennego języka międzyludzkiej komunikacji (np. niebywała wprost kariera słowa „fajnie” oraz wulgaryzmów). Monodram odniósł sukces na 36. OFTJA we Wrocławiu (listopad 2007), na którym otrzymał indywidualną nagrodę przyznawaną przez jurora Jarosława Gajewskiego¹³⁹. Z kolei monodram *Psychosis* to wnikliwe studium alienacji i samotności kobiety nieprzystosowanej społecznie, która domową kamerą wideo nagrywa rozpaczliwe wyznanie uczynione tuż przed próbą samobójczą. Sukcesy większości propozycji duetu reżysersko-aktorskiego Miedziewski-Komar sprawiają, że z niecierpliwością można oczekiwać kolejnych monodramów, powstających na scenie Ronda.

W marcu 2007 roku Teatr Rondo obchodził bardzo uroczyste jubileusz 35 lat swojego istnienia. Rocznicą stała się okazją do spotkania dawnych i obecnych aktorów, reżyserów, instruktorów teatralnych oraz całkiem pokażnej grupy wychowanków Ośrodka Teatralnego Rondo. Z tej okazji wydano również okolicznościową broszurę zatytułowaną *35 rocznica powstania Teatru Rondo*¹⁴⁰, ilustrującą najważniejsze dokonania Ronda na tle innych scen teatralnych oraz instytucji kulturalnych Słupska. Nie zabrakło też okazji do osobistych podsumowań pewnego etapu pracy i działalności tej amatorsko-alternatywnej sceny teatralnej. „Wyjątkowość” sceny oraz swoją pracę w Rondzie Stanisław Miedziewski podsumował następująco: „Z perspektywy czasu myślę, że była to swoista »konieczność« [przyjazd i związa-

¹³⁸ Por. T. Narcyz, *Przyj, dziewczyno przyj do sukcesu*, „Odra” 2007, nr 1, s. 70.

¹³⁹ Nieco wcześniej inny monogram reżyserowany przez Miedziewskiego również dla Teatru Rondo pt. *Falstaff*, w wykonaniu aktora gdańskiego Teatru „Wybrzeże” Krzysztofa Gordona, zdobył Grand Prix na 41. Międzynarodowych Wrocławskich Spotkaniach Teatrów Jednego Aktora WROSTJA. Por. D. Klusek, *Jeden reżyser, a dwa Grand Prix*, „Głos Pomorza” 2007, nr 263.

¹⁴⁰ Por. *35 rocznica powstania Teatru Rondo...*

nie się Miedziewskiego ze Słupskiem oraz z Rondem – przyp. A.S.], miałem tu do zrealizowania pewne dzieło. Jestem z Rondem bardzo związany, tu powstały moje najważniejsze spektakle. To miejsce wyjątkowe poprzez historyczną lokalizację, ale też dzisiejsze otoczenie”¹⁴¹. Jubileusz Ronda stał się również okazją do zastanowienia nad pozycją i znaczeniem teatru na mapie słupskich scen dramatycznych. Nie ulega bowiem wątpliwości, że Rondo zajmowało i zajmuje nadal niezwykle ważne miejsce wśród wszystkich słupskich teatrów; i nie ma tu właściwie żadnego znaczenia podział na sceny zawodowe i amatorskie. Pomimo swego amatorskiego charakteru, a może nawet wbrew niemu, Rondo na przestrzeni wielu lat wypełniało niewątpliwą lukę i brak w Słupsku stałej sceny dramatycznej¹⁴². Kiedy na początku roku 1992 przestał funkcjonować Słupski Teatr Dramatyczny, jedynymi instytucjami teatralnymi w mieście pozostawały Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” oraz amatorskie Rondo. I choć po kilku miesiącach powstała w Słupsku instytucja funkcjonująca pod nazwą Państwowa Orkiestra Kameralna oraz Teatr Impresaryjny, brak stałej sceny dramatycznej z pewnością dawał się zauważyć. W latach 1992-2004, zanim powstał Nowy Teatr, funkcje teatru dramatycznego próbowało swoimi amatorskimi siłami pełnić właśnie Rondo.

Sukcesy reżyserskie Miedziewskiego oraz jego autorskiej Sceny Monodramu Teatru Rondo można z pewnością rozpatrywać w kilku aspektach¹⁴³.

¹⁴¹ A. Christygniuk, *Duchy i ludzie. Jubileusz 35-lecia Teatru Rondo w Słupsku*, „Dziennik Bałtycki” 2007, nr 72, s. 17.

¹⁴² W roku 2009 Jolanta Krawczykiweicz obroniła pracę magisterską zatytułowaną *Teatr Rondo 1972-2007 (zarys monograficzny)*, napisaną pod moim kierunkiem. W pracy tej autorka skupiała się nie tyle na samych dziejach Teatru Rondo, ile poddała charakterystyce główne nurty twórczości sceny (dokonania reżyserskie Antoniego Franczaka, Stanisława Miedziewskiego, widowiska plenerowe oraz monodramy).

¹⁴³ Dorobek teatralny Ronda mieszczący się w nurcie teatru jednego aktora został poddany bardzo wnikliwej charakterystyce w pracy magisterskiej Wiolety Komar, która szczegółowo opisała dokonania artystyczne trzech odmiennych, jej zdaniem, metod pracy: Antoniego Franczaka (monodramy R. Hetnarowicza, J. Karnickiego, T. Grabarczyk), Stanisława Miedziewskiego (monodramy Mieczysława Giedrojcia, Caryl Swift, Marcina Bortkiewicza oraz innych), a także Daniela Kalinowskiego. Równie skrupulatnie Komar odnotowuje biogramy oraz najważniejsze osiągnięcia teatralne wszystkich wymienionych twórców związanych z Rondem. Por. W. Komar, *Teatr jednego aktora w dorobku Teatru „Rondo” w Słupsku, w latach 1972-2000*, [maszynopis pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem prof. Lecha Śliwonika] Warszawa 2008.

Stworzony przez niego styl scenicznych przedstawień określany bywa „minimalizmem realizacyjnym”¹⁴⁴ czy „szlachetnym ascetyzmem”¹⁴⁵, którego podstawą jest zawsze repertuar promujący wybitne dzieła literackie oraz tradycja szkoły aktorskiej wywodząca się z realizmu. Miedziewski konsekwentnie powraca do Szekspira, Czechowa, Manna, Dostojewskiego oraz twórców z kręgu literatury francuskiej, portugalskiej oraz hiszpańskiej, a o swoich wyborach literackich mówi: „Lubię dobrą literaturę. Zawsze szukam czegoś, co mnie poruszy – tajemnicy, wiwisekcji duszy, transgresji, możliwości przekraczania pewnych granic poznania. Szukam także tego, co odpowiada mojemu temperamentowi – z jednej strony pewnej złośliwości, a nawet okrucieństwa (bo życie jest okrutne!), a z drugiej – pochylenia się nad człowiekiem i jego mizerną kondycją...”¹⁴⁶. Z kolei od aktora reżyser wymaga starannej realizacji scenicznych zadań opartych na realistycznej podstawie i mocno osadzonych w rzeczywistości, co Wioleta Komar określa mianem „niemal intymnego kontaktu myśli”. Dla Miedziewskiego najważniejsze w teatrze jest słowo oraz aktor, co tłumaczy następująco: „Nie jestem zwolennikiem narzucania aktorom swojej wizji. Przeciwnie, podobnie jak Konrad Swinarski uważam, że najważniejszym scenicznym medium jest aktor, natomiast reżyser powinien być jak najbardziej »przezroczysty«, a teatralne realizacje – zamiast eksponować reżyserskie pomysły, winny służyć kreacji myśli. Wiem, że moje zasady są teraz niemodne, może nawet anachroniczne, ale pozostaję im wierny do dziś. Nie akceptuję reżyserskich wizji, wpychających klasykę w różne dziwaczne kostiumy”¹⁴⁷. Ta swoista wierność pewnej koncepcji teatralnej sprawia też, że styl inscenizacyjny Miedziewskiego staje się łatwo rozpoznawalny.

Innym równie istotnym czynnikiem decydującym o sukcesie Miedziewskiego, ale i całego Teatru Rondo, pozostaje jego alternatywny charakter widoczny zwłaszcza w odniesieniu do zasad funkcjonowania oraz repertuaru drugiej słupskiej sceny dramatycznej, zawodowego Teatru Nowego. Ową alternatywność Stanisław Miedziewski tłumaczy następująco: „Nie musimy robić ukłonów w stronę komercji. Możemy sobie pozwolić na luksus tworzenia tego, co nam się wydaje ciekawe, warte pokazania. Musimy mieć pieniądze na realizację spektakli, działalność. Ale »w ograniczeniu poznać mi-

¹⁴⁴ Por. I. Nowak, *Mój teatr jest sztuką deformacji, transformacji i syntezy*, „Miesięcznik” 2006, nr 4, s. 45.

¹⁴⁵ Por. J. Nowińska, *Grzech blondynki*, „Miesięcznik” 2006/2007, nr 12/1.

¹⁴⁶ I. Nowak, *Mój teatr jest sztuką deformacji...*, s. 44.

¹⁴⁷ Tamże.

strza« – jesteśmy teatrem minimalistycznym, jednak rozumiem to jako doskonałość aktorską w połączeniu z dobrą, światową literaturą. Na scenie jest aktor, bohater i ja – reżyser. Tu nie może być fałszu, aktor jest dla mnie partnerem, inaczej wychodzi tresura”¹⁴⁸. Nie bez znaczenia pozostają próby artystycznego oddziaływania Miedziewskiego (jeśli tylko można to w ten właśnie sposób określić) na Nowy Teatr. Należy wspomnieć o jego reżyserskiej współpracy przy powstaniu *Dziadów* Adama Mickiewicza, w adaptacji tekstu innego „rondowca” Marcina Bortkiewicza (premiera 5 października 2007 roku na Dużej Scenie Nowego Teatru) oraz o całkowicie nowym projekcie, a mianowicie pierwszym monodramie zrealizowanym w ramach Sceny Studyjnej Nowego Teatru pt. *Traumnovelle* Artura Schnitzlera (premiera 9 listopada 2008) w wykonaniu Alberta Osika¹⁴⁹. Można tylko mieć nadzieję, że nie będą to jedynie przykłady współpracy reżysera Ronda z Nowym Teatrem w Słupsku, a bliższe kontakty obu scen dramatycznych – zawodowej oraz amatorskiej – okażą się równie ważne i owocne dla obu stron.

Funkcjonowanie Ośrodka Teatralnego Rondo w ramach jednej z pracowni samorządowej instytucji kultury, jaką jest SOK, stanowi również przykład owocnej współpracy pomiędzy Radą Miejską w Słupsku i jej władzami, a prawdziwymi pasjonatami teatru, zarówno jego nurtu amatorskiego, jak i amatorsko-zawodowego¹⁵⁰. Tylko dzięki temu możliwe jest organizowanie wielokierunkowej – i co bardzo ważne – lokalnej działalności w dziedzinie wychowania, edukacji oraz upowszechniania kultury pośród słupskiej młodzieży i dzieci. Nie można zapominać, iż obecnie SOK prowadzi zajęcia w około 40 zespołach, sekcjach i klubach zainteresowań z niemal 800 stałymi uczestnikami. Poza samym Ośrodkiem Teatralnym Rondo SOK może się poszczycić także innymi pracowniami, tj. muzyczną, fotograficzną, taneczną, ceramiczną, batikową oraz Klubem Plastyka Amatora. W ramach samej sekcji teatralnej działa 9 różnych grup. Ośrodek Teatralny Rondo jest także otwarty na różnego typu imprezy artystyczno-teatralne, będąc w ten sposób

¹⁴⁸ A. Chrystyniuk, *Duchy i ludzie...*, s. 17.

¹⁴⁹ *Traumnovelle* Artura Schnitzlera, premiera 9 listopada 2008, reżyseria Stanisław Miedziewski, adaptacja tekstu Marcin Bortkiewicz, opracowanie muzyczne S. Miedziewski, Albert Osik, wykonanie A. Osik (Frido). To historia małżeństwa poddanego swoistej próbie „wierności” i lojalności, w której poznajemy jedynie męski punkt widzenia zaistniałej sytuacji.

¹⁵⁰ Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, iż status aktora-amatora uległ współcześnie znacznemu przewartościowaniu, a zarazem dowartościowaniu. Por. np. L. Śliwonik, *Życie teatralne – próba prognozy albo: zmiana statusu amatora*, „Scena” 2004, nr 6 oraz 2005 nr 1.

ważnym miejscem dla lokalnych twórców teatru niezależnego, alternatywnego czy autorskiego. Niektórzy z nich związani są silnymi więzami z Teatrem Rondo, dla innych scena Ronda jest tylko przystankiem w rozwoju indywidualnej drogi twórczej oraz artystycznej¹⁵¹. W ten sposób to szczególnie i pod wieloma względami wyjątkowe miejsce usytuowane na mapie słupskich punktów teatralnych oddziałuje tylko na pojedyncze osoby, ale umożliwia także kontakt z żywą sztuką teatru znacznie szerszej publiczności. Dla ludzi młodych Rondo jest bowiem miejscem spotkań z teatrem, recytacją, różnorodnymi pracownikami, dla ludzi teatru Rondo – pracowników, reżyserów, aktorów, instruktorów teatralnych – jest miejscem samorealizacji i sposobem na wprowadzanie w życie różnorodnych planów oraz zamierzeń artystycznych, wreszcie dla samego miasta – znaczącą wizytówką i miejscem rozpoznawanym w całym kraju.

¹⁵¹ Przykładem takiej postaci-osobowości może być Daniel Kalinowski, literaturoznawca i pracownik Instytutu Polonistyki Akademii Pomorskiej w Słupsku, ale także aktor-amator oraz twórca autorskich monodramów, który 22 listopada 2008 roku właśnie na scenie Ronda obchodził jubileusz 20-lecia twórczości teatralnej. Sylwetka Daniela Kalinowskiego oraz jego dokonania teatralne zostaną szerzej omówione w ostatnim rozdziale pracy.

Teatr RONDO w Słupsku (1965-2008) – aneks dokumentacyjny (z uwzględnieniem pozycji Teatru Dialogu i Poezji Rondo oraz Teatru Poezji i Dialogu Rondo II)¹⁵²

Przedstawienia zespołowe

1. *Karmazynowe rymy* według utworów Jana Lechonia, premiera 22 stycznia 1966, reżyseria Adam Goliński, scenografia Hanna Knihinicka, muzyka Barbara Zielińska.
2. *Temat w dwóch wariacjach*, na podstawie *Rawendiego* O. Łotoczki oraz *Świadków* Tadeusza Różewicza, premiera 15 marca 1966, reżyseria Adam Goliński.
3. *Się kochamy*, premiera 1966.
4. *Konfron-tacje*, montaż poezji Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, premiera październik 1966.
5. *Epos człowieczy* według utworów Władimira Majakowskiego, premiera 1967, reżyseria i opracowanie muzyczne Adam Goliński, scenografia Stefan Morawski.

Nagrody:

- I nagroda na III Festiwalu Amatorskich Teatrów Poezji (1967).
6. *Opisanie człowieka* według poezji Tadeusza Kubiaka, premiera 30 maja 1968 roku w Sali Rycerskiej Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku.
 7. *Klaskaniem mając obrzękłe prawice* według poematów C.K. Norwida, premiera 2 kwietnia 1970, w reżyserii oraz z udziałem Antoniego Franczaka.
 8. *Tu Kolumbowe miałem stanowisko* według poezji Cypriana Kamila Norwida oraz wypowiedzi krytycznych współczesnych Norwidowi (Teofila Lenartowicza, Jana Koźmiana, Zygmunta Krasińskiego oraz Juliana Klaczki), premiera 17 marca 1972 w sali kina Relax, reżyseria Antoni

¹⁵² Rekonstrukcja repertuaru Teatru Rondo jest o tyle trudna, iż scena nie gromadzi właściwie żadnych materiałów archiwalnych czy teczek dokumentacyjnych poszczególnych przedstawień. Istnieje odrębne archiwum Słupskiego Ośrodka Kultury, w którym przechowywane są poszczególne roczniki *Kroniki* PDK, WDK, a następnie SOK. Charakter tych materiałów pozostawia jednak wiele do życzenia, gdy myślimy o kompletnej rekonstrukcji repertuaru Teatru Rondo. Część materiałów pozostaje także w rękach prywatnych osób, które na przestrzeni lat funkcjonowania Ronda zetknęły się ze sceną. Osobne materiały archiwalne stanowią tzw. „Wycinki prasowe Ronda” gromadzone także w SOK-u.

Franczak, wykonanie: Krystyna Trojanowska (później Anna Bilińska), Zenon Czapski, Ryszard Hetnarowicz, Jerzy Karnicki.

Nagrody:

- I nagroda na Wojewódzkim Przeglądzie Teatrów Poezji w Polanowie (1972),
- I nagroda na Przeglądzie Teatrów Amatorskich w Kołobrzegu (1972),
- I nagroda na Ogólnopolskich Konfrontacjach Teatralnych w Białogardzie (1972).

9. *Sydonia* montaż poetycki według poematu historycznego Stanisława Misakowskiego oraz kroniki miasta Słupska, premiera 1972, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, wykonanie: Krystyna Trojanowska, Ryszard Hetnarowicz, Jerzy Karnicki.
10. *Paroksyzm powrotu* według poezji Bogdana Chorażuka, premiera przełom roku 1972 i 1973, reżyseria Antoni Franczak, scenografia Andrzej Szczepłocki, opracowanie muzyczne Seweryn Górski, wykonanie: Zenon Czapski, Andrzej Guziński, Ryszard Hetnarowicz, Jerzy Karnicki, Wiesław Tęсны, Marek Sosnowski.

Nagrody:

- nagroda Ministra Kultury i Sztuki na Ogólnopolskich Konfrontacjach Scenicznych w Płocku.

11. *Juwenilia* według Witkacego, przełom roku 1973 i 1974, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, wykonanie: Krystyna Trojanowska, Anna Bilińska, Janusz Strzelecki, Teresa Grabarczyk, Lechosław Lipski, Marek Sosnowski.
12. *Tęczowe aureole* według poezji Andrzeja Bursy, premiera 1974, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, wykonanie: Marek Sosnowski, Zenon Czapski, Jerzy Karnicki, Krystyna Trojanowska, Teresa Grabarczyk, Zbigniew Moskal, Maciej Dzierżawski, Andrzej Szulc.

Nagrody:

- nagroda na Ogólnopolskim Przeglądzie Teatrów Poezji zorganizowanym w Płocku w roku 1974.

13. *Róża wiatrów* według Ireneusza Iredyńskiego, premiera 1975, reżyseria Antoni Franczak, muzyka Seweryn Górski, wykonanie: Ryszard Hetnarowicz, Jerzy Karnicki, Krystyna Trojanowska, Teresa Grabarczyk, Marek Sosnowski, Maciej Dzierżawski, Zenon Czapski. Udział w I Przeglądzie Teatrów Amatorskich w Białogardzie.
14. *Ze snu sen* według fragmentów utworów Juliusza Słowackiego (*Kordian*, *Ze snu sen*, *Calderon*, *Horsztyński*), premiera 9 grudnia 1975, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak.

15. *Przebrana cnota, albo rzecz o wolności słowa* według poematu Jewgienija Jewtuszenki (w tłumaczeniu Reginy Franczak), wierszy Mickiewicza oraz utworów poetów amerykańskich, premiera 1976, reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie: Ewa Kasprzyk, Darek Ławrynowicz, Emanuel Kraus, Anna Małek, Krystyna Trojanowska, Jerzy Karnicki, Teresa Grabarczyk, Renata Iglińska, Wiesław Tęśny, Marek Huczyk, Marek Sosnowski, Zbigniew Szkudlarek, Jolanta Drzewiecka, Jadwiga Wszółek.
Nagrody:
 - II nagroda na Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Amatorskich w Koninie (1976),
 - II nagroda na III Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Amatorskich im. Istvana Horvatha w Kazincbarick na Węgrzech (1976).
16. *Alicja w krainie czarów* według L. Carrolla, premiera 1976, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie: Anna Małek, Zenon Czapski, Marek Sosnowski, Zbigniew Szkudlarek, Teresa Grabarczyk.
17. *Dziady* według II i III części *Dziadów* Adama Mickiewicza, premiera 2 listopada 1977, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie: Ewa Kasprzyk, Ryszard Hetnarowicz, Jerzy Karnicki, Emanuel Kraus, Marek Sosnowski, Dariusz Ławrynowicz, Jadwiga Wszółek, Anna Małek, Jolanta Drzewiecka, Regina Iglińska, Marek Huczyk, Wiesław Tęśny, Dariusz Mathies.
18. *Narodzi się mściciel płomienny*, premiera 4 listopada 1977, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, ruch sceniczny Jupi Podlaszewski, w wykonaniu połączonych sił zespołu Teatru Rondo oraz Studenckiego Teatru „Blik” z Koszalina.
19. *Chleb* etiuda rewolucyjna, premiera 1976/1977, scenariusz na podstawie obrazu *Burlacy na Włodze* Ilii Riepina, reżyseria Antoni Franczak, opracowanie muzyczne Ryszard Skóra.
20. *Światło dzienne* według poematów Czesława Miłosza, premiera maj 1981, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie: Małgorzata Deweyko, Julita Rystwej, Jacek Igła, Krzysztof Kluzik, Krzysztof Gołygowski, Jolanta Piaszczyńska, Renata Modrzejewska, Piotr Król.
21. *Dumping ręczno-butowy czyli didaskalia* według *Szewców* Witkacego, premiera 10 marca 1988, scenariusz Antoni Franczak, reżyseria Zenon Czapski, muzyka Wiesław Krawczykiewicz, wykonanie: Jacek Daszkiewicz, Witold Pawulski, Krzysztof Smagała, Dorota Wilczyńska, Artur Zagórski, Jolanta Krawczykiewicz, Dariusz Goliński.
22. *Ziemia jałowa* według T.S. Eliota, premiera 1989, scenariusz i reżyseria

- Ryszard Hetnarowicz, scenografia Andrzej Szczepłocki, wykonanie: Katarzyna Czapska, Jolanta Krawczykiewicz, Dorota Wilczyńska, Jacek Daszkiewicz, Dariusz Goliński.
23. *Być świnią w maju* według poezji K.I. Gałczyńskiego, premiera 17 czerwca 1992, reżyseria Stanisław Miedziewski, aranżacja przestrzeni Andrzej Szczepłocki, wykonanie: Katarzyna Czapska, Dariusz Goliński, Daniel Kalinowski, Piotr Merecki, Sławomir Wójcik, Maurycy Miedziewski, Rafał Szyłański.
 24. *Nowe wyzwolenie* według Witkacego, premiera 26 lutego 1993, reżyseria Stanisław Miedziewski, muzyka Zdzisław Pawiłojć, scenografia Andrzej Szczepłocki, wykonanie: Katarzyna Czapska, Leokadia Bobnis, Caryl Swift, Edyta Pawiłojć, Adrianna Wawrzonkowska, Daniel Kalinowski, Piotr Merecki, Dariusz Goliński, Rafał Szyłański, Maurycy Miedziewski, Sławomir Wójcik.
 25. *Seans kokainowy* w wykonaniu grupy Banda Oszustów, *Pół aktu, 13 ostatnich dni* (apokryf w wykonaniu Marcina Bortkiewicza), etiudy na podstawie Witkacego, reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie aktorzy z Ronda, premiera 17 września 1998, premiera z cyklu „Witkacy pod strzechy”.
 26. *Nadliczbowi ludzie* w wykonaniu grupy Rondo3 pod kierunkiem Antoniego Franczaka, sztuka oparta na motywach filmu Wima Wendersa „Niebo nad Berlinem”, z udziałem: Anny i Justyny Lichacy oraz Ludomira Franczaka, gościnne występy w Santa-Rem koło Lisbony, premiera 1999.
 27. *Trzy krzesła w niebie – słowo o sztuce, teatrze i życiu*, instalacja złożona z monologu Prospera z IV aktu *Burzy* Szekspira, *Improwizacji w Wersalu* Moliera oraz *Lekcji mediolańskich* Kantora (*Lekcja nr 61*), reżyseria Stanisław Miedziewski, scenografia Andrzej Szczepłocki, muzyka Henry Purcell, premiera marzec 1999.
 28. *Obcy* na motywach utworu Alberta Camusa, w wykonaniu Marcina Bortkiewicza i Maurycego Miedziewskiego, reżyseria S. Miedziewski, premiera jesień 1999.
 29. *Koniec czy początek* na motywach *Klucznika* Wiesława Myślińskiego, grupa teatralna Ex Tradycja, scenariusz i reżyseria Jolanta Krawczykiewicz, premiera 23 stycznia 2000.
 30. *Kolacja u Belzebuba* według Witkiewicza, premiera marzec 2000, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie: Jerzy Karnicki, Marcin Bortkiewicz, Cary Swift, Jolanta Krawczykiewicz, Beata Dudek, Daniel Mikołaj Klusek.

31. *Kurka wodna czyli Kurde* według Stanisława Ignacego Witkiewicza, wykonanie Ewa Kuśmierczyk i Juliana Swift-Speeda, reżyseria Stanisław Miedziewski, premiera 15 września 2000, z cyklu „Witkacy pod strzechy”.
32. *Świeca na wietrze*, teatralny wieczór poezji na podstawie tomiku *Matka odchodzi* Tadeusza Różewicza, wykonanie zespół Ronda, reżyseria Stanisław Miedziewski, premiera 31 października 2000.
33. *PILPWITKAC* na motywach utworów *Niemyte dusze*, *Kurka Wodna*, *Beziemienne dzieło*, *Matka*, *Straszliwy wychowawca*, *Oni*, *Jan Karol Wścieklica* oraz biografii S.I. Witkiewicza, premiera 24 lutego 2001, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie: Caryl Swift, Regina Kułakowska, Beata Dudek, Daniel Kalinowski, Marcin Bortkiewicz, z udziałem Chóru Ruczaj, premiera w ramach Wieczorów Ekscentrycznych.
34. *Ukąszenie* na motywach *Matki* Witkacego, premiera 20 marca 2001, scenariusz Marcin Bortkiewicz, reżyseria Stanisław Miedziewski, muzyka Leszek Kułakowski, wykonanie Caryl Swift i Marek Huczyk.
35. *Szłość samojedna* według Mirona Białoszewskiego, reżyseria Jerzy Karnicki, grupa teatralna Rondo III, premiera czerwiec 2001, udział w V Międzynarodowym Przeglądzie Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych w Portugalii.
36. *Das Küchendrama, czyli dość niesmaczna wariacja na temat „Matki” Witkacego w 4 koszmarnych częściach*, premiera 1 lutego 2002, reżyseria Stanisław Miedziewski, muzyka Leszek Kułakowski, wykonanie: Caryl Swift i Marcin Bortkiewicz (Compania Bandy Oszustów).
Nagrody:
 - nagroda na Festiwalu Małych Form Teatralnych „KONTRAPUNKT” w Szczecinie (2002),
 - Grand Prix Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Niezależnych w Ostrowie Wielkopolskim (2002),
 - Grand Prix na II Warszawskich Formach Teatralnych (2002),
 - Nagroda Specjalna na Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Aktorskiej w Kaliszu (2006).
37. *a ja?* na podstawie opowiadania Witolda Gombrowicza pt. *Dziwictwo*, adaptacja tekstu i reżyseria Katarzyna Sygitowicz-Sierosławska, wykonanie grupy teatralnej „Warsztat”: Marcela Berbeka, Katarzyna Domańska, Agnieszka Głowacka, Anna Wywiół, premiera 15 lutego 2002.
38. *Speed – niebezpieczny Witkac* na motywach *Szalonej Lokomotywy* Witkiewicza, premiera 23 lutego 2002, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie: Daniel Kalinowski, Daniel Mikołaj Klusek, Ta-

deusz Picz, Piotr Stępień, Marcin Bortkiewicz, Caryl Swift, Julian Swift-Speed, Wioleta Komar, Marcela Berbera, Anna Wywiał, z udziałem grupy teatralno-tanecznej In Crudo z MCK.

39. *Prze-milczenia* wg C.K. Norwida, premiera 2 listopada 2002, scenariusz i reżyseria Daniel Kalinowski, wykonanie: Katarzyna Dąbrowska, Joanna Jedlińska, Hanna Mondrzejewska, Wioleta Koman-Komarzewska, Julian Swift-Speed, Paweł Marczyk.

Nagrody:

- wyróżnienie na II Międzynarodowym Festiwalu Form Teatralnych w Warszawie (2002).
40. *Konopielka* według Edwarda Redlińskiego, premiera 23 stycznia 2003, scenariusz i reżyseria Jerzy Karnicki, Wykonanie: Jerzy Karnicki, Daniel Mikołaj Klusek, Piotr Stępień.
41. *Wściekłość teatralna* według Witkacego, premiera 22 lutego 2003, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, scenografia Ludomir Franczak, wykonanie: Caryl Swift, Marcin Bortkiewicz, Natalia Sikora, Krzysztof Lewenstam, Amadeusz Gendig, Julian Swift-Speed.
42. *Cyrk Oklahoma* na motywach *Ameryki* Franza Kafki, premiera 15 listopada 2003, scenariusz Marcin Bortkiewicz, reżyseria Stanisław Miedziewski, muzyka Leszek Kułakowski, scenografia Ludomir Franczak, kierownik produkcji Jolanta Krawczykiewicz, wykonanie: Marcin Bortkiewicz, Caryl Swift, Mieczysław Giedroń, Daniel Kalinowski, Jerzy Karnicki, Katarzyna Sygitowicz-Sierosławska, grane na scenie Teatru Impresaryjnego w Słupsku.
43. *Obcy* według powieści Alberta Camusa, premiera 30 grudnia 2004, scenariusz Marcin Bortkiewicz, reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie: Caryl Swift i Marcin Bortkiewicz.
44. *DysONANs* według tekstów S.I. Witkiewicza, premiera 25 lutego 2006, scenariusz Marcin Bortkiewicz, reżyseria Stanisław Miedziewski, scenografia Magdalena i Ludomir Franczakowie, wykonanie: Barbara Kobiałka, Wioleta Komar, Katarzyna Sawicka, Urszula Sawicka, Małgorzata Pożarowszczyk, Magdalena Szubielska, Katarzyna Sygitowicz-Sierosławska, Jerzy Karnicki, Mieczysław Giedroń, Maciej Sierosławski, Amadeusz Gendig, Grzegorz Basarab.
45. *Jakże ja się uspokoję* według Stanisława Wyspiańskiego, premiera 15 grudnia 2007 z okazji Roku Stanisława Wyspiańskiego, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie: Barbara Kobiałka, Katarzyna Sawicka, Amadeusz Gendig, Hubert Gendig, Małgorzata Pożarowszczyk, Urszula Sawicka, Kamil Michaluk.

Widowiska plenerowe

1. *Ciemność i światło*, premiera 23 czerwca 1976, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, Stanisław Miedziewski.
2. *Sobótka nad Słupią*, premiera 1977, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, Stanisław Miedziewski.
3. *Ogniste kręgi*, premiera czerwiec 1978, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, Stanisław Miedziewski, scenografia Andrzej Szulc, muzyka Ryszard Skóra.
4. *Sztandary i znaki*, premiera 21 lipca 1978, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, Stanisław Miedziewski, scenografia Andrzej Szulc, muzyka Aleksander Glinkowski, w wykonaniu uczestników Ogólnopolskich Warsztatów Widowisk Plenerowych.
5. *Kalendarz polski*, premiera 1979, reżyseria Antoni Franczak, Stanisław Miedziewski, scenografia Andrzej Szulc, opracowanie muzyczne Ryszard Skóra.
6. *Don Kichot polski*, premiera wrzesień 1980, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, Stanisław Miedziewski, scenografia Andrzej Szulc, muzyka Tadeusz Woźniak.
Nagrody:
 - nagroda publiczności na Festiwalu Teatrów Amatorskich „Fokus’80” w Schwarzenbergu w Austrii.
7. *Historia Słupska*, premiera 1985, scenariusz i reżyseria Ryszard Jaśniewicz, Antoni Franczak, scenografia Andrzej Szczepłocki, wykonanie: zespół Teatru Dramatycznego w Słupsku, zespół Teatru Rondo i 150 statystów, przedstawienie dla uczczenia 40-lecia wolnego Słupska.
8. *Noc Kupały (Światłość i ciemność)*, premiera 1987, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, scenografia Ryszard Zając, opracowanie muzyczne Romuald Andrzejewski, animacja Zenon Czapski.
9. *Circle*, premiera 21 lipca 1988, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, w wykonaniu uczestników I Międzynarodowych Warsztatów Widowisk Plenerowych.
10. *Memento*, premiera 9 lipca 1990, reżyseria Antoni Franczak, w wykonaniu uczestników II Międzynarodowych Warsztatów Widowisk Plenerowych.
11. *Moce świętojańskie*, premiera 28 czerwca 2003, scenariusz Antoni Franczak, reżyseria Antoni Franczak, Jerzy Karnicki i Katarzyna Sygitowicz-Sierosławska, scenografia Andrzej Szczepłocki, muzyka oraz choreografia Tadeusz Woźniak, udział w Międzynarodowym Festiwalu dla Dzieci i Młodzieży w Beja w Portugalii.

12. *Najemnicy świata*, premiera 25 czerwca 2005, scenariusz Antoni Franczak, reżyseria Jerzy Karnicki, asystent reżysera Katarzyna Sygitowicz-Sierosławska, scenografia Magdalena Surzyn i Ludomir Franczak, muzyka Tadeusz Woźniak.

Scena Monodramu Teatru Rondo

1. *Mówią, że żyję* według tekstu Tadeusza Różewicza, premiera 1972, scenariusz i wykonanie Ryszard Hetnarowicz, konsultacja Antoni Franczak, Kazimierz Świdorski.
2. *Satyr albo Dziki Mąż* według tekstu Jana Kochanowskiego, premiera grudzień 1972, reżyseria Antoni Franczak, scenografia Andrzej Szczepłocki, wykonanie Jerzy Karnicki.
3. *Na film ten ocalało 2 miliony widzów* według poezji Bogdana Chorażuka, premiera 1973, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, opracowanie muzyczne Seweryn Górski, scenografia Andrzej Szczepłocki, wykonanie Ryszard Hetnarowicz.

Nagrody:

- udział w III OSATJA w Zgorzelcu (26-30 września 1973).
4. *Cepigi, grule, opyrchały* według Andrzeja Bursy, premiera 1974, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, wykonanie Ryszard Hetnarowicz.
 5. *Sydonia* według poematu Stanisława Misakowskiego, premiera 1976, scenariusz i reżyseria Antoni Franczak, wykonanie Teresa Grabarczyk.
 6. *Medea* według Romana Brandstaettera, premiera październik 1977, reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Longina Czempisz.
 7. *Łagodna* według opowiadania Fiodora Dostojewskiego, premiera maj 1988, adaptacja tekstu, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Mieczysław Giedroń.
 8. *Nos* według opowiadania Mikołaja Gogola, premiera 16 czerwca 1990, adaptacja, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Mieczysław Giedroń.
 9. *Wieczór autorski*, premiera 9 lutego 1992, wykonanie i realizacja Daniel Kalinowski.
 10. *Curiosa*, premiera 20 listopada 1992, wykonanie i realizacja Daniel Kalinowski.
 11. *Kalamarapaksa czyli rzecz o Witkacym* wg fragmentów wspomnień i dramatów Witkacego oraz na podstawie reportażu Joanny Siedleckiej *Mahatma Witkac*, premiera 7 maja 1993, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, scenografia Andrzej Szczepłocki, wykonanie Caryl Swift, (do roku 2003 grane ponad 300 razy).

12. *Szelmostwa Lisa Witalisa* według Jana Brzechwy, premiera 26 lutego 1994, wybór tekstów i wykonanie Marcin Bortkiewicz, reżyseria Katarzyna Sygitowicz-Sierosławska.
13. *Odradek*, premiera 8 kwietnia 1994, wykonanie i realizacja Daniel Kalinowski.
14. *Mandala*, premiera 5 maja 1995, wykonanie i realizacja Daniel Kalinowski.
15. *Po sezonie* według tekstów, dokumentów oraz korespondencji Artura Rimbauda i Paula Verlaine'a, premiera 15 lutego 1996, reżyseria Stanisław Miedziewski, scenariusz i wykonanie Marcin Bortkiewicz.
Nagrody:
 - nagroda II stopnia na OSATJA w Zgorzelcu (1996).
16. *Labirynt*, premiera 18 czerwca 1996, wykonanie i realizacja Daniel Kalinowski.
17. *Bobok Dostojewskiego* według opowiadania *Bobok* oraz fragmentów *Biesów* i *Braci Karamazow*, premiera 1 kwietnia 1997, reżyseria Stanisław Miedziewski, adaptacja, scenariusz i wykonanie Marcin Bortkiewicz.
Nagrody:
 - nagroda za „wszechstronność aktorską” na XXVI OSATJA w Zgorzelcu (1997),
 - nagroda publiczności podczas I Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów i Kabaretów Studenckich „Wyjście z cienia” w Gdańsku (1998),
 - I miejsce w kategorii Teatrów Jednego Aktora na II Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Słowa „Czy to jest kochanie?”, Elbląg (1998),
 - prezentacje na Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym w Edynburgu (2000).
18. *Kto zacz ten Cyrano...* według *Cyrana de Bergerac* Edmonda Rostanda, premiera 20 czerwca 1997, scenariusz Katarzyna Sygitowicz i Piotr Merecki, reżyseria Katarzyna Sygitowicz, wykonanie Piotr Merecki.
19. *Bestiariusz*, premiera 26 lipca 1997, wykonanie i realizacja Daniel Kalinowski.
20. *Leon* według *Matki* Stanisława Ignacego Witkiewicza, premiera marzec 1998, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Krzysztof Protasewicz.
21. *Noc Walpurgi* na motywach powieści *Czarodziejska Góra* Tomasza Manna, premiera 27 marca 1999, reżyseria Stanisław Miedziewski, scenariusz i wykonanie Marcin Bortkiewicz.
Nagrody:
 - Grand Prix na XXVIII OSATJA w Zgorzelcu (1999),

- Grand Prix na III Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Słowa „Czy to jest kochanie?“, Elbląg (1999), nagroda specjalna za reżyserię dla Stanisława Miedziewskiego,
 - nagroda na Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Studenckich w Gdańsku (listopad 1999), nominacja „Bilet do Edynburga” na Międzynarodowy Festiwal Teatralny.
22. *Trawa wschodzi o świcie* na motywach powieści Wiesława Myśliwskiego pt. *Widnokrąg* oraz apokryfów, premiera 27 marca 1999, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Daniel Klusek.
- Nagrody:
- „Złoty Arlekin” I nagroda na VI Konfrontacjach Młodych, Słupsk '99 oraz nagroda aktorska.
23. *Satana* na motywach *Doktora Faustusa* Tomasza Manna, premiera 27 marca 2000 w Elblągu, reżyseria Stanisław Miedziewski, scenariusz i wykonanie Marcin Bortkiewicz.
- Nagrody:
- Grand Prix na XXIX OSATJA w Zgorzelcu (2000),
 - Grand Prix oraz nagroda za reżyserię na IV Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Słowa „Czy to jest kochanie?” , Elbląg (2000),
 - Gran Prix, nagroda im. Jana Pawła II, nagroda publiczności i nagroda „Bilet do Edynburga” na III Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów i Kabaretów Studenckich „Wyjście z cienia”, Gdańsk (2000),
 - Grand Prix na Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Niezawodowych w Ostrowie Wielkopolskim (2000),
 - Grand Prix na Ogólnopolskim Festiwalu Małych Form Teatralnych, Warszawa 2001,
 - I nagroda na Międzynarodowym Festiwalu Teatrów i Aktora w Kiszyniowie w Mołdawii (2001),
 - nagroda „Złoty Dzwon” na IV Międzynarodowym Festiwalu Monodramów „Vidlunnya” w Kijowie oraz tytuł „Najlepszego aktora festiwalu” dla Bortkiewicza (2003),
 - III miejsce na Międzynarodowym Festiwalu Thespis – 3 Internationales w Kilonii w Niemczech (2003),
 - I nagroda na Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Jednego Aktora w Hanowerze w Niemczech (2004).
24. *Higiena według Narkotyków* oraz *Niemytych dusz* Stanisława Ignacego Witkiewicza, premiera 11 czerwca 2001, scenariusz, wykonanie i reżyseria Daniel Kalinowski.
25. *Błogosławiony. Recytacja Mitu* na motywach powieści *Józef i jego bracia*

Tomasza Manna, premiera 25 maja 2002, reżyseria Stanisław Miedziewski, scenariusz i wykonanie Marcin Bortkiewicz.

Nagrody:

– Grand Prix IV Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Niezależnych w Ostrowie Wielkopolskim (2002).

26. *Z mego tajnego dziennika* według opowiadania Josefa Skvorecky'ego, premiera 13 marca 2004, adaptacja tekstu i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Amadeusz Gendig.

27. *Biały na białym* na motywach powieści *Miasto ślepców* Joségo Saramago, premiera 27 marca 2004 na Scenie Monodramu, scenariusz Wioleta Komar, reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Wioleta Komar.

Nagrody:

– I nagroda na XXXIII OSATJA, Zgorzelec (czerwiec 2004) oraz zaproszenie do udziału w XXXIII Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Jednego Aktora we Wrocławiu (listopad 2004),

– Grand Prix III Ogólnopolskiego Festiwalu Monodramów „EWENEMENT” – Stargard Szczeciński (listopad 2004),

– I nagroda IV Ogólnopolskiego Festiwalu Sztuk Autorskich i Adaptacji „WINDOWISKO” w kategorii „najlepsza adaptacja literacka”, Sopot (październik 2004),

– prezentacje na OFTJA we Wrocławiu oraz na Festiwalu Monodramów w Warszawie,

– I nagroda I Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Niewielkich w Lublinie (listopad 2005),

– wyróżnienie na 6. Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Niezależnych w Ostrowie Wielkopolskim (maj 2005),

– nagroda „Golden Eye” VIII edycji Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Teatralnej BITEI „Rozdroże” w Kiszyniowie (Mołdawia 2008).

28. *Ćma* na motywach powieści *Lotta w Weimarze* Tomasza Manna, premiera 22 października 2004, scenariusz Marcin Bortkiewicz, reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Caryl Swift.

29. *Elegia kresu* według poezji Mariny Cwietajewej i Reinera Marii Rilkego, premiera 12 marca 2005, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Natalia Sikora.

30. *Kroki* na motywach *Losu utraconego* Imre Kertesza, premiera 27 marca 2005, scenariusz Stanisław Miedziewski i Julian Swift-Speed, reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Julian Swift-Speed.

Nagrody:

- I nagroda oraz nagroda dla najlepszego reżysera na VII Ogólnopolskim Festiwalu Sztuk Autorskich i Adaptacji „WINDOWISKO”, Sopot (2005),
 - Grand Prix na Ogólnopolskich Spotkaniach Amatorskich Teatrów Jednego Aktora w Zgorzelcu (2005) oraz „paszport” na WROSTJA,
 - I nagroda na XXXIV Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Jednego Aktora we Wrocławiu (2005) oraz wyróżnienie specjalne za najbardziej ekspresyjny spektakl na WROSTJA (2005).
31. *O szkodliwości palenia tytoniu* na motywach opowiadania Antoniego Czechowa, premiera 11 listopada 2005, adaptacja tekstu i reżyseria Stanisław Miedziewski, wykonanie Mieczysław Giedrońc.
32. *Grzech* na motywach powieści *Teresa Desqueyroux* Francois Mauriaca, premiera 3 grudnia 2005 na Scenie Monodramu, scenariusz Marcin Bortkiewicz, reżyseria Stanisław Miedziewski, kostiumy i scenografia Magdalena Franczak, wykonanie Wioleta Komar.

Nagrody:

- nagroda za „oryginalną formę wypowiedzi teatralnej” IV Ogólnopolskich Spotkań z Monodramem „O Złotą Podkowę Pegaza” w Suwałkach (8-10 grudnia 2005),
- Grand Prix przeglądu wojewódzkiego 51. OKR w Sopocie (kwiecień 2006),
- Grand Prix 7. Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Niezależnych w Ostrowie Wielkopolskim (18-21 maja 2006),
- II nagroda XXXIV OSATJA w Zgorzelcu (9-11 czerwca 2006),
- gość specjalny Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Days and Nights of European Theatre in Braila w Rumunii, (9-17 sierpnia 2006),
- gość specjalny VII Międzynarodowego Festiwalu Działań Teatralnych i Plastycznych ZDARZENIA TCZEW – EUROPA 2006 (7-10 września 2006),
- „ZŁOTA IGŁA 2006” II Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Małych w Ostrołęce (28.09-1.10.2006),
- Grand Prix II Festiwalu Teatrów Niewielkich w Lublinie (4-6 listopada 2006),
- nagroda „Szczebel do kariery” za szczególnie wartościowy debiut młodego aktora na 35. Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Jednego Aktora we Wrocławiu (16-17 listopada 2006),
- nagroda indywidualna przyznana przez jurora Stefana Mrowińskiego na 35. OFTJA we Wrocławiu (16-17 listopada 2006),

- Nagroda w kategorii „indywidualnych dokonań twórczych” (Misa Borowiny) na XXVIII Biesiadzie Teatralnej w Horyńcu Zdroju (15-18 lutego 2007),
 - I Nagroda XI Ogólnopolskiego Festiwalu Sztuki Słowa „Czy to jest kochanie...” w Elblągu (18-22 kwietnia 2007),
 - Nagroda dla najlepszego monodramu XXXIV Tyskich Spotkań Teatralnych w Teatrze Małym w Tychach (20-25 kwietnia 2007),
 - gość specjalny Tygodnia Młodego Teatru PROLOG w Olsztynie (22-28 kwietnia 2007).
33. *Falstaff* na motywach dramatu *Henryk IV* Wiliama Szekspira, premiera 6 października 2006, reżyseria Stanisław Miedziewski, scenariusz Andrzej Żurowski, wykonanie Krzysztof Gordon.
- Nagrody:
- Grand Prix Geras na Międzynarodowych Wrocławskich Spotkaniach Teatralnych Jednego Aktora WROSTJA w roku 2007.
34. *Przyj, dziewczyno, przyjm* wg tekstów Tadeusza Różewicza, premiera 4 maja 2007, scenariusz i reżyseria Stanisław Miedziewski, kostiumy Magdalena Franczak, wykonanie Wioleta Komar.
- Nagrody:
- nagroda aktorska na VII Festiwalu Sztuk Autorskich i Adaptacji „WINDOWSKO 2007” w Gdańsku (październik 2007),
 - Grand Prix III Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Niewielkich w Lublinie (listopad 2007),
 - nagroda indywidualna przyznana przez jurora Jarosława Gajewskiego na 36. OFTJA we Wrocławiu (listopad 2007) oraz zaproszenie do udziału na OFTJA do Torunia (listopad 2008),
 - Nagroda II Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Ogródkowych w Częstochowie (lipiec-sierpień 2007),
 - Nagroda III Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Małych w Ostrołęce (wrzesień 2007),
 - Grand Prix XII Festiwalu Sztuki Słowa „... czy to jest kochanie?” w Elblągu (4-6 kwietnia 2008),
 - Złoty Róg Myśliwski Króla Jana na XXIX Biesiadzie Teatralnej w Horyńcu Zdroju (2008).
35. *Psychosis* na motywach dramatu Sary Kane, w tłumaczeniu Klaudyny Rozhin, premiera 7 września 2008, inscenizacja Marcin Bortkiewicz, wykonanie Wioleta Komar.

Grupy teatralne Ośrodka Teatralnego Rondo w Słupsku

1. GWIŹDŹE (6 osób), prowadzona przez K. Sygitowicz-Sierosławską.
2. TEATR RONDO (20 osób), prowadzony przez K. Sygitowicz-Sierosławską oraz J. Karnickiego.
3. STOWARZYSZENIE WRAŹLIWYCH IDIOTÓW (10 osób), prowadzone przez J. Krawczykiewicz.
4. STUDIO MONODRAMU (7 osób) prowadzone przez S. Miedziewskiego.
5. COMPANIA TEATRALNA BANDA OSZUSTÓW (3 osoby) prowadzona przez S. Miedziewskiego.
6. STUDIO SZTUKI SŁOWA (20 osób), prowadzone przez wszystkich instruktorów.
7. ZESPÓŁ RONDO III (3 osoby), prowadzony przez J. Karnickiego.
8. TEATR STUDENCKI (10 osób), prowadzony przez W. Komar.
9. GRUPA TEATRALNA I Liceum Ogólnokształcącego (15 osób), prowadzona przez W. Komar.

2.4. Nowy Teatr w Słupsku¹⁵³

Słupski Nowy Teatr jest najmłodszą zawodową placówką teatralną funkcjonującą w mieście. Powołano go uchwałą Rady Miejskiej w Słupsku oraz Prezydenta Miasta Macieja Kobylińskiego z dnia 26 maja 2004 roku. Należy pamiętać, iż pomiędzy rokiem 1992 a 2004 Słupsk nie miał stałego, zawodowego teatru dramatycznego i utworzenie Nowego Teatru niewątpliwie miało tę lukę wypełnić. W tym czasie w Słupsku funkcjonowała Państwowa Orkiestra Kameralna (od roku 2005 Polska Filharmonia *Sinfonia Baltica*) oraz Teatr Impresaryjny, pozbawiony jednakże stałego zespołu artystycznego, o którym będzie jeszcze mowa w dalszej części pracy, a także Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” oraz amatorski Teatr Rondo. Zobowiązanie reaktywowania w mieście zawodowej sceny dramatycznej pojawiło się w programach wyborczych słupskich polityków – ówczesnego i obecnego prezydenta miasta Macieja Kobylińskiego oraz ówczesnej przewodniczącej Rady Miejskiej – Anny Boguckiej-Skowrońskiej. Pierwszym sygnałem formowania się zamiaru otwarcia nowej sceny było wspólne dzieło słupskich artystów zawodowych i amatorów z Ronda, którzy na dużej scenie Teatru Impresaryjnego 15 listopada 2003 roku pokazali przedstawienie oparte na tekście *Ameryki* Franza Kafki pt. *Cyrk Oklahoma*¹⁵⁴. Wraz z decyzją o otwarciu Nowego Teatru w lokalnej prasie ogłoszono konkurs na nazwę dla sceny. Spośród kilkuset propozycji nazwą najczęściej sugerowaną przez czytelników „Głosu Słupskiego” oraz „Dziennika Bałtyckiego” był Nowy Teatr i to właśnie ją wybrała i zarekomendowała komisja konkursowa. Zdaniem jury nazwa ta miała najlepiej oddawać treść misji artystyczno-kulturalnej nowej placówki. Uchwałą z dnia 18 sierpnia 2004 roku Rada Miejska oficjalnie nadała nazwę Nowemu Teatrowi. Dyrektorem Naczelnym i Artystycznym – wybranym również w drodze konkursu – został Bogusław Semotiuk, aktor i reżyser, wykładowca Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej, Filmowej i Telewizyjnej w Łodzi, wcześniej Dyrektor Artystyczny Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie (w latach 2001-2004). Zastępcą dyrektora mianowano Joannę Merecką, specjalistę do spraw Impresariatu i Reklamy Polskiego Teatru Tańca w Poznaniu.

¹⁵³ Wraz z początkiem sezonu teatralnego 2009/2010 słupska scena otrzymała znakomitego patrona, a także nową nazwę – Nowy Teatr im. Witkiewicza w Słupsku. Będzie o tym jeszcze mowa w uwagach końcowych niniejszych rozważań.

¹⁵⁴ Por. ustalenia zawarte w rozdziale poświęconym Teatrowi Rondo.

Przedstawieniem inauguracyjnym działalność Nowego Teatru była stonkowo nowatorska *Szalona lokomotywa* Stanisława Ignacego Witkiewicza, zrealizowana w reżyserii Jana Peszka oraz ówczesnego studenta reżyserii Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie, a dziś uznanego i cenionego reżysera – Michała Zadary. Sztukę zaprezentowano na scenie dawnego Słupskiego Teatru Dramatycznego oraz Teatru Impresaryjnego 13 września 2004 roku. W przedstawieniu wystąpili aktorzy, którzy byli już związani z miastem i jego różnymi scenami teatralnymi (np. Bożena Borek, Hanna Piotrowska, Krzysztof Kluzik) oraz debiutanci (choć nie debiutanci w zawodzie aktora), którzy wzięli z Nowym Teatrem swoje zawodowe aspiracje (Agnieszka Ćwik, Albert Osik, Agnieszka Grzybowska, Ireneusz Kaskiewicz, Jan Stryniak, Zbigniew Kułagowski). Dramat wybrano nieprzypadkowo, bowiem w słupskim Muzeum Pomorza Środkowego zgromadzone są unikatowe portrety Witkacego, stanowiące największą w kraju kolekcję obrazów artysty. *Szalona lokomotywa* miała również – w intencji Dyrektora teatru – podjąć wyzwanie rozpędzenia „kulturowej lokomotywy” lokalnej społeczności. Swój program artystyczny Bogusław Semotiuk określił bowiem w sposób następujący: „Podejmując wyzwanie rozpędzenia kulturowej lokomotywy liczę, że uda się zaspokoić oczekiwania słupskiej społeczności, rozbudzać wrażliwość i pragnienie obcowania ze sztuką teatru na co dzień. Pragnę, aby mój teatr poruszał w widzu to, co w nim najlepsze i najpiękniejsze, i kształtował jego osobowość wedle najszlachetniejszych wartości człowieczeństwa. [...] Pragnę, by teatr spełniał wiele funkcji – od najprostszej edukacyjnej, po budzenie dyskusji o problemach współczesnych”¹⁵⁵.

W ciągu trzech kolejnych sezonów teatralnych dyrekcji Semotiuka, słupska scena wprowadziła do swojego repertuaru wiele tytułów, wśród których dominowały współczesne komedie społeczne – polskie i obce, np. *Niebezpieczne zabawy* (Kronika małżeńska) Jana Machulskiego, *Intercity* Leszka Malinowskiego, *Okno na parlament* Raya Cooneya, *Sceny miłosne dla dorosłych* Zbigniewa Książka, *Audiencja III, czyli Raj Eskimosów* Bogusława Schaeffera, *Testosteron* Andrzeja Saramonowicza, *Szalone nożyczki* Paula Pörtnera, *Małe zbrodnie małżeńskie* Erica-Emmanuela Schmitta, *O co biega?* Filipa Kinga, a także sztuki z nurtu klasycznego repertuaru polskiego i obcego, pokazywane bardzo często w nowoczesnej formule, m.in.: *Moralność pani Dulskiej* Gabrieli Zapolskiej, *Romeo i Julia* Williama Szekspira, *Projekt Edyp i Antygona* Sofoklesa, *Zbrodnia i kara* Fiodora Dostojewskiego, *Ślub* i *Ferdynand* Witolda Gombrowicza.

¹⁵⁵ Por. program teatralny *Szalonej lokomotywy*, archiwum Nowego Teatru w Słupsku.

browicza, *Balladyna* Juliusza Słowackiego, *Czekając na Godota* Samuela Becketta czy *Zemsta* Aleksandra Fredry¹⁵⁶. Ten drugi nurt przedstawień najczęściej prezentowano także w ramach pokazów szkolnych, na które zapraszano słupską młodzież. Stosunkowo duża różnorodność repertuarowa tytułów, które pojawiły się na afiszach Nowego Teatru w ciągu zaledwie kilku sezonów jego funkcjonowania miała przede wszystkim zagwarantować różnorodność tematyczną oraz formalną teatralnych realizacji. Wybory repertuarowe sugerowały jednakże w dość oczywisty sposób potrzeby prowincjonalnego odbiorcy, zainteresowanego głównie komedią, współczesną farsą, w znacznie mniejszym stopniu polską i obcą klasyką, która, jeżeli już się pojawiała, była najczęściej adresowana również do szkolnego odbiorcy. Przedstawienia w Nowym Teatrze reżyserował przede wszystkim Bogusław Semotiuk, przynajmniej do momentu odejścia z teatru. W tym czasie zapraszał również do współpracy ciekawych reżyserów-gości, m.in.: Jana Peszka, Jana Machulskiego¹⁵⁷, Edwarda Żentara, Waldemara Śmigasiewicza, Ireneusza Kaskiewicza, Julię Wernio, Przemysława Wiśniewskiego, Zbigniewa Książka oraz Jacka Łuczaka. Jako scenografowie z teatrem podjęli współpracę, między innymi: Anna Bobrowska-Ekiert, Maciej Preyer czy Piotr Dąbrowski. Niektóre przedstawienia reżyserował także młody aktor słupskiej sceny Albert Osik (*Sceny miłosne dla dorosłych* oraz *Baśń w poszukiwaniu teatru*).

Program artystyczny Bogusława Semotiuka, realizowany w Nowym Teatrze do końca sezonu 2006/2007, można określić jako edukacyjno-promocyjny. Składały się na niego w głównej mierze popularne i aktualne utwory komediowe mieszczące się w typie farsy, a także wybrane pozycje z repertuaru klasycznego. Kilka przedstawień zrealizowano w konwencji popularnego musicalu, np. *Skrzypek na dachu* w reżyserii Zbigniewa Maciasa czy *Betlejem polskie* Lucjana Rydla w reżyserii Zbigniewa Kułagowskiego oraz Bogusława Semotiuka. Powstały także przedstawienia adresowane do najmłodszych, jak *Baśń w poszukiwaniu teatru* Iwony Wiernikowskiej oraz *Czarodziej-skie krzesiwo* na motywach baśni Jana Christiana Andersena. W sezonie letnim 2005/2006 udało się z powodzeniem wprowadzić kolejny nowy projekt, a mianowicie pomysł przedstawień plenerowych pokazywanych w ramach Sceny Letniej Nowego Teatru. W ten sposób zaprezentowano *Romea i Julię*

¹⁵⁶ Indeks przedstawień Nowego Teatru został dołączony do części dokumentacyjnej rozdziału.

¹⁵⁷ Ten niedawno zmarły aktor zrealizował w Nowym Teatrze kilka ważnych tytułów, np. autorski tekst *Niebezpieczne zabawy* (premiera 8.10.2004), *Balladynę* J. Słowackiego (premiera 25.03.2006) oraz *Czekając na Godota* S. Becketta (premiera 5.01.2007).

William Szekspira w reżyserii i oprawie scenograficznej Semotiuka. Pokazy dramatu Szekspira, którego teatralna premiera na słupskiej scenie miała miejsce w styczniu 2005 roku, odbywały się nie tylko na dziedzińcu Ratusza Miejskiego w Słupsku, ale także na uesteckiej promenadzie w okresie wakacyjnym. Pomysł teatru w plenerze z jednej strony, a z drugiej forma promocji oraz przybliżenia szerszej publiczności teatralnych dokonań Nowego Teatru spotkały się, jak dotąd, z dużym zainteresowaniem oraz żywym przyjęciem ze strony publiczności.

Najciekawszym pod względem artystycznym okazał się trzeci i zarazem ostatni sezon dyrekcji Bogusława Semotiuka w słupskim teatrze. Udało się wówczas zrealizować kilka ciekawych przedstawień. Sezon otwarto adaptacją powieści Witolda Gombrowicza pt. *Ferdydurke*, którą przygotował i wyreżyserował w Słupsku polski specjalista od Gombrowicza – Waldemar Śmigasiewicz. Głównym pomysłem jego kolejnej już wersji *Ferdydurke* była opozycja młodości (ucieleśnionej w Józiu) oraz starości (ucieleśnionej w dawnym artyście, Profesorze Pimce). Następnie, w setną rocznicę urodzin Samuela Becketta zaprezentowano ponadczasowe *Czekając na Godota* w reżyserii Jana Machulskiego, z kostiumami Zofii de Ines. W tym czasie zrealizowano dwa niezwykle popularne komediowo-farsowe tytuły, tj. *Testosteron* Andrzeja Saramonowicza w reżyserii Semotiuka oraz *Szalone nożyczki* Paula Pörtnera w reżyserii Jacka Łuczaka, dla którego słupska realizacja była reżyserskim debiutem. To ostatnie przedstawienie spotkało się ze szczególnie żywą aprobatą publiczności, ze względu na dość nietypową formę zakończenia sztuki, o której mogła za każdym razem decydować zgromadzona na sali widownia. Sukcesem była także realizacja *Klanu wdów* w reżyserii Julii Wernio, w którym gościnnie wystąpiła między innymi Emilia Krakowska. Sezon zamknięto kolejną sztuką adresowaną do dzieci. Były to *Przygody Sindbada Żeglarsza* z premierą 1 czerwca 2007 roku. Cennymi inicjatywami Nowego Teatru w okresie dyrekcji Bogusława Semotiuka pozostawały także inne działania okołoteatralne, zmierzające do popularyzowania oraz przybliżania potencjalnemu widzowi kulis sztuki scenicznej¹⁵⁸. Teatr prowadził tak zwaną „działalność edukacyjną” na kilku różnych płaszczyznach¹⁵⁹. Najmłodszym widzom scena proponowała spektakle dla dzieci oraz cykliczne spo-

¹⁵⁸ Por. *Nowy Teatr ma już swoją historię*, „Moje Miasto” 2007, nr 10 (104), [rozmowa K. Kwiatek z J. Barbarowiczem] s. 7.

¹⁵⁹ Działania edukacyjne Nowego Teatru można przyrównać do programów edukacyjnych prowadzonych przez Ryszarda Jaśniewicza z okresu działania Słupskiego Teatru Dramatycznego, o czym pisałam już wcześniej.

tkania organizowane w przedszkolach, połączone z czytaniem bajek (program „Aktorzy czytają dzieciom”). Dla nieco starszych odbiorców zaproponowano warsztaty teatralne prowadzone przez aktorów słupskiej sceny oraz tematyczne lekcje teatralne (program „Poznajemy teatr od kulis”) skierowane do młodzieży szkolnej. W ramach innego programu pt. „Lekcje tematyczne” na autorskie spotkania do Słupska udało się zaprosić: Macieja Prusa, Emilię Krakowską, Jana Machulskiego, Kacpra Kuszewskiego oraz Małgorzatę Roźniatowską. Kolejnym pomysłem był program „Media z kulturą”, którego celem była wszechstronna promocja teatru w lokalnych środkach masowego przekazu, a także Scena Letnia, związana z wakacyjnymi prezentacjami wybranych przedstawień w Ustce, Darłowie, Łebie oraz w Słupsku. Niektóre z wymienionych projektów udało się zrealizować z dość dobrym skutkiem, inne niestety, pozostały tylko w sferze planów. Jakkolwiek nie oceniać dokonań artystycznych dyrekcji Semiotuka w Nowym Teatrze (26 premier teatralnych), jedno z pewnością należy mu przyznać – w stosunkowo krótkim czasie nowa instytucja teatralna zaistniała w mieście na bardzo wielu różnorodnych płaszczyznach działań *stricte* teatralnych oraz kulturalnych, próbując przełamywać stereotypy funkcjonowania sceny typowo prowincjonalnej (między innymi poprzez częste zapraszanie ciekawych reżyserów, aktorów i autorów) oraz w miarę swoich możliwości promować zarówno ciekawe inicjatywy zawodowe, jak i kulturotwórcze¹⁶⁰.

Bogusław Semotiuk pełnił funkcję dyrektora Nowego Teatru do końca sezonu 2006/2007. Odszedł ze stanowiska w dość niefortunnych okolicznościach, będąc mocno skonfliktowanym z zespołem aktorskim. Przez swoich kolegów został nawet oskarżony o „wulgarne” i „dyktatorskie rządy”, o czym dość szeroko rozpisywała się lokalna prasa¹⁶¹. Dnia 15 czerwca 2007 roku decyzję o jego rezygnacji podpisał prezydent miasta Maciej Kobyliński, który wyznaczył nowego dyrektora pełniącego obowiązki. Został nim Zbigniew Kułagowski, absolwent Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej we Wrocławiu oraz dyrektor Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie w latach 1998-2004, który już wcześniej występował w Słupsku jako

¹⁶⁰ Albert Osik jest między innymi opiekunem młodzieżowej grupy teatralnej uczestniczącej w edukacji teatralnej Nowego Teatru. Efektem tej współpracy jest samodzielna premiera zatytułowana *Maszyna do liczenia*, pokazywana na Małej Scenie słupskiego teatru. Por. K. Kwiatek, *Pomiędzy rosółem a schabowym: teatr*, „Moje Miasto” 2007, nr 11 (105), s. 7.

¹⁶¹ Por. M. Kowalski, *Koniec dyktatorskich rządów Semotiuka*, „Głos Pomorza” 2007, nr 127, 128; tegoż, *Pożegnanie dyrektora Semotiuka*, „Głos Pomorza” 2007, nr 130; M. Baran, *Nowy Teatr do wzięcia*, „Gazeta Wyborcza” Trójmiasto 2007, nr 139.

aktor, a także współpracował z Semotiukiem przy realizacjach niektórych przedstawień w konwencji musicalowej (*Betlejem polskie* Lucjana Rydla). Kułagowski przystąpił następnie do konkursu na nowego dyrektora i – mając poparcie zespołu – wraz z początkiem sezonu artystycznego 2007/2008 objął stanowisko. Jeszcze w czerwcu powierzono mu organizację kolejnego sezonu. W planach nowego dyrektora znalazła się zarówno poprawa funkcjonowania działu sprzedaży oraz promocji teatru, jak i położenie znacznie większego nacisku na artystyczny poziom teatralnych realizacji oraz trafniejszy dobór repertuaru. Kontynuowana miała być edukacja teatralna adresowana do uczniów oraz pomysł spektakli plenerowych grywanych w miesiącach wakacyjnych¹⁶². Na sezon letni zaplanowano między innymi wyjazdy zespołu do Darłowa, Łeby, Ustki oraz do podśląskiej „Doliny Charloty”. Już wtedy zapowiedziano też premierę nowego sezonu, którą miała być realizacja *Dziadów* Adama Mickiewicza.

Przedpremierowe informacje o *Dziadach* zapowiadały przedstawienie w iście „amerykańskim stylu” adresowane do współczesnego, młodego widza oraz „jedno z największych wydarzeń artystycznych” w dziejach śląskiej sceny¹⁶³. Nie bez powodu, gdyż Zbigniew Kułagowski zaprosił do współpracy nad arcydziełem Mickiewicza artystów ze śląskiego Ronda. Adaptacji tekstu dokonał Marcin Bortkiewicz, reżyserią kierował Stanisław Miedziewski, a projekt scenograficzny był pomysłem Wojciecha Stefaniaka, na stałe współpracującego z warszawskim Teatrem Kwadrat oraz wrocławskim Teatrem Komedia, jedynym „nie-Rondowcem” w tym zestawieniu. Muzykę do przedstawienia skomponowała Monika Zytke. Oprócz Miedziewskiego i Bortkiewicza na scenie Nowego Teatru można było także zobaczyć innych aktorów związanych z Rondem: Caryl Swift, Juliana Swift-Speeda oraz Natalię Sikorę. Autor scenicznej adaptacji dokonał znacznych skrótów w tekście, pozostawiając scenę guseł, scenę więzienną oraz scenę widzenia księdza Piotra, Sen Senatora, fragmenty Salonu Warszawskiego oraz fragmenty Ustępu. Wraz z reżyserem Stanisławem Miedziewskim zaproponował jednakże koncepcję *Dziadów* granych „razem”, co stanowiło nie lada wyzwanie dla śląskiego zespołu. W realizacji nie zabrakło typowych „uwspółcze-

¹⁶² Por. D. Klusek, *Nie będę odpuszczał. Rozmowa dnia ze Zbigniewem Kułagowskim p.o. dyrektora Nowego Teatru w Ślupsku*, „Głos Pomorza” 2007, nr 140 oraz M. Kamiński, *Dyrektorem się bywa. Nowy dyrektor o planach Nowego Teatru*, „Dziennik Bałtycki” 2007, nr 146.

¹⁶³ Por. D. Klusek, *Dziady Bortkiewicza w amerykańskim stylu*, „Głos Pomorza” 2007, nr 220.

śnienie” tekstu oraz pewnej dozy scenicznego eksperymentu, np. męska rola Guślarza przypadła kobiecie – Caryl Swift, która stworzyła swoją postać w odniesieniu do niemal cygańsko-szamańskich działań; niektóre partie tekstu były śpiewane, niemal w konwencji typowego musicalu. Recenzje zamieszczane w lokalnej prasie nie szczędziły realizacji duetu Miedziewski-Bortkiewicz pochwał, choć najczęściej ograniczały się jedynie do typowych streszczeń lub relacji informacyjnych¹⁶⁴. Nieliczne były omówienia autorstwa krytyków teatralnych lub teatrologów. Te, niestety, nie pozostawiały wątpliwości, że słupska realizacja nie należała do zbyt udanych¹⁶⁵.

Po ambitniejszej, jak na możliwości słupskiego zespołu, premierze *Dziadów* powrócono jednakże do rozwiązań repertuarowych, typowych dla Nowego Teatru, tak dobrze już znanych słupskiej publiczności z czasów poprzedniej dyrekcji Bogusława Semotiuka. Realizowano głównie współczesne farsy i komedie, np. *Małe zbrodnie małżeńskie* Erica-Emmanuela Schmitta w reżyserii Marcellego Wiercichowskiego, *Romancę* Jacka Chmielnika w reżyserii Edwarda Żentary czy *O co biega?* Philipa Kinga w reżyserii Marcina Sławińskiego. Nie zrezygnowano także z prezentacji polskiej klasyki, choć w wydaniu zdecydowanie szkolnym (*Zemsta* Aleksandra Fredry w reżyserii Ireneusza Kaskiewicza). Drugim dominującym nurtem przedstawień uczyniono spektakle teatralno-muzyczne, nawiązujące bezpośrednio do dawnej formuły słupskiego teatru muzycznego. W takiej konwencji zaprezentowano widowisko zatytułowane *Galaktyka Szekspir* Marcina Grota, w jego reżyserii oraz *Amadeusza* Petera Shaffera w reżyserii Zbigniewa Kułagowskiego. Motywem przewodnim spektaklu *Galaktyka...* była twórczość Williama Szekspi-

¹⁶⁴ Brak fachowych recenzji teatralnych jest, niestety, jedną z podstawowych bolączek słupskiej (a może nawet w ogóle lokalnej) prasy codziennej. Nowemu Teatrowi brakuje fachowego krytyka-komentatora, którego omówienia kolejnych premier byłyby istotnym punktem odniesienia sukcesów, ale i porażek inscenizacyjnych.

¹⁶⁵ Por. M. Janowska, *Pelen cygaństwa obrzęd?*, „Kurier Obywatelski” 2007, nr 5, s. 17-18 oraz M. Baran, *Duchy polskiej historii w słupskim teatrze*, „Gazeta Wyborcza” Trójmiasto 2007, nr 236, s. 7. M. Janowska zarzuca słupskiej realizacji *Dziadów* niezborność stylistyczną samej adaptacji, problemy w opanowaniu Mickiewiczowskiego wiersza przez aktorów, wymieszanie gatunków operetki i dramatu oraz niekonsekwencję inscenizacyjną; „ni to spektakl nowatorski i alternatywny w sposobie realizacji, ani porywający w zawodowym znaczeniu”. M. Baran, oprócz wysokiej oceny sceny egzorcyzmów oraz snu Senatora, mankamentów realizacji upatruje w słabej organizacji scen zbiorowych (a tych jest sporo), łączeniu scen mówionych i śpiewanych, wreszcie w słabej „jakości” mówionego na scenie wiersza.

ra, z której wybrano zaledwie pojedyncze sceny i fragmenty poetyckie o tematyce miłosnej, a następnie złożono je w całość połączoną słowem (autorem scenariusza był Marcin Grot), śpiewem (muzykę skomponował Maciej Osada-Sobczyński), tańcem (twórcą układu choreograficznego był Alexandr Azarkevitch) oraz znakiem plastycznym (scenografię przygotowała Katarzyna Paciorek). W spektaklu trwającym blisko 150 minut było co prawda bardzo dużo tańca i piosenki, ale z ducha Szekspira w realizacji Nowego Teatru pozostało raczej niewiele¹⁶⁶. Nowoczesne, czy raczej nawet ponowoczesne odczytanie fragmentów *Snu nocy letniej*, *Hamleta*, *Jak wam się podoba*, *Poskromienia złościcy*, *Romeo i Julii*, *Otella* i *Burzy*, a także kilku *Sonetów*, mogło naprawdę zaskoczyć miłośników klasycznego odczytywania Szekspira. W przedstawieniu trudno zwłaszcza było doszukać się piękna szekspirowskiego języka, które ginęło pod kolorowymi kostiumami, światłami, typowymi kabaretowymi gagami, będącymi połączeniem musicalu, show oraz kabaretu. Kolejną premierę, czyli *Amadeusza* przygotowano w konwencji teatralnego widowiska plenerowego, połączonego z elementami opery i baletu. Przygotowania do premiery były naprawdę imponujące, jak na możliwości słupskiego teatru¹⁶⁷. Na letniej scenie wybudowanej na dziedzińcu miejskiego ratusza, miał bowiem wystąpić chór oraz soliści Opery Wrocławskiej, tancerze zespołu baletowego Teatru Wielkiego z Łodzi, orkiestra Polskiej Filharmonii *Sinfonica Baltica*, kierowana przez Bohdana Jarmołowicza oraz artyści dramatyczni za Słupska i nie tylko, w sumie ponad stu wykonawców. W rolę kompozytora Wolfganga Amadeusza Mozarta wcielił się dobrze znany w Słupsku Marcel Wiercichowski, zaś postać Salieriego grał gościnnie aktor Teatru Dramatycznego z Warszawy Krzysztof Bauman. Oprawę scenograficzną przedstawienia – wpisaną w zabytkową architekturę słupskiego ratusza – przygotował Wojciech Stefaniak, zaś niezwykle efektowne, rokokowe kostiumy zostały zaprojektowane przez Annę Bobrowską-Ekiert oraz Małgorzatę Słoniowską. Układy choreograficzne widowiska były pomysłem Alexandra Azarkevitcha, a specjalne efekty świetlne oraz pirotechniczne zostały skomponowane przez reżysera światła Piotra Pawlika. Wszystko zapewne by się powiodło, gdyby nie... pogoda. Premierowe przedstawienie *Amadeusza* z dnia 15 sierpnia odbyło się w strugach deszczu, a właściwie nawałnicy deszczu i silnego wiatru, która pokrzyżowała plany

¹⁶⁶ Por. D. Klusek, *Kabaret z Szekspira*, „Głos Pomorza” 2008, nr 76.

¹⁶⁷ Por. tegoż, *Aktorzy wychodzą na letnią scenę*, „Głos Pomorza” 2007, nr 145 oraz A. Chrystyniuk, *Czy Mozart oczaruje?*, „Dziennik Bałtyki”, z dnia 14 sierpnia 2008, s. 1, 4.

wykonawców do tego stopnia, że doszło do rezygnacji z występu na żywo orkiestry i tancerzy baletu; muzykę, do której śpiewali soliści grano z pół-playbecku bez wcześniejszych prób. Nie udało się też zrealizować wszystkich efektów świetlnych oraz pirotechnicznych (nie odbył się zaplanowany na koniec przedstawienia pokaz sztucznych ogni), a na scenie wykonawcy występowali i śpiewali w niebezpiecznych dla nich warunkach (kałuże wody gwarantowały niezwykle śliską scenę i kontuzje wykonawców)¹⁶⁸. Lokalna prasa szeroko komentowała zarówno przygotowania do premiery, jak i dwa kolejne przedstawienia, które odbyły się w bardzo niesprzyjających warunkach pogodowych. Wszystkie mankamenty teatralnej realizacji usprawiedliwiano niekorzystną pogodą. Na odwagę i szczerość zdobył się zaledwie jeden recenzent „Gazety Wyborczej” Mirosław Baran, który regularnie relacjonuje kolejne słupskie nowości. „Superprodukcję” Nowego Teatru nazwał – bez ogródek – krokiem samobójczym dla prowincjonalnego teatru oraz żenująco mizernym spektaklem, „który o całe lata świetlne odstaje od przedstawienia chociażby przyzwoitego”¹⁶⁹. Po zaledwie dwóch przedstawieniach *Amadeusz*, którego koszty znacznie przekroczyły możliwości budżetowe Teatru Nowego (574 tys. zł¹⁷⁰), zszedł ostatecznie z afisza (przynajmniej na razie?), pozostawiając słupski teatr w niezwykle trudnej sytuacji finansowej.

Wraz z kolejnym sezonem teatralnym 2008/2009 okazało się, że kłopoty finansowe Nowego Teatru są znacznie poważniejsze niż sądzono. Polityka repertuarowa, a zwłaszcza wyjazdowa prowadzona przez dyrekcję, niestety, nie sprawdziła się. W budżecie teatru zabrakło funduszy nie tylko na kolejne premiery, ale także na pensje dla pracowników. O przyczynach złej kondycji finansowej teatru dyskutowano na łamach lokalnej prasy, gdyż dalsze funkcjonowanie słupskiej sceny było uzależnione od pomocy władz miasta¹⁷¹. Dwa niezwykle kosztowne przedstawienia – *Galaktyka Szekspir* oraz *Amadeusz* nie tylko nie przyniosły scenie zysków, ale wręcz ogromne straty. Równolegle ze stosunkowo nielicznymi i średnio udanymi (i pod względem artystycznym i finansowym) przedstawieniami, granymi na scenie Nowego

¹⁶⁸ Por. D. Klusek, *Amadeusz wygrał z pogodą*, „Głos Pomorza” 2008, nr 192; A. Chrostyniuk, „Dziennik Bałtycki” 2008 z dnia 18 sierpnia 2008 oraz M. Baran, *Teatralna klapa w strugach deszczu*, „Gazeta Wyborcza” Trójmiasto 2008, nr 192.

¹⁶⁹ M. Baran, *Teatralna klapa...*, s. 6.

¹⁷⁰ Por. M. Kowalski, *Teatr żył ponad stan*, „Głos Pomorza” 2008, nr 246.

¹⁷¹ Por. tegoż, *Potężna dziura w budżecie Nowego Teatru*, „Głos Pomorza” 2008, nr 246 oraz M. Nowicki, *Dyrektor Kułagowski ukarany nagana*, „Głos Pomorza” www.gp24.pl, on-line z dnia 19.11.2008.

Teatru, Zbigniew Kułagowski konsekwentnie realizował formę promujących teatr wyjazdów gościnnych. *Dziady*, *Betlejem Polskie* oraz *Projekt Sofokles* można było oglądać w Warszawie, Wrocławiu, Bytomiu, Chorzowie, Rybniku i Raciborzu, zaś *Sceny miłosne dla dorosłych* oraz *Dziady* w Warszawie, Wrocławiu, Lublinie, Częstochowie oraz Radomiu. Niestety i te formy działalności nie przynosiły wymiernych korzyści finansowych. Dyrektor Kułagowski został oficjalnie ukarany naganą przez prezydenta miasta Macieja Kobylńskiego, który jednocześnie zapowiedział wprowadzenie do teatru planu naprawczego¹⁷². Urząd Miasta zagwarantował teatrowi dodatkowe fundusze, między innymi na zabezpieczenie wypłat dla pracowników, jednakże przejął bezpośrednią kontrolę nad finansami miejskiej placówki, zapowiadając konieczność zatrudnienia w teatrze osoby menadżera/zastępcy dyrektora do spraw finansowych. W celu polepszenia kondycji teatru dyrektorowi zasugerowano ograniczenie liczby spektakli wyjazdowych oraz granie większej liczby przedstawień na scenie w Słupsku.

Sezon artystyczny 2008/2009 rozpoczął się premierą teatralną w wersji minimalistycznej. Wobec poważnych kłopotów finansowych przygotowano monogram oparty na tekście Arthura Schnitzlera pt. *Traumnovelle*, wyreżyserowany przez słupskiego mistrza tej formy Stanisława Miedziewskiego, na stałe współpracującego z Teatrem Rondo. Autorem scenariusza przedstawienia był Marcin Bortkiewicz, choć trzeba też pamiętać o innym scenariuszu do powieści Schnitzlera, do którego Stanley Kubrick nakręcił w roku 1999 głośny film pt. *Oczy szeroko zamknięte*. Premiera monodramu była jednocześnie pierwszą propozycją nowo powstałej przy Nowym Teatrze Sceny Studyjnej. Główną rolę w monodramie zagrał Albert Osik¹⁷³. Monodram *Traumnovelle* to jednostronna historia małżeństwa poddanego próbie wierności i lojalności. Na scenie stajemy się świadkami swoistej spowiedź męża Frida, który – kierowany zazdrością – w czasie zaledwie jednej nocy, stopniowo niszcząc w sobie miłość, zbliża się niebezpiecznie do granicy zdrady. Nagość rozmowy-monologu Frida pogłębiona jest niezwykłą nagością sceny niemal całkowicie pozbawionej scenografii (poza symboliczną grą światła i cieni) oraz częściową nagością Frida, używającego w pewnych momentach maski. Monodram w wykonaniu Alberta Osika w listopadzie 2008 roku był prezentowany z dużym powodzeniem na Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów

¹⁷² Por. M. Baran, *Zatrudnią menadżera w Nowym Teatrze?*, „Gazeta Wyborcza” Trójmiasto 2008, nr 278.

¹⁷³ Por. J. Walewska, *Traum-Schnitzler-Otto-Bortek-Novelle, czyli gdzie się podział Albert Osik?*, „Kurier Obywatelski” 2008, nr 13.

Jednego Aktora we Wrocławiu, gdzie zdobył I nagrodę. Kolejny raz sprawdziła się też formuła współpracy aktorów Nowego Teatru z reżyserem Stanisławem Miedziewskim.

W obecnej chwili sprawą jak najbardziej otwartą pozostaje nie tylko kwestia finansowej kondycji słupskiego Nowego Teatru, która może zaważyć na jego dalszych losach (w bardziej pesymistycznym wariantcie można nawet brać pod uwagę rozwiązanie teatralnej placówki, która nie dość, że nie przynosi miastu dochodów, to jeszcze przyczynia się wydatnie do powiększania miejskiej „dziury budżetowej”), ale również problem o wiele bardziej istotny i poważny, a mianowicie brak pomysłu na ciekawą formułę sceny dramatycznej, funkcjonującej w prowincjonalnym mieście, choć w mieście z pewnymi artystycznymi ambicjami. Powrót do koncepcji teatru dramatyczno-muzycznego, który co prawda uwzględnia funkcjonowanie w Słupsku i sceny dramatycznej, i zespołu orkiestry kameralnej, jak się wydaje, z góry skazany jest na niepowodzenie. Każdorazowe angażowanie solistów innych zespołów z różnych ośrodków teatralnych, baletowych czy operowych nie jest po prostu możliwe, również ze względów finansowych, zaś udźwignięcie ciężaru oraz odpowiedzialności prac reżysersko-artystycznych wymaga nie tylko pewnego doświadczenia i obycia w tej dziedzinie, ale przede wszystkim samodzielnej ciekawej koncepcji reżysersko-programowej. Pomysłem wartym rozważenia wydaje się także konieczność rozdzielenia funkcji dyrektora naczelnego (odpowiadającego przede wszystkim za sprawy organizacyjno-administracyjne) oraz artystycznego, decydującego o programie artystycznym¹⁷⁴. Zapewne niedaleka przyszłość pokaże i zweryfikuje zarówno zamierzenia artystyczne samego Zbigniewa Kułagowskiego, jak i Nowego Teatru¹⁷⁵. Tym bardziej, że efekty zapowiedzianej przez Urząd Miejski w Słupsku kontroli finansowej teatru mogą się okazać niekorzystne dla placówki. Tak więc losy Nowego Teatru u progu roku

¹⁷⁴ Por. dyskusję wokół zawirowań Teatru Nowego [w:] *Teatralne zawirowania*. Z Ryszardem Kwiatkowskim – zastępcą prezydenta Słupska rozmawia Andrzej Wątemborski, „Kurier Obywatelski” 2008, nr 13.

¹⁷⁵ Informacje prasowe ze stycznia 2009 roku informują o kolejnych zamierzeniach artystycznych dyrektora Nowego Teatru – Zbigniewa Kułagowskiego, który w planach na sezon 2008/2009 ma jeszcze pięć premier: *Akompaniatora* Anny Burzyńskiej, *Rewizora* Gogola w reżyserii Wiktora Panowa z Archangielska, *Awanturę o Basię* K. Makuszyńskiego w realizacji Daniela Kustosika, dyrektora Teatru Muzycznego w Poznaniu, autorską adaptację Andrzeja Marii Marczewskiego do prozy Brunona Szulca oraz kolejną farsę. Por. *Mamy do siebie zaufanie*. Rozmowa ze Zbigniewem Kułagowskim, „Zbliżenia” 2009, nr 2 (56), s. 13.

2009¹⁷⁶ wydają się nie do pozazdroszczenia, zwłaszcza w sytuacji, gdy na swoim ostatnim posiedzeniu w dniu 10 grudnia 2008 roku Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki słupskiej rady miejskiej przegłosowała wniosek, skierowany do prezydenta miasta, by ten zdymisjonował ze stanowiska dyrektora teatru Zbigniewa Kułagowskiego¹⁷⁷.

¹⁷⁶ Do istotnych wydarzeń z roku 2009, które przekraczają ramy czasowe przyjętej obserwacji naukowej, powrócę w uwagach końcowych pracy. Związane są one ze zmianą nazwy Nowego Teatru w Słupsku i nadaniem mu imienia Stanisława Ignacego Witkiewicza. Por. *Teatralna prowincja czynnikiem kulturotwórczym?*, s. 218.

¹⁷⁷ Por. „Teraz Słupsk” 2008, nr 50, z dnia 11 grudnia s. 4. Gazeta informuje o kwocie 385 tys. zł, która przekroczyła budżet Nowego Teatru zaplanowany na rok 2008.

Nowy Teatr w Słupsku – wykaz premier teatralnych¹⁷⁸

Sezon 2004/2005

Dyrektor naczelny i artystyczny – Bogusław Semotiuk

1. *Szalona lokomotywa* Stanisława Ignacego Witkiewicza w przekładzie Konstantego Puzyry, premiera 13.09.2004, reżyseria Jan Peszek i Michał Zadara, scenografia Katarzyna Paciorek, opracowanie muzyczne Jan Peszek (wykorzystano utwór pt. „Ad Naan” Jacka Grudnia), obsada: Ewa Andruszkiewicz, Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Wiesław Dawidczyk, Agnieszka Grzybowska, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Mirosław Krawczyk, Saniwój Król, Marta Kumik, Zbigniew Kułagowski, Maria Mielnikow, Albert Osik, Jacek Ryś, Jan Stryjniak, Marta Turkowska, Tadeusz Wasiak, Marcel Wiercichowski.
2. *Niebezpieczne zabawy (Kronika małżeńska)* Jana Machulskiego, premiera 8.10. 2004, scenariusz, reżyseria i opracowanie muzyczne Jan Machulski, scenografia Bogusław Semotiuk, obsada: Jan Machulski, Marta Turkowska, Marcel Wiercichowski.
3. *Moralność pani Dulskiej* Gabrieli Zapolskiej, premiera 29.10.2004, reżyseria Bogusław Semotiuk, scenografia Andrzej Szulc, muzyka Marcel Wiercichowski, obsada: Ewa Andruszkiewicz, Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Marta Kumik, Zbigniew Kułagowski, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Marta Turkowska, Barbara Wawrowska, Marcel Wiercichowski.
4. *Audiencja III, czyli Raj Eskimosów* Bogusława Shaeffera, premiera 5.11.2004, reżyseria i scenografia Bogusław Semotiuk, muzyka Michał Cellman, obsada: Katarzyna Michalska, Marcel Wiercichowski.
5. *Ślub* Witolda Gombrowicza, premiera 11.12.2004, reżyseria i muzyka Waldemar Śmigasiewicz, scenografia Maciej Preyer, obsada: Ewa Andruszkiewicz, Agnieszka Ćwik, Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Zbigniew Kułagowski, Albert Osik, Bogusław Semotiuk, Jan Stryjniak, Tadeusz Wasiak, Marcel Wiercichowski.
6. *Intercity* Leszka Malinowskiego, premiera 31.12.2004, reżyseria Leszek Malinowski i Bogusław Semotiuk, scenografia i kostiumy Bogusław Semotiuk, muzyka Jarosław Barów, obsada: Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Zbigniew

¹⁷⁸ Wykaz premier Nowego Teatru w Słupsku sporządzono na podstawie danych archiwalnych gromadzonych w teatrze oraz informacji prasowych.

- Kułagowski, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Bogusław Semotiuk, Jan Stryjniak, Marta Turkowska, Tadeusz Wasiak, Marcel Wiercichowski.
7. *Romeo i Julia* Wiliama Szekspira w przekładzie Stanisława Barańczaka, premiera 28.01.2005, reżyseria i scenografia Bogusław Semotiuk, kostiumy Andrzej Szulc, układy choreograficzne Teresa Czyżewska, muzyka Maciej Osada-Sobczyński, obsada: Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Agnieszka Grzybowska, Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Izabela Kała, Krzysztof Kluzik, Saniwój Król, Zbigniew Kułagowski, Rozalia Mierzicka, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Jacek Ryś, Jan Stryjniak, Marta Turkowska, Marcel Wiercichowski.
 8. *Skrzypek na dachu* według opowiadań Szolema Aleichema, tytuł oryginalny *Fiddler on the roof*, premiera 8.04.2005, reżyseria Zbigniew Macias, inscenizacja Bogusław Semotiuk, scenografia i kostiumy Anna Bobrowska-Ekiert, muzyka Jerry Bock, choreografia Walerii Niekrasow, libretto Joseph Stein, teksty piosenek Sheldon Harnik, kierownictwo muzyczne: Zbigniew Macias, Monika Zytke, z udziałem orkiestry pod dyrekcją Bohdana Jarmołowicza, obsada: Jerzy Bohatkiewicz, Bożena Borek, Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Ewa Konstanciak, Zbigniew Kułagowski, Michał Lisiewicz, Maciej Markowski, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Jacek Ryś, Jan Stryjniak, Marta Turkowska, Marcel Wiercichowski, Edward Żentara.

Sezon 2005/2006

9. *Okno na parlament* Raya Cooneya, tytuł oryginalny *Out of order*, przekład Elżbieta Woźniak, premiera 17.09.2005, reżyseria Ireneusz Kaskiewicz i Bogusław Semotiuk, scenografia Bogusław Semotiuk, obsada: Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Ewa Konstanciak, Zbigniew Kułagowski, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Bogusław Semotiuk, Jan Stryjniak.
10. *Sofokles – Projekt Edyp i Antygona* w przekładzie Stanisława Dygata i Helmuta Kajzara, premiera 6.10.2005, reżyseria Bogusław Semotiuk, scenografia Anna Bobrowska-Ekiert, muzyka Michał Urbaniak, obsada: Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Zbigniew Kułagowski, Albert Osik, Jacek Ryś, Jan Stryjniak, Marta Turkowska.
11. *Dziwictwo* Witolda Gombrowicza, premiera 16.10.2005, reżyseria i scenografia Przemysław Wiśniewski i Alina Czyżewska, obsada: Alina Czyżewska.

12. *Baśń w poszukiwaniu teatru* Iwony Wernikowskiej, premiera 18.10.2005, reżyseria Albert Osik, scenografia Grzegorz Sujecki, muzyka Jarosław Barów, obsada: Bożena Borek, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Zbigniew Kułagowski, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Jan Stryjniak, Marta Turkowska.
13. *Zbrodnia i kara* Fiodora Dostojewskiego, premiera 13.11.2005, scenariusz i reżyseria Edward Żentara, scenografia Bogusław Semotiuk, kostiumy Anna Bobrowska-Ekiert, muzyka Jarosław Barów i Ireneusz Kaskiewicz, obsada: Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Sylwia Góra, Ireneusz Kaskiewicz, Zbigniew Kułagowski, Rozalia Mierzicka, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Jan Stryjniak, Edward Żentara.
14. *Betlejem polskie* Lucjana Rydla, premiera 16.12.2005, reżyseria Zbigniew Kułagowski i Bogusław Semotiuk, scenografia Bogusław Semotiuk, kostiumy Anna Bobrowska-Ekiert, opracowanie muzyczne i aranżacja Maciej Osada-Sobczyński, choreografia Teresa Czyżewska, przygotowanie wokalne Monika Zytke, obsada m.in.: Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Jacek Ryś, Jan Stryjniak, Marta Turkowska, z udziałem chóru i baletu.
15. *Balladyna* Juliusza Słowackiego, premiera 25.03.2006, reżyseria Jan Machulski i Bogusław Semotiuk, scenografia Bogusław Semotiuk, kostiumy Zofia de Ines, muzyka Renata Przemyk, obsada: Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Izabela Kała, Krzysztof Kluzik, Zbigniew Kułagowski, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Jacek Ryś, Jan Stryjniak, Marta Turkowska.
16. *Pokój do zabawy* Bartosza Brzeskota, premiera 7.04.2006, scenariusz i reżyseria Bartosz Brzeskot, scenografia i kostiumy Grzegorz Sujecki, obsada Agnieszka Ćwik.
17. *Sztuka* Yasminy Reza w przekładzie Barbary Grzegorzewskiej, premiera 12.05.2006, reżyseria i scenografia Piotr Dąbrowski, muzyka Jerzy Chruściński, obsada: Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Albert Osik.
18. *Sceny miłosne dla dorosłych* Zbigniewa Książka, premiera 10.06.2006, scenariusz Zbigniew Książek, reżyseria Albert Osik, scenografia Grzegorz Sujecki, muzyka Leszek Matecki, obsada: Agnieszka Ćwik, Ireneusz Kaskiewicz, Albert Osik, Hanna Piotrowska.

Sezon 2006/2007

19. *Ferdydurke* Witolda Gombrowicza, premiera 9.09.2006, scenariusz, reżyseria i opracowanie muzyczne Waldemar Śmigasiewicz, scenografia

- Maciej Preyer, obsada: Marek Cieśluciński, Gracjan Kielar, Krzysztof Kluzik, Zbigniew Kułagowski, Michał Lewandowski, Albert Osik, Tomasz Piątkowski, Jacek Ryś, Bogusław Semotiuk, Jan Stryjniak.
20. *Klan wdów* Ginette Beauvais-Garcin i Marie Chevalier w przekładzie Barbary Grzegorzewskiej, premiera 6.10.2006, reżyseria Julia Wernio, scenografia i kostiumy Elżbieta Wernio, obsada: Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Izabela Kała, Emilia Krakowska, Michał Lewandowski, Hanna Piotrowska, Marta Powalowska.
 21. *Testosteron* Andrzeja Saramonowicza, premiera 3.11.2006, reżyseria i opracowanie muzyczne Bogusław Semotiuk, scenografia Anna Bobrowska-Ekiert, obsada: Ireneusz Kaskiewicz, Gracjan Kielar, Krzysztof Kluzik, Wojciech Kuliński, Michał Lewandowski, Albert Osik, Jacek Ryś, Marcel Wiercichowski.
 22. *Czekając na Godota* Samuela Becketta w przekładzie Antoniego Libery, tytuł oryginalny *En attendant Godot*, premiera 5.01.2007, reżyseria Jan Machulski, scenografia Bogusław Semotiuk, obsada: Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Albert Osik, Jan Stryjniak.
 23. *Obrona Sokratesa* Platona w tłumaczeniu Władysława Wytwickiego, premiera 2.02.2007, adaptacja, opracowanie tekstu i reżyseria Ireneusz Kaskiewicz, scenografia i kostiumy Anna Bobrowska-Ekiert, przedstawienie uświetniające 40 lat pracy artystycznej Ireneusza Kaskiewicza, obsada: Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Ireneusz Kaskiewicz, Zbigniew Kułagowski, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Jan Stryjniak.
 24. *Szalone nożyczki* Paula Pörtnera, tytuł oryginalny *Shear madness*, premiera 23.03.2007, reżyseria Jacek Łuczak, scenografia Anna Bobrowska-Ekiert, obsada: Agnieszka Ćwik, Jerzy Karnicki, Krzysztof Kluzik, Rozalia Mierzicka, Albert Osik, Jacek Ryś.
 25. *Przygody Sindbada Żeglarza* na podstawie *Baśni tysiąca i jednej nocy*, premiera 1.06.2007, reżyseria Hanaa Abdel Fattah Metwały, scenografia Dalia Fouad, muzyka Sherif el Wesaimy, opracowanie i adaptacja tekstu Dorota Metwały, obsada: Bożena Borek, Marek Cieśluciński, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Zbigniew Kułagowski, Rozalia Mierzicka, Albert Osik, Grzegorz Pacanowski, Hanna Piotrowska, Jan Stryjniak.
 26. *Zazdrość* Ester Vilar, premiera 15.06.2007, reżyseria Grażyna Barszczewska, scenografia Zofia de Ines, obsada: Grażyna Barszczewska, Agnieszka Ćwik, Anna Rusiecka.

Sezon 2007/2008

Dyrektor naczelny i artystyczny – Zbigniew Kułagowski

27. *Dziady* Adama Mickiewicza, premiera 5.10.2007, reżyseria Stanisław Miedziewski, adaptacja tekstu Marcin Bortkiewicz, scenografia Wojciech Stefaniak, muzyka Monika Zytke, kostiumy Joanna Jaśko-Sroka, ruch sceniczny Jacek Krawczyk, obsada: Bożena Borek, Marek Cieśluciński, Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Ewa Konstanciak, Rozalia Mierzicka, Albert Osik, Agnieszka Peplińska, Hanna Piotrowska, Anna Rusiecka, Jacek Ryś, Jan Stryjniak, Caryl Swift, Julian Swift-Speed, Marta Turkowska.
28. *Małe zbrodnie małżeńskie* Erica-Emmanuela Schmitta w przekładzie Barbary Grzegorzewskiej, tytuł oryginalny *Petits crimes conjugaux*, premiera 12.10.2007, reżyseria i scenografia Marcel Wiercichowski, oprawa muzyczna Michał Woźniak, obsada: Katarzyna Michalska, Marcel Wiercichowski.
29. *Zemsta* Aleksandra Fredry, premiera 9.01.2008, reżyseria Ireneusz Kaskiewicz, scenografia Anna Bobrowska-Ekiert, muzyka Leszek Matecki, obsada: Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Ewa Konstanciak, Krzysztof Leszczyński, Grzegorz Pacanowski, Agnieszka Peplińska, Hanna Piotrowska, Jan Stryjniak, Julian Swift-Speed.
30. *Galaktyka Szekspir* Marcina Grot, premiera 28.03.2008, reżyseria Marcin Grot, scenografia i kostiumy Katarzyna Paciorek, muzyka Maciej Osada-Sobczyński, choreografia Alexandr Azarkevitch, obsada: Krzysztof Bauman, Bożena Borek, Agnieszka Ćwik, Sławomir Doliniec, Wioletta Kaszuba, Krzysztof Kluzik, Łukasz Konopko, Michał Lewandowski, Piotr Makarski, Albert Osik, Anna Rusiecka, Jacek Ryś, Paulina Sałek, Marta Turkowska.
31. *Romanca* Jacka Chmielnika, premiera 23.05.2008, reżyseria Edward Żentara, scenografia Grzegorz Sujecki, kostiumy Aleksandra Chrzan, obsada: Izabela Czajkowska, Gracjan Kielar, Marcel Wiercichowski.
32. *Amadeusz* Petera Shaffera, premiera 15.08.2008, reżyseria Zbigniew Kułagowski, scenografia Wojciech Stefaniak, choreografia Alexandr Azarkevitch, przyg. muz. solistów Francesco Bottigliero, przyg. muz. chóru Małgorzata Orawska, kostiumy dramatu Anna Bobrowska-Ekiert, kostiumy opery Małgorzata Słoniowska, reżyseria świąteł Piotr Pawlik, solistki: Agnieszka Bochenek-Osiecka, Renata Dobosz, Ewa Olszewska, Anna Naganowska, Jadwiga Postrożna, Andżelika Wesołowska, Iryna Zhytynsko, soliści: Jarosław Bodakowski, Przemysław Borys, Wojciech

Dyngosz, Taras Ivaniv, Tomasz Maleszewski, Janusz Monarcha, Łukasz Motkowicz, balet: Monika Maciejewska, Marlena Pietrzykowska, Paulina Sałek, Bogumiła Szaleńczyk, Wojciech Domagała, Wiktor Krakowiak-Chu, Gintautas Potockas, Genadii Rybalchenko, z udziałem Polskiej Filharmonii *Sinfonia Baltica* pod Dyrekcją Bohdana Jarołowicza, obsada: Krzysztof Bauman, Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Michał Lewandowski, Albert Osik, Anna Rusiecka, Marcel Wiercichowski, Leszek Żentara.

Sezon 2008/2009

33. *O co biega?* Philipa Kinga, tytuł oryginalny *See how they run*, premiera 19.09.2008, reżyseria Marcin Sławiński, scenografia i kostiumy Małgorzata Treutler, opracowanie muzyczne Marcin Sławiński, obsada: Jerzy Karnicki, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Rozalia Mierzicka, Albert Osik, Agnieszka Peplińska, Hanna Piotrowska, Marta Powalowska, Wojciech Rogowski.
34. *Traumnovelle* Artura Schnitzlera, pierwszy monodram Sceny Studyjnej Teatru Nowego, premiera 9.11.2008, reżyseria Stanisław Miedziewski, adaptacja tekstu Marcin Bortkiewicz, opracowanie muzyczne S. Miedziewski, Albert Osik, wykonanie A. Osik (Frido).
 - I nagroda na ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Jednego Aktora we Wrocławiu, listopad 2008,
 - Grand Prix na 7. Ogólnopolskim Przeglądzie Monodramu Współczesnego, maj 2009 Warszawa.
35. *Akompaniator* Anny Burzyńskiej, premiera 7.02.2009, reżyseria i scenografia Rafał Matusz, muzyka Robert Kanaan, obsada: Agnieszka Brzeskot oraz Wojciech Rogowski.
36. *Rewizor* Mikołaja Gogola, przekład Julian Tuwim, premiera 27.03.2009, reżyseria i scenografia Wiktor Panow (Archangielsk), choreografia Alexandr Azarkevitch (Archangielsk), obsada: Bożena Borek, Marek Cieśluciński, Sasza Janowicz, Adam Jędrosz, Jerzy Karnicki, Krzysztof Kluzik, Michał Lewandowski, Stanisław Miedziewski, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Jacek Ryś, Caryl Swift, Julian Swift-Speed, Marta Turkowska.
37. *Awantura o Basię* Kornela Makuszyńskiego, premiera w Sławnie 14.05.2009, premiera na scenie Nowego Teatru w Słupsku 16.05.2009, reżyseria Daniel Kustosik, scenografia i kostiumy Anna Bobrowska-Ekiert, muzyka Maciej Szymański, przygotowanie muzyczne Maciej

Osada-Sobczyński, obsada: Bożena Borek, Magdalena Hyła, Natalia Janiak, Adam Jędroz, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Albert Osik, Hanna Piotrowska, Wojciech Rogowski, Anna Rusiecka, Elżbieta Stec, Hanna Świętnicka-Grabowska, Beata Szreder, Marta Turkowska.

Sezon 2009/2010

zmiana nazwy teatru na Nowy Teatr im. Witkacego w Słupsku

38. *Witkacy: jest 20 do Xtej*, scenariusz i reżyseria Andrzej Maria Marczewski, prapremiera 18.09.2009, scenografia Tadeusz Smolicki, muzyka Marek Dyjak, obsada: Agnieszka Brzeskot, Waldemar Czyszak, Aleksandra Gronowska, Ireneusz Kaskiewicz, Krzysztof Kluzik, Albert Osik, Anna Rusiecka, Sebastian Ryś, Irena Sierakowska, Marta Turkowska.

W cieniu „Tęczy” i Ronda

Oprócz scharakteryzowanych już we wcześniejszych rozdziałach instytucjonalnych teatrów zawodowych oraz zawodowo-amatorskich w Słupsku do roku 2008 działało – i nadal działa – kilka ciekawych grup teatralnych czy nawet samodzielnych teatrów. Niektóre z nich związane są mocno z różnymi samorządowymi ośrodkami kultury (niekoniecznie teatralnymi), głównie ze Słupskim Ośrodkiem Kultury (SOK), Młodzieżowym Centrum Kultury (MCK) czy lokalnymi, niekiedy nawet osiedlowymi klubami kultury, jak na przykład Klub Garnizonowy, Klub „Kwadrat” oraz „Pias”. Inne z kolei stanowią przykład samodzielnie funkcjonujących zespołów o charakterze zawodowym oraz zawodowo-amatorskim, jednakże są to zespoły pozainstytucjonalne, np. Teatr Władca Lalek. Można powiedzieć, iż działania niektórych z tych grup nawiązują bezpośrednio do tradycji amatorskiego ruchu teatralnego, który rozwijał się w Słupsku dość prężnie do roku 1952, głównie za sprawą ochotniczego Towarzystwa Miłośników Sceny oraz funkcjonującego przy nim amatorskiego zespołu teatralnego. Inne instytucje są ciekawym przykładem teatrów prywatnych, które – podobnie jak w Słupsku – rozwijają się od roku 1989 z różnymi efektami na terenie całego kraju, choć głównie w dużych aglomeracjach miejskich, w których znacznie łatwiej znaleźć można zarówno zainteresowanego, jak i zróżnicowanego odbiorcę teatralnego. Zaznaczyć trzeba, iż ponowne ożywienie pod tym względem w Słupsku nastąpiło dopiero po roku 1992, kiedy przestała istnieć główna instytucja teatralna, a mianowicie Słupski Teatr Dramatyczny, o czym pisałam już wcześniej. Wówczas funkcję zawodowego teatru dramatycznego próbowały spełniać nie tylko samorządowe instytucje miejskie, ale także społeczno-amatorskie oraz prywatne.

3.1. Państwowa Orkiestra Kameralna i Teatr Impresaryjny

Tradycję instytucjonalnego teatru zawodowego przez wiele lat próbował nie tylko podtrzymywać, ale także realizować Teatr Impresaryjny, funkcjonujący przy Państwowej Orkiestrze Kameralnej (od roku 1992), przekształconej następnie w Polską Filharmonię *Sinfonia Baltica* w Słupsku (2005). Teatr Impresaryjny powołano decyzją wojewody słupskiego 1 kwietnia 1992 roku, w miejsce rozwiązanego Słupskiego Teatru Dramatycznego. Dyrektorem naczelnym został Bohdan Jarmołowicz¹, zastępcą dyrektora Jerzy Rudnik, zaś kierownikiem impresariatu Joanna Kubacka. Przedstawienia Teatru Impresaryjnego odbywały się – i nadal odbywają – w dawnym budynku teatralnym STD przy ulicy Wałowej 3 (obecnie ulica Jana Pawła II)². W wyniku zmian od 1 września 1992 roku Teatr Impresaryjny nie miał stałego zespołu aktorskiego, stając się jedynie miejscem prezentacji dokonań artystycznych teatrów z całego kraju³. Poza spektaklami adresowanymi do dzieci i młodzieży – goszczącymi w ramach typowej szkolnej edukacji teatralnej – zapraszano do Słupska ciekawe zawodowe zespoły teatralne, przedstawiające różne formy działalności scenicznej, od klasycznego teatru dramatycznego, przez teatr tańca, po przedstawienia awangardowe. Do tej pory na scenie Teatru Impresaryjnego zaprezentowały się m.in. teatry warszawskie: Rampa, Ateneum, Powszechny, Syrena, Nowy, Na Woli, Scena Prezentacje, Videoteatr POZA oraz Teatr Stary i Teatr STU z Krakowa, a także Polski Teatr Tańca – Balet Poznański Ewy Wycichowskiej, Teatr Ósmego Dnia z Poznania, Śląski Teatr Tańca, Battery Dance Company z Nowego Jorku, Teatr

¹ Bohdan Jarmołowicz jest absolwentem Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Poznaniu. W roku 1976 ukończył studia dyrygenckie w klasie profesora Witolda Krzemińskiego, zaś w roku następnym studia kompozycji w klasie profesora Floriana Dąbrowskiego. Jego zainteresowania teatrem sięgają okresu, kiedy pełnił funkcję kierownika muzycznego w Teatrze Nowym w Poznaniu, kierowanym wówczas przez Izabelę Cywińską.

² W Słupsku kwestia budynku teatralnego wydaje się dość nietypowa. W gmachu teatralnym przy ulicy Jana Pawła II 3 działają obecnie dwie odrębne instytucje: Polska Filharmonia *Sinfonia Baltica* w Słupsku oraz scena Nowego Teatru, który nie ma ani odrębnego zaplecza technicznego, ani scenicznego.

³ Por. repertuar Teatru Impresaryjnego zamieszczony w aneksie dokumentacyjnym rozdziału. Pomimo braku stałego zespołu aktorskiego dokonania słupskiego Teatru Impresaryjnego nadal były odnotowywane w „Almanachu Sceny Polskiej”, w którym jednak nie wyróżniano osobno przedstawień kolejnych edycji słupskich Konfrontacji Sztuki Kobiecej oraz Schaefferiady.

„Wybrzeże” z Gdańska, Teatr Muzyczny z Gdyni, Teatr im. Witkacego z Zakopanego czy Teatr Ekspresji Wojciecha Misiury. Z teatrem stale współpracował również Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina. Teatr Impresaryjny, podobnie jak Rondo, gościł też znanych monodramistów, np. Annę Chodakowską, Krystynę Jandę, Dorotę Stalińską, Joannę Żółkowską, Andrzeja i Mikołaja Grabowskich, Jana Peszka, Jerzego Stuhra, Jerzego Zelnika czy Edwarda Żentare.

Decyzją Rady Miejskiej w Słupsku z dnia 28 czerwca 2005 roku Państwową Orkiestrę Kameralną i Teatr Impresaryjny przekształcono w Polską Filharmonię *Sinfonia Baltica* w Słupsku, której dyrektorem naczelnym od roku 1992 pozostaje Bohdan Jarmołowicz. Ze względu na działający już w tym czasie Nowy Teatr potrzeba prezentacji teatralnych o charakterze impresaryjnym znacząco zmalała, choć nie zrezygnowano do końca z tej formy działalności (choć instytucja – Teatr Impresaryjny – jako taka już nie istnieje), nadal zapraszając do Słupska ciekawe osobowości aktorskie oraz znane zespoły teatralne. W budynku teatru (a dokładnie w jego *foyer*) otwarto również kawiarnię artystyczną „Samba”, która szybko stała się miejscem spotkań z artystami estradowymi, kabaretami oraz kameralnymi zespołami muzycznymi⁴. Impresariat Artystyczny Orkiestry i Teatru w Słupsku od stycznia 1997 roku wydaje regularnie miesięcznik promocyjno-informacyjny „Fan”, typowy biuletyn, redagowany przez Joannę Kubacką. Można znaleźć w nim opisy poszczególnych wydarzeń artystycznych (bogato ilustrowane zdjęciami), przeczytać wywiady z twórcami i artystami zapraszanymi do Słupska, a także zapoznać się z repertuarem Filharmonii.

Teatr Impresaryjny wpisał się w istotny sposób w tradycje teatralne Słupska jako pomysłodawca oraz wieloletni organizator Konfrontacji Sztuki Kobiecej, festiwalu poświęconego w całości twórczości kobiecej⁵. Co roku w marcu do miasta zapraszane są artystki prezentujące różne dziedziny sztuki: teatr, film, muzykę, plastykę oraz fotografię, zaś same Konfrontacje stanowią przykład przeglądu artystyczno-teatralno-muzycznego, organizowanego od roku 1996 przez Państwową Orkiestrę Kameralną i Teatr Impresaryjny, zaś od 2005 roku – przez Polską Filharmonię *Sinfonia Baltica*. Pomysł festiwalu narodził się w sezonie teatralnym 1995/1996. Kiedy w październi-

⁴ Kawiarnia funkcjonowała przy teatrze do roku 2004, kiedy jej pomieszczenia zostały zaadaptowane na potrzeby nowego zespołu, po przekształceniu pomieszczeń na Małą Scenę Nowego Teatru w Słupsku.

⁵ Por. programy kolejnych Konfrontacji Sztuki Kobiecej zamieszczone w części dokumentacyjnej rozdziału.

ku 1995 roku swój przyjazd do Słupska odwołała Agnieszka Duczmal, która miała poprowadzić Państwową Orkiestrę Kameralną, wyznaczono nowy termin jej wizyty w marcu 1996 roku. Zastanawiając się nad odpowiednią nazwą koncertu wymyślono tytuł *Kobieta w muzyce*, ponieważ jednak data imprezy sąsiadowała z terminem spektaklu Ewy Demarczyk, postanowiono zmienić nazwę na *Kobieta w muzyce i w teatrze*, i dodać do formuły spotkania inne prezentacje teatralne oraz estradowe. W ciągu dziesięciu lat na słupskim festiwalu zaprezentowały się między innymi artystki: Renata Przemyska, Justyna Steczkowska, Ewa Bem, Lora Szafran, Anna Maria Jopek, Agnieszka Chylińska z O.N.A., Edyta Bartosiewicz, Hanna Banaszak, Ewa Błaszczyk, Kayah, Iga Cembrzyńska, Kasia Nosowska z zespołem Hey, Edyta Geppert czy Olga Bończyk. Oprócz występów muzyczno-recitalowych można było także oglądać różne formy teatralne, jak na przykład: Annę Dymną i Aldonę Grochał w spektaklu *Wznowienie* (Teatr Stary w Krakowie), Dorotę Stalińską w *Zgadze*, Teresę Budzisz-Krzyżanowską (z Markiem Richterem) w spektaklu Agnieszki Osieckiej *Darcie pierza* (Teatr Atelier w Sopocie), Krystynę Jandę w spektaklu *Marlene*, Agnieszkę Warchulską w monodramie *Vita nuova* czy Ewę Wycichowską z Polskim Teatrem Tańca – Balet Poznański. Można powiedzieć, iż obecnie słupski przegląd o przeszło dziesięcioletniej już tradycji z typowo komercyjnego festiwalu artystycznego, stworzonego w celu uatrakcyjnienia kulturalnej oferty prowincjonalnego miasta, stopniowo przekształcił się w przegląd kobiecej twórczości, stając się miejscem prezentacji różnorodnych i ciekawych kobiecych działań artystycznych⁶.

Do repertuaru Teatru Impresaryjnego wszedł także inny cykliczny przegląd teatralny, promujący twórczość wybitnego kompozytora oraz dramaturga Bogusława Schaeffera. Przegląd jego twórczości, odbywający się pod nazwą Schaefferiada, powraca na słupską scenę co dwa lata, poczynając od roku 2000. Jest to typowy festiwal w formie przeglądu zaproszonych spektakli oraz teatralnych prezentacji. Organizatorzy zachęteni powodzeniem pierwszej edycji przeglądu wyjątkowo – w roku 2001 – zaprosili kolejnych wielbicieli twórczości Bogusława Schaeffera na „Schaefferiadę bis”. Do tej pory w przeglądzie wystąpiły teatry: STU z Krakowa, Dramatyczny z Płocka, Syrena z Warszawy, Teatr im. Norwida z Jeleniej Góry, studenci PWSF, TV i T z Łodzi oraz znakomici aktorzy: Jan Peszek, Jerzy Bończak, Mikołaj i Andrzej Grabowscy, Krystyna Gierłowska, Marek Frąckowiak, Maciej Jackowski, Marcin Kuźmiński, Tomasz Międzik, Bogdan Słomiński, a także muzycy: Anna Sikorzak-Olek, Andrzej Rzymkowski, Bogusław Schaeffer,

⁶ Wiosną 2009 roku odbyła się kolejna – XIV edycja Konfrontacji.

Piotr Sutt oraz Polska Filharmonia *Sinfonia Baltica* w Słupsku⁷. W listopadzie 2009 roku odbyła się V Schaefferiada. Pamiętać należy też o najnowszym przedsięwzięciu artystycznym przygotowywanym przez Polską Filharmonię *Sinfonia Baltica*, a mianowicie o Festiwalu Kultury Wschodu *Mundus Orientalis*, który za główne cele stawia sobie zarówno poszerzanie wiedzy o krajach Wschodu, jak i przybliżanie ich kultury oraz sztuki. Pierwsza edycja festiwalu odbyła się w dniach 15-18 października 2004 roku, a w programie przedsięwzięcia zatytułowanego *Obrzeża Orientu* znalazły się dwie formy: pierwsza teatralno-baletowa, czyli spektakl Polskiego Teatru Tańca – Baletu Poznańskiego o wyraźnych wpływach kultury Wschodu oraz druga muzyczna, tj. koncert zespołu „Drum Freaks” Milo Kurtisa, w którym można było odnaleźć inspiracje muzyką orientalną. Dodatkowo prezentowano również koncerty monograficzne muzyki hinduskiej, żydowskiej oraz perskiej. Festiwal *Mundus Orientalis* został bardzo dobrze przyjęty przez słupską publiczność, wpisując się na stałe do kalendarza lokalnych imprez kulturalnych.

3.2. Dział Teatralny Młodzieżowego Centrum Kultury w Słupsku

Zasady funkcjonowania Działu Teatralnego MCK można porównać ze sposobem pracy z grupami dziecięcymi oraz młodzieżowymi SOK, a zwłaszcza jego pracowni teatralnych⁸. Sam MCK działa od roku 1987⁹. Rok 2007 był dla niego rokiem jubileuszu 20-lecia działalności. W tym okresie instytucja, jak każda tego typu lokalna placówka kulturalna, przeżywała swoje wznoszenia i upad-

⁷ Należy podkreślić, iż od początku swego istnienia najpierw Państwowa Orkiestra Kameralna, a następnie Polska Filharmonia *Sinfonia Baltica* związana jest także z odbywającym się w Słupsku co roku (od 1967) Festiwalem Pianistyki Polskiej.

⁸ Na podobnych zasadach funkcjonują słupskie grupy teatralne działające przy osiedlowych czy nawet spółdzielczych klubach kultury, jak na przykład Klub „Piaś” oraz Klub „Kwadrat”, które prowadzą zajęcia i warsztaty teatralne dla dzieci oraz młodzieży z instruktorami teatralnymi. Klub „Piaś” działa jako klub osiedlowy przy Spółdzielni Mieszkaniowej Kolejarskiej w Słupsku. W jego strukturze funkcjonuje nawet odrębna grupa teatralna „Forma” prowadzona przez Jolantę Walewską. Początki funkcjonowania tej grupy datują się na lata dziewięćdziesiąte, choć ze względu na brak wystarczających danych archiwalnych trudno zrekonstruować dzieje i najważniejsze dokonania grupy.

⁹ Por. *Młodzieżowe Centrum Kultury*, [w:] *Słupskie instytucje kulturalne...* Obecnie funkcję dyrektora placówki pełni Anna Maćkowiak.

ki. Jednakże dzięki ogromnemu wysiłkowi osób zaangażowanych w pracę MCK, na kulturalnej mapie współczesnego Słupska udało się stworzyć miejsce niezwykle popularne, ciekawe oraz kreatywne. Od początku istnienia MCK istnieje też sala kinowa na 85 miejsc (dzisiejsze Kino Rejs), przy której powstał Dyskusyjny Klub Filmowy „Projekcja” (1991), kawiarnia MCK-Cafe, biblioteka muzyczna, studio muzyczne oraz laboratorium języków obcych. Pierwszym dużym przedsięwzięciem instytucji była akcja muzyczna zatytułowana „Słupska Scena Prowincjonalna”, na której występowały znane polskie kapele rockowe oraz ciekawe grupy nowofalowe z Europy Zachodniej, reprezentujące nurt muzyki alternatywnej. Obecnie w ramach MCK działa: Dział Muzyczny, art contact (odpowiadający za organizację koncertów i występów muzycznych), Dział Taneczny, Dział Edukacji Filmowej, z Klubem Filmowym „15”¹⁰, Dział Teatralny, Dział Plastyczny, PL-pracownia interdyscyplinarna oraz szkoła języków obcych. Nieustannie odbywają się tu niezliczone projekcje filmowe, koncerty muzyczne oraz spektakle teatralne, wystawy i warsztaty, akcje promocyjne i charytatywne, festiwale filmowe i teatralne. W skali zarówno samego miasta, jak i najbliższego regionu funkcja kulturotwórcza MCK wydaje się nieoceniona.

Odrębny Dział Teatralny MCK powstał 1 stycznia 1992 roku wraz z pojawieniem się w MCK instruktora teatralnego, aktora lalkarza i reżysera Wiesława Dawidczyka¹¹ oraz powołaniem do życia dwóch grup teatralnych:

¹⁰ Szczególnie ciekawie prezentują się dokonania Działu Edukacji Filmowej (DEF) MCK, powstałego w roku 1994. Jest to jedyna tego typu placówka funkcjonująca zarówno w mieście, jak i na terenie byłego województwa słupskiego. Jej głównym celem jest promowanie artystycznych wartości filmu oraz propagowanie kina o wybitnych walorach estetycznych. W ramach DEF działa kilka klubów filmowych, np. Dyskusyjny Klub Filmowy „Projekcja” (DKF od roku 1991), Młodzieżowy Klub Filmowy, Koło Miłośników Filmu DEF czy też Kino Wersji Oryginalnej. W ramach DKF-u organizowane są różnorodne imprezy filmowe, m.in.: projekcje kina niezależnego, objazdowa ETIUDA & ANIMA, przeglądy kinematografii narodowych ART Cinema czy też pokazy specjalne, np.: „55 lat POLSKIEJ ANIMACJI”, Nowe Horyzonty, Walentynkowe Maratony Filmowe czy Filmowy Wieczór Sylwestrowy. Pracownicy Działu gromadzą też unikalną bibliotekę oraz wydawnictwa multimedialne związane z filmem. Warto podkreślić, iż od roku 2004 słupskie kino Rejs należy do elitarnej Sieci Kin Studyjnych, zrzeszających najlepsze kina w Polsce.

¹¹ Wiesław Dawidczyk – aktor lalkarz, związany wcześniej z Białostockim Teatrem Lalek i Aktora (1985-1986) oraz Państwowym Teatrem Lalki „Tęcza” w Słupsku (1986-1992), jest absolwentem białostockiego Wydziału Lalkarskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie. W latach 1989-1992 prowadził prywatny, objazdowy teatr dla dzieci „Gapcio”.

dziecięcej „Bez Nazwy” oraz młodzieżowej Pivetta, które – pomimo zmian personalnych – pod taką samą nazwą funkcjonują do dnia dzisiejszego. W pracę działu włącza się również aktorka Bożena Borek (grupa teatralna „Żaluzje”) oraz Mariusz Bąk, przygotowując oprawę muzyczną przedstawień. Początkowo istniał nawet zamysł powołania profesjonalnej sceny teatralnej działającej przy MCK¹². Nie można bowiem zapominać, iż rok 1992 był momentem rozwiązania Słupskiego Teatru Dramatycznego. Kiedy jednak nie udało się zrealizować tego zamierzenia, Wiesław Dawidczyk przystąpił do tworzenia od podstaw zasad funkcjonowania Działu Teatralnego MCK. Podstawowym zamierzeniem działu było i nadal pozostaje prowadzenie warsztatowych zajęć pod okiem instruktorów teatralnych oraz przygotowywanie spektakli z udziałem różnych grup wiekowych dzieci, młodzieży, studentów oraz osób dorosłych zafascynowanych światem teatru. Od utworzenia działu przez różne grupy teatralne przewinęło się niemal 400 aktorów-amatorów, przygotowując ponad 100 premier, których tytułów nie sposób wymienić¹³. Pierwszym przedstawieniem była baśń muzyczna według książki Antoin’ea de Saint-Exupéry’ego *Mały książe* (1992) przygotowana przez dziecięcą grupę „Bez Nazwy”. W kolejnych latach wystawiano między innymi: *Kopciuszka* Jana Brzechwy, *Bajki o smokach* Marii Krupskiej, *Rzecz o miłowaniu* według własnego tekstu Dawidczyka czy przedstawienia powstałe na podstawie utworów Samuela Becketta, przygotowane przez młodzieżową grupę Pivetta: *Tam i z powrotem*, *Komedia*, *Fragment dramatyczny I*. Jesienią 1993 roku zorganizowano pierwszy raz Konfrontacje Dziecięcych Grup Teatralnych województwa słupskiego (główna nagroda to „Złota Mask”), zaś wiosną 1994 roku I Konfrontacje Młodych, czyli Festiwal Teatralnych Grup Młodzieżowych województwa słupskiego (główne nagrody to „Złoty”, „Srebrny” oraz „Brazowy Arlekin”)¹⁴. Obie imprezy na stałe wpisały się do kalendarza słupskich imprez kulturalno-teatralnych, skupiając oraz wymiennie aktywizując lokalny, amatorski ruch szkolno-teatralny¹⁵. Także w roku 1994 przy Dziale Teatralnym MCK powstała Scena

¹² Informacje pochodzą z rozmów przeprowadzonych z Wiesławem Dawidczykiem.

¹³ Ważniejsze tytuły zaprezentowane zostaną w aneksie dokumentacyjnym rozdziału.

¹⁴ W roku 2008 odbyły się XVI Konfrontacje Dziecięcych Grup Teatralnych oraz XV edycja Konfrontacji Młodzieżowych Grup Teatralnych.

¹⁵ Inną ciekawą słupską grupą teatralną jest dziecięcy zespół „8 osób”, który działa przy Szkole Podstawowej nr 5 w Słupsku. Prowadzi go Jolanta Walewska. Zespół może poszczycić się udziałem oraz nagrodami kolejnych edycji Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Dziecięcych „Dziatwa” w Łodzi oraz Wojewódzkich Festiwali Teatralnych „Niebieskie Tarcze” w Gdańsku. W swoim repertuarze ma głównie

Monodramu, na której przygotowano premiery, m.in.: *Pamiętnika znalezione-go w kaftanie* I. Szymańskiego, *Opowiadań słowem malowanych* oraz *O szkodliwości palenia tytoniu* według prozy Antoniego Czechowa czy *Nie ja* na podstawie tekstu Becketta. Od marca 1997 roku przy Dziale Teatralnym zaczęła funkcjonować Kawiarnia Artystyczna „Klimaty”. W ramach jej działalności organizowane były comiesięczne spotkania, w czasie których prezentowano premiery przedstawień wszystkich grup Działu Teatralnego, autorskie programy teatralne, wieczory muzyczne, muzyczno-teatralne oraz poetyckie. Do chwili obecnej odbyło się już ponad osiemdziesiąt takich „klimatycznych” spotkań, których pomysłodawcą oraz inspiratorem jest najczęściej Wiesław Dawidczyk. Odrębną sferą działalności Działu Teatralnego MCK oraz Dawidczyka pozostaje współpraca z klasą humanistyczną o profilu teatralno-filmowym II Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Słupsku, w którym polonistka – Jolanta Gierszewska – realizowała autorski program, obejmujący nie tylko wykłady oraz zajęcia poświęcone historii teatru i dramatu, ale także warsztaty teatralne, których efektem było zawsze przedstawienie teatralne (II edycje programu obejmowały kolejne lata 1995-1999 oraz 1999-2003). W ramach szkolnych przedstawień warsztatowych powstały realizacje: *Antygona* Sofoklesa, fragmenty *Dziadów* Adama Mickiewicza, *Tam i z powrotem* Samuela Becketta, *Iwona akt III* według dramatu Witolda Gombrowicza, fragmenty *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego, *Czułości* Clary Mc Intyre czy *Magnifikat* Włodzimierza Szturca¹⁶.

Należy pamiętać, że Dział Teatralny to nie tylko dziecięca grupa „Bez Nazwy” oraz młodzieżowy teatr Pivetta, które działają nieprzerwalnie od roku 1992 pod kierunkiem Wiesława Dawidczyka. W różnym okresie i z różnym powodzeniem przy MCK funkcjonowały także (czasem jako grupy typowo warsztatowe): grupa atelie@7, „Figa z Makiem”, „Teatr 22”, „Dzieci Pana M.” oraz „Dziecięca Paplanina” i „Retrap” – obie prowadzone przez Bożenę Konarowską, a także „Żaluzje” – kierowane przez Bożenę Borek, które w roku 2002 obchodziły jubileusz 10 lat istnienia. Od roku 1999 przy Dziale Teatralnym i również pod kierunkiem Dawidczyka działa dwu-

przedstawienia adresowane do odbiorcy dziecięcego, np. *Bajka o mieście, Bajka o smoku* czy *Chaotyczny przejaw głębszego porządku*.

¹⁶ Podobną współpracę Dział Teatralny MCK oraz Wiesław Dawidczyk prowadzi z młodzieżą ze słupskiego Gimnazjum nr 5, w którym funkcjonuje (bądź funkcjonował) zespół „Ich pięciu i dziewczyny” oraz ZsO2. Premiery szkolnych przedstawień warsztatowych zawsze odbywają się na scenie MCK bądź w ramach spotkań „Klimatycznych”.

osobowa (początkowo czteroosobowa) grupa teatralna Teatr Tańca „In Cru-do”, którą tworzą Paulina Wysocka oraz Martyna Gibes. W ramach pracy zespołu tańca i plastyki ruchu zrealizowano kilka autorskich przedstawień, np. *Krzeseła*, *Lustra*, *Improwizacje diatoniczne na temat Skandynawii*, *Tyle jest rzeczy, których się nie rozumie* czy *Typową szczyptę wariacji, czyli obłęd naszych czasów* na podstawie tekstów Stanisława Ignacego Witkiewicza. Obecnie w ramach działu funkcjonuje również Scena Recytacji i Małych Form Teatralnych, która specjalizuje się w pracy z tekstem poetyckim oraz prozatorskim, przygotowując dzieci i młodzież do prezentacji na różnych szczeblach lokalnych konkursów recytatorskich, a także Scena Dorosłych, którą tworzą dawne uczennice klasy teatralno-filmowej II LO w Słupsku oraz członkinie grupy Pivetta: Anna Brochocka, Ewa Czaplińska oraz Magdalena Lesiecka (przedstawienie *Tam i z powrotem* według tekstu Becketta z roku 2007). Odrębną grupę teatralną tworzą studenci słupskich uczelni (Studencki Teatr MCK), którzy przygotowują zarówno przedstawienia zespołowe (*Agata szuka*, *Co się dzieje z modlitwami niegrzecznych dzieci*), jak i monodramy (*Cichy poranek jesienny nazajutrz po...*, *Baby-sitter*).

Oprócz codziennej pracy teatralno-warsztatowej, której efektem są zawsze premiery kolejnych przedstawień zespołowych oraz indywidualnych, Dział Teatralny MCK organizuje też dziecięce i młodzieżowe konfrontacje teatralne, wpisane na stałe do kalendarza imprez szkolno-kulturalnych miasta (coroczne Konfrontacje Dziecięcych oraz Młodzieżowych Grup Teatralnych)¹⁷. Różnorodność form powstających przedstawień (przedstawienia zespołowe oraz indywidualne, premiery dramatyczne, poetyckie, teatr tańca, pantomima, monodram, recytacje), a także typów prowadzonych grup teatralnych (dziecięce, młodzieżowe, studenckie, dla dorosłych) sprawiają, iż osiągnięcia Działu Teatralnego MCK prezentują się naprawdę imponująco, choć nie można zapominać o ich amatorskim i nie do końca profesjonalnym charakterze. Jednakże nie da się – i raczej nie powinno – porównywać owej „nieprofesjonalności” z „niepoliczalnym” przecież wkładem w kształtowanie prawdziwego zamiłowania do teatru wśród dzieci i młodzieży, które przewijają się przez różnorodne formy i grupy teatralne Młodzieżowego Centrum Kultury, a także z rezultatami wszelkich działań wychowawczych oraz pedagogicznych uzyskiwanych poprzez działalność teatralną.

¹⁷ W roku 1999 udało się zorganizować QLTURALIA, czyli Słupskie Młodzieżowe Dni Kultury, których nie przekształcono jednak w imprezę o charakterze cyklicznym.

3.3. Studencki Teatr Okolicznościowej Potrzeby/Teatr STOP

Teatr powstał pod koniec 1979 roku z inicjatywy studentów Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Słupsku¹⁸ (obecnie Akademia Pomorska) Mirosława Glinieckiego oraz Mirosława Kupca. Był otwarty dla tych wszystkich, którzy poprzez teatr chcieli realizować swoją potrzebę „nieskrępowanego tworzenia”¹⁹. Sześciu studentów, tj. Marzena Moździerz, Wojciech Szroeder, Bogusław Pobiedziński, Mieczysław Giedroń, Piotr Samulak oraz Mirosław Gliniecki pod opieką reżysera Stanisława Miedziewskiego, rozpoczęło prace nad spektaklem zatytułowanym *Ujrzana we śnie*, który ostatecznie nie został zrealizowany ze względu na niestabilność personalną grupy²⁰. W roku 1981 powstało pierwsze przedstawienie *Narodziny czyli czekanie na odzew* (tylko jedna prezentacja), a kolejno monodram *Skarpety* (1982) oraz spektakl *Żmija* (1983), oparty na tekstach Szekspira, Różewicza, Nerudy oraz Lipskiej²¹.

Studencki charakter grupa utrzymała do 1983 roku, kiedy po raz pierwszy zetknęła się z zadaniem, które wykraczało poza ramy środowiska akademickiego²². Przygotowano wówczas widowisko plenerowe zatytułowane *Kaszubi pod Wiedniem*, zrealizowane we wrześniu 1983 roku na zaproszenie władz Chojnic w trzechsetną rocznicę odsieczy wiedeńskiej króla Jana III Sobieskiego. To nietypowe dla kameralnej grupy studentów zamierzenie (brało w nim udział 15 aktorów, około 100 statystów i kilka tysięcy widzów) zmieniło jego oblicze. Dlatego w roku 1983 zespół przyjął nazwę Teatr STOP oraz rozpoczął współpracę z Teatrem Rondo i jego reżyserem. Po nawiązaniu kontaktów ze Stanisławem Miedziewskim powstały przedstawienia

¹⁸ Wcześniej przy Wyższej Szkole Nauczycielskiej (późniejszej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Słupsku), działał studencki kabaret „Fuzja”, założony w 1969 roku przez Bogdana Milera oraz słuchaczy Wydziału Matematyczno-Fizycznego uczelni. Por. „Scena” 1972, nr 2. W roku 1985 członkowie klubu „Wspak” założyli inną studencką grupę teatralną. Jej uczestnikami byli: Bożena Litwin, Beata Błasiak, Anna Rode, Wojciech Szroeder oraz Rafał Nosewicz. Własnymi siłami grupa przygotowała spektakl adresowany do dzieci pt. *O koronie króla Kołka*, z którym studenci jeździli w okresie wakacji po wioskach z okolic Bytowa, Lęborka i Człuchowa. Por. „Zbliżenia” 1985, nr 31 oraz E. Poturaj, *Chory na teatr*, „Zbliżenia” 1985, nr 44, s. 7. Wojciech Szroeder był następnie członkiem zespołu STOP.

¹⁹ Por. A. Raczyńska, *Chodzi o prawdziwy teatr*, „Zbliżenia” 1985, nr 23.

²⁰ Por. tamże, s. 6.

²¹ Por. tamże.

²² Por. A. Ingielewicz, „Stop”, czyli co dalej?, „Scena” 1987, nr 1, s. 30-31 oraz tejże, „Stop” – grupa poszukująca, „Pobrzeże” 1987, nr 3, s. 21-22.

oparte na tekstach staropolskich, tj. *Dialogus Pastoralis* (1984) i *Sekstet, czyli Rzecz o narodzeniu pańskim w dziewięciu obrazach wierszem staropolskim wsparta* (1985)²³ oraz inne tytuły, np. *hi fi, Kameleon*, a także pierwsze przedstawienia edukacyjne pt. *Teatr staropolski i W świecie teatru milczenia*. W roku 1983, także we współpracy z Miedziewskim, powstało widowisko plenerowe zatytułowane *Kaszubi pod Wiedniem*. Współpraca z reżyserem trwała do roku 1993, przynosząc niezwykle bogaty okres artystycznego rozwoju, obfitujący w udane festiwalowe konfrontacje – zarówno krajowe, jak i zagraniczne²⁴. Początkowo typowa studencka grupa postrzegana była jako reprezentant nurtu teatru alternatywnego lat 80., z czasem działania teatralne, definiowane jako „okolicznościowa potrzeba”, stały się sposobem na życie oraz samorealizacją twórców związanych z teatrem²⁵. Wówczas grupa stała się przede wszystkim teatrem edukacyjnym (od roku 1994). Taką formułę teatr realizuje do dnia dzisiejszego, a jego praca kojarzona jest obecnie z dwoma miastami – Słupskiem, w którym teatr powstał oraz z Koszalinem, w którym zespół pracuje i ma swoją stałą siedzibę. Teatr STOP pozostaje przykładem teatru nieinstytucjonalnego, pozbawionego dotacji z budżetu państwowego, który środki na kolejne projekty teatralne pozyskuje z różnych źródeł, między innymi z Europejskiego Funduszu PHARE, Ministerstwa Kultury bądź też z budżetów samorządowych. Teatr tworzą aktorzy pracujący z placówką zarówno na stałe, jak i wykonawcy z innych zespołów, którzy regularnie współpracują ze STOP-em. Obecnie kierownikiem artystycznym teatru jest aktor Mirosław Gliniecki, konsultantem do spraw edukacyjnych – Lucyna Maksymowicz, zaś zespół tworzą: Mieczysław Giedroń (aktor), Daniel Kalinowski (aktor), Marta Gliniecka (aktorka i kompozytorka), Andrzej Anderman (muzyk i kompozytor), Jaromir Szroeder (muzyk i aktor) oraz Łukasz Głowacki (webmaster).

Teatr STOP pomimo swego raczej kameralnego charakteru może poszczycić się wieloma sukcesami²⁶. Grupa tworzy i realizuje programy edu-

²³ Por. A. Ingielewicz, „*Stop*”, czyli *co dalej?*..., 30.

²⁴ Po II edycji Międzynarodowego Bałtyckiego Forum Teatrów Niesfornych „*Totus Mundus*” Wiktor Panow (reżyser z Archangielska) zaproponował Teatrowi STOP organizację festiwalu w podobnej formule w Archangielsku. Odbył się on na przełomie czerwca i lipca 1990 roku, a jego dyrektorem artystycznym został Mirosław Gliniecki. W roku 1993 – także przy współudziale zespołu – zorganizowano w Rondzie festiwal MOST, tj. Międzynarodowy Obieg Sytuacji Teatralnych, o czym pisałam wcześniej.

²⁵ Por. A. Ingielewicz, „*Stop*”, czyli *co dalej?*...

²⁶ Osiągnięcia Teatru „STOP” oraz ważniejsze przedstawienia zostaną zaprezentowane w aneksie końcowym rozdziału.

kacyjne adresowane zarówno do dzieci, jak i do dorosłych²⁷; pokazuje przedstawienia na tradycyjnej scenie oraz w przestrzeni ulicy; w kraju i poza jego granicami, np. na EXPO w Sewilli, na Festiwalu Narodów w Avignon, na włoskim Festiwalu Teatralnym w Piacenza oraz rosyjskim festiwalu na Wyspach Słowiczych Morza Białego. Zespół był również współgospodarzem czterech festiwalowych edycji Forum Teatru Niesfornego „TOTUS MUNDUS” w Słupsku, Koszalinie oraz w Archangielsku, w latach 1986, 1988, 1990 oraz 1991, o czym była już mowa w rozdziale poświęconym charakterystyce Teatru Rondo w Słupsku. Teatr był też współrealizatorem trzech edycji Międzynarodowego Sympozjum i Warsztatów Teatralnych w Słupsku i na Bornholmie (lata 1999, 2001, 2004). Od roku 1994 Teatr STOP zajmuje się głównie szeroko pojmowaną edukacją, realizując cele sceny typowo edukacyjnej. Zespół nawiązał współpracę z wieloma szkołami w całym kraju, realizując różnorodne programy teatralno-edukacyjne dla przedszkoli oraz dla młodzieży wszelkiego typu szkół (podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, a także szkół wyższych), np. *Dealer* (1998), *Clownada* (2001), *Pantomima* (2001), *Beznikotynek* (2005). Drugim ważnym nurtem działań edukacyjnych są różnorodne działania warsztatowe: Warsztaty Teatralno-Dramowe dla młodzieży, Warsztaty Dramowe w świetlicach socjoterapeutycznych i ogniskach TPD, a także Warsztaty Technik Teatralno-Dramowych dla nauczycieli, bibliotekarzy, pedagogów, dyrektorów szkół oraz instruktorów teatralnych. Teatr STOP organizuje też międzynarodowe sympozja edukacyjne, i seminaria teatralne, publikuje artykuły i wydawnictwa zwarte związane z nurtem teatru socjoedukacyjnego²⁸.

²⁷ Koncepcja teatru edukacyjnego rozumianego jako teatr „dla siebie poprzez innych i dla innych poprzez siebie” została scharakteryzowana przez Mirosława Glinieckiego w tekście pt. *Refleksje z edukacyjnych działań Teatru STOP*, [w:] *Teatr a dziecko specjalnej troski*, pod red. M. Glinieckiego i L. Maksymowicz, Słupsk 1999, s. 125-139

²⁸ Wśród ważniejszych publikacji wymienić należy: tomy pokonferencyjne: *Teatr a dziecko specjalnej troski*, Słupsk 2001 oraz *TEATR. Terapia – Edukacja – Asertywność – Twórczość – Rozwój*, pod red. M. Glinieckiego i L. Maksymowicz, Słupsk 2004; *Teatr a dziecko specjalnej troski*, pod red. M. Glinieckiego, L. Maksymowicz, Słupsk 1999; *Teatr edukacyjny – komunikacja bez granic*, pod red. M. Glinieckiego, L. Maksymowicz, Słupsk 2001, *TEATR. Terapia – Edukacja...*

3.4. Teatr Władca Lalek

Słupski Teatr Władca Lalek powstał na początku lat dziewięćdziesiątych²⁹ jako teatr prywatny i niezależny od instytucji państwowych. We wrześniu 1991 roku Urszula Szydlik-Zielonka wyreżyserowała klasyczną pozycję teatru ludowo-jarmarcznego pt. *Punch i Jude*, w której wystąpili: Wojciech Rogowski, Grzegorz Gurlacz oraz Wiesław Dawidczyk. Był to zarazem pierwszy spektakl zrealizowany i wystawiony w Słupsku (pierwotna nazwa Teatr Misz Masz) przez Urszulę Szydlik-Zielonkę po jej przyjeździe z Lublina, gdzie występowała w Teatrze im. Juliusza Osterwy. W roku 1995 powstało kolejne przedstawienie, monodram w wykonaniu Urszuli Szydlik-Zielonki do tekstu Henryka Bardijewskiego pt. *Moje ciche siostry*, zaprezentowany na scenie kameralnej Państwowego Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku. Do stycznia 2009 roku zespół może pochwalić się 15 samodzielnie przygotowanymi oraz zrealizowanymi premierami.

Teatr Władca Lalek był i nadal pozostaje teatrem typowo rodzinnym, założonym przez małżeństwo – Urszulę Szydlik-Zielonkę oraz Alberta Zielonkę. Teatr powstał w czasie, kiedy w Polsce zaczęła dopiero kształtować się idea teatrów prywatnych, powstających bądź w opozycji do teatrów państwowych, bądź jako wyraz potrzeby realizacji/samorealizacji nieco innych planów oraz zamierzeń artystycznych. Potrzebę założenia własnego teatru Urszula Szydlik-Zielonka określiła następująco: „Powstanie Teatru Władca Lalek było wynikiem mojej artystycznej i życiowej drogi. Na przestrzeni lat mojej kariery zrozumiałam, że mam już wystarczająco duże doświadczenie i jestem na tyle silna, aby poprowadzić własny teatr. Lubię niezależność, a posiadając prywatny teatr mogę decydować o wszystkim, nie podlegając pod nikogo”³⁰. Początkowo Urszula Szydlik-Zielonka zaproponowała powołanie Sceny Inicjatyw Aktorskich, która miała funkcjonować przy Państwowym Teatrze Lalki „Tęcza”, gdzie każdy z aktorów miałby możliwość realizowania własnych pomysłów oraz zamierzeń twórczych. Gdy nie udało się wprowadzić tego pomysłu, aktorka wraz z mężem postanowili założyć prywatny teatr. Pomiędzy rokiem 1997 a 2008 zespół korzystał z gościnności

²⁹ Albert Zielonka, współzałożyciel teatru, pomysł i datę powstania sceny umieszcza w roku 1991, choć podstawy instytucjonalne Teatr Władca Lalek otrzymał dopiero w roku 1997 [na podstawie rozmowy przeprowadzonej z Albertem Zielonką dnia 16 stycznia 2009 roku – A.S.].

³⁰ 10. lat „Władcy Lalek”. Rozmowa Mateusza Bilskiego, „Nasze Miasto” 2007, nr 42 (85), s. 9.

Osiedlowego Domu Kultury „Piaś” w Słupsku (Klub „Kwadrat”). Pomimo czynionych starań Teatr Władca Lalek do dzisiaj nie ma stałej siedziby, a tworzone przedstawienia pokazywane są w bardzo różnych miejscach adaptowanych na potrzeby teatralne w szkołach, przedszkolach, salach klubów i ośrodków kultury, gościnnie na scenie Nowego Teatru, Teatru Rondo oraz Teatru Lalki „Tęcza”, a także pod gołym niebem w czasie typowych przedstawień plenerowych. Każdego lata aktorów można zobaczyć w czasie zabaw z dziećmi i młodzieżą, podczas niedzielnych Jarmarków Gryfitów przy Zamku Książąt Pomorskich, czy też w trakcie współpracy z usteckim Uniwersytetem Trzeciego Wieku oraz przy okazji teatralnych zajęć warsztatowych.

Teatr nie ma stałego zespołu. Reżyserem, kierownikiem artystycznym i aktorką jest Urszula Szydlik-Zielonka – aktorka Państwowego Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku. Pomaga jej mąż Albert Zielonka – aktor, konferansjer i manager teatru. Spośród aktorów współpracujących z teatrem najdłuższy staż ma Przemysław Laskowski – aktor, scenograf i współautor spektakli (również aktor „Tęczy”). Gościnnie z zespołem Teatru Władca Lalek występują też inni słupscy aktorzy, np. Wiesław Dawidczyk, Izabela Nadobna-Polanek, Hanna Piotrowska czy Grzegorz Gurłacz. Muzykę do przedstawień piszą: Przemysław Sysojew-Osiński oraz Robert Ochociński. Teatr specjalizuje się nie tylko w przedstawieniach lalkowych adresowanych do dzieci, ale także tworzy spektakle dla dorosłych (program kabaretowy pt. *Nie tylko dla mężczyzn* oraz monodramy), i premiery powstające na specjalne zamówienia (bale karnawałowe, lokalne festiwale i festyny)³¹. W swoim dorobku zespół ma także tytuły należące do nurtu edukacyjno-profilaktycznego, jak na przykład spektakl edukacyjny pt. *Klatka*, dotyczący problemu alkoholizmu, przygotowany na potrzeby programu profilaktycznego, zrealizowanego przez Centrum Wolontariatu w Słupsku pt. „Najpierw profilaktyka – dzieci i młodzież przeciw nałogom”. Pierwszym tytułem zrealizowanym przez zespół już po powołaniu do życia instytucji Teatr Władca Lalek był *Czerwony Kapturek* (1997), pastisz znanej baśni braci Grimm, ostatnim *Słupski Chłopczyk* – przedstawienie z roku 2007 promujące lokalny produkt w postaci serka camembert o nazwie „Słupski chłopczyk” oraz związaną z nim słupską legendę. W roku 2007 teatr obchodził dziesięciolecie swojego istnienia. Z tej okazji przygotowano wystawę fotografii w Galerii ARTelier (jej otwarcie przypadło na 9 listopada 2007), podsumowującą działalność teatru

³¹ Por. zestawienie premier oraz repertuar Teatru Władca Lalek zamieszczone w aneksie końcowym rozdziału. Powstało ono głównie na podstawie udostępnionego prywatnego archiwum prowadzonego przez Alberta Zielonkę.

i jego scenicznych realizacji. W roku 2008 powstał drugi monodram zatytułowany *Nie tylko dla siebie* w wykonaniu Urszuli Szydlik-Zielonki, grany na słupskich *Konfrontacjach sztuki kobiecej* oraz później, gościnnie na Małej Scenie Teatru Nowego w Słupsku. W Słupsku Teatr Władca Lalek reprezentuje nurt teatru niezależnego, otwartego na różne lokalne propozycje, opartego przede wszystkim na wyrazistej sztuce aktorskiej (monodramy, przedstawienia dla dorosłych) oraz tradycji teatru lakowego (stąd też nazwa teatru)³². Tworzą go ludzie z pasją, dla których najważniejsza wydaje się potrzeba samorealizacji poprzez granie. Największym problemem zespołu jest brak stałej sceny, i wynikające z tego faktu problemy, np. kłopoty z przygotowaniem oraz przechowywaniem rekwizytów i dekoracji, brak regularnych przedstawień granych w stałym miejscu. Pomimo tych niedogodności teatr cieszy się uznaniem słupskiej publiczności.

3.5. Teatr autorski Daniela Kalinowskiego

Daniel Kalinowski nie stworzył dotąd oficjalnego teatru instytucjonalnego (chyba że mamy na myśli niezależny teatr jednoosobowy – stąd określenie teatr autorski Daniela Kalinowskiego), jednakże ze względu na wpisanie się jego twórczości teatralnej, głównie monodramatycznej, w słupski krajobraz artystyczno-kulturalny zasługuje on na uwagę³³. Jego fascynacja teatrem zaczęła się od współpracy aktorskiej ze szkolnym teatrem poetycko-wizyjnym „Terminus a Quo”, działającym przy Pedagogicznym Studium Technicznym w Nowej Soli (lata 1988-1991), prowadzonym przez znanego polskiego twórcę teatru alternatywnego – Edwarda Gramonta. Wraz z rozpoczęciem studiów filologicznych w ówczesnej WSP (obecnie Akademia Pomorska w Słupsku) Daniel Kalinowski związał się z Teatrem Rondo (rok 1991), z którym współpracuje do dzisiaj. Udało mu się stworzyć własny, in-

³² Wynika to przede wszystkim z typu przygotowania zawodowego aktorów Teatru Władca Lalek, gdyż oboje są zawodowymi aktorami-lalkarzami. Urszula Szydlik-Zielonka jest absolwentką Wydziału Lalkarskiego PWST we Wrocławiu. Pracowała w kilku teatrach w Polsce, m.in. w Państwowym Teatrze Lalki „Tęcza” w Słupsku, Teatrze Muzycznym w Gdyni, Teatrze Polskim w Szczecinie, Słupskim Teatrze Dramatycznym oraz Teatrze im. J. Osterwy w Lublinie. Przemysław Laskowski związany jest zawodowo z Państwowym Teatrem Lalki „Tęcza” w Słupsku.

³³ Osobowość oraz koncepcja teatru autorskiego Daniela Kalinowskiego zamykająca się w określeniu „teatrezja” znalazła swoją charakterystykę w pracy Wiolety Komar, *Teatr jednego aktora...*

dywidualny pomysł na artystyczne wyrażenie/wypowiedzenie się poprzez formułę „teatrezji”, opierającej się na połączeniu sztuki teatru oraz sztuki poetyckiej. Dla swojego jednoosobowego teatru autorskiego Daniel Kalinowski pisze/tworzy scenariusze, sam gra i reżyseruje, nie mając zawodowego przygotowania w tej dziedzinie. Okresowo Daniel Kalinowski współpracował również z innymi grupami teatralnymi, np. Teatrem „Stop” w Koszalinie czy Teatrem „Twarzą w Twarz” w Słupsku, prowadził również grupy teatralne w Ośrodku Teatralnym Rondo oraz w Prywatnym Liceum Technicznym w Słupsku. Wraz z aktorami sekcji teatralnej Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Słupsku stworzył też spektakl (scenariusz i reżyseria) oparty na wspomnieniach mieszkańców Pomorza Środkowego zatytułowany *Moje dni* (premiera odbyła się roku 2007). Jest przede wszystkim twórcą autorskich monodramów, nagradzanych na przeglądach oraz festiwalach amatorskich teatrów jednoosobowych i małych, np. *Wieczór autorski* (wyróżnienie na OKR OSATJA w Zgorzelcu w 1992 roku), *Curiosa* (I nagroda podczas OKR OSATJA w Zgorzelcu w roku 1993), *Mandala* (wyróżnienie na festiwalu „Zwycięstwo nad czasem” w Wałczu 1995), *Bestiariusz* (premiera z 1998 roku) czy *Higiena* wg tekstów Stanisława Ignacego Witkiewicza (I Nagroda przeglądu „Windowisko” Gdańsk 2004 oraz Grand Prix przeglądu „Bramat” Goleniów 2005)³⁴. Pojemna formuła teatru jednoosobowego sprawia, że w twórczości teatralnej Daniela Kalinowskiego znajduje się miejsce na wykorzystanie różnorodnych technik teatralnych, a niekiedy nawet bardzo ekstremalnych i zaskakujących pomysłów. W roku 2008 (22 listopada) Daniel Kalinowski obchodził jubileusz 20-lecia twórczości teatralnej połączony z przedpremierowymi pokazami fragmentów najnowszego monodramu zatytułowanego *Stary*, opartego na tekstach Cypriana Kamila Norwida, którego premiera odbyła się na początku roku 2009³⁵.

3.6. Studencki Teatr KontemPlujący

Grupa powstała w październiku 2004 roku jako teatr studencki, działający przy słupskim Klubie Garnizonowym³⁶, w którym zespół ma swoje za-

³⁴ Dokonania teatralne Daniela Kalinowskiego znajdują swoje uzupełnienie w końcowym aneksie dokumentacyjnym rozdziału.

³⁵ Por. D. Klusek, *Jubileusz Daniela Kalinowskiego w teatrze Rondo*, „Głos Pomorza” 2008, nr 274.

³⁶ Klub Garnizonowy (dawne określenie – Reduta) działa nieprzerwalnie od roku 1950. W swoich poczynaniach nawiązuje do popularyzowania wzorów i tradycji

plecze techniczne³⁷. Pomysłodawcą oraz opiekunem artystycznym Teatru KontemPlującego jest aktorka słupskiego Teatru „Tęcza” Joanna Stoike-Stempkowska, a tworzą go studenci oraz absolwenci różnych specjalności Akademii Pomorskiej w Słupsku.

Pomysł teatru narodził się z inicjatywy Joanny Stoike-Stempkowskiej, która rozpoczęła pracę jako instruktor teatralny w Klubie Garnizonowym, pracując najpierw z młodzieżą, a następnie ze studentami³⁸. Od początku teatr miał być miejscem spotkania studentów-amatorów bez teatralnego przygotowania, których połączyła wspólna fascynacja i pasja – żywy teatr. Formułę Teatru KontemPlującego Joanna Stoike-Stempkowska określa następująco: „ Z założenia jest to teatr alternatywny, teatr poszukujący. Dlaczego powstał? Czułam taką potrzebę. Chciałam, oprócz swoich zawodowych obowiązków, coś jeszcze zrobić”³⁹. Jak na swoje raczej skromne możliwości teatr działa prężnie i – co ważne – z sukcesami; tworzy spektakle oraz monodramy, organizuje oraz uczestniczy w warsztatach teatralnych, reprezentuje Klub Garnizonowy oraz Akademię Pomorską w ogólnopolskich przeglądach zespołów amatorskich. Jest również współorganizatorem (wspólnie ze słupską Agencją Artystyczną FOXART) Ogólnopolskiego Konkursu na Sztukę Współczesną, którego celem jest pozyskiwanie wartościowych tekstów przeznaczonych na sceny teatrów niezależnych, głównie studenckich. Swoich sił zespół próbuje na różnorodnych festiwalach oraz przeglądach w całej Polsce, i z roku na rok otrzymuje coraz więcej zaproszeń⁴⁰. Pomimo stosunkowo krótkiego okresu funkcjonowania (4 lata) studencki Teatr Kon-

Wojska Polskiego oraz kształtowania postaw proobronnych. W różnorodnych kołach i sekcjach zainteresowań: artystycznych, sportowych i hobbyistycznych skupia nie tylko dzieci i młodzież, ale także dorosłych (formacje taneczne, Teatr KontemPlujący, grupy wokalne, zespoły instrumentalno-wokalne, plastyka i witraże, modelarnia lotnicza, sekcja gier strategicznych, koło majsterkowicza, fotografia i videofilmowanie, sekcje i grupy sportowe, grupa brydża sportowego). Prowadząc tak zróżnicowaną działalność, spełnia też funkcję lokalnego ośrodka kulturotwórczego.

³⁷ Współpraca Teatru KontemPlującego z Klubem Garnizonowym ustała w roku 2009.

³⁸ Por. *Czułam taką potrzebę*. Rozmowa z Joanną Stoike-Stempkowską – szefową i instruktorką studenckiego teatru o nazwie Teatr KontemPlujący oraz aktorką Teatru „Tęcza”. Rozmawiał Andrzej Obecny, „Moje Miasto” 2008, nr 9 (127).

³⁹ Tamże, s. 8.

⁴⁰ W wyjazdy obfitował szczególnie rok 2008, czyli czwarty rok funkcjonowania zespołu. Por. M. Witkowska, *Wyrwane z dziennika KontemPlującego*, „Dialog Akademicki” 2008, nr 28, s. 21-22.

temPlujący może pochwalić się już dziesięcioma samodzielnie przygotowanymi premierami oraz licznymi nagrodami i wyróżnieniami⁴¹. Swoje przedstawienia grupa prezentowała między innymi na festiwalach w Wejherowie (Ogólnopolski Przegląd Małych Form Teatralnych), Przemyślu (Przegląd Form Teatralnych WP), Toruniu (Przegląd Zespołów Scenicznych Pomorskiego Okręgu Wojskowego), Teresinie (Ogólnopolski Przegląd Teatrów Niesfornych GALIMATIAS), Inowrocławiu (Przegląd Amatorskiej Twórczości Pomorskiego Okręgu Wojskowego INO-ATA) oraz w Warszawie (Uniwersalny Przegląd Artystyczny PUPA). Spektakle przygotowywane przez grupę poruszają najczęściej ważkie i aktualne problemy współczesnego świata oraz młodych ludzi żyjących w tym świecie. Pierwsza premiera Teatru KontemPlującego odbyła się niespełna dwa miesiące po jego powstaniu, w grudniu 2004 roku⁴². Spektakl zatytułowany *Dlaczego ogródek nie śpiewa* był montażem satyr Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, który swoją formułą nawiązywał do prezentacji typowej artystycznej kawiarni. Drugim przedstawieniem był monodram oparty na wierszach Juliana Tuwima pt. *Ewa*, który prezentował uwikłanie i rozdarcie kobiety pomiędzy sprzecznymi uczuciami: samotnością, wyobcowaniem i zmiennością jej charakteru. Później powstał *Hotel Rubenstein* Jędrzeja Kupczyńskiego⁴³ oraz układ dwóch monodramów zatytułowany *Jak filiżanka czarnej kawy (Jestem Julią* oraz *Pani w futrze)*. Kolejnym ważnym przedstawieniem była premiera z kwietnia 2006 roku zatytułowana *Gaz*, oparta na scenariuszu Szymona Wróblewskiego, nawiązującym do tematu terroryzmu. Było to pierwsze przedstawienie Teatru KontemPlującego dostrzeżone i nagradzane na licznych festiwalach oraz przeglądach teatrów amatorskich. Podobnie było z realizacją zatytułowaną *Cogito Incognito*, której scenariusz – autorstwa Joanny Stoike-Stempkowskiej – inspirowany był twórczością plastyczną Stanisława Ignacego Witkiewicza, a nawiązywał do motywu narodzin i śmierci człowieka oraz nieuniknionego przemijania ludzkiego życia. Spektakl w wykonaniu: Agnieszki

⁴¹ Por. pełny rejestr przedstawień oraz nagród Teatru KontemPlującego w aneksie dokumentacyjnym rozdziału.

⁴² Por. pierwsze pomysły inscenizacyjne grupy – N. Jefimow, *Teatr KontemPlujący*, „Dialog Akademicki” 2007, nr 24, s. 34-35.

⁴³ Utwór Jędrzeja Kupczyńskiego (ówczesnego ucznia III klasy Liceum Ogólnokształcącego z Wrześni) został nagrodzony na I Konkursie na Sztukę Współczesną zorganizowanym przez Teatr KontemPlujący oraz słupską Agencję Artystyczną FOXART w roku 2006. Nagrodą w konkursie była gwarancja wykonania utworu przez zespół Teatru KontemPlującego. W roku 2008 teatr zorganizował trzecią edycję tego konkursu.

Bednarek, Natalii Jefimow/Wiesławy Szypelt, Kamila Kierszniewskiego, Bartosza Pakuły oraz Dominiki Filipczyk/ Norberta Jaskuła miał swoją teatralną premierę 15 września 2007 i był przygotowany specjalnie na słupski cykliczny konkurs interpretacji dzieł Witkacego zatytułowany „Witkacy pod strzechy”, organizowany przez Teatr Rondo. Przedstawienie *Cogito Incognito* na przeglądzie tym zdobyło nagrodę Dyrektora SOK.

Za szczególnie udany w historii funkcjonowania Teatru KontemPlującego można uznać rok 2008. W marcu zespół brał udział w Przeglądzie Amatorskiej Twórczości Pomorskiego Okręgu Wojskowego INO-ATA (Inowrocław), na którym prezentował dwa monodramy, tj. *Jestem baba* w wykonaniu Agnieszki Bednarek oraz *Muchę* w wykonaniu Bartosza Pakuły. Następnie teatr gościł w Toruniu na XXVIII Przeglądzie Zespołów Scenicznym Pomorskiego Okręgu Wojskowego, gdzie otrzymał wyróżnienie za spektakl inspirowany twórczością plastyczną Stanisława Ignacego Witkiewicza pt. *Cogito Incognito* (wyróżnienie równoznaczne z zajęciem trzeciego miejsca). Rok wcześniej za to samo przedstawienie zespół otrzymał III nagrodę na Ogólnopolskim Przeglądzie Małych Form Teatralnych im. A. Luterka w Wejherowie (2007). Z *Cogito Incognito* Teatr KontemPlujący udał się również do Warszawy, gdzie brał udział w XIV Uniwersalnym Przeglądzie Artystycznym PUPA'08. W stolicy zagrał dwa spektakle. Pierwszy w ramach konkursu (*Cogito Incognito*), a drugi podczas uroczystej gali wręczenia nagród, zdobywając jakże cenne dla zespołu I wyróżnienie. Rok 2008 przyniósł także dwa nowe monodramy, a mianowicie adaptację poematu pt. *Przerwana rozmowa* Tadeusza Różewicza, zatytułowaną *Mucha* w wykonaniu Bartosza Pakuły oraz monodram w wykonaniu Agnieszki Bednarek pt. *Jestem baba*, powstały na podstawie wierszy Anny Świrszczyńskiej. Oba przedstawienia pokazywane były na Przeglądzie Amatorskiej Twórczości Pomorskiego Okręgu Wojskowego INO-ATA w Inowrocławiu.

Poza przedstawieniami wyjazdowymi i festiwalowymi teatr stara się prezentować przy różnych okazjach w Słupsku. Jego spektakle można oglądać między innymi w czasie słupskich juwenaliów, podczas wakacyjnego Jarmarku Gryfitów⁴⁴, w czasie specjalnych wieczorów w Galerii ARTe-

⁴⁴ Jarmark Gryfitów to cykliczna impreza mającą na celu prezentowanie lokalnych inicjatyw w dziedzinie kultury, historii, sztuki ludowej oraz rękodzieła, która odbywa się w Słupsku w każdą niedzielę lipca i sierpnia na Rynku Rybackim oraz na dziedzińcu zamkowym. Jarmark, organizowany przez Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, po raz pierwszy zaistniał we wrześniu 1999 jako muzealne spotkanie ze sztuką. W roku 2008 obchodził dziesięciolecie swojego istnienia.

lier⁴⁵ oraz z okazji Bałtyckiego Festiwalu Nauki⁴⁶. W roku 2008 Teatr KontemPlujący zorganizował także – promującą jego działalność – wystawę fotografii teatralnej połączoną z teatralnym happeningiem, który odbył się 10 marca w holu Wydziału Filologiczno-Historycznego Akademii Pomorskiej w Słupsku⁴⁷. Wystawa nie tylko opowiadała w ciekawej formie wizualno-ruchowo-muzycznej historię funkcjonowania studenckiego zespołu, ale była także rodzajem podsumowania czteroletniej pracy teatru, który nie boi się eksperymentowania ze słowem, ruchem oraz muzyką, tworząc kolejne przedstawienia w oparciu o różnorodne środki teatralnej i artystycznej ekspresji.

W czasie jubileuszowego jarmarku publiczność mogła podziwiać między innymi inscenizację porwania księcia Bogusława V przez Brandemburczyków, zorganizowaną przez młodych aktorów z Teatru Rondo i Bractwo Rycerskie Bogusława V, a także casting na ducha Stanisława Ignacego Witkiewicza w ramach „Bliskich spotkań z Witkacym”, czy też „Sabat Czarownic im. Triny Papstein – czarowanie w Papistanie” organizowany przez Teatr „Władca Lalek”.

⁴⁵ W listopadzie 2006 roku w Galerii ARTelier Teatr KontemPlujący był organizatorem Zaduszek Poetyckich, w czasie których prezentował premierowy spektakl pt. *Była potrzeba wiersza*.

⁴⁶ Bałtycki Festiwal Nauki (BFN) jest cykliczną imprezą popularno-naukową organizowaną od 2003 roku przez wyższe uczelnie województwa pomorskiego (w tym również przez Akademię Pomorską w Słupsku), instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty branżowe oraz związane z nauką środowiska pozauczelniane. W roku 2008 odbyła się już VI edycja BFN, którego celem jest upowszechnianie tematyki oraz osiągnięć badań naukowych prowadzonych przez uczelnie i różne ośrodki naukowo-kulturalne Pomorza Środkowego.

⁴⁷ Por. M. Witkowska, *Wyrwane z dziennika KontemPlującego...*, s. 21.

Inne słupeckie sceny i zespoły teatralne – aneks dokumentacyjny

Repertuar Teatru Impresaryjnego w Słupsku w latach 1992-2004⁴⁸

Od I IX 1992 bez stałego zespołu działa na zasadzie impresaryjnej. Do I IV 1992 pod nazwą Słupecki Teatr Dramatyczny i Orkiestra Kameralna, od kwietnia 1992 roku jako Państwowa Orkiestra Kameralna i Teatr Impresaryjny w Słupsku.

Dyrektor naczelny Państwowej Orkiestry Kameralnej i Teatru Impresaryjnego (od roku 2005 Polskiej Filharmonii *Sinfonia Baltica* w Słupsku) – Bohdan Jarmołowicz, zastępca dyrektora – Jerzy Rudnik, kierownik impresariatu – Joanna Kubacka.

sezon 1992/1993

1. Patric Süskind, *Kontrabasista*, Teatr Ateneum z Warszawy.
2. Lucy Maud Montgomery, *Ania Z Zielonego Wzgórza*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina.
3. Dimitrij Frenkel Frank, *Lustra*, Teatr Stu z Krakowa.
4. Andrzej Strzelecki, *Love*, Teatr Rampa z Warszawy.
5. Wojciech Misiuro, *Zun*, Teatr Ekspresji z Gdyni.
6. *Wróć Między Nas*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina.
7. Denis Diderot, *Kubuś Fatalista*, Teatr Stu z Krakowa.
8. Eugeniusz Szwarz, *Kopciuszek*, Teatr Współczesny ze Szczecina.
9. Mervyn Jones, *John i Mary*, Teatr Ochoty z Warszawy.
10. *Msza wędrującego* wg Edwarda Stachury, Teatr Obok.
11. Bogusław Schaeffer, *Próby*, Teatr Stu z Krakowa.
12. David Willinger, *Andrea chodzi z dwoma*, Lubuski Teatr im. L. Kruczkowskiego z Zielonej Góry.

⁴⁸ Wykaz przedstawień sporządzony na podstawie kolejnych roczników „Almanachu Sceny Polskiej” oraz materiałów archiwalnych Teatru Impresaryjnego w Słupsku, gromadzonych przez Joannę Kubacką; głównie na podstawie repertuaru prezentowanego w miesięczniku „FAN” – gazecie wydawanej regularnie przez Impresariat Artystyczny Orkiestry i Teatru w Słupsku od stycznia 1997 roku. Wykaz uwzględnia wszystkie przedstawienia teatru dramatycznego oraz inne ważne wydarzenia związane z gościnnymi występami teatrów lalkowych, teatru tańca oraz przedstawienia teatru muzycznego, które z racji funkcjonowania w Słupsku Państwowej Orkiestry Kameralnej, a następnie Polskiej Filharmonii *Sinfonia Baltica* w Słupsku, zawsze cieszyły się szczególnym zainteresowaniem.

13. Wojciech Misiuro, *Umarli potrafią tańczyć*, Teatr Ekspresji z Gdyni.
14. Christopher Marlowe, *Doktor Faustus*, Teatr im. S.I. Witkiewicza z Zakopanego.
15. Jerzy Wasowski, Jeremi Przybora, *Samotny wieczór czyli herbatka*.
16. *Przy ognisku*, Teatr im. S.I. Witkiewicza z Zakopanego.
17. Bogusław Schaeffer, *Scenariusz dla nieistniejącego lecz możliwego aktora instrumentalnego*, Teatr Stu z Krakowa.
18. Adolf Szapiro, *Duńska historia*, Teatr Ochoty z Warszawy.

sezon 1993/1994

19. Bogusław Schaeffer, *Audiencja II*, Teatr Stu z Krakowa.
20. Carlo Collodi, *Pinokio*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina.
21. Gabriela Zapolska, *Moralność pani Dulskiej*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina.
22. Jean Racine, *Fedra*, Teatr na Woli z Warszawy.
23. Bogusław Schaeffer, *Audiencja V*, Teatr Stu z Krakowa.
24. Jędrzej Kitowicz, *Opis obyczajów*, Teatr Stu z Krakowa.
25. Piotr Jerszow, *Konik Garbusek*, Lubuski Teatr im. L. Kruczkowskiego z Zielonej Góry.
26. Stanisław Wyspiański, *Wesele*, Teatr Nowy z Warszawy.
27. Witold Gombrowicz, *Iwona, księżniczka Burgunda*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina.
28. Antoni Czechow, *Wiśniowy sad*, Lubuski Teatr im. L. Kruczkowskiego z Zielonej Góry.
29. Bogusław Schaeffer, *Aktor*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina.
30. William Wharton, *Ptasiek*, Teatr Buckleina z Krakowa.
31. Adam Gromadzki, Krzysztof Bartoszewicz, *Tajemnica wiedzy Gamy*, Teatr Rozmaitości z Gdańska.
32. Anton Czechów, *33 omdlenia*, Teatr Stu z Krakowa.
33. Albert Ramsdell Gurney, *Listy miłosne*, Daniel Olbrychski Production z Wrocławia.

sezon 1994/1995

34. Sofokles, *Antygona*, Lubuski Teatr im. L. Kruczkowskiego z Zielonej Góry.
35. Bogusław Schaeffer, *Audiencja II*, Teatr Stu z Krakowa.
36. Jan Brzechwa, *Pchła szachrajka*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina.
37. Sławomir Mrożek, *Emigranci*, Teatr im. W. Siemaszkowej z Rzeszowa.

38. Kurt Weill, *Światowe przeboje*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina.
39. Siergiej Prokofiew, *Romeo i Julia*, Polski Teatr Tańca – Balet Poznański.
40. Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina.
41. Bogusław Schaeffer, *Scenariusz dla trzech aktorów*, Teatr Stu z Krakowa.
42. Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, Lubuski Teatr im. L. Kruczkowskiego z Zielonej Góry.
43. Ernest Bryll, *Smurfowisko*, Lubuski Teatr im. L. Kruczkowskiego z Zielonej Góry.

sezon 1995/1996

44. *Lubieżnicy*, Prywatny Teatr Meluzyna, Gdynia.
45. Bogusław Schaeffer, *Kwartet*, Teatr Mikołaja Grabowskiego, Kraków.
46. Tadeusz Słobodzianek, *Kowal Malambo*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina.
47. Patric Süskind, *Kontrabasista*, Jerzy Stuhr, Kraków.
48. Willy Russel, *Shirley Yalentine*, Teatr Powszechny im. Zygmunta Hübnera, Warszawa.
49. Bogusław Schaeffer, *Próby*, Teatr Mikołaja Grabowskiego, Kraków.
50. Jewgienij Szwarz, *Kopciuszek*, Teatr Współczesny, Szczecin.
51. *Carmen*, Polski Teatr Tańca – Balet Poznański, Poznań.
52. *Jasnowidz*, Olaf Lubaszenko i Leon Niemczyk, Teatr 13 Muz, Szczecin.
53. Ewa Marcinkówna, *Szalona klasa*, Lubuski Teatr im. L. Kruczkowskiego z Zielonej Góry.
54. Wieczór Tańca Współczesnego – Śląski Teatr Tańca, Bytom.

sezon 1996/1997

55. Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, aktorzy krakowscy.
56. Paul Kester, *Czerwone pantofelki* wg J.C. Andersena, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina (przedstawienie dla dzieci 22.01.1997).
57. Maciej Wojtyszko, *Wznowienie*, Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej, Kraków.
58. Patric Süskind, *Kontrabasista*, monodram Jerzego Stuhra, Kraków (25.05.1997).
59. Bruno Schulz, *Sanatorium pod Klepsydrą*, Jan Peszek Impresariat, Kraków (spektakl rodzinny Peszków 22.01.1997)
60. Gabriela Zapolska, *Dulska*, musical z Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie, reżyseria Adam Hanuszkiewicz (15.05.1997).

sezon 1997/1998

61. Aleksander Fredro, *Śluby panięskie*, Tarnowski Teatr im. Ludwika Sol-
skiego, reżyseria Jerzy Bińczycki (15, 16. 10.1997).
62. Stanisław Ignacy Witkiewicz, *W małym dworku*, Bałtycki Teatr Drama-
tyczny z Koszalina (18, 19.11.1997).
63. Lucy Maud Montgomery, *Ania z Zielonego Wzgórza*, Bałtycki Teatr Dra-
matyczny z Koszalina (21.11.1997).
64. Bernard Slade, *Za rok o tej samej porze*, Teatr na Woli, Warszawa, z udziałem
Marzeny Trybały i Tomasza Stockingera (22.11.1997).
65. Grzegorz Skurski, *Lustro*, Krakowski Teatr Scena Stu, monodram w wy-
konaniu Katarzyny Figury (8.12.1997).
66. Kornel Makuszyński, *Koziołek Matołek*, Teatr „Baj Pomorski” z Torunia
(16.12.1997).
67. Mark Twain, *Przygody Tomka Sawyera*, Scena Polska Teatru w Czeskim
Cieszynie (6, 7.01.1998).
68. Witold Gombrowicz, *Ferdydurke*, Teatr Miejski z Gdyni.
69. Małgorzata Goraj, Ernest Bryll, Jan Skotnicki, *W Zielonej Krainie Oz*, Te-
atr im. Stefana Jaracza z Olsztyna, reżyseria Z.M. Hass, (11.02.1998).
70. *Bóg Woody Allena*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina, reżyseria
Z. Najmoła (26.02.1998).
71. Gabriela Zapolska, *Moralność pani Dulskiej*, Teatr Dramatyczny im. Je-
rzego Szaniawskiego z Wałbrzycha, reżyseria Wowo Bielecki, w roli
tytułowej Anna Seniuk, (11, 12.03.1998).
72. William Shakespeare, *Romeo i Julia. Sceny z Szekspira*, Scena dla Doro-
słych Państwowego Teatru Lalek z Olsztyna (17.03.1998).
73. Leon Kruczkowski, *Niemcy*, Teatr Adekwatny, Warszawa (16, 17.04.
1998)
74. Alan Alexander Milne, *Kubuś Puchatek*, Teatr Adekwatny, Warszawa
(29, 30.04.1998).

sezon 1998/1999

75. Adam Mickiewicz, *Dziady*, Lubuski Teatr im. Leona Kruczkowskiego,
Zielona Góra.
76. Kornel Makuszyński, *O dwóch takich, co ukradli księżyc*, musical Bałtyc-
kiego Teatru Dramatycznego z Koszalina (4, 5.11.1998).
77. Sławomir Mrożek, *Tango*, reżyseria Z. Wardejn, Teatr Ochoty, Warsza-
wa (30.11-01.12.1998).
78. *Idę z daleka, nie wiem, z piekła, czyli z raj*, monodram Jerzego Zelnika.

79. Gioacchino Rossini, *Królowna Śnieżka i siedmiu krasnoludków*, Opera Bałtycka, Gdańsk.
80. Juliusz Słowacki, *Balladyna*, Teatr im. Aleksandra Fredry z Gniezna, reżyseria Tomasz Szymański (19, 20. 01.1999).
81. *A to Polska właśnie*, spektakl Barbary Wrzesińskiej oraz Emilii Krakowskiej (22.01.1999).
82. Albert Camus, *Dżuma*, Teatr Miejski z Gdyni, reżyseria i adaptacja Julia Wernio (18.02.1999)
83. *Niedźwiedź* oraz *Oświadczyńy*, jednoaktówki A. Czechowa, Teatr Korez, Katowice (23.02.1999)
84. Bogusław Schaeffer, *Scenariusz dla trzech aktorów*, Teatr Korez, Katowice (23.02.1999).
85. Nora Ephron, *Zgaga*, monodram Doroty Stalińskiej, Warszawa (15.05.1999).
86. Agnieszka Osiecka, *Darcie pierza*, Teatr Atelier, Sopot.
87. Aleksander Fredro, *Zemsta*, Teatr im. Stefana Jaracza, Olsztyn, reżyseria Andrzej Rozhin (15.04.1999).

sezon 1999/2000

88. Jewgienij Szwarz, *Kopciuszek*, Teatr Lalki i Aktora „Baj Pomorski” z Torunia 25.10 oraz 3,4.11.1999).
89. Moliere, *Świętoszek*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina, reżyseria S. Nosowicz (8, 9.11.1999).
90. Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*, Teatr Lalki i Aktora „Baj Pomorski” z Torunia (14.12.1999).
91. Marek Rębacz, *Egzekutor*, Teatr Komedia, Północne Centrum Kultury, Warszawa.
92. *Jan Kochanowski* (cz. I *Pieśń Świętojańska o Sobótce i fraszki*, cz. II fragmenty *Odprawy posłów greckich*, cz. III pieśni i treny), scenariusz, reżyseria i scenografia Wowo Bielicki, muzyka Włodzimierz Nahorny, Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego, Wałbrzych (17, 18.01.2000).
93. *Królowa Śniegu* wg J.C. Andersena, Bałtycki Teatr Dramatyczny w Koszalinie (9.02. oraz 6, 7. 03.2000).
94. *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego, Teatr im. Jaracza w Olsztynie, reżyseria A. Hanuszkiewicz (24.02.2000).
95. Anna Romantowska i Krzysztof Kolberger w musicalu A. Osieckiej i M. Małeckiego *Apatył na czereśnię*, reżyseria Marek Weiss-Grzesiński (28.02.2000).
96. *Jasiek* Andrzeja Maleszki, monodram w wykonaniu Ziny Kerste (19.03.2000).

97. *Tango z lady M.*, Polski Teatr Tańca z Poznania (21.03.2000).
98. Jolanta Lothe, Piotr Łachman, *Akt-orka*, Videoteatr Poza, Warszawa (23.03.2000).
99. Pam Gems, *Marlene*, monodram w wykonaniu Krystyny Jandy (24.03.2000)
100. *Tango wg Rybczyńskiego*, Teatr Ekspresji, Sopot, reżyseria Wojciech Mi-siuro (29.03.2000).
101. *4-way, intersection, zero, zero, two... Blue... Haeyen... Seyen... layapriya*, Battery Dance Company, USA.
102. Yasmina Reza, *SZTUKA*, Teatr Rampa, Warszawa.
103. Sławomir Mrożek, *Emigranci*, Teatr Polski w Bydgoszczy, reżyseria Piotr Milnerowicz (10.04.2000).

sezon 2000/2001

104. Sofokles, *Antygona*, Teatr Polski ze Szczecina, reżyseria Tatiana Malinowska-Tyszkiewicz (25, 26.09.2000).
105. Kazimierz Moczarski, *Rozmowy z katem*, Teatr Polski z Bydgoszczy, reżyseria Piotr Milnerowicz (9.09.2000).
106. Aleksander Fredro, *Damy i huzary*, Teatr Dramatyczny w Elblągu, reżyseria Antoni Baninkiewicz (16, 17.09.2000).

Przegląd twórczości Bogusława Schaeffera – Schaefferiada (3-6 listopada 2000)

107. Bogusław Schaeffer, *Scenariusz dla trzech aktorów*, Krakowski Teatr Scena STU, reżyseria Mikołaj Grabowski (3.09.2000).
108. Bogusław Schaeffer, *Kwartet dla czterech aktorów*, Krakowski Teatr Scena STU, reżyseria Mikołaj Grabowski (3.09.2000).
109. Bogusław Schaeffer, *Far niente (Dolce Layoro)*, Teatr im. C.K. Norwida, Jelenia Góra, reżyseria K. Prus (4.09.2000)
110. Bogusław Schaeffer, *Raj Eskimosów czyli Audiencja III*, Teatr Ochoty, Warszawa, reżyseria B. Semotiuk (5.09.2000).
111. *Tutam*, Teatr Wybrzeże, Gdańsk, reżyseria Barbara Sass (6.09.2000).

* * *

112. W. Szekspir, *Poskromienie złoŃnicy*, Bałtycki Teatr Dramatyczny w Koszalinie, reżyseria Adam Orzechowski (20.09.2000).
113. *Dziela wszystkie Szekspira* A. Long, D. Sinder, J. Winfield (13, 14.12.2000).

114. Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*, Teatr Dramatyczny z Elbląga, reżyseria E. Żentara (10.01.2001).
115. Mirosław Łebkowski, *Skarby złotej kaczki*, Teatr Dramatyczny z Elbląga, reżyseria A. Dzieciniak (11.01.2001).
116. Marek Rębacz, *Atrakcyjny pozna panią...*, Teatr Niepoprawny, Warszawa, reżyseria Marek Rębacz (21.01.2001).
117. Beata Krupska, *Sceny z życia smoków*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina, reżyseria Jerzy Wojtkowiak, przedstawienie dla dzieci (7.02.2001).
118. Sławomir Mrożek, *Emigranci*, Teatr Polski w Bielsku-Białej, reżyseria Krzysztof Bartłomiejczyk (20.02.2001).
119. *WK-70*, spektakl Śląskiego Teatru Tańca, Bytom (28.02.2001).
120. *Awantura o Basię* wg K. Makuszyńskiego, Bałtycki Teatr Dramatyczny w Koszalinie, reżyseria Daniel Kustosik (2, 3.04.2001).
121. Juliusz Słowacki, *Kordian*, Teatr im. S. Jaracza w Olsztynie, reżyseria Adam Hanuszkiewicz (10.05.2001).

sezon 2001/2002

Schaefferiada Bis (9 listopada 2001)

122. Bogusław Schaeffer, *Scenariusz dla nieistniejącego, lecz możliwego aktora instrumentalnego*, monodram w wykonaniu Jana Peszka, Krakowski Teatr Scena STU (9.11.2001).

* * *

123. Eric Bogosian, *Sex, prochy I rock&roll*, monodram w wykonaniu Bronisława Wrocławskiego, Teatr im. Stefana Jaracza z Łodzi (16.11.2001).
124. *Mała Syrenka* wg J.C. Andersena, spektakl Teatru „Baj Pomorski” z Torunia, reżyseria Oleg Żugżda (3.12.2001).
125. *W obronie jaskiniowca*, monodram w wykonaniu Emiliana Kamińskiego, na podstawie książki J. Graya *Mężczyźni są z Marsa, kobiety z Wenus* (14.01.2002).
126. *Opowieść wigilijna* wg Dickensa, spektakle dla dzieci Olsztyńskiego Teatru Lalek, reżyseria Krystyna Jakóbczyk (17.01.2002).
127. *Koziołek Matołek* wg Makuszyńskiego, spektakle dla dzieci Olsztyńskiego Teatru Lalek, reżyseria Czesław Sieńko (15, 16. 01.2002).
128. *Mała Steinberg* Lee Halla, w tłumaczeniu Elżbiety Woźniak, monodram w wykonaniu Krystyny Jandy (7.02.2002).
129. *Don Kichot* wg Cervantesa, spektakle Teatru „Baj Pomorski” w Toruniu, reżyseria Ondrej Spisak (18, 19.02.2002).

130. Woody Allen, *Zagraj to jeszcze raz*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina (23.02.2002).
131. *Pinokio* wg C. Collodiego, reżyseria Zbigniew Głowacki, spektakl Olsztyńskiego Teatru Lalek (4, 5.03.2002).
132. Esther Vilar, *Zazdrość na trzy faxy*, reżyseria Jan Prochyra, Teatr Nowy, Warszawa (24.03.2002).
133. Octave Mirbeau, *Dziennik panny służącej*, monodram w wykonaniu Joanny Żółkowskiej, reżyseria i adaptacja Robert Gliński, Teatr im. Adama Mickiewicza z Częstochowy 25.03.2002).
134. Barbara Rosiek, *Narkomanka*, monodram Anny Samusioneckiej, reżyseria Joanna Orzeszkowska (26.03.2002).
135. Adam Mickiewicz, *Dziady cz. II*, spektakl w wykonaniu aktorów scen krakowskich, Teatr Bagatela, reżyseria Monika Rasiewicz (16.04.2002).
136. *Cyrk Monty Pythona*, reżyseria Arkadiusz Jakubik, Teatr Nowy z Warszawy (3.05.2002).
137. *Amnesia* oraz *Wirtualna rekonstrukcja*, choreografia Jacka Łumińskiego, spektakle Śląskiego Teatru Tańca (14.05.2002).
138. *Mały Książę* wg A. de Saint-Exupéry'ego, reżyseria Janusz Skotnicki, Teatr Dramatyczny z Elbląga (27.05.2002).
139. Ester Vilar, *Królowa i Szekspir*, monodram w wykonaniu Niny Andrycz, reżyseria Marcel Kochańczyk, Teatr na Woli w Warszawie (2.06.2002).

sezon 2002/2003

140. *Cantigas de Santa Maria*, spektakl muzyczny Krakowskiego Teatru 38, scenografia i reżyseria Adam Kwaśny, z udziałem Macieja Maleńczuka (08.10.2002).
141. Juliusz Słowacki, *Balladyna*, reżyseria Jan Machulski, muzyka i wykonanie Renata Przemyk, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina (18.11.2002).
142. *Dzikie łabędzie* wg Andersena, reżyseria Marcin Jarnuszkiewicz, Olsztyński Teatr Lalek (2.12.2002).
143. *Ostrożnie z ogniem*, spektakl *Cyrk Monty Pythona*, reżyseria Arkadiusz Jakubik, Teatr Nowy z Warszawy (17.12.2002).
144. *Lear* wg Szekspira, monodram w wykonaniu Jacka Różańskiego, aktora Teatru Narodowego w Warszawie, reżyseria Aleksiej Leliawski, muzyka na żywo w wykonaniu zespołu Kobranocka (14.01.2003).
145. Iwona Pawłowicz, *Wszystko zależy od dziadka*, spektakl komediowy w wykonaniu aktorów warszawskich, reżyseria Witold Skaruch (22.02.2003).
146. *Pinokio* wg C. Collodiego, reżyseria Zbigniew Głowacki, spektakl Olsztyńskiego Teatru Lalek (17, 18.03.2003).

147. *Dziwictwo* wg W. Gombrowicza, monodram w wykonaniu Aliny Czyżewskiej (22.03.2003).
148. *Nie tylko dla mężczyzn*, spektakl kabaretowy w wykonaniu Teatru Władca Lalek (Hanna Piotrowska, Urszula Szydlik-Zielonka (22.03.2003).
149. *Opiekunki* oraz *Dla Ciebie, Panie* spektakle Kieleckiego Teatru Tańca (23.03.03).
150. Bogusław Schaeffer, *Scenariusz dla trzech aktorek*, reżyseria B. Semotiuk, Teatr Syrena z Warszawy (25.03.2003).
151. Siemion Złotnikow, *Odchodzi mężczyzna od kobiety*, reżyseria Tomasz Zygałdo, Teatr Ateneum z Warszawy (Anna Seniuk, Jan Matyjaskiewicz) (1.04.2003).
152. Jan Brzechwa, *Szelmostwa Lisa Witalisa*, reżyseria Ewa Marcinkówna, Teatr Dramatyczny w Elblągu (7.04.2003).
153. Aleksander Fredro, *Śluby panińskie*, reżyseria Henryk Rozen, Teatr Dramatyczny w Elblągu (8.04.2003).

sezon 2003/2004

154. *Nie tylko dla mężczyzn*, spektakl kabaretowy w wykonaniu Teatru Władca Lalek (Hanna Piotrowska, Urszula Szydlik-Zielonka (8.11.2003).
155. *Cyrk Oklahoma* wg powieści pt. *Ameryka* Franza Kafki, spektakl aktorów Teatru Rondo w Słupsku w reżyserii Stanisława Miedziewskiego, scenariusz Marcin Bortkiewicz, muzyka Leszek Kułakowski, scenografia Ludomir Franczak (15.11.2003) – pierwsza próba powołania do życia (po przerwie) sceny zawodowej w Słupsku, wznowienia: 13.12.2003 oraz 10, 21, 23.01.2004
156. *Tajemniczy ogród* wg F.H. Burnetta, adaptacja i reżyseria Cezary Doma-gała, Teatr Dramatyczny w Elblągu (17.11.2003 oraz 21.04.2004).
157. Teatr Jednego Mima, występ Ireneusza Krosnego (19.11.2003).
158. *Nowe szaty króla* wg Andersena, reżyseria Stanisław Boruń, spektakl Studium Mobile z Krakowa (4.12.2003).
159. Aleksander Fredro, *Śluby panińskie*, reżyseria Jan Machulski, muzyka Marcel Wiercichowski, jubileusz Bałtyckiego Teatru Dramatycznego z Koszalina (17.01.2004).
160. Witold Gombrowicz, *Ślub*, reżyseria Waldemar Śmigasiewicz, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina (7.02.2004).

IX Konfrontacje Sztuki Kobięcej (14-27 marca 2004)

161. *Domofon, czyli Śpiewniczek domowy Stanisławy C.*, recital Stanisławy Ce-lińskiej, scenariusz i reżyseria Jerzy Satanowski (15.03.2004).

162. Katarzyna Grochola, *Pozwól mi odejść*, z udziałem Gabrieli Kownackiej, Danuty Stenki oraz Jana Monczaka, reżyseria Izabella Cywińska (23.03.2004).

* * *

163. Stanisław Wyspiański, *Wesele*, Bałtycki Teatr Dramatyczny z Koszalina (29.03.04).

164. Yasmina Reza, *Życie: trzy wersje*, spektakl Teatru Komedia z Warszawy, z udziałem: Marii Pakulnis, Edyty Olszówki, Krzysztofa Kolbergera oraz Piotra Machalicy, reżyseria Krzysztof Zalewski (14.06.2004).

sezon 2004/2005

Pierwszy wspólny sezon Teatru Impresaryjnego oraz Nowego Teatru w Słupsku na scenie teatralnej przy ulicy Jana Pawła 3

165. David Mamet, *Przerznąć sprawę*, spektakl Teatru na Woli w Warszawie, z udziałem Agnieszki Warchulskiej, Artura Barcisia oraz Sławomira Orzechowskiego, reżyseria Marek Wortman (27.09.2004).

166. *Cyrk Dekameron* wg G. Boccaccia, reżyseria Piotr Tomaszuk, spektakle Teatru „Baj Pomorski” w Toruniu (24.11.2004).

167. Francis Veber, *Kolacja dla głupca*, reżyseria Wojciech Adamczyk, Teatr Ateneum, Warszawa (6.12.2004).

168. *Dziadek do orzechów*, balet Piotra Czajkowskiego z udziałem solistów, dzieci ze sceny baletowej i aktorów Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie oraz Państwowej Orkiestry Kameralnej w Słupsku pod dyrekcją Bohdana Jarmołowicza (18, 19.12.2004).

Przegląd Inicjatyw Artystycznych PAKT⁴⁹

169. Gabriela Zapolska, *Moralność pani Dulskiej*, reżyseria Bogusław Semo-tiuk, Nowy Teatr w Słupsku (29.10.2004).

170. *Muzyka ze słowami*, spektakl w wykonaniu Marii i Jana Peszków oraz zespołu VooVoo (9.11.2004).

171. *Requiem Mozarta* w wykonaniu Państwowej Orkiestry Kameralnej w Słupsku (12.11.2004).

⁴⁹ Wspólna propozycja artystyczna Państwowej Orkiestry Kameralnej, Teatru Impresaryjnego oraz Nowego Teatru w Słupsku, obejmująca różnorodne przedstawienia i prezentacje, poczynając od koncertów oratoryjnych, teatr tańca i balet, poprzez formy dramatyczne, po komedie i prezentacje kabaretowe. Por. „FAN” nr 10, 2004 [tam również szczegółowy program przeglądu].

172. *Wieczór galicyjski* w wykonaniu krakowskiej Piwnicy pod Baranami (22.11.2004).
173. *Cyrk Dekameron* wg G. Boccaccia, reżyseria Piotr Tomaszuk, Teatru „Baj Pomorski” w Toruniu (24.11.2004).
174. *Walka karnawału z postem*, spektakl Polskiego Teatru Tańca – Baletu Poznańskiego, choreografia Ewa Wycichowska (3.12.2004).
175. Francis Veber, *Kolacja dla głupca*, reżyseria Wojciech Adamczyk, spektakl Teatru Ateneum z Warszawy (6.12.2004).
176. *Tryptyk rzymski*, koncert Stanisława Soyki z jego muzyką do tekstów papieża Jana Pawła II (14.12.2004).
177. *Dziadek do orzechów*, balet Piotra Czajkowskiego, choreografia Walery Niekrasow, muzyka na żywo w wykonaniu Państwowej Orkiestry Kameralnej w Słupsku (18, 19.12.2004).
178. Leszek Malinowski, *Inter City*, reżyseria Leszek Malinowski, premiera Nowego Teatru w Słupsku (22.12.2004).

X Konfrontacje Sztuki Kobiecej (4-21 marca 2005)

179. Jacek Koprowicz, *Love me tender*, spektakl z udziałem Doroty Stalińskiej i Joanny Koroniewskiej (19.03.2005).

* * *

180. *Kocham Pana, Panie Sulku*, wersja teatralna z udziałem Marty Lipińskiej, Krzysztofa Kowalewskiego i Adama Ferency (16.05.2005).

sezon 2005/2006⁵⁰

III Schaefferiada (16-17 października 2005)

181. *Anons*, spektakl w wykonaniu aktorów scen krakowskich, reżyseria i muzyka Bogusław Schaeffer, połączony z wystawą prac Bogusława Schaeffera (16.10.2005).

⁵⁰ Powołanie Nowego Teatru w Słupsku i pierwsze przedstawienia z sezonu 2004/2005 zmieniły sposób funkcjonowania Teatru Impresaryjnego jako drugiej, odrębnej instytucji teatralnej w mieście. Od stycznia 2005 roku maleje liczba przedstawień dramatycznych sygnowanych przez Teatr Impresaryjny, aż do jego ostatecznego rozwiązania z końcem roku 2005. Od tego momentu Impresariat Artystyczny Filharmonii prowadzi jedynie teatralne imprezy cykliczne w postaci dwóch festiwali, tj. Schaefferiady oraz Konfrontacji Sztuki Kobiecej, rzadziej zapraszając inne zespoły i przedstawienia teatru dramatycznego oraz muzycznego.

182. *Multimedialne coś, happening* w wykonaniu Marka Frąckowiaka, Bogusława Schaeffera i Krystyny Gierłowskiej, poprzedzony koncertem muzyki Bogusława Schaeffera (17.10.2005).

* * *

183. *Pierwsza młodość* Giudicellego, spektakl Teatru na Woli w Warszawie, z udziałem Anny Seniuk oraz Zofii Saretok (22.10.2005).
184. Jean Pierre Dopagne, *Belfer*, monodram w wykonaniu Wojciecha Pszoniaka, reżyseria Michał Kwieciński (15.11.2005).

XI Konfrontacje Sztuki Kobiecej (27 lutego-30 marca 2006)

185. Pam Gems, *One*, reżyseria Krzysztof Zaleski, z udziałem Małgorzaty Kożuchowskiej, Doroty Landowskiej, Edyty Olszówki, Beaty Ścibakówny, Teatr Komedia z Warszawy (27.02.2006).
186. Jean Marie Chevret, *Harcerki*, reżyseria Romuald Szejd, z udziałem Adrianny Biedrzyńskiej, Anny Chodakowskiej, Ewy Ziętek, Tomasza Błasiaka, Sambora Czarnoty, Teatr Scena Prezentacje z Warszawy (30.03.2006).

* * *

187. *Od Chopina do Moniuszki*, rewia w wykonaniu teatru SABAT Małgorzaty Potockiej (23.05.2006).
188. REWIA, występy Dziecięcego Teatru Muzycznego z Białorusi (1.06.2006).

sezon 2006/2007

189. *Przygody Tomka Sawyera*, spektakle Teatru im. J. Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim (23, 24.01.2007).
190. Eric Cappell, *Samotne serca*, reżyseria Tomasz Dutkiewicz, z udziałem Edyty Olszówki, Grażyny Wolszczak, Piotra Gąsowskiego i Piotra Machalicy, Teatr Komedia z Warszawy (14.02.2007).

XII Konfrontacje Sztuki Kobiecej (27 lutego-30 marca 2006)

191. Stanisława Celińska w recitalu pt. *Domofon, czyli śpiewniczek domowy Stanisławy C.*, kompozycja i reżyseria Jerzy Satanowski (5.03.2007).
192. Polski Teatr Tańca Ewy Wycichowskiej, wieczór baletowy w dwóch częściach: *Wo-man w pomidorach* oraz *Związki rzeczowe* (11.03.2007).
193. Remigiusz Grzela, *Uwaga, złe psy*, monodram w wykonaniu Małgorzaty Roźniatowskiej, reżyseria Michał Siegoczyński, scenografia Wojciech Stefaniak (10.03.2007).

sezon 2007/2008

194. John Tobias, *Dzikie rządze*, w tłumaczeniu Elżbiety Woźniak, reżyseria Zenon Dądajewski, Stefan Friedmann, z udziałem Anny Korcz, Elżbiety Zajączówny, Roberta Rozmusa, Stefana Friedmanna i Karola Stasburgera (21.10.2007).
195. *Mistrzowie słowa. Kwiaty Polskie* Juliana Tuwima, spektakl muzyczny z udziałem Olgi Sawickiej, Zbigniewa Zapasiewicza oraz Włodzimierza Nahornego (fortepian) (11.11.2007).

IV Schaefferiada (7-8 grudnia 2007)

196. *Wieczór Audiencji: Audiencja I*, reżyseria Bogusław Schaeffer, w wykonaniu Błażeja Wójcika oraz *Audiencja II*, reżyseria i wykonanie Mikołaj Grabowski (7.12.2007).
197. *Wieczór muzyczno-teatralny: Concerto For Three Percussionists And Orchestra* (światowe prawykonanie) oraz spektakl *Farniente* w wykonaniu Teatru Elsynor, reżyseria, scenografia i opracowanie muzyczne Marek Wilk (8.12.2007)

XIII Konfrontacje Sztuki Kobiecej (2-14 marca 2008)

198. Barbara Nativi, *Nie tylko dla siebie*, monodram w wykonaniu Urszuli Szydlik-Zielonki, Teatr Władca Lalek ze Słupska (2.03.2008).
199. One-woman show pt. *Mój dzikus* w wykonaniu Justyny Sieńczydło (3.03.2008).
200. Zbigniew Książek, *Sceny dla dorosłych czyli, sztuka kochania*, spektakl w wykonaniu Katarzyny Skrzyneckiej, Anny Oberc, Piotra Gąsowskiego i Jakuba Przebindowskiego (4.03.2008).
201. Barbara Krafftówna w monodramie *Błękitny diabeł* (9.03.2008).
202. Nina Repetowska w spektaklu pt. *Geniale Frau – rzecz o Gabrieli Zapolskiej* (11.03.2008).
203. Vern Tiessen, *Jabłko*, z udziałem Małgorzaty Foremniak, Joanny Koroniewskiej i Jana Jankowskiego, Teatr Komedia z Warszawy (13.05.2008).

Konfrontacje Sztuki Kobiecej – programy kolejnych edycji⁵¹

1996: koncert Agnieszki Duczmal ze słupską Państwową Orkiestrą Kameralną w Słupsku, występ Ewy Demarczyk.

⁵¹ Początkowa nazwa przeglądu teatralno-muzycznego „Kobieta w muzyce i teatrze” (I i II edycja z roku 1996 oraz 1997, od III edycji z roku 1998 nazwa – Konfronta-

- 3-8 marca 1997:** Renata Przemyk z zespołem, Justyna Steczkowska z zespołem, Ewa Bem, Lora Szafran, Anna Maria Jopek ze Słupską Orkiestrą Kameralną i jazzmenami w premierowym koncercie złożonym z fragmentów opery *Porgy and Bess* G. Gershwina, Anna Dymna i Aldona Grochal w spektaklu *Wznowienie Macieja Wojtyszki* (Teatr Stary w Krakowie), Grażyna Barszczewska w recitalu *Kobieta, aha!*, Babski kabaret w składzie: A. Biedrzyńska, A. Fatyga, K. Sienkiewicz, B. Wrzesińska, R. Zarębska, E. Zającówna.
- 2-7 marca 1998:** Hanna Banaszak w koncercie z orkiestrą, Ewa Błaszczyk w recitalu pt. *Nie żałuję*, Kayah, Gabriela Kownacka i Zbigniew Suszyński w spektaklu *Tej nocy albo nigdy* oraz wystawa fotograficzna Magdy Umer.
- 9-14 marca 1999:** Agnieszka Chylińska z O.N.A., Dorota Stalińska w spektaklu pt. *Zgaga*, Iga Cembrzyńska w recitalu, Teresa Budzis-Krzyżanowska (z Markiem Richterem) w spektaklu A. Osieckiej *Darcie pierza* (Teatr Atelier w Sopocie) oraz plastyczka Elżbieta Radzikowska (wystawa grafiki i firan artystycznych).
- 18-24 marca 2000:** Kora i Maanam, Krystyna Janda w spektaklu *Marlene*, Jolanta Lothe z Videoteatrem POZA *Akt-orka*, Agnieszka Warchulska w monodramie *Vita nuova*, Ewa Wycichowska i Polski Teatr Tańca – Balet Poznański, Ewa Kasprzyk, Marzena Trybała i Agnieszka Różańska w koncercie *Aktorki śpiewają Grechutę*, Anna Chodakowska z recitalem, wystawy prac plastycznych modelki Małgorzaty Niemen i Krystyny Hrehorowicz, *Jasiek* Andrzeja Maleszki – monodram w wykonaniu Ziny Kerste, *Księżyc i Kark Rybi* – spektakl japońskiej tancerki i aktorki Miho Iwaty.
- 23-27 marca 2001:** artystki krakowskie – Elżbieta Towarnicka oraz Anna Sikorzak-Olek z orkiestrą (w programie m.in. muzyka kompozytorów krakowskich), studentki PWST w spektaklu pt. *Kurt Weil, czyli o samotności kobiet*, artystka butoh – Miho Iwata, aktorki Teatru STU – Bożena Adamek, Anna Tomaszewska, Halina Wyrodek w spektaklu *Prezydentki*, artystki Piwnicy pod Baranami, plastyczka Małgorzata Szydłowska.

cje Sztuki Kobiecej; tu szczegółowe programy kolejnych konfrontacji, gdyż w spisie repertuarowym Teatru Impresaryjnego zostały odnotowane jedynie przedstawienia i formy teatru dramatycznego.

- 22-26 marca 2002:** koncert gitarzystek tworzących Wrocławski Kwartet Gitarowy oraz tancerek z Wrocławskiej Szkoły Flamenco, wystawa prac Krystyny Sienkiewicz, Kasia Nosowska z zespołem Hey, Grażyna Braszczewska, Aleksandra Ciejek oraz Katarzyna Figura w sztuce Esther Vilar pt. *Zazdrość na trzy faksy*, Joanna Żółkowska w monodramie *Dziennik panny służącej*, Anna Samusionek w spektaklu *Narkomanka*.
- 21-25 marca 2003:** skrzypaczka Katarzyna Duda, wystawa prac Moniki Klimkiewicz-Dudziec, aktorki Teatru Syrena w Warszawie w *Scenariuszu dla trzech aktorek* B. Schaeffera (Anna Deka, Dorota Gorjainow, Iwona Chołuj), tancerki Kieleckiego Teatru Tańca w spektaklach *Opiekunki* oraz *Dla Ciebie, Panie*, Olga Bończyk z zespołem, koncert bluesowy Miry Kubasińskiej z zespołem After Blues, aktorka Alina Czyżewska w monodramie pt. *Dziwictwo* wg W. Gombrowicza, spektakl kabaretowy pt. *Nie tylko dla mężczyzn* Teatru Władca Lalek ze Słupska (Hanna Piotrowska i Urszula Szydlik-Zielonka).
- 14-27 marca 2004:** wystawa prac Lucyny Grzesiuk i Urszuli Pawulskiej – *Siostry*, Justyna Steczkowska z zespołem w programie pt. *Alkimja*, koncert Haliny Frąckowiak z zespołem, recital Stanisławy Celińskiej pt. *Domofon, czyli śpiewniczek domowy Stanisławy C.*, Gabriela Kownacka i Danuta Stenka w spektaklu Katarzyny Grocholi *Pozwól mi odejść*, koncert Grażyny Brodzińskiej z orkiestrą.
- 4-21 marca 2005:** koncert z udziałem Karoliny Jaroszewskiej, Irena Kwiatkowska i jej goście, Ewa Bem z zespołem Andrzeja Jagodzińskiego, Kabaret SZUM, koncert harfistek Anny Sikorzak-Olek i Helgi Storck, Dorota Stalińska i Joanna Koroniewska w spektaklu pt. *Love me tender* Jacka Koprowicza, Edyta Geppert z zespołem Kroke.
- 27 lutego-30 marca 2006:** Sylwia Pakulska (wystawa fotografii), Małgorzata Kożuchowska, Dorota Landowska, Edyta Olszówka, Beata Ścibakówna w spektaklu Pam Gems pt. *One*, koncert Ewy Urygi, recital Edyty Geppert, *Te wspaniałe kobiety ze swoimi magicznymi instrumentami* – koncert, Anna Jaroszevska dyrygent, z udziałem Magdaleny Kordylasińskiej i Hanny Turonek, koncert Anny Marii Jopek; Adrianna Biedrzyńska, Anna Chodakowska i Ewa Ziętek w spektaklu pt. *Harcerki*.
- 5-19 marca 2007:** Stanisława Celińska w recitalu pt. *Domofon, czyli śpiewniczek domowy Stanisławy C.*, artyści Polskiego Teatru Tańca Ewy Wycichowskiej: *Wo-man w pomidorach* oraz *Związki rzeczowe*, koncert Claudii

Zorbas, występ Beaty Kossowskiej z zespołem (harmonijka), Małgorzata Rożniatowska w monodramie pt. *Uwaga, złe psy!*

2-14 marca 2008: wystawa fotografii oraz performance Ewy Świdzińskiej, monodram *Nie tylko dla siebie* Barbary Nativi w wykonaniu Urszuli Szydlik-Zielonki (Teatr Władca Lalek), spektakl *Sceny dla dorosłych* Zbigniewa Książka w wykonaniu Katarzyny Skrzyneckiej, Piotra Gąsowskiego, Anny Oberc oraz Jakuba Przebindowskiego, One-woman show pt. *Mój dzikus* w wykonaniu Justyny Sieńczydło, Barbara Krafftówna w monodramie *Błękitny diabeł*, Nina Repetowska w spektaklu pt. *Geniale Frau – rzecz o Gabrieli Zapolskiej*, koncert z udziałem Kai i Justyny Danczowskich.

Wybrane przedstawienia grup teatralnych Działu Teatralnego MCK w Słupsku 1992-2008⁵²

1. *Mały książę*, baśń muzyczna w konwencji musicalu na podstawie utworu Antoine'a de Saint-Exupérego, reżyseria i adaptacja tekstu W. Dawidczyk, muzyka Mariusz Bąk, teksty piosenek Bożena Borek, w wykonaniu grupy „Bez Nazwy”, premiera 1992.
2. *Kopciuszek* wg tekstów Jana Brzechwy, reżyseria i adaptacja tekstu W. Dawidczyk, muzyka Mariusz Bąk, scenografia Grzegorz Sujecki, w wykonaniu grupy „Bez Nazwy”, premiera 1993, wznowienia 1994.
3. *Ragazza* wg Stanisława Stratijewa, reżyseria i adaptacja tekstu W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy „Bez Nazwy”, premiera 12.11.1994.
Nagrody:
 - „Brazowa Maską” na II Konfrontacjach Dziecięcych Grup Teatralnych, Słupsk 1994.
4. *Pamiętnik znaleziony w kaftanie*, monodram w reżyserii W. Dawidczyka, premiera 1994.
5. *Bajki o smokach*, na podstawie tekstu M. Krupskiej, reżyseria i muzyka W. Dawidczyk, aranżacja R. Pawlaczyk, w wykonaniu grupy „Bez Nazwy”, premiera listopad 1995.
Nagrody:
 - „Złota Maską” na III Konfrontacjach Dziecięcych Grup Teatralnych, Słupsk 1995.

⁵² Wykaz ważniejszych przedstawień Działu Teatralnego sporządzony został na podstawie materiałów archiwalnych gromadzonych w MCK w Słupsku oraz materiałów archiwalnych instruktora teatralnego i reżysera Wiesława Dawidczyka.

6. *Fragment dramatyczny I* wg Samuela Becketta, reżyseria i scenografia W. Dawidczyk, grupa Pivetta, premiera 28.04.1995.
7. *Rzecz o miłowaniu*, scenariusz i reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy Pivetta, premiera 26.04.1996.
8. *Czego dusza zapragnie*, w wykonaniu grupy teatralnej Horyzont, reżyseria B. Borek.
Nagrody:
– „Złota Maską” na IV Konfrontacjach Dziecięcych Grup Teatralnych, Słupsk 1996.
9. *W sprawie ogłoszenia oraz Pies i niemowlę* Pierre Gripariego, układ dwóch jednoaktówek w wykonaniu grupy „Bez Nazwy”, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 22.11.1996.
10. *Trąby Jerychońskie*, w wykonaniu grupy teatralnej „Żaluzje”, inscenizacja B. Borek, premiera 21.03.1997.
Nagrody:
– „Srebrny Arlekin” IV Konfrontacji Młodzieżowych Grup Teatralnych, Słupsk 1997.
11. *Panie...*, monodram w wykonaniu Urszuli Laskowskiej, wg tekstów Tadeusza Różewicza, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 13.06.1998.
12. *Sznur Henryka Bardijewskiego*, w wykonaniu grupy teatralnej „Żaluzje”, inscenizacja B. Borek, premiera 27.06.1998.
13. *Przygody małego tygrysa Pietrka* Małgorzaty Januszewskiej, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy „Bez Nazwy”, premiera 1998.
14. *Jeden kierunek ruchu*, monodram w wykonaniu Adriany Harmoza z grupy teatralnej „Żaluzja”, wg tekstu Joanny Chmielewskiej, reżyseria Bożena Borek, premiera 1998.
Nagrody:
– główna nagroda „Złotego Arlekina” V Teatralnych Konfrontacji Młodych, Słupsk '98.
15. *Życie – najlepszy nauczyciel*, wg tekstów Tadeusza Różewicza oraz Ireneusza Iredyńskiego, scenografia i reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy „Bez Nazwy”, premiera 27.11.1998.
16. *Warto posprzątać* oraz *Wania*, mini monodramy w wykonaniu Klary Kondrackiej, wg opowiadań Antoniego Czechowa, opracowanie tekstu i reżyseria W. Dawidczyk, premiera 1998.
17. *Tam i z powrotem* wg Samuela Becketta, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy Pivetta, premiera 1999.
Nagrody:
– Grand Prix „Złota Maską” IX Ogólnopolskiego Forum Teatrów Szkolnych Sceny Młodzieżowej w Poznaniu (25-28.01.1999).

18. *Przy drzwiach zamkniętych* J.P. Sartre'a, reżyseria i inscenizacja Sebastian Budzis, opieka artystyczna B. Borek, spektakl w wykonaniu zespołu „Żaluzje”, premiera 1999.
Nagrody:
– „Srebrny Arlekin” na VI Teatralnych Konfrontacjach Młodych, Słupsk 1999.
19. *Sokrates*, spektakl poetycki wg prozy Haliny Poświatowskiej, reżyseria W. Dawidczyk, muzyka Zamfir, w wykonaniu grupy „Bez Nazwy”, premiera 28.05.1999.
20. *Pamiętnik znaleziony w kaftanie*, monodram w wykonaniu Tomasza Sadowskiego, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 6.11.1999.
21. *Bal w operze* Juliana Tuwima, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy „Bez Nazwy”, premiera 29.01.2000.
22. *Małżeństwo mimo woli* Moliera, scenariusz i reżyseria W. Dawidczyk, muzyka Zamfir, w wykonaniu grupy teatralnej „Dzieci Pana M.”, premiera 25.03.2000.
23. *Jasiek*, monodram w wykonaniu Alicji Siarkowskiej, wg tekstu Andrzeja Maleszki, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 3.06.2000.
24. *Maski*, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy „Bez Nazwy”, premiera 17.06.2000.
25. *Tyle jest rzeczy, których się nie rozumie*, przedstawienie teatru tańca „In Crudo”, premiera 17.06.2000.
Nagrody:
– Grand Prix na VII Malborskich Ogólnopolskich Spotkaniach Teatralnych „MOST” 2000.
26. *Improvizacje diatoniczne na temat jedności na terenie Skandynawii*, przedstawienie teatru tańca „In Crudo”, premiera 2000.
Nagrody:
– „Złota Damiana” na Przeglądzie Amatorskich Zespołów Teatralnych, Biały Bór 2000,
– Złoty Arlekin na VII Konfrontacjach Młodych w Słupsku, 2000.
27. *Czułości*, wg *Bez czułości* C. Mc Intyre, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy Pivetta, premiera 10.03.2001.
28. *Ej, Joe*, monodram wg tekstu Samuela Becketta, w wykonaniu Joanny Chudziak, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 17.03.2001.
29. *Pamiętnik znaleziony w kaftanie*, monodram w wykonaniu Tomasza Sadowskiego wg tekstu J. Szymańskiego, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 16.11.2001.
30. *O szkodliwości palenia tytoniu*, monodram w wykonaniu Tomasza

- Sadowskiego wg opowiadania Antoniego Czechowa, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 16.11.2001.
31. *Typowa szczypta wariacji, czyli obłąd naszych czasów* wg tekstów Stanisława Ignacego Witkiewicza, w wykonaniu teatru tańca „In Crudo”, choreografia Paulina Wysocka, Martyna Gibes, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 15.12.2001.
- Nagrody:
- I nagroda na przeglądzie pt. „Witkacy pod strzechy”, Słupsk 2001.
32. *Dlaczego*, wg tekstu Anny Onichimowskiej, reżyseria Bożena Borek, przedstawienie grupy „Żaluzja”, premiera 23.02.2002.
- Nagrody:
- „Złoty Arlekin” VIII Konfrontacji Młodzieżowych Grup Teatralnych, Słupsk 2001.
33. *Oliwia*, wg tekstu Marty Grzechowiak, reżyseria W. Dawidczyk, muzyka J.S. Bach, W.A. Mozart, w wykonaniu grupy teatralnej Oliwia, premiera 23.02.2002.
34. *Śnicość*, krótki moment teatralny wg Mirona Białoszewskiego, w wykonaniu Michała Lenczewskiego, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 23.02.2002.
35. *Gdy chcę gwizdać, to gwizdzę*, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy Pivetta, premiera 25.05.2002.
36. *Głupotki* wg tekstu Radosława Figury, reżyseria B. Borek, w wykonaniu grupy „Żaluzje”, przedstawienie z okazji jubileuszu 10 lat zespołu, premiera 23.11.2002.
37. *Trollowy most* wg opowiadania Terrygo Pratchetta, reżyseria, adaptacja oraz inscenizacja B. Borek, w wykonaniu grupy „Żaluzje”, premiera 15.02.2003.
38. *Tacy jak my*, wg tekstów Tadeusza Różewicza, warsztatowe przedstawienie uczniów klasy III Gimnazjum nr 5 w Słupsku z grupy „Ich pięciu i dziewczyny”, scenariusz i reżyseria W. Dawidczyk, opieka pedagogiczna Halina Krupa, premiera 15.03.2003.
39. *Bóg Woody Allena*, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy Pivetta, premiera 28.04.2003.
40. *Drugi pokój* Zbigniew Herberta, reżyseria B. Borek, w wykonaniu grypy „Żaluzje”, premiera 10.05.2003.
41. *A tacy młodzi*, scenariusz Marta Piechowicz, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy Pivetta, premiera 24.05.2003.
42. *Animowanie, czyli alternatywna biografia Walta Disneya* Waldemara Łysiaka, reżyseria i opracowanie tekstu B. Borek, w wykonaniu grupy „Żaluzje”, premiera 29.11.2003.

43. *Nadąsana gąsienica*, wg tekstu B. W. Shearera, reżyseria W. Dawidczyk, muzyka A. Vivaldi, w wykonaniu grupy dziecięcej „Bez nazwy”, premiera 30.11.2003.
Nagrody:
– „Srebrna Maską” XI Konfrontacji Dziecięcych Grup Teatralnych, Słupsk 2003.
44. *Nieobecny – kilka scen z życia rodziców*, wg tekstu Krystyny Chołoniewskiej, reżyseria W. Dawidczyk, muzyka Santana, w wykonaniu grupy Pivetta, premiera 14.02.2004.
45. *Iwona – akt III*, moment teatralny wg tekstu Witolda Gombrowicza, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu teatru szkolnego ZsO₂, premiera 12.06.2004.
Nagrody:
– „Złoty Arlekin” XI Konfrontacji Młodzieżowych Grup Teatralnych, Słupsk 2004.
46. *Linia przeznaczenia* Krzysztofa Kąkolewskiego, reżyseria Bożena Borek, w wykonaniu grupy „Żaluzje”, premiera 13.05.2004.
47. *Tkacze włosianych kobierców*, wg powieści Andreasa Eschbacha, w wykonaniu grupy „Żaluzja”, reżyseria Bożena Borek, premiera 6.11.2004.
48. *Przedstawienie Hamleta we wsi Głucha Dolana* Ivo Brešana, reżyseria B. Borek, w wykonaniu grupy „Żaluzje”, premiera 7.03.2005.
49. *Pierwszy krok* Bożeny Borek, w wykonaniu grupy „Żaluzja”, reżyseria Bożena Borek, premiera 2005.
50. *Piaskownica* wg dramatu Michała Walczaka, scenariusz i reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu Teatru Studenckiego MCK (część dawnej grupy Pivetta), premiera 2.04.2005.
51. *Magnifikat* wg dramatu Włodzimierza Szturca, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu teatru szkolnego ZsO₂ oraz grupy Pivetta, premiera 8.04.2005.
52. *Gra w kolory* wg tekstu Wolfganga Mennela, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy „Teatr 22”, premiera 4.06.2005.
53. *Autorewers* Krzysztofa Bizio, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy „Retrap”, premiera 10.12.2005.
54. *Kiedy chcę gwizdać, to gwizdzę*, scenariusz Andreea Valean, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu Teatru Studenckiego Pivetta 2, premiera 10.02.2006.
55. *Jeszcze jest jakaś szansa*, scenariusz i reżyseria B. Konarowska, w wykonaniu grupy „Retrap”, premiera 10.02.2006.
56. *Wit-kac artystyczny*, wg tekstów, obrazów i życia Stanisława Ignacego

- Witkiewicza, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy „Figa z Makiem”, premiera listopad 2006.
57. *Kartoteka* Tadeusza Różewicza, scenariusz, reżyseria i adaptacja tekstu W. Dawidczyk, w wykonaniu Teatru Pivetta, premiera 15.12.2006.
 58. *Nad miastem zapada zmrok*, scenariusz wg tekstu I. Wyrypajewa oraz własnych pomysłów Bożena Konarowska, reżyseria B. Konarowska, w wykonaniu grupy „Retrap”, premiera 2006.
 59. *Imitacja Implikacji*, w wykonaniu grupy „Figa z Makiem”, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 27.01. 2007.
- Nagrody:
- I Nagroda na Ogólnopolskim konkursie Witkacowskim „Witkacy pod strzechy” organizowanym przez Teatr Rondo.
60. *Cichy poranek jesienny, nazajutrz po...*, monodram na podstawie tekstu Ingmara Bergmana, w wykonaniu Małgorzaty Łangowskiej, reżyseria W. Dawidczyk, muzyka D. Scarlatti, premiera 21.01.2007.
 61. *Pokuszenie*, wg dramatu Włodzimierza Szurca, w wykonaniu grupy atelie®7, w reżyserii W. Dawidczyka, premiera marzec 2007.
 62. *Transakcja z Amnezją*, według tekstu Anatola Ułmana, w wykonaniu Teatru Pivetta, reżyseria W. Dawidczyk [nie doszło do premiery planowanej na czerwiec 2007].
 63. *Siostry*, wg tekstu Małgorzaty Mroczkowskiej pt. *Justyna, siostra mojej...*, zespół Sceny Dorosłych MCK, reżyseria, opracowanie muzyczne i scenografia W. Dawidczyk, premiera 29.06.2007.
 64. *Fragmenty dramatyczne*, monodram w wykonaniu Tomasza Sadowskiego wg tekstu S. Becketta, reżyseria W. Dawidczyk, premiera wrzesień 2007.
 65. *Tam i z powrotem* wg tekstu S. Becketta, reżyseria W. Dawidczyk, z udziałem Anny Brochockiej, Magdaleny Lesieckiej oraz Ewy Czaplińskiej (Scena Dorosłych MCK), premiera wrzesień 2007 [powrót do przedstawienia, którego premiera odbyła się w roku 1999].
 66. *Wodewil*, wg tekstu Julii Holewińskiej, scenariusz i reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy Pivetta, premiera 1.03.2008.
 67. *Instant Theatre*, w wykonaniu Teatru Studenckiego MCK, reżyseria W. Dawidczyk, premiera 25.04.2008.
 68. *Baby-sitter*, monogram w wykonaniu Małgorzaty Łangowskiej, reżyseria i przygotowanie sceniczne W. Dawidczyk, premiera 29.05. 2008.
- Nagrody:
- nagroda aktorska dla M. Łangowskiej na XV Konfrontacjach Młodzieżowych Grup Teatralnych, Słupsk 2008.

69. *Skrzydeltka*, reżyseria W. Dawidczyk, w wykonaniu grupy Pivetta, premiera 10.06.2008.
70. *Agata szuka*, wg tekstu Danuty Łukasińskiej, w wykonaniu Teatru Studenckiego MCK, z udziałem Alicji Krawczewskiej oraz Małgorzaty Łangowskiej, reżyseria i przygotowanie sceniczne W. Dawidczyk, premiera 26.02.2009.
- Nagrody:
- „Srebrny Arlekin” oraz nagroda aktorska dla A. Krawczewskiej na XVI Konfrontacjach Młodzieżowych Grup Teatralnych, Słupsk 2009.
71. *Co się dzieje z modlitwami niegrzecznych dzieci* Anety Wróbel, w wykonaniu Teatru Studenckiego MCK, reżyseria i przygotowanie sceniczne W. Dawidczyk, premiera 26.02.2009.

Repertuar słupskiego Teatru Władca Lalek 1991-2008⁵³

1. *Punch i Jude* – klasyka teatru jarmarcznego, reżyseria Urszula Szydlik-Zielonka, w roli Puncha kolejno: Wojciech Rogowski, Grzegorz Gurlacz, Wiesław Dawidczyk, pierwszy spektakl wystawiony w Słupsku po przyjeździe z Lublina (Teatr Misz Masz), premiera wrzesień 1991.
2. *Moje ciche siostry* Henryka Bardijewskiego – monodram w wykonaniu Urszuli Szydlik-Zielonki, inscenizacja Urszula Szydlik-Zielonka, teksty piosenek Bożena Borek, muzyka Mariusz Bąk, premiera 20 maja 1995, na scenie Państwowego Teatru Lalki „Tęcza”.
3. *Czerwony Kapturek* Jana Brzechwy – pastisz znanej baśni braci Grimm, spektakl dla dzieci, reżyseria Urszula Szydlik-Zielonka, scenografia Przemysław Laskowski, muzyka Przemysław Sysojew-Osiński, premiera czerwiec 1997.
4. *Biesiada z panem Mickiewiczem* – montaż znanych oraz mniej znanych utworów Mickiewicza podczas biesiady literackiej towarzyszącej sesji popularno-naukowej pt. *Życie i twórczość A. Mickiewicza* zorganizowanej przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. Marii Dąbrowskiej w Słupsku, premiera 27 listopada 1998.
5. *Hej kołoda, kołoda...* – klasyczne przedstawienie bożonarodzeniowe adresowane do dzieci, reżyseria Urszula Szydlik-Zielonka, scenografia Przemysław Laskowski, muzyka Przemysław Sysojew-Osiński, pre-

⁵³ Wykaz premier i spektakli sporządzony został na podstawie prywatnych materiałów archiwalnych Teatru Władca Lalek, gromadzonych przez Alberta Zielonkę. Informacje dostępne także na stronie internetowej teatru: www.twlalek.pl

miera grudzień 2000 w Klubie „Kwadrat”, kolejne spektakle grane w Sali Rycerskiej Zamku Książąt Pomorskich w Słupsku.

6. *O królowie, strachu i wróblach na dachu* na podstawie tekstu Ewy Szemberg-Zarębiny – musical w formie teatru lalek adresowany do dzieci, reżyseria Urszula Szydlik-Zielonka, scenografia Przemysław Laskowski, muzyka Przemysław Sysojew-Osiński, premiera wrzesień 2001.
7. *Klatka* – spektakl edukacyjny w formie pantomimy lalkowej, dotyczący problemu alkoholizmu, przygotowany na potrzeby programu profilaktycznego zrealizowanego przez Centrum Wolontariatu w Słupsku pt. „Najpierw profilaktyka – dzieci i młodzież przeciw nałogom”, forma teatralna oparta na elementach teatru lalkowego oraz bezsłownego teatru żywego planu (lalkowa pantomima), scenariusz, reżyseria oraz inscenizacja Urszula Szydlik-Zielonka, scenografia Przemysław Laskowski, premiera czerwiec 2000.
8. *Nie tylko dla mężczyzn* – spektakl kabaretowy adresowany do dorosłych, na podstawie tekstów, m.in. Magdaleny Samozwaniec i Tadeusza Boya-Żeleńskiego, wystąpili: Urszula Szydlik-Zielonka, Hanna Piotrowska, premiera 23 listopada 2002 na scenie Teatru Rondo.
Występy:
 - udział w VIII *Konfrontacjach Sztuki Kobiecej* w Słupsku, marzec 2003,
 - udział w XIII Konkursie Teatrów Ogródkowych w Warszawie, lipiec 2004,
 - udział w 5 Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Rodzinnych w Pile, listopad 2004.
9. *Freya Beyond The Sea Far Away* – spektakl poetycki powstały na podstawie poezji nowogreckiej, reżyseria Urszula Szydlik-Zielonka, muzyka Robert Ochociński, scenografia Maciej Gawlak, premiera Art Festiwal Grecja, Młodzieżowe Centrum Kultury w Słupsku, czerwiec 2003.
10. *Bajki z malowanej skrzyni* – zabawne przygody wszędobyłskiego kurczaczka, utrzymane w stylizacji kaszubskiej, reżyseria Urszula Szydlik-Zielonka, scenografia Przemysław Laskowski, muzyka Przemysław Sysojew-Osiński, premiera lipiec 2005 na Scenie Letniej w Ustce.
11. *Symfonia na cztery balony i frak pożyczony*, spektakl zrealizowany z pensjonariuszami Domu Pomocy Społecznej w Machowinku w ramach projektu „Mogę Wszystko”, reżyseria Urszula Szydlik-Zielonka, premiera grudzień 2006 na scenie Teatru Impresaryjnego w Słupsku.
12. *Słupski Chłopczyk* – opowieść inspirowana legendą o słupskim serku camembert, scenariusz i scenografia Przemysław Laskowski, reżyseria i produkcja spektaklu Urszula Szydlik-Zielonka, muzyka Przemysław

Sysojew-Osiński, występił: Przemysław Laskowski i Urszula Szydlik-Zielonka, premiera 18 sierpnia 2007 w Parku Kultury i Wypoczynku, spektakl przygotowany z okazji 10-lecia działalności teatru.

Występy:

- udział z przedstawieniem w wielu imprezach promocyjnych, np. w Zagrodzie Alberta w Swołowie, na Jarmarku Dominikańskim w Gdańsku, na Jarmarku Gryfitów w Słupsku, na Giełdzie Turystycznej w Berlinie,
 - udział w ogólnopolskim konkursie na wystawienie polskiej sztuki współczesnej, Teatr Narodowy w Warszawie (2008), wyróżnienie jury (zwrot kosztów produkcji spektaklu).
13. *Nie tylko dla siebie* – monodram autorstwa Barbary Nativi, w reżyserii i wykonaniu Urszuli Szydlik-Zielonki, opracowanie muzyczne Robert Ochociński, premiera 2 marca 2008, w czasie XIII słupskich *Konfrontacji Sztuki Kobiecej*.
 14. *Bajka o gwiazdach, czyli wielka kariera* Wincentego Fabera – premiera przygotowana w ramach projektu pt. „Jacek i Agatka”, wspólnie z uczestnikami warsztatów teatralnych usteckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, reżyseria Urszula Szydlik-Zielonka, scenografia Przemysław Laskowski, muzyka Robert Ochociński, premiera 19 maja 2008 w usteckim Domu Kultury.
 15. *Zielona koniczyna* Danuty Kmicik, prapremiera przygotowana z grupą teatralną zawiązaną podczas realizacji *Bajki o gwiazdach* w ramach projektu pt. „Zielone rękawiczki”, reżyseria Urszula Szydlik-Zielonka, scenografia Przemysław Laskowski, muzyka Robert Sochociński, prapremiera 22 kwietnia 2009 w usteckim Domu Kultury.

Dokonania teatralne Daniela Kalinowskiego⁵⁴

1. Praca aktorska w Teatrze „Terminus a Quo” w Nowej Soli (1988-1991). Udział w przedstawieniach: *Szkoła czarownic* wg Jamesa Joyce’a, Malcolm Lowry’ego, Hugo Clausa, Para Lagerkvista, Dylana Thomasa, Gabriela Garcii Marqueza; *Tyrania* wg noweli Miodraga Bulatowicia i wierszy Leszka Aleksandra Moczulskiego; *Wielka woda* wg Živka Cingo, Pawła Przywary, Henry Millera; *Brzeg milczenia* wg poezji Emily Dickinson, Roberta Bly, Sergiusza Awierincewa, Edwarda Gramotna; *O nieporuszeniu Douve* wg Yvesa Denefoya; *Wariat i zakonnica* wg Wit-

⁵⁴ Wykaz dokonań teatralnych oraz przedstawień z udziałem Daniela Kalinowskiego sporządzono na podstawie jego prywatnych materiałów archiwalnych.

- kacego; *Kobieta i mysz w IV wersji*, wg Dylana Thomasa, Irvinga Stettnera; *Prosto w twarz* wg prozy Luisa Britto Garcii; *Rozprawa* na podstawie tekstów E. Gramonta; parateatralne akcje pt. „Ogień” oraz „Spotkanie”, a także inne działania uliczne.
2. Współpraca z Ośrodkiem Teatralnym Rondo oraz Teatrem Rondo w Słupsku (od 1989 do dziś)
 - aktor, uczestnik „Wieczorów ekscentrycznych” oraz innych akcji teatralnych w Rondzie (1994-1998), np. *Chlust* (premiera 18 września 1994), *PilpWitkac* (premiera 24 lutego 2001), *Speed – niebezpieczny Witkac* na motywach *Szalonej Lokomotywy* Witkiewicza (premiera 23 lutego 2002),
 - prowadzenie grupy teatralnej, scenariusz i reżyseria poetyckiego spektaklu *Prze-milczenie* wg C.K. Norwida, premiera 2 listopada 2002; spektakl wyróżniony podczas II edycji Festiwalu Małe Formy Teatralne w Warszawie (październik 2002).
 3. Aktor grupy Teatru Rondo „Twarzą w Twarz”
 - *Być świnią w maju* wg K.I. Gałczyńskiego, reżyseria S. Miedziewski, premiera 17 czerwca 1992,
 - *Nowe Wyzwolenie* wg S.I. Witkiewicza, reżyseria S. Miedziewski, premiera 26 lutego 1992.
 4. Działania w koszalińskim Teatrze „Stop” (od roku 1998 do dziś)
 - Aktor w programie Dealer Teatru „Stop” pt. *Dealer*. obsada: Dealer Starszy – Mirosław Gliniecki, Ojciec – Mieczysław Giedroń, muzyk-kompozytor – Andrzej Anderman, Dziewczynka (głos) – Marta Gliniecka; opracowanie dramy – Lucyna Maksymowicz.
 5. Edukacja teatralna Teatru „Stop” w szkołach podstawowych i średnich.
 6. Rola Delamarche’a oraz Donalda Baumgarda w przedstawieniu pt. *Cyrku Oklahoma* wg F. Kafki, reż. S. Miedziewski, wspólne dokonanie Teatru Rondo oraz aktorów Słupskiego Teatru Dramatycznego, premiera 15.11.2003.
 7. Prowadzenie zespołu teatralnego w Prywatnym Liceum Technicznym w Słupsku (1995-1997).
 8. Scenariusz i reżyseria spektaklu pt. *Moje dni*, na podstawie wspomnień osób, które po 1945 roku osiadły na Pomorzu Środkowym, wystąpili aktorzy sekcji teatralnej Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Słupsku, premiera w Teatrze Rondo 21.06.2008.
 9. Jubileusz 20-lecia twórczości teatralnej połączony z przedpremierowymi obrazami z najnowszego monodramu pt. *Stary* wg C.K. Norwida, 22.11.2008 Teatr Rondo.

10. Autorskie monodramy (scenariusz, reżyseria, wykonanie):

- *Wieczór autorski*, 9 lutego 1992, wyróżnienie „za próbę prowokacji teatralnej” na OKR XXI OSATJA’92 w Zgorzelcu (groteskowa zabawa słowem),
- *Curiosa*, 20 listopada 1992, I nagroda podczas OKR OSATJA’93 w Zgorzelcu (relacje między sztuką a artystą),
- *Odradek*, premiera 8 kwietnia 1994, wyróżnienia na eliminacjach OKR OSATJA’94 w Zgorzelcu (teatralno-obrazowa reakcja na twórczość F. Kafki),
- *Mandala*, premiera 5 maja 1995, wyróżnienie na festiwalu „Zwycięstwo nad czasem” w Wałczu (1995) (wynik zainteresowań kulturą żydowską i buddyjską),
- *Labirynt*, premiera 18 czerwca 1996 (sposób teatralnego wyrażenia światopoglądu buddyjskiego),
- *Bestiariusz*, premiera 26 lipca 1997 (intymna próba wniknięcia w świadomość zwierząt),
- *Higiena* wg S.I. Witkiewicza, premiera 11 czerwca 2001, I Nagroda „Windowisko” Gdańsk 2004, Grand Prix Ogólnopolskiego Festiwalu Teatralnego „Bramat” Goleniów 2005 (problem interaktywności),
- *Stary* wg C.K. Norwida premiera zapowiedziana na rok 2009 (motyw starości), przedpremierowe pokazy fragmentów monodramu: 22.11.2008, Teatr Rondo w Słupsku w czasie jubileuszu 20-lecia twórczości teatralnej, premiera przewidziana na Międzynarodowy Dzień Teatru 2009.

Przedstawienia oraz ważniejsze osiągnięcia teatralne Studenckiego Teatru Okolicznościowej Potrzeby/Teatru STOP (Koszalin/Słupsk)

Spektakle teatralne

1. *Próba*, premiera marzec 1980 (Kielce), monodram z sekwencją zbiorową wg Tadeusza Różewicza, reżyseria i scenografia Mirosław Kupiec.
2. *Legenda o Pąsku Walecznym*, premiera maj 1980 (Słupsk), program kabaretowy, reżyseria i scenografia Mirosław Kupiec.
3. *Mrożkojada*, premiera listopad 1980 (Słupsk), program kabaretowy, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.
4. *Narodziny, czyli czekanie na odzew*, premiera styczeń 1981 (Słupsk), mimodram, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.
5. *Skarpety*, premiera maj 1982 (Słupsk), mimodram, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.

6. *Żmija*, premiera kwiecień 1983 (Słupsk), spektakl sceniczny, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.
 7. *Kaszubi pod Wiedniem*, premiera wrzesień 1983 (Chojnice), widowisko plenerowe, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.
 8. *Dialogus Pastoralis*, premiera marzec 1984 (Słupsk), spektakl sceniczny, reżyseria Stanisław Miedziewski, scenografia Mirosław Gliniecki.
 9. *Sekstet, czyli rzecz o narodzeniu pańskim w dziewięciu obrazach wierszem staropolskim wsparta*, premiera 1985 (Słupsk), spektakl sceniczny, reżyseria Stanisław Miedziewski, scenografia Mirosław Gliniecki.
- Nagrody:
- wyróżnienie na 13 Ogólnopolskim Przeglądzie Studenckich Teatrów Debiutujących „Start” (Kielce 1986).
10. *hi fi*, premiera maj 1985 (Słupsk), spektakl uliczny, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.
 11. *Teatr staropolski*, premiera 1985 (Słupsk), spektakl edukacyjny, reżyseria Mirosław Gliniecki i Stanisław Miedziewski.
 12. *Kameleon*, premiera maj 1987 (Słupsk), spektakl uliczny inspirowany Witkacym, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.
 13. *Cytat z Becketta*, premiera grudzień 1987 (Słupsk), spektakl uliczny, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.
 14. *Strach na wróble (Scarebird)*, premiera polska styczeń 1990 (Słupsk), premiera angielska 28 stycznia 1990 (Cambridge), spektakl dla dzieci i młodzieży, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki i Wojtek Klepuszewski.
 15. *Ślodki niedzielny poranek*, premiera maj 1990 (Słupsk), spektakl uliczny, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.
 16. *Kameleon II*, premiera maj 1990 (Słupsk), spektakl uliczny, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.
 17. *Par Force*, premiera kwiecień 1991 (Słupsk), spektakl uliczny, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki.
 18. *Mim i Clown*, premiera 1991, spektakl edukacyjny przygotowany wspólnie z Teatrem Małych Form z Bydgoszczy, reżyseria i scenografia Mieczysław Giedroń.
 19. *Dealer*, premiera 1998 (18 kwietnia Parchowo, 19 maja Silno), spektakl sceniczny, reżyseria i scenografia Mirosław Gliniecki, do dzisiaj ponad 500 realizacji.
 20. *Clownada*, premiera 2001 (Słupsk), spektakl edukacyjny przygotowany wspólnie z Teatrem Małych Form z Bydgoszczy, reżyseria i scenografia Mieczysław Giedroń.

21. *Pantomima*, premiera 2001 (Słupsk), spektakl edukacyjny przygotowany wspólnie z Teatrem Małych Form z Bydgoszczy, reżyseria i scenografia Mieczysław Giedrońc.
22. *Beznikotynek*, premiera listopad 2005 (Słupsk), spektakl edukacyjny dla dzieci sześciolatek oraz uczniów klas I-III, przygotowany wspólnie z Teatrem Małych Form z Bydgoszczy, reżyseria i scenografia Mieczysław Giedrońc.

Festiwale i seminaria organizowane przez Teatr STOP (wspólnie z Ośrodkiem Teatralnym Rondo SOK Słupsk)

- M. Gliniecki, Dyrektor Międzynarodowego Forum Teatru Niesfornego „Totus Mundus”
- 1986 I edycja „Totus Mundus”, Słupsk-Koszalin,
- 1988 II edycja „Totus Mundus”, Słupsk,
- 1990 „Totus Mundus” w Archangielsku i na Wyspach Słowiczych,
- 1991 III edycja „Totus Mundus”, Słupsk-Chojnice,
- M. Gliniecki – Komisarz Edukacyjnych Projektów Teatralnych Unii Europejskiej PHARE,
- L. Maksymowicz, Konsultant ds. Edukacji Projektów Teatralnych Unii Europejskiej PHARE,
- 1999 Sympozjum pt. *Teatr a dziecko specjalnej troski*, Słupsk,
- 2001 Sympozjum pt. *Teatr edukacyjny – komunikacja bez granic*, Słupsk-Bornholm,
- M. Gliniecki, Dyrektor Programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- 2004: SCENA TEATRU DLA ŻYCIA, Słupsk.

Repertuar Teatru KontemPlującego 2004-2008⁵⁵

1. *Dlaczego ogródek nie śpiewa*, montaż satyr Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, adaptacja tekstu i reżyseria Joanna Stoike-Stempkowska, premiera grudzień 2004.
2. *Ewa*, monodram oparty na wierszach Juliana Tuwima, w wykonaniu Justyny Malinowskiej, premiera grudzień 2005

⁵⁵ Repertuar oraz najważniejsze dokonania Teatru KontemPlującego zrekonstruowano na podstawie materiałów prasowych oraz prywatnych archiwów dokumentacyjnych prowadzonych przez instruktora teatralnego grupy – Joannę Stoike-Stempkowską.

- udział w Przeglądzie Amatorskiej Twórczości Pomorskiego Okręgu Wojskowego INO-ATA w Inowrocławiu.
3. *Hotel Rubenstein*, scenariusz Jędrzej Kupczyński, adaptacja, reżyseria i scenografia Joanna Stoike-Stempkowska, z udziałem Agnieszki Bednarek, Marii Godlewskiej, Natalii Jefimow, Wiesławy Szypelt, Kamila Kierszniewskiego, Karola Liska, Bartosza Pakuły, Sławomira Sroki, premiera kwiecień 2007.
Nagrody:
 - sztuka nagrodzona na I Konkursie na Sztukę Współczesną (2006/2007), zorganizowany przez Teatr KontemPlujący oraz słujską Agencję Artystyczną FOXART.
 4. *Jak filiżanka czarnej kawy*, dwa monodramy pt. *Jestem Julią* (w wykonaniu Agnieszki Bednarek) oraz *Pani w futrze* (w wykonaniu Natalii Jefimow), scenariusz powstały na podstawie wierszy Haliny Poświatowskiej, Rafała Wojaczka oraz Edwarda Stachury, scenariusz i reżyseria Joanna Stoike-Stempkowska, premiera marzec 2007.
 5. *Gaz Szymona Wróblewskiego*, reżyseria, adaptacja i scenografia Joanna Stoike-Stempkowska, w wykonaniu Agnieszki Bednarek, Natalii Jefimow, Bartosza Pakuły, Sławomira Sroki, premiera kwiecień 2006.
Nagrody:
 - II nagroda na XXVI Przeglądzie Zespołów Scenicznych Pomorskiego Okręgu Wojskowego (POW) w Toruniu (2006),
 - wyróżnienie na Przeglądzie Form Teatralnych WP w Przemysłu (2006),
 - nagroda specjalna na I Ogólnopolskim Przeglądzie Małych Form Teatralnych im. A. Luterka w Wejherowie (2006).
 6. *Była potrzeba wiersza*, na podstawie wierszy Haliny Poświatowskiej, Andrzeja Bursy, Rafała Wojaczka, Ryszarda Milczewskiego-Bruno oraz Edwarda Stachury, scenariusz i reżyseria Joanna Stoike-Stempkowska, muzyka Sigur Rós, układ światła Sławomir Sroka, w wykonaniu Agnieszki Bednarek, Dominiki Filipczyk, Natalii Jefimow, Wiesławy Szypelt, Kamila Kierszniewskiego, Bartosza Pakuły, premiera listopad 2006 w słujskiej Galerii ARTelier w czasie Zaduszek Poetyckich.
Nagrody:
 - nagroda specjalna na Ogólnopolskim Przeglądzie Małych Form Teatralnych im. A. Luterka w Wejherowie.
 7. *Cogito Incognito*, scenariusz inspirowany twórczością plastyczną Stanisława Ignacego Witkiewicza autorstwa Joanny Stoike-Stempkowskiej i całego zespołu, w reżyserii Joanny Stoike-Stempkowskiej, w wykonaniu Agnieszki Bednarek, Natalii Jefimow/Wiesławy Szypelt, Kamila

Kierszniewskiego, Bartosza Pakuły, Dominiki Filipczyk/ Norberta Jaskuła, premiera 15 września 2007.

Nagrody:

- nagroda Dyrektora Słupskiego Ośrodka Kultury podczas przeglądu Teatru Rondo pt. „Witkacy pod strzechy” (wrzesień 2007),
 - III miejsce na Ogólnopolskim Przeglądzie Małych Form Teatralnych im. A. Luterka w Wejherowie (październik 2007),
 - wyróżnienie na XXVIII Przeglądzie Zespołów Scenicznych Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Toruniu (kwiecień 2008),
 - I wyróżnienie na Uniwersalnym Przeglądzie Artystycznym PUPA'08, Warszawa (kwiecień 2008).
8. *Jestem baba*, na podstawie wierszy Anny Świrszczyńskiej, scenariusz Agnieszka Bednarek i Joanna Stoike-Stempkowska, reżyseria Joanna Stoike-Stempkowska, monodram w wykonaniu Agnieszki Bednarek, premiera marzec 2008
 - monodram pokazywany na Przeglądzie Amatorskiej Twórczości Pomorskiego Okręgu Wojskowego INO-ATA w Inowrocławiu (marzec 2008).
 9. *Mucha*, adaptacja poematu *Przerwana rozmowa* Tadeusza Różewicza, adaptacja i reżyseria Joanna Stoike-Stempkowska, monodram w wykonaniu Bartosza Pakuły, premiera marzec 2008
 - monodram pokazywany na Przeglądzie Amatorskiej Twórczości Pomorskiego Okręgu Wojskowego „INO-ATA” w Inowrocławiu (marzec 2008).
 10. *Happening* w reżyserii Joanny Stoike-Stempkowskiej, z udziałem Agnieszki Bednarek, Natalii Jefimow, Kamila Kierszniewskiego, Norberta Jaskuła, Bartosza Pakuły oraz Piotra Szylera, połączony z wystawą fotografii teatralnej premiera: 10 marca 2008 w holu Wydziału Filologiczno-Historycznego Akademii Pomorskiej w Słupsku.
 11. *Produkt Uboczny Teatru KontemPlującego*, spektakl kabaretowy, premiera październik 2008 w Wejherowie.
 12. *Biała noc* na podstawie *Kartoteki* oraz wybranych wierszy Tadeusza Różewicza, scenariusz Joanna Stoike-Stempkowska, reżyseria Joanna Stoike-Stempkowska wraz z zespołem, światło Monika Witkowska, dźwięk Alicja Włodarczyk, z udziałem Agnieszki Bednarek, Sabiny Michalskiej, Kamila Kierszniewskiego, Norberta Jaskuła, Bartosza Pakuły, premiera 29 maja 2009 Teatr Rondo.
 - spektakl powstały z okazji jubileuszu 5-lecia Teatru KontemPlującego, połączony z wystawą fotografii teatralnej, dokumentującej

działalność Teatru. Przedstawienie wpisane w program Bałtyckiego Festiwalu Nauki.

Najważniejsze osiągnięcia Teatru KontemPlującego

sezon 2004/2005

1. Premiera spektaklu *Dlaczego ogórek nie śpiewa?*
2. Udział w XXV Przeglądzie Zespołów Scenicznych POW w Toruniu
– wyróżnione przez prasę.

sezon 2005/2006

1. Premiera monodramu *Ewa*.
2. Udział w przeglądzie INO-ATA w Inowrocławiu.
3. Organizacja warsztatów z pantomimy i emisji głosu.
4. Premiera spektaklu *Gaz*.
5. II nagroda podczas XXVI Przeglądu Zespołów Scenicznych POW w Toruniu za spektakl *Gaz*.
6. Wyróżnienie na Przeglądzie Form Teatralnych WP w Przemyśle za spektakl *Gaz*.
7. Udział w słupskich Juwenaliach.

sezon 2006/2007

1. **nagroda specjalna** na Ogólnopolskim Przeglądzie Małych Form im. Luterka w Wejherowie za spektakl *Gaz*.
2. Premiera spektaklu *Była potrzeba wiersza*.
3. Zaduszki poetyckie w Galerii ARTelier.
4. Premiera monodramu *Jestem Julią*.
5. Premiera monodramu *Pani w Futrze*.
6. Udział w przeglądzie INO-ATA w Inowrocławiu.
7. Premiera spektaklu *Hotel Rubenstein*.
8. Udział w Uniwersalnym Przeglądzie Artystycznym PUPA w Warszawie.
9. Organizacja 1. Ogólnopolskiego Konkursu na Sztukę Współczesną.
10. Udział w warsztatach *Performance – sztuka czy teatr?* w Gdańsku.

sezon 2007/2008

1. Premiera spektaklu *Cogito Incognito*.
2. Premiera monodramu *Jestem Baba*.

3. Premiera monodramu *Mucha*.
4. Udział w słupskich Juwenaliach.
5. Udział w Bałtyckim Festiwalu Nauki – Przegląd Krótkich Form Teatralnych.
6. Nagroda Dyrektora Słupskiego Ośrodka Kultury podczas przeglądu „Witkacy pod strzechy”.
7. Wyróżnienie podczas XXVIII Przeglądu Zespołów Scenicznych POW w Toruniu za spektakl *Cogito Incognito*.
8. I wyróżnienie w Uniwersalnym Przeglądzie Artystycznym PUPA '08 w Warszawie za spektakl *Cogito Incognito*.
9. III miejsce w Ogólnopolskim Przeglądzie Małych Form im. A. Luterka w Wejherowie za spektakl *Cogito Incognito*.
10. Organizacja warsztatów taneczno-teatralnych z Bractwem Białej Wieży z Lęborka.
11. Organizacja ogólnopolskich warsztatów teatralnych „Drama i teatr”.
12. Edycja 2. Ogólnopolskiego Konkursu na Sztukę Współczesną.

Teatralna prowincja czynnikiem kulturotwórczym?

Próba przybliżenia dziejów słupskich teatrów dramatycznych, funkcjonujących w latach 1945-2008, może stanowić ciekawy przykład zasad działania oraz zadań stawianych teatrom otwieranym w mniejszych ośrodkach miejskich, by nie rzec – na teatralnej i kulturalnej prowincji¹. Tradycja podziału scen dramatycznych na duże ośrodki teatralne (z reguły duże ośrodki miejskie, mające sceny ze znaczącymi tradycjami, istotnie i obiektywnie ważne) i te o mniejszym znaczeniu kulturotwórczym, w którym można umieścić również typowe teatry prowincjonalne bądź też teatry działające w miastach prowincjonalnych – sięga w Polsce początków XIX wieku i pomimo upływu lat wydaje się zasadą nadal funkcjonującą². Z pewnością inaczej ocenia się zawodowe teatry dramatyczne funkcjonujące w Słupsku, Koszalinie, Płocku, Olsztynie, Lublinie, Kaliszu czy Toruniu, inaczej zaś – nawet mniejsze sceny – działające w Warszawie czy w Krakowie. Nie można również zapominać, iż opozycja teatr prowincjonalny teatr wielkomiejski nadal nacechowana bywa pejoratywnie. Tadeusz Nyczek w *Alfabecie teatru dla analfabetów i zaawansowanych* pod hasłem „prowincja” umieszcza taką oto przekorną definicję pesymistycznego wariantu teatralnej prowincji: „Miejsce, w którym niestety trzeba czasem przebywać, żeby uprawiać teatralny zawód. Na prowincji można karierę zaczynać – albo kończyć. Można też być jej stałym mieszkańcem, bez

¹ Coraz częściej podejmowane są różne inicjatywy badawcze oraz wydawnicze, których celem jest nie tylko charakterystyka oraz opisanie dziejów poszczególnych scen prowincjonalnych, ale także oddanie im należnego znaczenia. Por. m.in.: B. Konarska-Pabiniak, *Płocka Melpomena...*, czy *80 lat teatru w Toruniu...*

² Ważną próbą przybliżenia zjawisk typowych dla funkcjonowania teatrów prowincjonalnych, ale także zdefiniowania samego zjawiska polskiego „teatru prowincjonalnego” była praca opublikowana pod redakcją S. Kaszyńskiego. Por. *Polski teatr prowincjonalny. Rekonesans*, pod red. S. Kaszyńskiego, „Acta Universitatis Lodzianensis” 1987.

widoków na wyrwanie się w szerszy świat”³. I choć zaraz dodaje definicję wariantu optymistycznego prowincji jako miejsca dobrego jak każde inne, zarówno do zamieszkania, jak i uprawiania zawodu aktorskiego, to jednak oddziaływanie wariantu pesymistycznego teatralnej prowincji – jak się wydaje – nadal jest wystarczająco silne.

Z perspektywy dokonań ważnych ośrodków teatralnych teatr prowincjonalny w Słupsku jawi się być może drugorzędnie czy nawet trzeciorzędnie. Tymczasem ważność i znaczenie teatrów działających w Słupsku w latach 1945-2008 nabiera zupełnie innego znaczenia, patrząc na to samo zjawisko z lokalnej i nieco mniejszej perspektywy „małej ojczyzny”. Dla mieszkańców niewielkiego przecież Słupska polski teatr, działający tu od momentu wyzwolenia i przywrócenia polskości, stał się niemal automatycznie ważnym ośrodkiem narodowym oraz kulturalnym. Kolejne lata z pewnością nie zmieniły tego obrazu. To właśnie słowo wypowiedane ze sceny, jak też sam teatr zapoznawał lokalną społeczność z krajowym, a także zagranicznym dorobkiem literackim, pełniąc funkcję nie tylko rozrywkową, ale również kulturalną, gwarantując możliwość przeżywania różnorodnych doznań estetycznych. Wreszcie teatr w istotny sposób umożliwił integrowanie lokalnego społeczeństwa, tak mocno przecież zróżnicowanego narodowo i ekonomicznie począwszy od lat powojennych. Późniejsze dzieje powiązane ściśle z rozwojem społeczno-gospodarczym miasta potwierdzają to znaczenie. Przyjęcie przez słupskie sceny dramatyczne perspektywy „małej ojczyzny” każe patrzeć na miejscowe teatry jako na istotne ośrodki kulturotwórcze i to w perspektywie widza w każdym przedziale wiekowym; dzieci i młodzież (Teatr Lalki „Tęcza”, Teatr Rondo, Dział Teatralny MCK), młody i dorosły, w miarę ukształtowany odbiorca teatralny (Teatr Dramatyczny, Nowy Teatr), inicjatywy alternatywne oraz amatorskie (grupy teatralne Ośrodka Rondo, scena Teatru Rondo, Teatr KontemPlujący, Teatr STOP, teatr Władca Lalek).

Oceniając dokonania artystyczne słupskich scen teatralnych, działających w latach 1945-2008, należy pamiętać przede wszystkim o przyjęciu odpowiednich kryteriów oceny⁴. Stanisław Kaszyński, definiując zjawisko teatru

³ Por. T. Nyczek, *Alfabet teatru dla analfabetów i zaawansowanych*, Warszawa 2002, s. 135.

⁴ W ocenie tej pomocny może okazać się podział zaproponowany przez Dobrochnę Ratajczakową, która poddała oglądowi sytuację najnowszego polskiego teatru po roku 1989. Podział na teatr-instytucję (czynniki oraz wszelkie uwarunkowania społeczno-ekonomiczne palcówek teatralnych) oraz teatr-sztukę (czynniki artystyczne) umożliwiać może trafniejszą ocenę dokonań poszczególnych teatrów, zwłaszcza w warunkach kultury prowincjonalnej. Por. D. Ratajczakowa, *W prze-*

prowincjonalnego określił go jako: „zawodowy, niewielki i niestabilny zespół o ograniczonych możliwościach artystycznych, najczęściej wędrowny, ale także stały, działający zazwyczaj na obrzeżach życia kulturalnego”⁵. Owa niestabilność, jak również ograniczone możliwości artystyczne, ale i finansowe, niejako na trwałe wpisane są w zasady funkcjonowania niemal każdego teatru położonego na prowincji. Nie bez wpływu na jego możliwości artystyczne oraz estetyczne pozostaje także owa peryferyjność. Być może z większą korzyścią dla teatrów funkcjonujących na prowincji będzie pozostawienie kwestii ich oceny na boku i pozwolenie im na codzienne działanie, a zarazem oddziaływanie na tych wszystkich, którzy swojej „małej ojczyzny” nie wyobrażają sobie bez teatru. To nie wartości artystyczno-estetyczne same w sobie będą podstawowym wyznacznikiem „jakości” scen prowincjonalnych, ale fakt ich istnienia oraz oddziaływania na lokalnego odbiorcę w warunkach kultury prowincjonalnej⁶. Ten ostatni termin wydaje się niezmiernie istotny przy ocenie teatrów funkcjonujących w mniejszych ośrodkach miejskich.

Kategoria kultury prowincjonalnej rozumianej jako wariant wielopostaciowej kultury współczesnej za sprawą nurtu badań antropologicznych – głównie antropologii kulturowej – przeżywa obecnie swój renesans, podobnie zresztą jak badania regionalne, utożsamiane przez niektórych z kategorią „małych ojczyzn”⁷. Przy uwzględnieniu szeroko definiowanego zjawiska kultury prowincjonalnej, życie teatralne miasta spełniającego cechy społeczności prowincjonalnej będzie zaledwie wąskim wycinkiem życia kulturalnego w ogóle, jednakże będzie perspektywą niezwykle istotną. Prowincja rozumiana jako miejsce zamieszkania i samorealizacji lokalnej

ściu. 1989-2004, [w:] tejsze, *W kryształach i w płomieniu. Studia i szkice o dramacie i teatrze*, Wrocław 2006, t. 2, s. 428-437. Zaproponowany przez nią podział nawiązuje także do modelu opisu dziejów wybranych teatrów, który został wskazany przez Jana Michalika. Dzieje teatru w Krakowie w latach 1865-1893 Michalik podzielił na dwie zasadnicze części, opisując najpierw przedsiębiorstwo teatralne, a następnie instytucję artystyczną. Por. J. Michalik, *Dzieje teatru w Krakowie w latach 1865-1893. Przedsiębiorstwa teatralne*, Kraków 1996 oraz tegoż, *Dzieje teatru w Krakowie w latach 1865-1893. Instytucja artystyczna*, Kraków 2004.

⁵ S. Kaszyński, *Zamiast wstępu – kilka refleksji o teatrze prowincjonalnym. Rekonesans*, [w:] *Polski teatr prowincjonalny...*, s. 3.

⁶ Por. C. Robotycki, „Prowincja” z antropologicznego punktu widzenia. Refleksja z perspektywy dylematów komunikacji kulturowej, „Konteksty” 2008, nr 2.

⁷ Por. tamże, s. 8-9. Robotycki dokonuje nawet analizy wybranego słownictwa tworzącego pole znaczeniowe pojęcia „prowincja”, wymieniając zarówno pozytywne, jak i deprecjonujące ekwiwalenty pola semantycznego tej kategorii.

społeczności, ale także jako miejsce manifestowania określonych postaw społecznych związanych z tym konkretnym miejscem (aspekt zadomowienia i utożsamiania się ze swoją małą ojczyzną) będzie również postrzegana jako czynnik budujący poczucie lokalnej/prowincjonalnej tożsamości. Zaś jednym z istotnych przejawów owej samorealizacji będzie z pewnością tworzenie lub też uczestniczenie w możliwie szeroko pojmowanym życiu teatralnym całego regionu Pomorza Środkowego, w którym Słupsk usiłuje odgrywać główną rolę. Wśród innych ciekawych i niezwykle ważnych zjawisk teatralnych regionu Pomorza Środkowego – poza działaniami teatralnymi słupskich scen dramatycznych oraz lalkowych – na uwagę z pewnością zasługują dokonania Teatru „Dialogus” z Parchowa założonego w roku 1992, prowadzonego przez Jaromira Szredera (m.in. przedstawienia oparte na tradycji i kulturze kaszubskiej pt. *Dwa małe misteria o obecności, Drzwi, Pusta noc, Remus*). Jedną z ważniejszych inicjatyw teatralnych jest także Biesiada Teatralna, współorganizowana z inicjatywy Teatru „Dialogus” w Parchowie (od roku 1994), a obecnie w Jasieniu pod nazwą Jasień Teatralna⁸. Równie naturalnym punktem odniesienia będą dokonania teatralne instytucji działających w Koszalinie, w tym przede wszystkim Bałtyckiego Teatru Dramatycznego czy też Teatru Propozycji „Dialog”⁹.

Funkcja kulturotwórcza oraz pośrednio miastotwórcza każdej sceny prowincjonalnej będzie wynikała przede wszystkim z jej jednostkowego oraz wyjątkowego charakteru. W wielu ośrodkach miejskich położonych na prowincji, teatr jest niekiedy jedynym miejscem umożliwiającym potencjalnemu odbiorcy kontakt z literaturą piękną oraz z literaturą narodową. W przypadku niespełna stutysięcznego Słupska posiadanie w chwili obecnej kilku teatralnych scen zawodowych, zawodowo-amatorskich oraz amatorskich można uznać właściwie za sytuację pod wieloma względami wyjątkową. Funkcjonowanie w jednym mieście teatru dramatycznego (Nowy Teatr im. Witkacego i Scena Monodramu Teatru Rondo), teatru lalkowego (Państwowy Teatr Lalki „Tęcza”), a także scen o charakterze amatorsko-zawodowym oraz okolicznościowym (dawny Teatr Impresaryjny, Teatr Władca

⁸ W ramach programu Jasień Teatralna w dniach 6-8 listopada 2008 roku w Jasieniu można było zobaczyć następujące przedstawienia oraz zespoły: Teatr Małych Form z Bydgoszczy z monodramem Mieczysława Geidrojcia *Łagodna*, monodram *Kobieta Łazarz* Ewy Łukasiewicz, *Zemstę czerwonych buczików* Janusza Stolarskiego, Teatr Kana ze Szczecina z przedstawieniem *Geist* oraz Scholę Teatru Węgajty z przedstawieniem *Orient – Okcydent*.

⁹ Koszalińskie życie teatralne jest szeroko komentowane na łamach lokalnego czasopisma społeczno-kulturalnego „Miesięcznik”.

Lalek, grupy młodzieżowe przy Ośrodku Teatralnym Rondo oraz MCK, teatry studenckie) stwarza nie tylko realną możliwość ciekawego kształtowania bieżącego życia teatralnego adresowanego do odbiorcy w każdej właściwie grupie wiekowej, lecz także realizowania poprzez teatr funkcji kulturalnych na prowincji. Łączenie funkcji rozrywkowych z estetycznymi, a także społecznymi, realizowanymi między innymi poprzez integrowanie czy aktywizowanie określonych grup społecznych (np. sekcja teatralna Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Słupsku oraz w Uście) oraz ożywianie życia społeczno-kulturalnego w ogóle, za sprawą funkcjonujących w jednym czasie i w jednym mieście kilku scen teatralnych przynosi, czy raczej powinno przynosić dość wymierne korzyści i efekty¹⁰. Sprawą drugoplanową w tej sytuacji, choć nie do końca nieistotną, może wydawać się poziom artystyczno-estetyczny przedstawień słupskich teatrów. Chcąc bowiem oddziaływać i wpływać na poziom życia kulturalnego nie można poprzestawać na realizacjach przeciętnych czy zaledwie zadowolających¹¹. Wydaje się, że największy problem słupskie sceny mają właśnie z artystycznym poziomem teatralnych realizacji, choć w ostatnim czasie daje się też zauważyć w tej kwestii kilka nowych oraz ciekawych propozycji, np. współorganizowanie oraz udział Państwowego Teatru Lalki „Tęcza” w Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek Krajów Unii Europejskiej (przedstawienie odnoszące sukcesy w roku 2006 zatytułowane *Metamorfozy* w inscenizacji i reżyserii Krzysztofa Rau), zapowiedzi przedstawień lalkowych „Tęczy” oraz Teatru Władcy Lalek adresowanych do widzów dorosłych czy też realizacje Stanisława Miedziewskiego dla Sceny Monodramu Teatru Rondo oraz jego współpraca z Nowym Teatrem przy realizacji *Dziadów* Adama Mickiewicza (2007), a tak-

¹⁰ Na marginesie warto zauważyć, iż w okresie istnienia odrębnego województwa słupskiego ranga lokalnych teatrów nobilitowała także pośrednio rozwój miejscowej prasy. Recenzje teatralne zamieszczały nie tylko słupskie dzienniki („Głos Pomorza”, „Głos Słupski”), ale także tygodniki („Zbliżenia”) oraz miesięczniki („Pobrzeże”). W „Zbliżeniach” (tygodnik ukazywał się w latach 1979-1993) istniała stała rubryka – Teatr, a recenzje pisywały: Anna Raczyńska, Jolanta Nitkowska oraz Zdzisława Orłowska. Podobnie było w przypadku „Pobrzeża” (czasopismo ukazywało się w latach 1969-1974 oraz 1982-1990), gdzie recenzentami teatralnymi byli Anna Ingielewicz oraz Anatol Ulman.

¹¹ Tu raz jeszcze przypomnieć trzeba „ostrzeżenia” Jana Ciechowicza związane przede wszystkim z naturą sceny typowo prowincjonalnej: słabości zespołu i repertuaru, doraźny charakter niektórych dyrekcji oraz inicjatyw teatralnych, brak wyrobionej artystycznie publiczności. Por. J. Ciechowicz, *Narodziny teatru w Słupsku...*, s. 6.

że w prezentacjach nowej Sceny Studyjnej (*Traumnovelle* Artura Schnitzlera z roku 2008). Wielce obiecujące pozostaje także zyskanie przez Nowy Teatr wyrazistego patrona w osobie Stanisława Ignacego Witkiewicza, do czego jeszcze powrócę.

W niejednym przypadku lokalne działania teatralne słupskich instytucji przekroczyły ramy miejskie, stając się miejscem spotkań konkursów oraz teatralnych konfrontacji o charakterze ogólnopolskim¹². To właśnie Słupsk jest aktualnie gospodarzem dawnego festiwalu teatralnego *Sam na Scenie*, połączonego ostatnio (rok 2008) z centralnym przeglądem Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego oraz z finałem turnieju Teatrów Jednego Aktora. W Rondzie odbywa się regularnie Ogólnopolski Konkurs Interpretacji Dzieł Stanisława Ignacego Witkiewicza pt. *Witkacy pod strzechy*, a Dział Teatralny MCK organizuje festiwale i konkursy adresowane do grup młodzieżowych, np. Konfrontacje Młodzieżowych Grup Teatralnych. Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” jest pomysłodawcą oraz organizatorem międzynarodowego festiwalu teatrów lalkowych EUROFEST (ostatnia edycja z maja 2009 roku), a Polska Filharmonia *Sinfonia Baltica* prowadzi dwa otwarte przeglądy teatralno-muzyczne, tj. Konfrontacje Sztuki Kobiecej oraz Schaefferiady. Nie można też zapominać o wciąż żywej w Słupsku, a niezwykle atrakcyjnej koncepcji teatru uliczno-plenerowego, którego efektem są najnowsze widowiska plenerowe, powstające niemal zawsze przy udziale Antoniego Franczaka. Wydaje się więc, iż niekwestionowaną zasługą wszystkich scen bez wyjątku, tak zwanego teatru prowincjonalnego w Słupsku, jest przede wszystkim popularyzowanie sztuki dramatycznej oraz lalkowej, kształtowanie smaku estetycznego odbiorcy na stałe wpisane w kulturę prowincjonalną oraz budzenie potrzeby kontaktu ze sceną (niedoceniana praca instruktorów teatralnych z grupami dziecięcymi i młodzieżowymi), niezależnie od wieku teatralnego widza oraz niezależnie od poziomu niektórych dokonań artystycznych.

Mówiąc o dziejach i rozwoju słupskich scen teatralnych na przestrzeni kolejnych 63 lat, czyli pomiędzy rokiem 1945 a 2008, nie można też zapominać o istotnym wkładzie szeroko pojmowanego życia teatralnego miasta prowincjonalnego w ogólniejsze zjawiska oraz przemiany współczesnego życia społeczno-kulturalnego, jak na przykład promowanie określonych po-

¹² Różnorodne tendencje najnowszego życia teatralnego w Polsce, w tym również i takie, które „ocierają się” o prowincjonalny Słupsk, ciekawie charakteryzuje Jacek Popiel. Por. J. Popiel, *Dramat polski po 1989 roku*, [w:] *Antrepreneur. Księga ofiarowana profesorowi Janowi Michalikowi w 70. rocznicę urodzin*, pod red. J. Popiela, Kraków 2009, s. 447-466.

staw społeczno-obyczajowych przez odpowiedni dobór repertuaru (społeczno-edukacyjny repertuar „Tęczy”), aktywizowanie odbiorców różnych grup wiekowych przez celowe działania teatralne (działania edukacyjne Nowego Teatru, funkcjonowanie młodzieżowych grup teatralnych Ośrodka Teatralnego Rondo i MCK), czy też promowanie średniej wielkości miasta na arenie krajowej czy nawet zagranicznej (nagrody, festiwale i konkursy teatralne „Tęczy”, Teatru Rondo, w mniejszym stopniu oddziaływanie Sceny Letniej Nowego Teatru). Rozpatrywanie prowincjonalnych, raczej małych dokonań teatralnych (zwłaszcza w odniesieniu do dokonań wielkomiejskich), w możliwie szerokim kontekście kulturowym będzie z pewnością wyznaczało im znacznie ważniejsze miejsce oraz wkład w rozwój nie tylko samego miasta, ale przede wszystkim jego życia społeczno-kulturalnego. Bowiem tradycje teatralne, nawet tak małego i niestabilnego pod względem wartości artystycznych ośrodka, jakim jawi się teatralny Słupsk, w perspektywie badań regionalnych nabiorą i będą nabierały – wraz z upływem kolejnych lat – zupełnie nowego znaczenia. Kategoria regionalizmu słupskiego, przywołując jakże ważne ustalenia Zbigniewa Zielonki¹³, okaże się bardzo istotna we właściwej ocenie jakości oraz ważności dokonań poszczególnych słupskich scen zawodowych oraz amatorskich. Zdaniem Zielonki: „Region(alizm) – to korzenie i źródła. Bez korzeni nic nie wyrasta, bez źródeł nic, co wyrosło, nie rozwija się. [...] Region(alizm) to tradycja”¹⁴. Tak pojmowany regionalizm słupski oraz wszelkie jego przejawy, w tym także tradycje teatralne miasta, będą warunkowały nie tylko jego zakorzenienie w lokalną i jakże ważną kulturę miejską, ale także możliwości dalszego i oby jeszcze bardziej intensywnego rozwoju¹⁵.

¹³ Por. Z. Zielonka, *Region i regionalizm słupski*, [w:] *Materiały do poznania regionalizmu słupskiego*, wydawane przez Koło Miłośników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” Słupskiego Towarzystwa Społeczno Kulturalnego, t. 3: *Opracowania dotyczące problemów środowiskowych, kulturowych i sozologicznych Ziemi Słupskiej*, Słupsk 2000, s. 14-20.

¹⁴ Tamże, s. 16. Zielonka jest zdania, że pojęcie prowincji jest nawet zaprzeczeniem pojęcia regionu, tak jak „prowincjonalizm jest wrogiem regionalizmu”. Tamże, s. 18.

¹⁵ Pośrednio również badanie dziejów miejscowych teatrów będzie przyczyniało się do poznawania różnych przejawów słupskiego regionalizmu, np. istnienie teatru oraz jego funkcjonowanie będzie miało wpływ na rozwój miejscowego czasopiśmiennictwa, zwłaszcza w odniesieniu do rubryk teatralnych, jak i kulturalnych. W Słupsku brakuje niestety fachowego pisma rejestrującego w sposób regularny i w miarę fachowy najciekawsze dokonania artystyczno-teatralne. Dla porównania

Mówiąc o „niedomaganiach”¹⁶ słupskiego teatru nie można pominąć istotnego faktu związanego z procesem integracji społeczno-kulturowej mieszkańców Ziemi Zachodnich oraz terenów Pomorza Środkowego po roku 1945, a w konsekwencji z kształtowaniem się określonego typu odbiorcy teatralnego tych terenów. Wydaje się, że proces ten przebiegał (o ile nie przebiega nadal) nie tylko w kontekście kategorii kultury prowincjonalnej. Zdaniem socjologów na terenach Ziemi Odzyskanych doszło do powstania typowej „mozaiki kulturowej” jej mieszkańców, zaś sama „wielokulturowość” stała się istotną cechą procesów przemian społecznych ludności zamieszkałej na Pomorzu¹⁷. Jak pisze Andrzej Sakson: „Na Ziemiach Zachodnich i Północnych dokonał się po 1945 roku niespotykany w dziejach nowożytnej Europy proces masowej wymiany ludności. W zasadniczy sposób zmieniły się dotychczasowe stosunki społeczno-polityczne, gospodarcze, wyznaniowe i narodowe. Dochodziło do zderzeń ideologii »zdobyców« i »przeegranych«, »szabrowników« i »pionierów«”¹⁸, co zdają się potwierdzać losy instytucji oraz jej twórców z początkowego okresu istnienia w Słupsku najpierw Teatru Polskiego, następnie Teatru Miejskiego czy też amatorskiego Towarzystwa Miłośników Sceny, przybliżone w rozdziale *Teatr w Słupsku – próba periodyzacji*¹⁹. Ta swoista wielokulturowość może być także prawdopodobnie przyczyną braku zakorzenienia w Słupsku tradycji teatralnych, co będzie

Koszalin ma na przykład pismo społeczno-kulturalne „Miesięcznik”, wydawane od roku 2000, redagowane przez Marię i Ryszarda Ulickich, w którym zamieszczane są regularne recenzje z premier Bałtyckiego Teatru Dramatycznego, portrety aktorów BTD, a także informacje dotyczące różnych aspektów życia teatralnego amatorskiego oraz zawodowego, np. Teatr Propozycji „Dialog”, amatorski Teatr „Na Bosaka”, Teatr STOP, grupy amatorskie Miejskiego Ośrodka Kultury w Koszalinie. Koszalin ma też odrębną publikację rejestrującą wszelkie przejawy życia kulturalnego pt. *Kultura Koszalińska Almanach 2005-2007*.

¹⁶ Określenie to użyte jest w nawiązaniu do pracy Władysława Bogusławskiego. Por. W. Bogusławski, *Siły i środki naszej sceny*, oprac. H. Secomska, Warszawa 1961.

¹⁷ Por. M. Latoszek, *Wielokulturowość mieszkańców Pomorza na tle procesów przemian społecznych (1945-1995)*, [w:] *Pomorze – trudna ojczyzna? Kształtowanie się nowej tożsamości 1945-1995*, pod red. A. Saksona, Poznań 1996, s. 155, 175 i nn.

¹⁸ Por. A. Sakson, *Proces integracji i dezintegracji społecznej na Ziemiach Zachodnich i Północnych Polski po 1945 roku*, [w:] *Pomorze – trudna ojczyzna...* s. 132.

¹⁹ Kulturę ludności napływowej oraz autochtonicznej dawnego Słupska i jego najbliższych okolic bada od wielu lat Dział Etnograficzny Muzeum Pomorza Środkowego. Efektem tych prac są także muzealne wystawy. Por. M. Mazur, *„Szli na zachód Osadnicy”. Tożsamość kulturowa ludności przybyłej na Pomorze po 1945 roku* (katalog wystawy), Słupsk 2002.

także skutkowało brakiem wyrobionej artystycznie publiczności. Sprzyjały temu procesowi dzieje słupskich instytucji teatralnych, stosunkowo niestabilne i zmienne, zwłaszcza jeśli chodzi o losy zawodowego teatru dramatycznego (Słupski Teatr Dramatyczny, Teatr Impresaryjny oraz Nowy Teatr). Zmieniające się dyrekcje oraz osobowości kolejnych kierowników artystycznych z pewnością zaważyły na braku wyrazistego profilu słupskiej sceny dramatycznej. Koncepcja ambitnego teatru muzycznego zaproponowana przez Macieja Prusa nie utrzymała się zbyt długo, choć w Słupsku jeszcze przez wiele lat nawiązywano do formy przedstawień dramatyczno-muzycznych. Kolejne dyrekcje, ciekawe i wyraziste artystycznie koncepcje prowincjonalnej sceny Marka Grzesińskiego, Pawła Nowickiego czy też Marka Glińskiego były zbyt krótkotrwałe, by w istotny sposób wpłynąć na kształt słupskiego teatru, zaś Nowy Teatr wydaje się ciągle jeszcze poszukiwać swojej odrębności. Nieco inaczej proces ten przebiegał w teatrze lalkowym, a więc w słupskiej „Tęczy” (jednolita dyrekcja Małgorzaty Kamińskiej-Sobczyk od roku 1990 oraz wcześniejsze: Elżbiety i Tadeusza Czaplińskich, Julianny Całkowej oraz Zofii Miklińskiej), a także w Rondzie, które można właściwie rozpatrywać jako scenę mieszczącą się na pograniczu nurtu amatorskiego i zawodowego (osobowości Antoniego Franczaka oraz Stanisława Miedziewskiego, a także młode pokolenie Rondowców – Marcin Bortkiewicz oraz Wioleta Komar). Każda z tych placówek ma swoich wiernych przyjaciół i odbiorców, a także publiczność, która wie, czego może oczekiwać.

Wymagająca odrębnego omówienia pozostaje z pewnością kwestia wkładu słupskich teatrów w promowanie nazwiska oraz dokonań artystycznych Stanisława Ignacego Witkiewicza, którego największa w Polsce kolekcja pasteli zgromadzona jest w Muzeum Pomorza Środkowego²⁰. Najbardziej rozpoznawalnym sygnałem są nie tylko – omówione już wcześniej – inicjatywy Ronda²¹, tj. *Urodziny Stasia*, czyli *Wieczory Ekscentryczne*, obchodzone 24 lutego (od roku 1992) oraz Ogólnopolski Konkurs Interpretacji Dzieł Stanisława Ignacego Witkiewicza pt. *Witkacy pod strzechy*, odbywający się we wrześniu, (około 17 września od roku 1997), ale także wszystkie pozostałe

²⁰ Słupskie Muzeum Pomorza Środkowego, którego dyrektorem jest Mieczysław Jaroszewicz, prezentuje jedyną, a zarazem największą w Polsce oraz na świecie kolekcję prac plastycznych Stanisława Ignacego Witkiewicza; ponad 250 prac (pastelowe portrety, obrazy olejne oraz rysunki), fotografie, listy, a także pierwodruki książek. Gromadzone dodatkowo materiały dokumentacyjne przybliżają osobę Witkacego. Na stałej wystawie prac artysty systematycznie odbywają się lekcje muzealne, głównie dla młodzieży szkół średnich z terenu całego Pomorza.

²¹ Por. wykaz premier Teatru Rondo zawarty w rozdziale 2.3.

propozycje teatralne promujące nazwisko oraz dokonania dramaturgiczne Witkacego²². Kiedy w roku 1967 Muzeum Pomorza Zachodniego (dzisiejsze Muzeum Pomorza Środkowego) zakupiło kolekcję obrazów Witkiewicza, ówczesny dyrektor muzeum Janusz Przewoźny, w porozumieniu z Bałtyckim Teatrem Dramatycznym doprowadził do premiery *Onych* w Sali Rycerskiej słupskiego muzeum. Przedstawienie pokazano na małej scenie, dla zaledwie 150-ciu zaproszonych gości²³. W roku 1969 do Witkacego powrócił Maciej Prus, realizując z powodzeniem *Jana Macieja Karola Wścieklicę* (premiera 7 czerwca 1969), o czym pisałam już wcześniej²⁴. W Słupskim Teatrze Dramatycznym zrealizowano jeszcze *Wykład o Witkacym* w reżyserii Jowity Pińkiewicz (1982), *Wariata i zakonnicę* w reżyserii Stanisława Miedziewskiego (Mała Scena 1986) oraz *W małym dworku* w reżyserii Ryszarda Jaśniewicza (1988). Premierą a zarazem uroczystą inauguracją działalności Nowego Teatru w Słupsku stała się nieprzypadkowo *Szalona Lokomotywa* (13 września 2004) zrealizowana przez Jana Peszka, przy współpracy Michała Zadary. Nie można także zapominać o pozostałych inicjatywach Muzeum Pomorza Środkowego, które kilkakrotnie było organizatorem konferencji naukowych związanych z osobą Witkiewicza. W roku 1999 w Sali Rycerskiej Zamku Książąt Pomorskich odbyła się międzynarodowa sesja naukowa zatytułowana *Witkacy. Rozważania w dziesiątą rocznicę śmierci* (13-14 września), z udziałem m.in.: Stefanii Krzysztofowicz-Kozakowskiej z Muzeum Narodowego w Krakowie, Anny Żakiewicz z Muzeum Narodowego w Warszawie, Lecha Sokoła z Instytutu Sztuki PAN czy Józefa Tarnowskiego z Uniwersytetu Gdańskiego²⁵. Kolejną sesję naukową pt. *Powroty do Witkacego* zorganizowano w roku 2004 (7-8 maja). W dwudniowej konferencji uczestniczyło ponad 130 słuchaczy oraz 18 prelegentów przybyłych z Gdańska, Szczecina, Warszawy, Lublina, Torunia, Poznania oraz ze Słupska²⁶. Swoistym „ukoronowaniem” teatralnych związków Słupska z Witkacym stała się zmiana nazwy Nowego Teatru dokonana na mocy uchwały Rady Miejskiej z dnia 24 czerw-

²² Zagadnienie to jest zaledwie sygnalizowane w niniejszej pracy i zostanie szerzej omówione w pracy *Teatr w Słupsku. Instytucja artystyczna*.

²³ Por. A. Wróblewski, *W Koszalinie bez „wydarzeń”*, „Teatr” 1967, nr 9, s. 9.

²⁴ Por. rec. B. Ciecierskiej, „Wiedza i Życie” 1970, nr 1 oraz K. Puzyny, „Polityka” 1970, nr 7.

²⁵ Por. *Witkacy*. Materiały z sesji poświęconej Stanisławowi Ignacemu Witkiewiczowi w sześćdziesiątą rocznicę śmierci, Słupsk, wrzesień 1999, pod red. A. Żakiewicz, Słupsk 2000.

²⁶ Por. *Powroty do Witkacego*. Materiały z sesji naukowej poświęconej Stanisławowi Ignacemu Witkiewiczowi, Słupsk 7-8 maja 2004, pod red. J. Tarnowskiego, Słupsk 2006.

ca 2009 roku na Nowy Teatr im. Witkacego w Słupsku²⁷. Z tej okazji – a także na rozpoczęcie nowego sezonu artystycznego – teatr przygotował prapremierę zatytułowaną *Witkacy: jest 20 do Xtej*, swoisty parateatralny projekt multimedialny autorstwa znanego reżysera Andrzeja Marii Marczewskiego²⁸, próbującego zmierzyć się na nowo z fenomenem osobowości oraz twórczości Witkacego²⁹. Przedstawienie przygotowane w 70-tą rocznicę śmierci artysty zostało pokazane po raz pierwszy 18 września 2009 roku w budynku byłego Spichlerza przy ul. Szarych Szeregów 12 w Słupsku o godzinie 21.40³⁰, towarzysząc niejako obradom międzynarodowej konferencji naukowej zorganizowanej przez Janusza Deglera oraz Mieczysława Jaroszewicza z Muzeum Pomorza Środkowego pt. *Witkacy: bliski czy daleki?* (17-19 września 2009)³¹. Spektakl Marczewskiego ma być następnie prezentowany na Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym w Edynburgu (w roku

²⁷ Uroczysty „chrzest” teatru miał miejsce w czasie obchodów 70-tej rocznicy śmierci Witkacego 18 września 2009 roku.

²⁸ Andrzej Maria Marczewski jest reżyserem Teatru Nowego im. Kazimierza Dejmka w Łodzi, a także twórcą wielu znanych i cenionych przedstawień, np. *Przed sklepem jubilera* K. Wojtyły (Łódź 2003), *Sklepy cyjamonowe* B. Schulza (Płock 2005) czy *Termopile polskie* T. Micińskiego (Łódź 2006).

²⁹ W dorobku reżyserskim Marczewskiego znajdują się także inne tytuły Witkacego, m.in.: *Oni* (Teatr Dramatyczny im. J. Szaniawskiego w Płocku 1983), *Jan Maciej Karol Wścieklica* (Teatr Rozmaitości w Warszawie 1985) czy *Nienasylenie* (prapremiera, Teatr Polski w Bydgoszczy 1990).

³⁰ Autorem scenografii przedstawienia, którego miejsce premiery zostało zaplanowane we wnętrzu budynku byłego Spichlerza przy ul. Szarych Szeregów 12 w Słupsku, jest wybitny polski scenograf i architekt Tadeusz Smolicki, autor oprawy plastycznej ponad 150 spektakli zrealizowanych w teatrach polskich oraz zagranicznych. W projekcie wykorzystane zostały fragmenty listów Witkacego, jego prace plastyczne oraz muzyka korespondująca z literaturą artysty, grana częściowo na żywo, a skomponowana specjalnie na tę okazję przez znakomitego współczesnego kompozytora Marka Dyjaka. Wszystkie te elementy wydają się kluczowe do zrozumienia istoty dzieł Witkiewicza. Por. D. Klusek, *Sezon zaczyna Witkacy z godziną fatum*, „Głos Pomorza” 2009, nr 216, s. 7; tegoż, *Dziś cały Słupsk żyje Witkacym*, „Teraz Słupsk” 2009, nr 37, s. 10 oraz *To spektakl o polskim da Vinci*. Rozmowa z A.M. Marczewskim, „Teraz Słupsk” 2009, nr 37, s. 11.

³¹ Pierwszą Witkacowską sesję naukową w Słupsku zorganizował także Janusz Degler, w roku 1994, także przy współudziale Muzeum Pomorza Środkowego. Por. *Witkacy. Życie i twórczość*. Materiały sesji poświęconej S.I. Witkiewiczowi z okazji 55. rocznicy śmierci (Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, 16-18 września 1994), pod red. J. Deglera, Wrocław 1996.

2010). Można przypuszczać, iż nadanie teatrowi imienia Witkacego będzie miało (a bynajmniej powinno mieć) istotny wpływ na dokonania artystyczne oraz program Nowego Teatru im. Witkacego w Słupsku, choć zapewne dopiero upływający czas pokaże, czy tak się stanie. Dodać trzeba, że w tym samym czasie w Rondzie odbywał się XII Ogólnopolski Konkurs Interpretacji Dzieł Stanisława Ignacego Witkiewicza (17-19 września 2009) pt. *Witkacy pod strzechy*, któremu towarzyszyły prezentacje przedstawienia Teatru Studio im. S.I. Witkiewicza z Warszawy zatytułowanego *Obrock*, z udziałem Ireny Jun oraz Jarosława Gajewskiego³².

Dzieje każdego z teatrów oraz ośrodków teatralno-kulturalnych poddanych charakterystyce w niniejszej monografii można rozpatrywać zarówno w indywidualnym, jednostkowym wymiarze, jak i można na nie spojrzeć w perspektywie historii oraz rozwoju samego miasta. Ten pierwszy wariant badawczy będzie niejednokrotnie kazał postrzegać dokonania poszczególnych scen jako typowe przejawy rozwoju kultury prowincjonalnej średniej wielkości (niespełna stutysięcznego) miasta w Polsce, gdzie coraz chętniej i częściej organizuje się lokalne festiwale (EUROFEST, Konfrontacje Sztuki Kobiecej, Schaefferiada), jarmarki (Jarmark Gryfitów, Święto Ryby) czy różnego typu imprezy promocyjno-kulturalne (akcja promocyjna serka „Słupski Chłopczyk”, w organizację którego włączył się na przykład Teatr Władca Lalek, wakacyjne imprezy kulturalne, w tym także letnie przedstawienia Nowego Teatru, teatralne akcje edukacyjno-wychowawcze, mające zapobiegać narkomanii, przemocy, alkoholizmowi, szkolne spektakle teatralne), mówiące o atrakcyjności miasta zarówno dla jego mieszkańców, jak i wakacyjnych gości, gdyż nie można zapominać o specyficznym położeniu Słupska w centralnym punkcie Pomorza Środkowego, nieopodal wielu nadmorskich kurortów. Wszystkie typowe dla współczesnej kultury miejskiej – nastawione głównie na atrakcyjność małych i średnich ośrodków – zjawiska współwystępują również w Słupsku i tworzą wielobarwny obraz lokalnego życia (nie tylko teatralnego) w jego różnych przejawach³³. Jednakże oprócz zjawisk typowych, które najczęściej nie mają zbyt wygórowanych ambicji artystycznych, można tu również zaobserwować zjawiska unikalne oraz

³² Prapremiera spektaklu Teatru Studio z Warszawy w reżyserii Bartosza Zaczykiewicza pt. *Obrock* odbyła się 29 listopada 2008 roku. Scenariusz tej realizacji – autorstwa Ewy Ignaczak – powstał na podstawie dramatu *Matka* Witkiewicza.

³³ Dobrym przykładem jest także akcja promocyjna miasta związana z nazwiskiem oraz dziełami Witkacego, przygotowana przy współudziale Muzeum Pomorza Środkowego, Nowego Teatru im. Witkacego oraz Ośrodka Teatralnego Rondo.

szczególnie wartościowe. Będą one zawsze wiązały się z pracą oraz pasją wybitnych osobowości twórczych oraz tych wszystkich, dla których zarówno prowincjonalne miasto, jak i prowincjonalna scena teatralna nie jest i nie będzie karą/przekleństwem/stratą czasu, lecz świadomym wyborem. Taka właśnie pasja oraz świadome wybory nakazują „trwanie na prowincji” oraz zakorzenianie w lokalną społeczność. Przyjęcie takiej perspektywy będzie wymagało spojrzenia na dzieje słupskich teatrów z małej i zarazem lokalnej perspektywy badawczej. W tym przypadku okaże się, iż właściwie każdy słupski teatr, zarówno zawodowy, zawodowo-amatorski, jak i w pełni amatorski, swoją „wyjątkowość artystyczną” posiada. Najlepszym dowodem tych osiągnięć pozostają także wykazy repertuarowe dołączone do charakterystyk poszczególnych placówek teatralnych miasta, w których ukryta jest cała prawda nie tylko o liczbie przedstawień i teatralnych realizacji, ale także o wyjątkowej różnorodności tematów, form i artystycznych pomysłów słupskich pasjonatów teatru.

* * *

W tym miejscu składam podziękowania wszystkim osobom, które przyczyniły się do tego, że dotarcie do słupskich teatrów stało się w ogóle możliwe, a także wszystkim instytucjom i placówkom teatralno-kulturalnym, które umożliwiły mi korzystanie ze swoich zbiorów oraz archiwów, a przede wszystkim: pracownikom Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, Państwowego Teatru Lalki „Tęcza”, Ośrodka Teatralnego Rondo oraz Słupskiego Ośrodka Kultury, Młodzieżowego Centrum Kultury, Nowego Teatru im. Witkacego w Słupsku, Polskiej Filharmonii *Sinfonia Baltica*, słupskiego oddziału Państwowego Archiwum w Koszalinie. Dziękuję również tym wszystkim pasjonatom teatru oraz słupskim twórcom – aktorom i aktorkom, reżyserom, instruktorom teatralnym, którzy udostępniali mi swoje prywatne zbiory oraz archiwa. Niejednokrotnie są one jedynym źródłem informacji o wydarzeniach i dokonaniach niektórych słupskich grup oraz zespołów teatralnych. Bez ich pomocy oraz życzliwości powstanie tej pracy nie byłoby możliwe.

Bibliografia

Ważniejsze opracowania dotyczące poszczególnych teatrów

Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” w Słupsku

1. Chojnacki Lech, *Wokół „Błękitnego Pajaca”*. Lalkarze poznańscy 1919-1939, „Pamiętnik Teatralny” 1987, z. 1-2.
2. Czaplínska Elżbieta, *Kronika teatru (z lat 1946-1966)*, Archiwum Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku.
3. *40 lat. Państwowy Teatr Lalki „Tęcza”, Słupsk '86*, pod red. Z. Miklińskiej, M. Świątkowskiej-Pakuły, Słupsk 1986.
4. Dąbrowa Jerzy, *Jubileusz Pomorskiej „Tęczy”, „Pomerania”* 1986, nr 10.
5. *Dokumentacja Teatru Lalki „Tęcza”, Archiwum Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku.*
6. *25 lat „Tęczy” 1946-1971 – wydanie jubileuszowe*, oprac. red. J. Żelezik, oprac. graf. A. Łowczycki, Słupsk 1971 [tu m.in.: Henryk Jurkowski, *O ostatnim teatrze ludowym oraz kronika teatru w latach 1946-1971*].
7. *Elżbieta i Tadeusz Czaplínscy dokumentacja działalności*, oprac. M. Siemaszko, Łódź 2001 [w serii] *Lalkarze – materiały do biografii*, pod red. M. Waszkiela, Łódź 2001, t. 27 [tu: pełna dokumentacja działalności aktorskiej i reżyserkiej, zarówno przedwojennej, jak i powojennej Czaplínskich].
8. Frankowska Bożena, *Ogólnopolska wystawa sztuki lalkarskiej w „Tęczy”, „Teatr”* 1972, nr 19.
9. Janiszewski Zbigniew, *Między planem a sztuką, „Pobrzeże”* 1982, nr 2.
10. *Kronika i wycinki prasowe Teatru Lalek „Tęcza”* [rękopis kilku kronikarzy teatru: J. Sójki, Z. Miklińskiej, M. Świątkowskiej-Pakuły, M. Kamińskiej-Sobczyk], Archiwum Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku.
11. Lissowski Jerzy, *Zasłużony laur dla Tęczy, „Ziemia Gdańska”* Biuletyn Metydyczny 1978, nr 124, s. 39-42.
12. *50 lat „Tęczy” – wydanie jubileuszowe*, oprac. Z. Kulawas, Słupsk 1996.
13. *XV-lecie Teatru Lalki „Tęcza”, Koszalin-Słupsk*, oprac. A. Czechowicz, K. Gaerting, Słupsk 1962.
14. *O ożywianiu marionetek, misji teatru lalkowego i wrażliwości współczesnego*

- dziecka*, z Małgorzatą Kamińską-Sobczyk rozmawia Ryszard Ulicki, „Miesięcznik” 2006, nr 3.
15. *Słupskie instytucje kulturalne. Informator*, Słupsk 2000 [tu: informacje o „Tęczy”].
 16. Stoike-Stempkowska Joanna, *Michał Milczarek. Portret artysty lalkarza*, Słupsk 2008.
 17. *60-lat Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku*, oprac. R. Sztabnik, Słupsk 2006.
 18. Ślipińska Jadwiga, *Teatr swój widzę... dla wszystkich*, Rozmowa z Zofią Miklińską, kierownikiem artystycznym Państwowego Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku, „Głos Koszaliński” 1975, nr 58.
 19. Świetlicka Alicja, Wiśławska Elżbieta, *Znani słupszczanie. Szkice biograficzne z powojennych dziejów miasta*, Słupsk 2003 [tu: sylwetki Tadeusza Czaplińskiego oraz Zofii Miklińskiej-Jaśniewicz].
 20. *Tęczowe zaduszki*, pod red. A. Obecno, Słupsk 2008 [praca o zmarłych artystach i pracownikach „Tęczy”, m.in.: portrety Tadeusza i Elżbiety Czaplińskich, Zofii Miklińskiej, Juliana Sójki, Michała Milczarka].
 21. *XXX-lecie „Tęczy” – wydanie jubileuszowe, pt. Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” w Słupsku 1946-1976*, oprac. Z. Kulawas, Słupsk 1976 [tu: m.in. repertuar teatru w latach 1946-1976].
 22. Turczyński Andrzej, *Rzecz o sytuacji aktora w teatrze lalkowym*, „Pobrzeże” 1974, nr 68.
 23. Waszkiel Marek, *Dzieje teatru lalek w Polsce do roku 1945. Kronika*, „Pamiętnik Teatralny” 1987, z. 1-2.
 24. Zdun-Sztabnik Renata, *Dramaturgia teatru dla dzieci i młodzieży*, Archiwum Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku (praca niepublikowana).
 25. Zdun-Sztabnik Renata, *Kierunki repertuarowe PTL „Tęcza” w kontekście oczekiwań i potrzeb młodego widza*, Archiwum Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku (praca niepublikowana).
 26. Zdun-Sztabnik Renata, *Projekt kulturalny adresowany do nauczycieli języka polskiego i instruktorów teatralnych*, Archiwum Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku (praca niepublikowana).
 27. Zdun-Sztabnik Renata, *Różne rodzaje lalek teatralnych*. Archiwum Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku (praca niepublikowana).
 28. *Zofia Miklińska dokumentacja działalności*, oprac. A. Bocian, Łódź 2001 [w serii] *Lalkarze – materiały do biografii*, pod red. M. Waszkiela, Łódź 2001, t. 26 [tu: pełna dokumentacja działalności aktorskiej i reżyserskiej oraz literackiej Miklińskiej].

Prace magisterskie i dyplomowe

29. Bobowska Aleksandra, *Współczesność i tradycja. Wybrane aspekty działalności Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku*, praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. A. Żurowskiego, Akademia Pomorska w Słupsku, Słupsk 2007.

30. Deszcz Jolanta, *Twórcy Teatru „Tęcza”*, praca magisterska napisana pod kierunkiem doc. dr. H. Jurkowskiego, PWST im. A. Zelwerowicza w Warszawie, Wydział Lalkarski w Białymstoku, Białystok 1984.
31. Hann Maria, *Genetyczny rozwój teatru lalek z uwzględnieniem teatru słupskiego „Tęcza” i wpływ teatru lalek na kształcenie wrażliwości estetycznej, kształcenie intelektualne i oddziaływanie wychowawcze na dziecko*, praca dyplomowa napisana pod kierunkiem mgr E. Dudzik, Słupsk 1964.
32. Kasprzyk Ewa, *Powstanie i rozwój Państwowego Teatru Lalek „Tęcza” w Słupsku 1946-1979*, praca magisterska napisana pod kierunkiem dr. T. Wiśniewskiego w Zakładzie Pedagogiki WSP w Słupsku, Słupsk 1979.
33. Kubik Małgorzata, *Zofia Miklińska i jej świat lalek*, praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. J. Ciechowicza, Pomorska Akademia Pedagogiczna w Słupsku, Słupsk 2002.
34. Wrześniak Karolina, *Turecki teatr cieni karagöz*, praca magisterska napisana pod kierunkiem dr I. Guszpita, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2009.
35. Wysocki Janusz, *Elżbieta i Tadeusz Czaplinski: pasja życia – lalki*, praca dyplomowa, Koszalin 1979.
36. Zasiewski Wojciech, *Działalność Teatru Lalki „Tęcza” pod dyrekcją E. i T. Czaplinski*, praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. A. Żurowskiego, Akademia Pomorska w Słupsku, Słupsk 2006.

Słupski Teatr Dramatyczny

37. Ciechowicz Jan, *Narodziny teatru w Słupsku*, „Tygodnik Powszechny” 1978, nr 4.
38. Domaradzki Czesław, *Polacy urodzeni nad Słupią*, „Tygodnik Zachodni” 1960, nr 12.
39. Dyktyńska Hanna, *Stanisław Hebanowski (1912-1983)*. Katalog Wystawy. Teatr Wybrzeże, Gdańsk. Styczeń 1988.
40. Grzesiński Marek, *Teatr na przelomie*, „Pobrzeże” 1979, nr 1, s. 20.
41. Gubernat Irena, *Dziesięciolecie działalności teatru słupskiego*, „Słupskie Prace Humanistyczne” 1990, nr 9a.
42. Ingielewicz Anna, *Klocki lego*, „Pobrzeże” 1990, nr 2.
43. Ingielewicz Anna, *Koktail nad Słupią*, „Pobrzeże” 1989, nr 4.
44. Ingielewicz Anna, *Legenda i rzeczywistość*, „Pobrzeże” 1988, nr 7.
45. Ingielewicz Anna, *Sezon przejściowy*, „Pobrzeże” 1989, nr 9.
46. *Jak pogodzić żywioł ze świątynią? Z dyrektorem artystycznym STD – Markiem Glińskim – rozmawia Jolanta Nitkowska*, „Zbliżenia” 1988, nr 42.
47. Jankowski Bogdan M., Misiorny Michał, *Muzyka i życie muzyczne na Ziemiach Zachodnich i Północnych w latach 1945-1965*, Poznań 1968.
48. Jaśniewicz Ryszard, *Marzę o teatrze dyskusyjnym*, „Zbliżenia” 1984, nr 4.
49. Jaśniewicz Ryszard, *Pół roku [list do widzów]*, „Gryf” 1984, nr 4.

50. Jaśniewicz Ryszard [List do widzów R. Jaśniewicza], „Gryf” 1984, nr 11.
51. Kuszewski Jarosław, *Jeśli dziś środa to jesteśmy w Kołobrzegu*, „Pobrzeże” 1974, nr 70.
52. Miedziewski Stanisław, *W stronę teatru popularnego*, „Pobrzeże” 1982, nr 1.
53. (mim) [Pawłowski Roman], *Scena Osobna Słupskiego Teatru Dramatycznego*, „Głos Pomorza” 1988, nr 253.
54. Misiorny Michał, *Teatry dramatyczne Ziemi Zachodnich 1945-1960*, Poznań 1963.
55. Mirecka Mirosława, *Odzyskanie publiczności*, „Głos Pomorza” 1982, nr 139.
56. Morawiec Elżbieta, *Kostium i ból historii*, „Życie Literackie” 1977, nr 51.
57. Moskalówna Elżbieta, *Jedność sprzeczności*, „Głos Wybrzeża” 1977, nr 274.
58. Nitkowska Jolanta, *Pchanie taczek czyli teatralny remanent*, „Zbliżenia” 1985, nr 24.
59. *Nowy sezon – nowe sprawy* [prezentacja programu nowego kierownika artystycznego STD Ryszarda Jaśniewicza], „Zbliżenia” 1983, nr 42.
60. Orłowska Zdzisława, *Pierwszy sezon w teatrze. Rozmowa z R. Jaśniewiczem*, „Zbliżenia” 1984, nr 34.
61. Orłowska Zdzisława, *Poznajemy teatr*, „Zbliżenia” 1984, nr 49.
62. Pakulski Waldemar, *Szanować widza. Przed premierą w Teatrze Dramatycznym rozmowa z R. Jaśniewiczem oraz Bogusławą Czosnowską*, „Głos Pomorza” 1984, nr 110.
63. *Pięć lat Słupskiego Teatru Dramatycznego* [archiwum teatru].
64. Puzyra Konstanty, *Wreszcie z sensem*, „Polityka” 1970, nr 7.
65. Raczyńska Anna, *O aktorstwie, teatrze i ...*, „Zbliżenia” 1985, nr 25.
66. Raszevska Magdalena, *Sezon w Koszalinie*, „Teatr” 1977, nr 17.
67. *Razem z publicznością*. Rozmowa z Pawłem Nowickim, kierownikiem artystycznym STD, „Głos Pomorza” 1981, nr 237.
68. Sielicki Krzysztof, *Małe teatry*, „Teatr” 1985, nr 9.
69. Sinko Grzegorz, *Dwie premiery nowej sceny muzycznej: Gombrowicz, Prus, Jerzy Satanowski*, „Teatr” 1978, nr 2.
70. *Słupski Teatr Dramatyczny 1977-1987*, pod red. M. Mireckiej, J. Ślipińskiej [tu w postaci zestawień oraz indeksów, m.in.: wybrane recenzje, repertuar Państwowego Teatru Muzycznego i Słupskiego Teatru Dramatycznego w latach 1976-1986, udział słupskiego teatru w festiwalach oraz przeglądach teatralnych].
71. *Słupskie instytucje kulturalne. Informator*, Słupsk 2000.
72. *Stanisław Hebanowski*, Słupski Teatr Dramatyczny 6 lutego 1988 [teczka dokumentacyjna sesji, zawierająca m.in.: maszynopisy wygłoszonych referatów, recenzje i notatki prasowe dotyczące konferencji, archiwum teatru].
73. Stenogram sesji naukowej zatytułowanej *Komu potrzebny jest teatr na prowincji?*, „Teatr” 1980, nr 11.

74. Stępień Jan, *Słupsk Kulturalny*, „Zapiski Koszalińskie” 1967, z. 1.
75. Ślipińska Jadwiga, *Operetka w Teatrze Muzycznym*, „Głos Pomorza” 1977, nr 272.
76. Turczyński Andrzej, *Skarga terenu na życie teatralne*, „Pobrzeże” 1974, nr 69.
77. Ulman Anatol, *Paskudna publiczność?*, „Pobrzeże” 1985, nr 6.
78. Ulman Anatol, *Teatr powinien być centrum kulturalnym regionu*, „Pobrzeże” 1985, nr 3.
79. Wróblewski Andrzej, *W Koszalinie bez „wydarzeń”*, „Teatr” 1967, nr 9.
80. Zajkowska Stefania, *Sześćdziesiąt premier Bałtyckiego Teatru Dramatycznego*, „Zapiski Koszalińskie” 1962, z. 10.
81. Zaproszenie na I Ogólnopolskie Konfrontacje Szekspirowskie w Słupsku [maszynopis oraz program imprez, archiwum teatru].
82. Żmudzka Elżbieta, *W Słupsku, czyli wszędzie*, „Teatr” 1986, nr 8.
83. Żurowski Andrzej, *O nas z nami*, „Teatr” 1980, nr 24.

Słupski Ośrodek Teatralny Rondo, Teatr Rondo

84. Burzyński Tadeusz, *Debiutanci ścigają weteranów*, „Scena” 1974, nr 1.
85. Chomicz Zbigniew, *Zaczęło się od Norwida*, „Kultura i Ty” 1977, nr 6.
86. *Duchy i ludzie. Jubileusz 35-lecia teatru Rondo w Słupsku*. Rozmowa Aleksandry Chrystyniuk ze Stanisławem Miedziewskim, „Dziennik Bałtycki” 2007, nr 73, s. 17.
87. Flader Katarzyna, *„Sam na scenie”, czyli monodramiści przybywajcie do Słupska*, „Scena” 2005, nr 1.
88. Franczak Antoni, *Animatorzy*, „Pobrzeże” 1979, nr 4.
89. Gliniecki Mirosław, *Możliwość wyboru. Ze Słupskiego Tygodnia Teatralnego*, „Zbliżenia” 1987, nr 22.
90. Gliniecki Mirosław, *Stop! Totus Mundus raz jeszcze*, „Zbliżenia” 1988, nr 47.
91. Han Ewa, *Teatr i wprawki*, „Scena” 2000, nr 6 [Grand Prix dla monodramu *Satana*].
92. Ingielewicz Anna, *„Stop”, czyli co dalej?*, „Scena” 1987, nr 1.
93. Jusianiec Joanna, *Słupsk – miasto monodramów*, „Dziennik Bałtycki” 2006, nr 4.
94. Kowalski Marek Arpad, *Osobowości Słupska*, „Tygodnik Kulturalny” 1976, nr 38.
95. Lissowski Jerzy Ryszard, *Od ekonomiki transportu morskiego do... reżyserii teatralnej*, „Razem” 1977, nr 19.
96. Lissowski Jerzy Ryszard, *„Rondo” czyli krąg serdeczny*, „Czas” 1979, nr 1.
97. Lissowski Jerzy Ryszard, *Słupszczanie nad Tagiem*. Rozmowa z Jerzym Karnickim, twórcą i reżyserem grupy teatralnej „Rondo III”, „Tygodnik Słupski” 1995, nr 2.
98. Lissowski Jerzy Ryszard, *Teatr spełnionych marzeń*, „Głos Pomorza” 1981, nr 185.
99. Lissowski Jerzy Ryszard, *Teatr spontaniczny*, „Gryf” 1983, nr 4.

100. Lissowski Jerzy Ryszard, *Żywa legenda regionu nad Słupią*, Słupsk 2005 [tu o Rondzie, pt. *Dzieje teatru, który (nie tylko) mnie urzekł. Rondo – krąg serdeczny*].
101. Miedziewski Stanisław, *Rondo*, „Scena” 1976, nr 7.
102. Miedziewski Stanisław, *Teatr pokątny*, „Gryf” 1983, nr 1.
103. Miedziewski Stanisław, *Ujarmienie pejzażu, czyli możliwości teatru plenerowego*, „Biuletyn Metodyczny” Gdańsk 1978, nr 124 [tu także skrócony scenariusz widowiska pt. *Sztandary i znaki* z roku 1978].
104. *Niegrzeczny teatr z licznymi atrakcjami*. Ze S. Miedziewskim i M. Glinieckim, słupskimi komisarzami imprezy zwanej Forum Teatrów Niesfornych, rozmawia J. Nitkowska, „Zbliżenia” 1986, nr 16.
105. Nitkowska Jolanta, *Zdarzenia teatralne. Międzynarodowe widowiska plenerowe*, „Zbliżenia” 1988, nr 31.
106. Nowak Izabela, *Mój teatr jest sztuką deformacji, transformacji i syntezy*, „Miesięcznik” 2006, nr 4, s. 43-46 [zapis rozmowy ze Stanisławem Miedziewskim].
107. *Od ekonomiki transportu morskiego do... reżyserii teatralnej*. Rozmowa Jerzego Lissowskiego z Antonim Franczakiem, „Głos Pomorza” 1979, nr 273.
108. Olechowicz Magdalena, *W drodze ze Słupska do Hollywood* [rozmowa z M. Bortkiewiczem], „Głos Słupski” 17-18 lutego 2001.
109. Ordon Jerzy L., *Teatr – jaki mógłby być*, „Fakty” 1977, nr 30.
110. Pakuła Zbigniew, *Teatr chce mieć swoje miejsce*, „Zbliżenia” 1981, nr 4.
111. Raczyńska Anna, *Teatr można robić wszędzie*. Rozmowa ze Stanisławem Miedziewskim, „Zbliżenia” 1985, nr 19.
112. *Słupskie instytucje kulturalne. Informator*, Słupsk 2000 [tu: informacje o Słupskim Ośrodku Kultury oraz Teatrze Rondo].
113. strona internetowa festiwalu *Sam na Scenie*: www.samnascenie.art.pl
114. strona internetowa Ośrodka Teatralnego Rondo: www.rondo.sok.slupsk.pl
115. strona internetowa Słupskiego Ośrodka Kultury: www.sok.slupsk.pl
116. *Teatr Rondo 1972-1982* [broszura jubileuszowa], Słupsk 1982.
117. *35 rocznica powstania Teatru Rondo*, tekst J. Krawczykiewicz, Słupsk 2007.
118. *W imieniu własnym*, z Marcinem Bortkiewiczem rozmawia Alina Kietrys, „Głos Wybrzeża” 2000, nr 13.
119. *Wybór twórczej drogi*, „Zbliżenia” 1987, nr 21 [o kolejnych edycjach Słupskiego Tygodnia Teatralnego].

Prace magisterskie i dyplomowe

120. Komar Wioleta, *Teatr jednego aktora w dorobku Teatru „Rondo” w Słupsku w latach 1972-2000* [praca magisterska obroniona na Wydziale Wiedzy o Teatrze Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie, 2008].
121. Krawczykiewicz Jolanta, *Teatr Rondo 1972-2007 (zarys monograficzny)* [praca magisterska obroniona w Instytucie Polonistyki Akademii Pomorskiej w Słup-

- sku, 2009; tu m.in.: wykaz ważniejszych przedstawień Teatru Rondo, zapis rozmów przeprowadzonych ze Stanisławem Miedziewskim oraz Antonim Franczakiem, wybrane scenariusze przedstawień].
122. Święch Halina Ewa, *Teatralne widowiska plenerowe jako zjawisko kulturowe na przykładzie Ośrodka Teatralnego „Rondo” w Słupsku (1976-1988)* [praca dyplomowa obroniona na Wydziale Pedagogicznym Podyplomowego Studium Kierowania Działalnością Społeczno-Kulturalną Uniwersytetu Warszawskiego, 1988; tu m.in.: obszerny wywiad z Antonim Franczakiem, reżyserem i twórcą teatru plenerowego w Słupsku; program i założenia Międzynarodowych Warsztatów Widowisk Plenerowych; scenariusz widowiska plenerowego pt. *Światło i ciemność*].
123. Tęсны Wiesław, *Teatr „Rondo”. Próba monografii (1972-1995)* [praca magisterska obroniona w Instytucie Kulturoznawstwa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, 1995].

Nowy Teatr im. Witkacego

124. Baran Mirosław, *Duchy polskiej historii w słupskim teatrze*, „Gazeta Wyborcza” Trójmiasto 2007, nr 236.
125. Baran Mirosław, *Nowy Teatr do wzięcia*, „Gazeta Wyborcza” Trójmiasto 2007, nr 139.
126. Baran Mirosław, *Teatralna klapa w strugach deszczu*, „Gazeta Wyborcza” Trójmiasto 2008, nr 192.
127. Baran Mirosław, *Zatrudnią menadżera w Nowym Teatrze?*, „Gazeta Wyborcza” Trójmiasto 2008, nr 278.
128. Chrystyniuk Aleksandra, *Czy Mozart oczaruje?*, „Dziennik Bałtycki” z dnia 14 sierpnia 2008, s. 1, 4.
129. Janowska Maria, *Pelen cygaństwa obrzęd?*, „Kurier Obywatelski” 2007, nr 5.
130. Kamiński Marcin, *Dyrektorem się bywa. Nowy dyrektor o planach Nowego Teatru*, „Dziennik Bałtycki” 2007, nr 146.
131. Klusek Daniel, *Aktorzy wychodzą na letnią scenę*, „Głos Pomorza” 2007, nr 145.
132. Klusek Daniel, *Amadeusz wygrał z pogodą*, „Głos Pomorza” 2008, nr 192.
133. Klusek Daniel, *Dziady Bortkiewicza w amerykańskim stylu*, „Głos Pomorza” 2007, nr 220.
134. Klusek Daniel, *Dziś cały Słupsk żyje Witkacym*, „Teraz Słupsk” 2009, nr 37.
135. Klusek Daniel, *Kabaret z Szekspira*, „Głos Pomorza” 2008, nr 76.
136. Klusek Daniel, *Nie będę odpuszczał. Rozmowa dnia ze Zbigniewem Kułagowskim p.o. dyrektora Nowego Teatru w Słupsku*, „Głos Pomorza” 2007, nr 140.
137. Klusek Daniel, *Sezon zaczyna Witkacy z godziną fatum*, „Głos Pomorza” 2009, nr 216.
138. Klusek Daniel, *To spektakl o polskim da Vinci. Rozmowa z A.M. Marczewskim*, „Teraz Słupsk” 2009, nr 37.

139. Kowalski Michał, *Koniec dyktatorskich rządów Semotiuka*, „Głos Pomorza” 2007, nr 127, 128.
140. Kowalski Michał, *Potężna dziura w budżecie Nowego Teatru*, „Głos Pomorza” 2008, nr 246.
141. Kowalski Michał, *Pożegnanie dyrektora Semotiuka*, „Głos Pomorza” 2007, nr 130.
142. Kowalski Michał, *Teatr żył ponad stan*, „Głos Pomorza” 2008, nr 246.
143. Kwiatek Katarzyna, *Pomiędzy rosółem a schabowym: teatr*, „Moje Miasto” 2007, nr 11.
144. *Mamy do siebie zaufanie*. Rozmowa ze Zbigniewem Kułagowskim, „Zbliżenia” 2009, nr 2 (56), s. 13.
145. Nowicki Mariusz, *Dyrektor Kułagowski ukarany nagana*, „Głos Pomorza” on-line z dnia 19.11.2008.
146. *Nowy Teatr ma już swoją historię*, „Moje Miasto” 2007, nr 10.
147. *Teatralne zawiwowania*. Z Ryszardem Kwiatkowskim – zastępcą prezydenta Słupska rozmawia Andrzej Watemborski, „Kurier Obywatelski” 2008, nr 13.
148. Walewska Joanna, *Traum-Schnitzler-Otto-Bortek-Novelle, czyli gdzie się podział Albert Osik?*, „Kurier Obywatelski” 2008, nr 13.

Inne sceny

149. *Czułam taką potrzebę*. Rozmowa z Joanną Stoike-Stempkowską – szefową i instruktorką studenckiego teatru o nazwie Teatr KontemPlujący oraz aktorką Teatru „Tęcza”. Rozmawiał Andrzej Obecny, „Moje Miasto” 2008, nr 9 (127).
150. Dankowska Dominika, *Teatr mieści się w aucie*, „Głos Pomorza” 2007, nr 186.
151. *10. lat „Władcy Lalek”*. Rozmawiał Mateusz Bilski, „Nasze Miasto” 2007, nr 42 (85).
152. Ingielewicz Anna, *„Stop”, czyli co dalej?*, „Scena” 1987, nr 1.
153. Ingielewicz Anna, *„Stop” – grupa poszukująca*, „Pobrzeże” 1987, nr 3.
154. Jefimow Natalia, *Teatr KontemPlujący*, „Dialog Akademicki” 2007, nr 24, s. 34-35.
155. Klusek Daniel, *Jubileusz Daniela Kalinowskiego w teatrze Rondo*, „Głos Pomorza” 2008, nr 274.
156. Komar Wioleta, *Program teatralny jubileuszu 20-lecia twórczości D. Kalinowskiego*, Teatr Rondo 2008.
157. *Przed odlotem*. Z Jupim Podlaszewskim, kierownikiem Teatru „Blik”, rozmawia Anna Ingielewicz, „Pobrzeże” 1988, nr 12.
158. Raczyńska Anna, *Chodzi o prawdziwy teatr*, „Zbliżenia” 1985, nr 23.
159. *Słupskie instytucje kulturalne*. Informator, Słupsk 2000 [tu: informacje o Młodzieżowym Centrum Kultury oraz Teatrze Impresaryjnym].
160. strona internetowa MCK: www.emcek.pl
161. strona internetowa Polskiej Filharmonii *Sinfonia Baltica* w Słupsku: www.orchestra-agency.com.pl

162. strona internetowa teatru KontemPlującego: www.teatrkp.bloog.pl
163. strona internetowa Teatru STOP: www.teatrstop.pl
164. strona internetowa Teatru Władca Lalek: www.twlalek.pl
165. *Teatr edukacyjny to nie teatr lektur*, „Głos Pomorza” 2003, nr 22 [działalność Teatru STOP].
166. *Teatralna służba*, „Głos Słupski” 1999, nr 243 [teatr STOP oraz idea teatru edukacyjnego].
167. Witkowska Monika, *Wyrwane z dziennika KontemPlującego*, „Dialog Akademicki” 2008, nr 28, s. 21-22.

Opracowanie z uwzględnieniem ważniejszych słupskich regionalistów

168. Bytnerowicz Jerzy, *Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w latach 1964-1994*, Słupsk 1994.
169. Doroń Paweł, *Kultura i oświata w Słupsku i okolicach na podstawie „Kuriera Słupskiego” 1947-1948* [maszynopis pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem dr hab. Jowity Kęcińskiej, Pomorska Akademia Pedagogiczna, Słupsk 2006].
170. *Dziesięć Festiwalu Teatrów Polski Północnej*, pod red. H. Galusa, E. Synaka, Toruń 1968.
171. Gontarek Ewa, Obecny Andrzej, *Słupszczenie – patroni słupskich ulic*, Słupsk 2007 [tu: m.in. o Tadeuszu Czaplńskim oraz Edwardzie Łada-Cybulskim].
172. *Historia Słupska*, pod red. S. Gierszewskiego, Poznań 1981.
173. *Inicjatywa i działalność Pierwszych Słupszczyzan (1945-1997)*, pod red. L. Dównara-Zapolskiego, Słupsk 1998.
174. Lindmajer Józef, Teresa Machura, Józef Spors, Bogdan Wachowiak, *Dzieje Słupska*, Słupsk 1986.
175. Lissowski Jerzy Ryszard, *Żywa legenda regionu nad Stupią*, Słupsk 2005 [tu o Rondzie, pt. *Dzieje teatru, który (nie tylko) mnie urzekł*].
176. Łach Stanisław, *Osadnictwo polskie w Słupsku w latach 1946-1950*, „Słupskie prace Humanistyczne” 1987, nr 7a, s. 87-106.
177. Łach Stanisław, *Osadnictwo polskie w Słupsku w 1945 roku*, „Słupskie Prace Humanistyczne” 1986, nr 6a, s. 115-135
178. *Mała ojczyzna. Kultura – Edukacja – Rozwój lokalny*, pod red. naukową W. Theissa, Lublin 2001.
179. Misiorny Michał, *Teatry dramatyczne Ziem Zachodnich 1945-1960*, Poznań 1963.
180. *Mój nowy dom. Wspomnienia słupskich osadników*. Prace zgłoszone na konkurs literacki zorganizowany przez Słupski Uniwersytet Trzeciego Wieku, red. i wstęp Jolanta Nitkowska-Węglarz, Słupsk 2009.
181. *Muzea Pomorskie – twórcy, zbiory i funkcje kulturowe*, pod. red. S. Kwidzińskiej, Słupsk-Gdańsk 2005.

182. „Pamiętnik Teatralny” 1975, z. 3-4. [tu:] *Teatry polskie w trzydziestoleciu. Słownik*, oprac. B. Berger, T. Bogucka, Z. Wilski, M. Wosiek, K. Zawadzka.
183. Piotrowicz Władysław, *Słupsk – dawniej Stolp na pocztówkach*, Słupsk 2004.
184. Ratajczakowa Dobrochna, *W przejściu. 1989-2004*, [w:] tejże, *W kryształach i w płomieniu. Studia i szkice o dramacie i teatrze*, Wrocław 2006, t. 2, s. 428-437.
185. Roman Wapiński, *Polska i mała ojczyzna Polaków. Z dziejów kształtowania się świadomości narodowej w XIX i XX wieku po wybuchu II wojny światowej*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1994.
186. Szaniecki Michał, Ślaski Kazimierz, *Dzieje Pomorza Słupskiego w wypisach*, Poznań 1961.
187. Seria wydawnicza *Materiały do poznania regionalizmu słupskiego*, wydawane przez Koło Miłośników Regionu i Przyjaciół Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” Słupskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego; kolejne tomy; t. 1: *Szkice z współczesnego życia kulturalnego społeczeństwa słupskiego – jego zainteresowań i działalności w okresie po II wojnie światowej*, Słupsk 1999; t. 2: *Dokumenty i opracowania pokonferencyjne ze spotkań regionalistycznych dotyczących problemów Ziemi Słupskiej na tle sytuacji ogólnopolskiej*, Słupsk 2000 [materiały „Spotkania Regionalistów Pomorza” z 22-23 października 1999 w Słupsku]; t. 3: *Opracowania dotyczące problemów środowiskowych, kulturowych i sozologicznych Ziemi Słupskiej*, Słupsk 2000; t. 4: *Cykl opracowań w zakresie poznania krajobrazu naturalnego i kulturowego Pomorza Środkowego oraz przyczynków do historii miejscowych społeczeństw i współczesnych zagadnień społeczno-regionalistycznych*, Słupsk 2001; t. 5: *Dokumentacja sympozjum z dnia 7 czerwca 2002 r. pt. „Mała Ojczyzna w piśmiennictwie regionalnym” oraz przyczynki do historii społeczeństw środkowej części Pomorza*, Słupsk 2003; t. 6: *Zbiór materiałów konferencyjnych spotkania pt. „Do czego jest nam potrzebny regionalizm?” z dnia 11 września 2002 r. w Słupsku oraz opracowania sozologiczno-regionalistyczne*, Słupsk 2003; t. 7: *Zbiór opracowań w zakresie regionalnej literatury środkowopomorskiej i rodzimego środowiska geograficzno-przyrodniczego oraz kulturowego, a także zapiski kronikarskie*, Słupsk 2006; t. 8: *Zbiór opracowań w zakresie historii, literatury, ruchu regionalistycznego i sozologii oraz zapiski kronikarskie*, Słupsk 2007.
188. Seria wydawnicza „Nasza Pomorska Mała Ojczyzna” – kolejne tomy poświęcone dziejom miasta Słupska oraz jego najbliższym okolicom, Słupsk.
189. *Słupskie instytucje kulturalne. Informator*, Słupsk 2000 [tu instytucje: MCK, Teatr Impresaryjny, „Tęcza”, Słupski Ośrodek Kultury i Teatr Rondo].
190. Stępień Jan, *Słupsk Kulturalny, „Zapiski Koszalińskie”* 1967, z. 1, s. 70-77.
191. Stoike-Stempkowska Joanna, *Michał Milczarek. Portret artysty lalkarza*, Słupsk 2008.
192. Świetlicka Alicja, Wisławska Elżbieta, *Znani słupszczanie. Szkice biograficzne z powojennych dziejów miasta*, Słupsk 2003 [tu biogramy: Tadeusza Czaplina-

skiego, Zofii Miklińskiej-Jaśniewicz, Mirosławy Mireckiej, Weroniki Milewskiej oraz Jerzego Milewskiego].

193. *Tęczowe zaduszki*, pod red. A. Obecnego, Słupsk 2008 [praca o zmarłych artystach i pracownikach „Tęczy”, m.in.: portrety Tadeusza i Elżbiety Czaplinski, Zofii Miklińskiej, Juliana Sójki, Michała Milczarka].
194. *Ziemie Odzyskane/Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005. 60 lat w granicach państwa polskiego*, pod red. A. Saksona, Poznań 2006.
195. *Z najnowszych dziejów Słupska i Ziemi Słupskiej (1945-1965)*, pod red. K. Podoskiego, Poznań 1969.

Publikacje ogólne

196. Chojnacki L., *Wokół „Bekitnego Pajaca”*. *Lalkarze poznańscy 1919-1939*, „Pamiętnik Teatralny” 1987, z. 1-2.
197. Ciecierska B., *S.I. Witkiewicz, Jan Maciej Karol Wścieklica, Bałtycki Teatr Dramatyczny Koszalin-Słupsk*, „Wiedza i Życie” 1970, nr 1.
198. Ciechowicz J., *Sam na scenie. Teatr jednoosobowy w Polsce. Z dziejów form dramatyczno-teatralnych*, Wrocław 1984.
199. Cieplak J., *Inauguracyjne otwarcie Teatru Miejskiego w Słupsku*, „Szczecin” 1946, nr 21/22.
200. Domaradzki Cz., *Polacy urodzeni nad Słupią*, „Tygodnik Zachodni” 1960, nr 12.
201. *Doświadczenie prowincji w literaturze polskiej II połowy XIX i XX wieku*, pod red. E. Paczoskiej i R. Chodźki, Białystok 1993
202. *Gdańsk jest teatrem. Dziesięć lat Festiwalu Szekspirowskiego 1997-2006*, pod red. J. Ciechowicza, współpraca A. Ratkiewicz, Gdańsk 2007.
203. *Gdańsk teatralny: historia i współczesność*, pod red. J. Ciechowicza, przy współpracy H. Kasjaniuk, Gdańsk 1988.
204. *Historia Słupska*, pod red. S. Gierszewskiego, Poznań 1981.
205. *Jak badać teatr? Materiały z konferencji metodologicznej poświęconej badaniom historyczno-teatralnym* Kraków, 28 września 2002, pod red. M. Dębowskiego, Kraków 2003.
206. Jankowski B.M., Misiorny M., *Muzyka i życie muzyczne na Ziemiach Zachodnich i Północnych 1945-1965*, Poznań 1968.
207. Kaszyński S., *Dzieje sceny kaliskiej 1800-1914*, Łódź 1962.
208. Kaszyński S., *Teatralia kaliskie. Materiały do dziejów sceny kaliskiej 1800-1970*, Łódź 1972.
209. Kelera J., *Wrocław teatralny 1945-1980*, Wrocław 1983.
210. Konarska-Pabiniak B., *Płocka Melpomena. Teatr zawodowy i amatorski 1808-1975*, Płock 1998.
211. Konarska-Pabiniak B., *Teatr w dawnym Płocku 1808-1939*, Płock 1984.
212. *Konkurs szekspirowski – wczoraj i dziś*, oprac. J. Ciechowicz, Gdańsk 1997.
213. Kosiński D., *Historia? teatru? polskiego? Pewne pytania, niepewne odpowiedzi*

- oraz dyskusja wokół projektu z udziałem A. Kuligowskiej-Korzeniewskiej, D. Ratajczakowej, L. Kolankiewiczza, B. Lasockkiej i E. Kalemby-Kasprzyk, „Dialog” 2007, nr 6.
214. Kruk S., *Życie teatralne w Lublinie (1782-1918)*, Lublin 1982.
 215. Kwaskowski S., *Teatr w dawnym Toruniu 1920-1939*, Bydgoszcz 1975.
 216. Latoszek M., *Wielokulturowość mieszkańców Pomorza na tle procesów przemian społecznych (1945-1995)*, [w:] *Pomorze – trudna ojczyzna? Kształtowanie się nowej tożsamości 1945-1995*, pod red. A. Saksona, Poznań 1996.
 217. Marszałek A., Kosiński D., *Pedagogia ukryta, czyli czego można nauczyć się od Jana Michalika*, [w:] *Antreprenier. Księga ofiarowana profesorowi Janowi Michalikowi w 70. rocznicę urodzin*, pod red. J. Popiela, Kraków 2009.
 218. Mazur M., „Szli na zachód Osadnicy”. *Tożsamość kulturowa ludności przybyłej na Pomorze po 1945 roku* (katalog wystawy), Słupsk 2002.
 219. Michalik J., *Dzieje teatru w Krakowie w latach 1865-1893. Instytucja artystyczna*, Kraków 2004.
 220. Michalik J., *Dzieje teatru w Krakowie w latach 1865-1893. Przedsiębiorstwa teatralne*, Kraków 1996.
 221. Michalik J., *Od dokumentacji do interpretacji dziejów jednego teatru*, [w:] tegoż, *Teatr w Sejmie*, Kraków 2009, [pierwodruk pt.] *Problematyka opisu jednego teatru. Z doświadczeń praktyka*, [w:] *Od dokumentacji do interpretacji, od interpretacji do teorii*, pod red. D. Kuźnickiej i H. Samsonowicz, Warszawa 1998.
 222. Misiorny M., *Teatry dramatyczne Ziem Zachodnich 1945-1960*, Poznań 1963.
 223. Nitkowska-Węglarz J., *Baśnie regionu słupskiego*, Słupsk 2002.
 224. Nyczek T., *Alfabet teatru dla analfabetów i zaawansowanych*, Warszawa 2002.
 225. Ordon J.L., *Teatr – jaki mógłby być*, „Fakty” 1977, nr 30.
 226. *80 lat teatru w Toruniu 1920-2000*, pod red. J. Skuczyńskiego, Toruń 2000.
 227. Ossowski S., *Analiza socjologiczna pojęcia ojczyzna*, [w:] tegoż, *Z zagadnień psychologii społecznej*, Warszawa 1967.
 228. „Pamiętnik Teatralny” 1975, z. 3-4, [tu:] *Teatry polskie w trzydziestoleciu (1944-1974). Słownik*, oprac. B. Berger, T. Bogucka, Z. Wilski, M. Wosiek, K. Zawadzka.
 229. *Polski teatr prowincjonalny. Rekonesans*, pod red. S. Kaszyńskiego, „Acta Universitatis Lodziensis” 1987.
 230. Popiel J., *Dramat polski po 1989 roku*, [w:] *Antreprenier. Księga ofiarowana profesorowi Janowi Michalikowi w 70. rocznicę urodzin*, pod red. J. Popiela, Kraków 2009.
 231. *Powroty do Witkacego*. Materiały sesji naukowej poświęconej Stanisławowi Ignacemu Witkiewiczowi, Słupsk 7-8 maja 2004, pod red. J. Tarnowskiego, Słupsk 2006.
 232. Puzyna K., *Wreszcie z sensem*, „Teatr” 1970, nr 7.
 233. Raszewski Z., *Krótką historia teatru polskiego*, Warszawa 1990.
 234. Ratajczakowa D., *W przejściu. 1989-2004*, [w:] tejże, *W kryształach i w płomieniu. Studia i szkice o dramacie i teatrze*, Wrocław 2006, t. 2.

235. Robotycki C., „Prowincja” z antropologicznego punktu widzenia. Refleksja z perspektywy dylematów komunikacji kulturowej, „Konteksty” 2008, nr 2.
236. Sakson A., *Proces integracji i dezintegracji społecznej na Ziemiach Zachodnich i Północnych Polski po 1945 roku*, [w:] *Pomorze – trudna ojczyzna? Kształtowanie się nowej tożsamości 1945-1995*, pod red. A. Saksona, Poznań 1996.
237. Sikorski A., *Teatr w Pułtusk*, Pułtusk 1992.
238. *Słownik biograficzny teatru polskiego 1765-1965*, red. naczelny Z. Raszewski, na podstawie materiałów S. Dąbrowskiego, Warszawa 1973, t. 1.
239. *Słownik biograficzny teatru polskiego 1900-1980*, red. naczelny Z. Wilski, Warszawa 1994, t. 2.
240. Sobiecka A., *Teatr, którego nie ma. Archiwum Słupskiego Teatru Dramatycznego (1976-1991)*, www.e-teatr.pl [pt. *Pamięć teatru*].
241. Sobiecka A., *Tradycje teatralne Pomorza Środkowego. Słupsk 1945-2005*, [w:] *Kultura Ludów Morza Bałtyckiego*, t. II: *Nowożytność i współczesność*. Mare Integrans. Studia nad dziejami wybrzeży Morza Bałtyckiego. Materiały z III Międzynarodowej Sesji Naukowej Dziejów Ludów Morza Bałtyckiego, Wolin 20-22 lipca 2007, pod red. M. Bogackiego, M. Franza, Z. Pilarczyka, Toruń 2008.
242. Stankiewicz Z., *Życie i kultura*, „Głos Szczeciński” 1952, nr 31.
243. *Szczecin teatralny. Cz. I. Twórcy. Przedstawienia. Festiwale*, pod red. L. Kaczyńskiej, Szczecin 2002.
244. Śliwonik L., *Życie teatralne – próba prognozy albo: zmiana statusu amatora*. „Scena” 2004, nr 6 oraz 2005, nr 1.
245. *Teatr a dziecko specjalnej troski*, pod red. M. Glinieckiego i L. Maksymowicz, Słupsk 1999.
246. *Teatr edukacyjny – komunikacja bez granic*, pod red. M. Glinieckiego i L. Maksymowicz. Słupsk 2001.
247. *TEATR. Terapia – Edukacja – Asertywność – Twórczość – Rozwój*, pod red. M. Glinieckiego i L. Maksymowicz, Słupsk 2004.
248. *Teatry Stanisława Hebanowskiego. Odkrycia, powtórki, rewizje*, pod red. J. Ciechowicza, W. Zawistowskiego, Gdańsk 2005.
249. Theiss W., *Mała ojczyzna: perspektywa edukacyjno-utilitytarna*, [w:] *Mała ojczyzna. Kultura – Edukacja – Rozwój lokalny*, red. naukowa W. Theiss, Warszawa 2001.
250. (ts) [Telega Stanisław], *Kronika kulturalna Pomorza Zachodniego [notatka o otwarciu teatru Miejskiego w Słupsku oraz jego działalności]*, „Odra” 1947, nr 45/46.
251. Turczyński A., *Rzecz o sytuacji aktora w teatrze lalkowym*, „Pobrzeże” 1974, nr 68.
252. Wapiński R., *Polska i małe ojczyzny Polaków. Z dziejów kształtowania się świadomości narodowej w XIX i XX wieku po wybuch II wojny światowej*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1994.
253. *Warszawa teatralna*, pod red. L. Kuchtówny, Warszawa 1990.

254. Waszkiel M., *Dzieje teatru lalek w Polsce do roku 1945. Kronika*, „Pamiętnik Teatralny” 1987, z. 1-2.
255. *Wielkie Pomorze. Mit i literatura*, pod red. A. Kuik-Kalinowskiej, Gdańsk-Słupsk 2009.
256. *Witkacy. Życie i twórczość. Materiały sesji poświęconej S.I. Witkiewiczowi z okazji 55. rocznicy śmierci* (Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, 16-18 września 1994, pod red. J. Deglera, Wrocław 1996.
257. *Z najnowszych dziejów Słupska i ziemi słupskiej (1945-1965)*, pod red. K. Podolskiego, Poznań 1969.
258. S.T. [Telega S.], *Zawracanie głowy*, „Odra” 1947, nr 14/15.
259. Zielonka Zbigniew, *Region i regionalizm słupski*, [w:] *Materiały do poznania regionalizmu słupskiego*, t. 3, pt. *Opracowania dotyczące problemów środowiskowych, kulturowych i sozologicznych Ziemi Słupskiej*, Słupsk 2000.
260. *Ziemia słupska*, oprac. J. Waśniewski, Kraków 1964.
261. *Ziemie Odzyskane/Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005. 60 lat w granicach państwa polskiego*, pod red. A. Saksona, Poznań 2006.
262. Żurowski A., *Sam z Szekspirem na scenie*, Wrocław 2007.

The history of the theater in Słupsk

Summary

It seems that the closest to us contemporariness of Słupsk is a period of a struggle between two tendencies. On the one hand life with a specific “stamp of the provinces”, a stamp of being provincial, on the other hand – an attempt to overcome stereotype of a person and a town sentenced to provincialism. This is the reason why we can nowadays observe in a social life specific “renaissance” of the “the small regions” issue, which is trying to overcome the deeply rooted stereotypes of provincialism and is as well an attempt to leverage everything that is “near” and “small” from the geographical and social point of view. Thanks to it “the small regions” become a space which is better known, safer and makes people feel “at the right place”. This is the origin of the idea to prepare monographic publication titled “The history of the theater in Słupsk”, which main aim is to present the history of the most important and interesting theatrical institutions, functioning in 1945-2008. All changes that occurred in a theatrical life were taken into consideration regarding the possibilities and conditions of institutional theatres and other types (private groups, amateur-professional, teenage groups and alternative) functioning in a typically provincial town in which all theatrical institutions are an extremely important source of cultural initiative. Specific “beauty of province” and provincialism must have had a great impact on history of dramatic theatres in Słupsk.

The scope of the scientific observation covers the period of 63 years, between 1945 and 2008. The considerations are started by a chapter titled “The theater in Słupsk” which brings early history of theatres in Słupsk closer. It includes period of 1945/46 and later times connected with the foundation of professional and amateur theatrical institutions. In the following chapters the most important dramatic scenes, including its history and the most important artistic events, were presented: The Doll’s Theatre Tęcza, Dramatic

Theatre in Słupsk, Rondo Theatre, Nowy Theatre and other, less important initiatives and theatrical groups functioning in the town, professional-amateurs as well as amateurs only, which are: Impresaryjny Theatre, private Theatre Władca Lalek, students` theatre KontemPlujący or finally theatrical groups for teenagers in Cultural Center in Słupsk and Youth Club. The final conclusions of this monograph are trying to answer if and to what extent can theatrical province be a cultural and social factor for 100.000 agglomeration and if theatre as an institution that promotes some artistic – aesthetic values can be perceived as an important element of cultural development in a town. Additional work is provided with the extended documentation added separately to each type of scene. The aim is to collect basic historical and theatrical materials of all dramatic scenes in Słupsk. In this way the monograph is to be a supplement of scientific studies regarding history of theatre in Poland, especially considering the study of provincial scenes, which have not been described.

INDEKS NAZWISK

(W indeksie pominięto nazwiska występujące w repertuarach teatrów)

- A**bramowicz Mieczysław 41
Adamczyk Maria 87
Aleksandrowicz Tadeusz 21, 74
Anderman Andrzej 176
Andersen Hans Christian 34-36, 149
Andrzejczyk Marta 127
Arbuzow Aleksiej 25, 85
Armatorska Zofia 35
Arrabal Fernando 86
Arystofanes 82
Azarkevitch Alexandr 154
- B**ałucki Michał 19, 89
Banak Jolanta 82
Banaszak Hanna 169
Baran Mirosław 151, 153, 155, 156
Bardijewski Henryk 178
Barnim III Wielki 7
Barszczewska Grażyna 28
Bartosiewicz Edyta 169
Bartoszek Zbigniew 84
Bauman Krzysztof 154
Bąk Mariusz 172
Beckett Samuel 27, 28, 149, 150, 172-174
Bednarek Agnieszka 183, 184
Bem Ewa 169
Berger Renata 15, 82
Bergman 27
Berky Douglas 121
Biała Ewa 82
Białoszewski Miron 24, 82
Bieńkowski Zbigniew 75
Biriukow Władimir 40
Błasiak Beata 175
Błaszczyk Ewa 169
Błaszkwicz Alojzy 35
Błok Aleksander 116
Bobrowska-Ekiert Anna 149, 154
Bocian Andrzej 37, 38
Bogacki M. 20
Bogucka Teresa 15
Bogucka-Skowrońska Anna 147
Bogusław V 8
Bogusławski Władysław 22, 225
Bończak Jerzy 27, 169
Bończyk Olga 169
Borek Bożena 148, 172, 173
Bortkiewicz Marcin 124-129, 131, 152, 153, 156, 226
Brandstaetter Roman 21
Brecht Bertold 76, 116
Brochocka Anna 174
Brzechwa Jan 172
Brzeskot Bartosz 27
Budzisz-Krzyżanowska Teresa 169
Bugajski Stanisław 22
Bukowski J. 81
Bułhakow Michaił 78, 79, 82, 84
Bunsch Ali 36, 38, 39, 42
Bursa Andrzej 25, 82, 116
Burska-Cichowska Antonina 17
Burzyńska Anna 157

- Burzyński Tadeusz 115
 Byrska Wanda 38, 77
 Byrski Tadeusz 77
- C**ałkowa Julianna 21, 37, 226
 Camus Albert 124
 Carroll Lewis 82
 Cembrzyńska Iga 169
 Chełmniak Marek 82
 Chmielnik Jacek 153
 Chodakowska Anna 168
 Chodźko Ryszard 5
 Chojnacka Anna 15
 Chojnacki Lech 32
 Chomicz Zbigniew 117
 Chorążuk Bogdan 115, 116
 Chrystyniuk Aleksandra 129, 131, 154, 155
 Chylińska Agnieszka 169
 Cichowski Karol 18
 Ciecierska B. 22, 76, 227
 Ciecholewski Radosław 123
 Ciechowicz Jan 29, 77, 78, 81, 87, 90, 126, 222
 Cieplak Jan 18
 Cikuj Ołena 126
 Cohen Leonard 89
 Cooney Ray 27, 148
 Cybulski Bohdan 77
 Cywińska Izabela 77, 80, 167
 Czajkowski Bogdan 85
 Czaplińska Elżbieta (z domu Hendrych) 20, 30, 32-37, 42, 45, 226
 Czaplińska Ewa 174
 Czapliński Kazimierz 34
 Czapliński Tadeusz 20, 30, 32-37, 42, 45, 226
 Czapski Zenon 22, 114
 Czartoryska Izabela 22
 Czechow Antoni 24, 27, 78, 130, 173
 Czempisz Longina 113
- Ć**wik Agnieszka (obecnie Brzeskot) 148
 Ćwik Stanisław 113
- D**arec-Czarniecka Zofia 17
 Dawidczyk Wiesław 27, 171-173, 178, 179
 Dąbrowski Andrzej Józef 85
 Dąbrowski Florian 167
 Dąbrowski Piotr 149
 Dąbrowski Stanisław 15
 Dąbrowski Zdzisław 2
 de Ines Zofia 150
 de Saint-Exupéry Antoine 172
 Degler Janusz 228
 Demarczyk Ewa 169
 Derfel Jerzy 42
 Dębowski Marek 29
 Dębski Krzesimir 42
 Dobrowolski Marek 78
 Dobrzański Edward 24, 80
 Domaradzki Czesław 16, 17
 Dorman Jan 42, 43
 Dostojewski Fiodor 24, 28, 80, 82, 130, 148
 Dubanowicz Wanda 36
 Duczmal Agnieszka 169
 Dunaj Jarosław 82
 Dyjak Marek 228
 Dyktyńska Hanna 87
 Dymna Anna 169
 Dzierżawski Maciej 114
 Dzikiewicz Bernard 15
- E**urypides 22
- F**iderer Jan 18
 Filipczyk Dominika 184
 Filler Witold 87
 Flader Katarzyna 126
 Franczak Antoni 22, 30, 113-116, 117-121, 123, 124, 129, 223, 226

- Franczak Regina 117, 129
 Frankowska Bożena 24, 39, 80
 Franz Maciej 20
 Frąckowiak Halina 27
 Frąckowiak Marek 169
 Fredro Aleksander 16, 18, 24, 74, 76, 78,
 89, 149, 153
- G**aertner Katarzyna 42
 Gajewski Jarosław 128, 229
 Galewicz Janusz 23, 38, 40, 42, 43
 Galik Jadwiga 115, 116
 Gałczyński Konstanty Ildefons 112, 113,
 116, 183
 Garczyński Stefan 24, 80
 Gawatowic Jakub 82
 Gaziński Zbigniew 15
 Gelman Aleksander 86
 Genet Jean 116
 Geppert Edyta 169
 Geras Wiesław 127
 Gernet Nina 35
 Gibes Martyna 174
 Giedrojć Mieczysław 123-126, 129,
 175, 176, 221
 Gierłowska Krystyna 169
 Gierszewska Jolanta 173
 Gierszewski Stanisław 7, 14
 Gliniecka Marta 176
 Gliniecki Mirosław 26, 118, 122, 125,
 175-177
 Gliński Marek 30, 88, 89, 226
 Glück Christoph Willibald 77
 Głowacki Łukasz 176
 Gogol Mikołaj 19, 24, 78, 157
 Gogolewski Ignacy 89
 Goliński Andrzej 22, 112, 113
 Gołębska Natalia 23, 36, 40
 Gombrowicz Witold 24, 28, 76, 77, 85,
 148, 150, 173
 Gordon Krzysztof 125, 126, 128
- Gorki Maksym 19
 Gozdawa Zdzisław 20
 Gozzi Carl 22, 24, 80
 Grabarczyk Teresa 114, 129
 Grabowski Andrzej 27, 168, 169
 Grabowski Mikołaj 27, 168, 169
 Gramont Edward 180
 Grim Jakub i Wilhelm 89, 179
 Grochal Aldona 169
 Grot Marcin 153, 154
 Grys-Szyska Teresa 113
 Grzegorzewski Jerzy 116
 Grzesiński Marek 24, 30, 78-83, 226
 Grzybowska Agnieszka 148
 Gubernat Irena 11, 87
 Gurewicz Tatiana 35
 Gurłacz Grzegorz 178, 179
 Guziński Andrzej 114
- H**anuszkiewicz Adam 80
 Haydn Józef 78
 Hebanowski Stanisław 87
 Hemingway Ernest 88
 Hendrych Elżbieta 33
 Herbert Zbigniew 25, 85
 Hetnarowicz Ryszard 22, 114, 115,
 129
 Huczyk Marek 123
- I**gnaczak Ewa 229
 Ingielewicz Anna 87-89, 122, 175, 176,
 222
 Ionesco Eugène 88
 Ireduński Ireneusz 25, 82, 85
 Iwanowska Wiktoria 15
- J**ackowski Maciej 169
 Jagiełło Aleksander 15
 Jagoda Marek 80, 82
 Janda Krystyna 168, 169
 Jankowska Liliana 22

Jankowski Bogdan M. 14, 75
 Janowska Maria 153
 Januskiewicz Zygmunt Andrzej 39
 Jarmołowicz Bohdan 80, 90, 154, 167,
 168
 Jarocki Stanisław 18
 Jaroszewicz Mieczysław 226, 228
 Jarry Alfred 86
 Jasiński Bruno 116
 Jaszkul Norbert 184
 Jaszul Kazimierz 33
 Jaśniewicz Ryszard 24, 30, 83-88, 119,
 150, 227
 Jefimow Natalia 183, 184
 Jesionka Wojciech 88
 Jewtuszenko Jewgienij 23, 116, 117
 Jeżewska Kazimiera 34
 Jędrys Krystyna 82
 Jopek Anna Maria 27, 169
 Jun Irena 117, 126, 229
 Jurdzńska-Urbańska Leokadia 17, 18
 Jurkowski Henryk 21, 33, 35, 37, 42
 Jusianiec Joanna 127

Kabranowski Bogdan 80
 Kaczyńska Leokadia 29
 Kafka Franz 124, 147
 Kajak Bogdan 77
 Kalinowski Antoni 15
 Kalinowski Daniel 124, 129, 132, 176,
 180, 181
 Kalemba-Kasprzyk Elżbieta 29
 Kamińska-Sobczyk Małgorzata 25, 30,
 40-46, 226
 Kamiński Marcin 152
 Kane Sara 128
 Kann Maria 37
 Karczewski Zdzisław 18
 Karnicki Jerzy 22, 26, 82, 113-115, 123-
 -125, 129
 Karnowski Jan 23, 40

Kasjaniuk Halina 29
 Kaskiewicz Ireneusz 148, 149, 153
 Kasprzyk Ewa 117
 Kaszyński Stanisław 10, 218-220,
 Kayah 169
 Kelera Józef 29
 Kellner Ingrid 39
 Kierszniewski Kamil 184
 Kijowska Kaja 77, 82, 85
 Kilian Adam 42, 89
 King Pfilip 148, 153
 Klaczko Julian 114
 Klimek Janina 113
 Klusek Daniel 128, 152, 154, 155, 181,
 228
 Kluzik Krzysztof 123, 148
 Kobyliński Maciej 27, 147, 151, 156
 Kochanowski Jan 115
 Kochańczyk M. 81
 Koenig Jerzy 24, 81
 Kolankiewicz Leszek 29
 Kolberg Oskar 38
 Komar Wioleta 26, 125-130, 226
 Komarnicki Lech 22
 Komasa Wiesław 126
 Komorowska Maja 117
 Komorowska Zofia 15
 Konarowska Bożena 27, 173
 Konarska-Pabiniak Barbara 11, 218
 Kordziński Roman 24, 30, 82, 89
 Kosiński Dariusz 29
 Kossakowska Maria 23, 38, 40, 43
 Kossarski Aleksander 18
 Kotecki Ryszard (Kot) 122
 Kotuła Agnieszka 80, 82
 Kowalczyk Jan 33
 Kowalski Michał A. 117, 151, 155
 Kownacka Maria 33, 34
 Koźmian Jan 114
 Krakowska Emilia 150, 151
 Kral Andrzej Władysław 81

Krasieński Zygmunt 114
 Kraszewski Józef Ignacy 34, 35
 Kraus Emanuel Piotr 117, 123
 Krauze Stanisław 32
 Krawczykiewicz Jolanta 11, 126, 129
 Krom Mirosław 85
 Kropiński Ludwik 22
 Kruczkowski Leon 25, 85
 Kruk Stefan 10
 Krumłowski 19
 Krupska Maria 172
 Krzemiński Witold 167
 Krzysztofowicz-Kozakowska Stefania 227
 Książek Zbigniew 27, 148, 149
 Kubacka Joanna 167, 168
 Kubiak Tadeusz 113
 Kubrick Stanley 156
 Kuchtówna Lidia 29
 Kugacz Aleksandra 126
 Kuik-Kalinowska Adela 8
 Kuligowska-Korzeniewska Anna 29
 Kulawas Zenon 38
 Kułagowski Zbigniew 30, 148, 149, 151-153, 156-158
 Kulmowa Joanna 76
 Kupczyński Jędrzej 183
 Kupiec Mirosław 122, 175
 Kurpiński Karol 77
 Kurtis Milo 170
 Kustosik Daniel 157
 Kuszewski Kacper 151
 Kuźmiński Marcin 169
 Kuźnicka Danuta 11
 Kwaskowski Stanisław 10
 Kwiatek Krzysztof 151
 Kwiecień Włodzimierz 113

Laskowski Przemysław 179, 180
 Latoszek Marek 225
 Lasocka Barbara 29

Lear Edward 125
 Lech Irena 20
 Lechoń Jan 113
 Lem Stanisław 42
 Lenartowicz Teofil 114
 Lenz Wanda 112
 Lesiecka Magdalena 174
 Leśmian Bolesław 36
 Lidtke Alojzy 35
 Lidtke Maria 35
 Lindmajer Józef 7, 14, 15
 Lipska Ewa 175
 Lissowski Jerzy Ryszard 34, 38, 113, 115, 119, 123
 Litwin Bożena 175
 Lorca Federico Garcia 86
 Lubiński Jan 33
 Lupa Krystian 117
 Lutosławski Witold 42

Łabanowski Jan 36
 Łach Stanisław 8, 14
 Łada-Cybulski Edward 15
 Łomnicki Tadeusz 117
 Łotoczko O. 113
 Łuczak Jacek 149, 150
 Łukasiewicz Ewa 221

Macheta-Trąbczyńska Danuta 20
 Machulski Jan 27, 148-151
 Machura Tadeusz 7, 14
 Macias Zbigniew 149
 Maćkowiak Anna 170
 Majakowski Władimir 113
 Maksymiuk Jerzy 42
 Maksymowicz Lucyna 176, 177
 Makuszyński Kornel 36, 37, 157
 Malinowski Leszek 27, 148
 Mann Tomasz 26, 125, 130
 Marcinkowski Marian 113
 Marczewski Andrzej Maria 157, 228

Markiewicz Bronisław 113
 Marlowe Christopher 22, 76
 Marszałek Agnieszka 29
 Marszałek Grzegorz 83
 Martychewicz Tadeusz 118
 Mauriac Francois 26, 127
 Mayo 16
 Mazur Marzena 225
 Mazurkiewicz Edward 23, 40
 Mądrostkiewicz Jarosław 85
 Mądzik Leszek 117
 Mc Intyre Clara 173
 Mechanisz Janusz 76
 Mellin Andrzej 82
 Merecka Joanna 147
 Mich Zbigniew 82
 Michalczuk Janusz 113
 Michalewski Romuald 89
 Michalik Jan 11, 29, 220
 Michałkow Sergiej 21, 35, 36
 Miciński Tadeusz 228
 Mickiewicz Adam 27, 131, 152, 173, 223
 Miedziewski Stanisław Otto 23, 26, 83, 85, 115-119, 121-131, 152, 153, 156, 157, 175, 176, 223, 226-228
 Mieszwiak Zygmunt 20
 Mieszko I 7
 Międzik Tomasz 169
 Miklińska Zofia 23, 37, 38-40, 43, 44, 118, 226
 Miler Bogdan 175
 Milewska Weronika 17
 Milewski Jerzy 17
 Miłobędzka-Falkiewicz Krystyna 37
 Mirecka Mirosława 11, 83, 86, 87
 Mirecki Stanisław 39-41
 Misakowski Stanisław 114
 Misiorny Michał 11, 14-17, 74, 75
 Misiura Wojciech 168
 Miszczyszyn Jerzy 23, 24, 37, 76
 Mitkiewicz Mieczysław 15
 Młynarski Wojciech 78
 Modestowicz Waldemar 88
 Molier 16, 82
 Morawiec Elżbieta 76
 Morawski Stefan 113
 Moskal Zbigniew 114
 Moskalówna E. 76
 Mozart Wolfgang Amadeusz 24, 76, 79, 154
 Moździer Marzena 175
 Mrozek Sławomir 24, 25, 78, 84, 85, 116, 117
 Müller Peter 88
Nadobna-Polank Izabela 179
 Narcyz T. 128
 Nawrocka Zofia 35
 Niewiński W. 18
 Nitkowska Jolanta (obecnie Nitkowska-Węglarz) 9, 84, 117, 120, 222
 Norwid Cyprian Kamil 22, 82, 113, 114, 181
 Nosewicz Rafał 175
 Nosowicz Stanisław 88
 Nosowska Kasia 169
 Nowacki Jerzy 77, 78, 80, 85
 Nowak Alina 81
 Nowak Cezary 82, 83
 Nowak Grzegorz 75-77
 Nowak Izabela 116, 130
 Nowak Janusz 15
 Nowicki Mariusz 155
 Nowicki Paweł 23, 30, 78-84, 88, 226
 Nowińska Joanna 130
 Nyczak Janusz 76
 Nyczek Tadeusz 218, 219
Obecny Andrzej 37
 Obrazcow Sergiusz 36
 Ochmański Stanisław 42

Ochociński Robert 179
Okopiński Marek 25, 85, 89, 116
Olejniczak Sławomir 88
Olma Eugeniusz 19
Olszewski Sławomir 80
Onyszkiewicz Józef 77
Ordon Jerzy L. 112
Orłowska Zdzisława 84, 86, 222
Osada-Sobczyński Maciej 154
Osiecka Agnieszka 169
Osik Albert 131, 148, 149, 151, 156
Ossowski Stanisław 5, 6
Otton I 7

Pabisiak Paweł 127
Paciorek Katarzyna 154
Paczowska Ewa 5
Pakulnis Maria 80, 82
Pakulski Waldemar 87
Pakuła Bartosz 184
Pakuła Zbigniew 90, 121
Pankiewicz Krzysztof 25
Panow Wiktor 157, 176
Pawłojć Zdzisław 89
Pawlak Marek 113
Pawlik Piotr 154
Pawlikowska-Jasnorzewska Maria 82
Pergolesi Giovanni 78
Peryt Ryszard 24, 76, 78, 79
Peszek Jan 27, 28, 117, 148, 149, 168,
169, 227
Piekarska Joanna 36
Pielużek Katarzyna 126
Pieńkiewicz Jowita 25, 76, 82, 84, 85,
89, 227
Pilarczyk Zbigniew 20
Piotrowska Hanna 148, 179
Plaskot Włodzimierz 82
Plomin B. 122
Pobiedziński Bogusław 175
Podlaszewski Józef (Jupi) 122

Podoski Kazimierz 14
Polonyi-Poloński Stefan 32
Popiel Jacek 29, 223
Pörtner Paul 27, 148, 150
Poturaj Ewa 175
Pożakowska Jadwiga 85
Preobrażeński Sergiusz 36
Protasiewicz Krzysztof 125
Preyer Maciej 149
Prus Maciej 22, 23, 30, 75-78, 85, 151,
226, 227
Przemyk Renata 169
Przewoźny Janusz 227
Puszkin Aleksander 34
Puzyna Konstanty 22, 76

Raczyńska Anna 84, 175, 222
Radzik Anna 15, 20
Radzikowski Marian 39
Raszewska Magdalena 74
Raszewski Zbigniew 15, 29
Ratajczakowa Dobrochna 29, 219, 220
Ratkiewicz Anna 81
Rau Krzysztof 42, 45
Redliński Edward 24, 85, 86
Reine Jorge 79, 80
Rembliński Wiesław 41
Richter Marek 169
Rimbaud Artur 26, 125
Robotycki Czesław 5, 220
Rode Anna 175
Rogowski Wojciech 178
Roliczówna Janina 15
Rozhin Andrzej 81
Różniatowska Małgorzata 151
Różewicz Jan 25, 85, 86
Różewicz Tadeusz 25, 85, 86, 88, 113,
116, 127, 175
Rudnik Jerzy 80, 81, 83, 167
Rydel Lucjan 33, 89, 149, 152
Rzymkowski Andrzej 169

Sakson Andrzej 14, 225
 Samsonowicz Henryk 11
 Samulak Piotr 175
 Saramago Jose 125
 Saramonowicz Andrzej 27, 148, 150
 Satanowski Jerzy 24, 76-78
 Schaeffer Bogusław 27, 148, 169
 Schmitt Eric-Emmanuel 148, 153
 Schnitzler Artur 131, 156, 223
 Schulz Bruno 228
 Secomska Henryka 225
 Semotiuk Bogusław 28, 30, 147-153
 Shaffer Peter 27, 153
 Shaw Georg Bernard 16
 Sielicki Krzysztof 84
 Siemaszko Małgorzata 33
 Sierosławski Maciej 26, 125
 Sikora Marek 82
 Sikora Natalia 125, 152
 Sikorski Antoni 11
 Sikorzak-Olek Anna 169
 Sinko Grzegorz 77, 78
 Skąpski Bronisław 17
 Skomoroko Bogusława 113
 Skuczyński Janusz 11, 29
 Sławiński Marcin 153
 Słomiński Bogdan 169
 Słoniowska Małgorzata 154
 Słotwiński Józef 81
 Słowacki Juliusz 28, 74, 82, 149
 Smolicki Tadeusz 228
 Sobiecka Anna 20, 24, 119
 Sobieski Jan III 175
 Sofokles 24, 27, 28, 85, 116, 117, 148, 173
 Sokół Lech 227
 Sosnowski Marek 114
 Sójka Julian 32, 35
 Spors Jerzy 7, 14
 Stachurski Jerzy 42
 Stalińska Dorota 117, 168, 169
 Stankiewicz Eugeniusz 20, 83
 Stapf Stanisław 36
 Stasiewicz Jerzy 41
 Steczkowska Justyna 27, 169
 Stefaniak Wojciech 152, 154
 Stenka Danuta 27
 Stępień Jan 75
 Stępień Waclaw 20
 Stoike-Stempkowska Joanna 27, 182, 183
 Stolarski Janusz 126, 221
 Strawiński Igor 77
 Stryjniak Jan 148
 Strzelecki Rajmund 42
 Stuhr Jerzy 168
 Sutt Piotr 170
 Swift Caryl 123-125, 129, 152, 153
 Swift-Speed Julian 125, 152
 Swinarski Konrad 130
 Sygitowicz-Sierosławska Katarzyna 26, 120, 124, 125
 Sysojew-Osiński Przemysław 179
 Szafran Lora 169
 Szalecki Marian 127
 Szczepański Ludwik 33
 Szczepłocki Andrzej 121, 123
 Szekspir William 24, 26, 28, 79, 80, 81, 88, 130, 148, 150, 153, 154, 175
 Szelburg-Zarembina Ewa 34
 Szkopówna-Bartoszek Magdalena 84, 85
 Szkudlarek Zbigniew 114
 Szmigielówna Teresa 82
 Szotarska Krystyna 20
 Szreder Jaromir 221
 Szroeder Wojciech 175, 176
 Sztabnik R. 40
 Sztadynger Jan Izidor 32, 35
 Szturc Włodzimierz 173
 Szulc Brunon 157
 Szulczyński Wojciech 80

Szutta Ryszard 113
 Szwarc Eugeniusz 38
 Szydlik-Zielonka Urszula 178-180
 Szymańska Anna 113
 Szymański I. 173
 Szypelt Wiesława 184

Ślipińska Jadwiga 11, 39, 76, 86, 87, 118
 Śliwonik Lech 129, 131
 Śmigasiewicz Waldemar 28, 149, 150
 Świdzki Kazimierz 112, 113
 Świerzy Waldemar 83
 Świetlicka Alicja 37, 40
 Święch Halina E. 119, 120
 Świętak Stefan 37
 Świętopełk 7
 Świrszczyńska Anna 19, 36, 184

Tarnowski Józef 227
 Telega Stanisław 18
 Tęśny Wiesław 114, 117
 Theiss Wiesław 5, 6
 Thielman Witold, patrz Tylman 15, 17
 Tkacz Magdalena 126
 Trojanowska Krystyna 22, 113
 Trzcińska Wanda 118, 122
 Turczyński Andrzej 39, 74, 118
 Turzański K. 16
 Tuwim Julian 183
 Tyniec Krzysztof 80, 82

Uliccy Maria i Ryszard 225
 Ulman Anatol 84, 222

Verlaine Paul 26, 125

Wachowiak Bogdan 7, 14
 Wajda Andrzej 126
 Walewska Jolanta 156, 170, 172
 Warchulska Agnieszka 169
 Wapiński Ryszard 5

Waszkiel Marek 33
 Wateborski Andrzej 157
 Waśko Adam 41
 Waśniewski Jan 7, 14
 Wązikowska Bogumiła 15
 Wernio Julia 28, 149, 150
 Wieczorkiewicz Wojciech 42
 Wielgus-Urbanowicz Halina 20
 Wiercichowski Marcel 28, 153, 154
 Wiernikowska Iwona 149
 Wilde Oskar 16
 Wilhelmi Roman 117
 Wilski Zbigniew 15, 17
 Wirtemberska Maria z Czartoryskich
 22
 Wisławska Elżbieta 37, 40
 Wiśniewski Janusz 78
 Wiśniewski Przemysław 149
 Witkiewicz Stanisław Ignacy, patrz
 Witkacy 22, 24-27, 76, 85, 88, 116,
 117, 123, 124, 148, 158, 174, 181,
 183-185, 223, 226-229
 Witkowska Monika 182, 185
 Witt Włodzimierz 80
 Wojciechowska Janina 15
 Wojtaszek Edward 127
 Wojtyła Karol 228
 Wolański Waldemar 42
 Wosiek Maria 15
 Wrocławski Bronisław 126
 Wróblewski A. 74, 227
 Wróblewski Szymon 183
 Wrzaszcz Ryszard 113
 Wycichowska Ewa 167, 169
 Wysocka Paulina 174
 Wypiański Stanisław 19, 24, 25, 85, 173
 Wyszomirski Jerzy 78

Zabłocki Franciszek 25, 85
 Zaczykiewicz Bartosz 229
 Zadara Michał 148, 227

Zanussi Krzysztof 85
Zapolska Gabriela 16, 28, 148
Zapolski Ludwik 20, 35
Zawadzka Krystyna 15
Zawistowski Władysław 87
Zdziarski Jan 127
Zegadłowicz Emil 77
Zegalski Jerzy 81
Zelnik Jerzy 168
Zielonka Albert 178, 179
Zielonka Zbigniew 224

Ziemiński Krzysztof 89
Zytke Monika 152
Żakiewicz Anna 227
Żebrowski Edward 85
Żelazny Jerzy 115
Żentara Edward 28, 149, 153, 168
Żółkowska Joanna 168
Żuchniewski Tadeusz 15, 16
Żugżda Oleg 45
Żurowski Andrzej 80, 126

Ikonografia i dokumenty archiwalne

ze zbiorów archiwów teatrów oraz autorki

Budynek teatru w Słupsku (widok sprzed 1939 roku). Po wojnie, do czasu wyburzenia teatru, mieściło się tu kino Relax oraz Powiatowy Dom Kultury. Pocztówka ze strony internetowej: www.stolp.tk Stolp czyli Słupsk na starych pocztówkach/dn. 12.10.2009.

Zbieg ulic Jana Pawła II, Władysława Jagiełły, Stefana Jaracza oraz placu Zwycięstwa w Słupsku. Obecnie w miejscu dawnego Teatru Polskiego znajduje się park Jerzego Waldorffa oraz ważny trakt komunikacyjny miasta.

S T A T U T
Towarzystwa Miłośników Sceny w S ł u p s k u

Rozdział I.

Nazwa, charakter prawny, siedziba i teren działalności.

§ 1.

Towarzystwo nosi nazwę: TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW SCENY W SŁUPSKU

§ 2.

T-wo Miłośników Sceny w Słupsku jest Stowarzyszeniem zarejestrowanym

§ 3.

Towarzystwo posiada osobowość prawną.

§ 4.

Siedzibą Towarzystwa jest m. Słupsk

§ 5.

Terenem działalności Towarzystwa jest m. Słupsk i pow. słupski.

Rozdział II.

Cele i środki działania.

§ 6.

Celem Towarzystwa jest upowszechnienie i doskonalenie działalności społecznej z dziedziny teatralnej i muzycznej wśród szerokich warstw klasy pracującej ~~oraz~~ pogłębianie idei socjalistycznej.

§ 7.

Do urzeczywistnienia powyższych celów T-wo będzie dążyć przez:

- a/ organizowanie zespołów teatralnych i muzycznych,
- b/ współpraca w innych społecznych zespołach teatralnymi,
- c/ informowanie władz państwowych i samorządowych o swej działalności.

Rozdział III.

Członkowie - ich obowiązki i prawa.

§ 8.

Członkowie dzielą się na:

- a/ zwyczajnych
- b/ wspierających
- c/ honorowych.

§ 9.

Członkiem zwyczajnym może być każdy pełnoletni obywatel polski, korzystający z pełni praw, który chce przyczynić się do rozwoju T-wa i osiągnięcia jego celów.

§ 10.

Członkiem wspierającym może być każda osoba prawna lub stowarzyszenie, które zobowiąże się do udzielania pomocy materialnej T-wu.

MRN : 24 183 s.4.

Nowy Teatr im. Witkacego, z widocznym logo już po zmianie nazwy (2009). Teatr mający siedzibę w budynku przy ulicy Jana Pawła II (budynek z roku 1965), dzieli lokal z Polską Filharmonią *Sinfonia Baltica* w Słupsku.

ok. 201.1.0150 - 143/09

KOPIA NADZOROWANA

**Uchwała Nr XXXIX/611/09
Rady Miejskiej w Słupsku
z dnia 24 czerwca 2009 r.**

w sprawie nadania nowej nazwy Nowemu Teatrowi w Słupsku oraz zmiany statutu.

Na podstawie: art. 18 ust.1 i ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz.1271, Nr 214 poz. 1806, z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568, z 2004 r. Nr 116 poz.1203, z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, z 2006 r. Nr 17 poz. 128 i Nr 181 poz. 1337; z 2007r. Nr 48 poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz.1458; z 2009 r. Nr 52, poz.420) oraz art. 9, 11 i 13 ust.1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001r. Nr 13, poz. 123, z 2002r. Nr 41, poz. 364, z 2003r., Nr 162, poz. 1568, Nr 96, poz. 874, Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 11, poz.96, Nr 261, poz. 2598, z 2005 r. Nr 131, poz. 1081, Nr 132, poz. 1111 oraz z 2006r. Nr 227, poz.1658)

**Rada Miejska w Słupsku
uchwała, co następuje:**

§ 1

Nowemu Teatrowi w Słupsku nadaje się nazwę: „Nowy Teatr im. Witkacego w Słupsku”.

§ 2

Statut Nowego Teatru w Słupsku stanowiący załącznik do uchwały Nr XXV/267/04 Rady Miejskiej w Słupsku z dnia 26 maja 2004 r. w sprawie utworzenia Teatru Dramatycznego w Słupsku oraz nadania statutu otrzymuje brzmienie, jak w załączniku do uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Słupska.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Słupsku.

URZĄD MIASTA
78-200 SŁUPSK

Świadectwo
Numer, sk. 03.11.2009

DYREKTOR WYDZIAŁU
mgr Jerzy Barbarowicz

Z. upk. P. K. Solowin
Bona Czarolowicz
KIEROWNICZKA ZBIORNIKI REPERTUARU
Wydziału Organizacyjno- i Eduk.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Słupsku
Zdzisław Solowin

Uchwała Rady Miejskiej w Słupsku w sprawie nadania teatrowi nowej nazwy.

Logo Nowego Teatru im. Witkacego w Słupsku.

Najstarszy odnaleziony afisz Teatru Polskiego w Słupsku, pochodzący ze zbiorów Muzeum Pomorza Środkowego, prezentowany w ramach stałej wystawy zatytułowanej *Z przeszłości Słupska*. Plakat zapowiada *Pozegnanie lata*, rewię w 2 częściach i 16 obrazach, graną 9, 11, 12 IX 1945 roku.

Programy imprez towarzyszących nadaniu Nowemu Teatrowi w Słupsku imienia Witkacego (wrzesień 2009): XII Ogólnopolski Konkurs Interpretacji Dzieł S.I. Witkiewicza *Witkacy pod strzechy* w Teatrze Rondo oraz międzynarodowa konferencja naukowa z okazji 70. rocznicy śmierci Witkiewicza *Witkacy: bliski czy daleki?*, zorganizowana przez Muzeum Pomorza Środkowego z udziałem prof. Janusza Deglera.

Plakat premierowego przedstawienia Nowego Teatru w Słupsku z 13 września 2004 roku *Szalona Lokomotywa* Stanisława Ignacego Witkiewicza w reżyserii Jana Peszka i Michała Zadary (projekt Robert Bąk).

Plakat słupskiej premiery *Ferdydurke* Witolda Gombrowicza, według scenariusza i w reżyserii Waldemara Śmigasiewicza; premiera sezonu 2006/2007 (projekt plakatu Cezary Bożemski).

Słupska premiera sezonu 2009/2010, *Witkacy: jest 20 do X-tej* (scenariusz, reżyseria Andrzej Maria Marczewski, scenografia Tadeusz Smolicki, muzyka Marek Dyjak), połączona z oficjalną zmianą nazwy teatru na Nowy Teatr im. Witkacego w Słupsku.

Pierwsza siedziba teatru – dom Czaplińskich we wsi Tuchomie, gdzie odbyła się premiera *Szopki Polskiej* Ludwika Szczepańskiego w Boże Narodzenie 1946 roku. Wraz z upaństwowieniem w roku 1966 teatr otrzymał stałą siedzibę w Słupsku przy ul. Ludwika Waryńskiego 2, gdzie mieści się do dziś.

Budynek Państwowego Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku przy ul. Ludwika Waryńskiego 2.

Logo Państwowego Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku.

Założyciele "Tęczy" -
Elżbieta i Tadeusz
CZAPLIŃSCY

Zdjęcie przedstawiające założycieli „Tęczy” Elżbietę i Tadeusza Czaplinski, pochodzące z jubileuszowej publikacji wydanej z okazji 50-lecia Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku.

Wnętrze słupskiego teatru lalkowego.

Plakat oraz logo Międzynarodowego Festiwalu Teatrów dla Dzieci i Młodzieży Krajów Kandydujących do Unii Europejskiej EUROFEST 2003.

Plakat oraz logo I Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek Krajów Unii Europejskiej EUROFEST 2006.

Okładka jubileuszowej publikacji wydanej z okazji 50-lecia Teatru Lalki „Tęcza” w Słupsku.

Teatr Rondo w Słupsku, mieszczący się w byłej kaplicy Kościoła ewangelicko-augsburskiego, znajdującej się przy ulicy Niedziałkowskiego 5a.

Wnętrze Teatru Rondo.

Caryl Swift oraz Marcin Bortkiewicz w *Obcym* wg Alberta Camusa, w reżyserii Stanisława Miedziewskiego.

Stanisław Otto Miedziewski – reżyser oraz współtwórca sukcesów słupskiego Ronda.

Dwa pierwsze monodramy Ronda w reżyserii Antoniego Franczaka, w wykonaniu Ryszarda Hetnarowicza *Na ten film ocalało 2 miliony widzów* wg poezji Bogdana Chorażuka oraz Jerzego Karnickiego *Satyr albo Dziki Mąż* wg Jana Kochanowskiego. Oba monodramy prezentowano na III Ogólnopolskich Spotkaniach Amatorskich Teatrów Jednego Aktora w Zgorzelcu w roku 1973.

Plakat monodramu *Błogosławiony. Recytacja mitu* (2002) na motywach powieści *Józef i jego bracia* Tomasza Manna, w wykonaniu Marcina Bortkiewicza i reżyserii Stanisława Miedziewskiego (projekt Kazimierza Jałowczyka).

Plakaty monodramów wykonywanych przez Marcina Bortkiewicza, w reżyserii Stanisława Miedziewskiego (projekty Kazimierza Jałowczyka): *Bobok* Dostojewskiego (1997) oraz *Satana* na motywach *Doktora Faustusa* Tomasza Manna (2000). Oba monodramy były pokazywane na Festiwalu Teatralnym w Edynburgu.

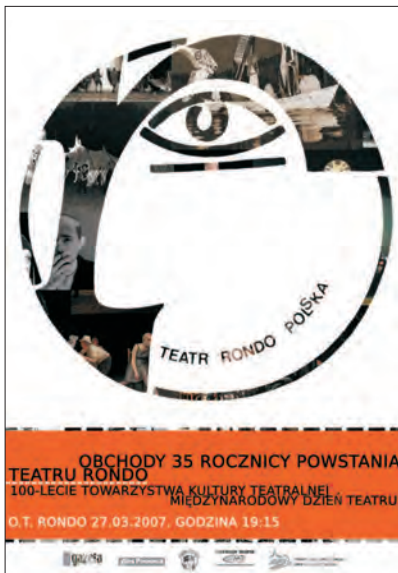
Plakaty monodramów w wykonaniu Wiolety Komar, w reżyserii Stanisława Miedziewskiego: *Przyj dziewczynno przyj...* 2007 (projekt Andrzeja Szczepłockiego), *Grzech* 2005 (projekt Magdaleny Franczak) oraz *Biały na białym* 2004 (projekt Andrzeja Szczepłockiego).

Strona tytułowa jubileuszowego wydawnictwa opracowanego przez Jolantę Krawczykiewicz oraz Ludomira Franczaka z okazji 35. rocznicy powstania Teatru Rondo w Słupsku (2007).

Logo Teatru Rondo w Słupsku.

Plakat autorstwa Ludomira Franczaka z obchodów 35. rocznicy powstania Ronda (2007), nawiązujący formą do rozpoznawalnego logo teatru.

Plakat jednego z festiwali teatralnych *Sam na scenie* organizowanych przez Rondo, które utrwaliły renomę Słupska jako stolicy polskiego monodramu.

Program przedstawienia Teatru Poezji i Dialogu Rondo w Słupsku *Tu Kolumbowe miałem stanowisko...* według tekstów C.K. Norwida, z udziałem m.in. Krystyny Trojanowskiej, Jerzego Karnickiego, Ryszarda Hetnarowicza i Zenona Czapskiego, z 1972 roku, w reżyserii Antoniego Franczaka.

Młodzieżowe Centrum Kultury
w Słupsku
zaprasza na

PREMIERĘ

spektaklu grupy teatr

OLIWIĄ

wg Marty Grzechowiak
reż. Wiesław Dawidczyk
muzyka J.S. Bach
W.A. Mozart

dnia 23 marca 2002 godzina 18.00
klub PARTER

występują:

Oliwia - Martyna Nurzyńska
Głód - Maciej Grabeł
Wojna - Danuta Zdzienicka
Królowa - Karolina Brzeska
Szpieg - Agnieszka Mazurek
Zwycięstwo - Agata Walczak
Śmierć - Alicja Górską
Dziewczyna - Małgorzata Walczak

MŁODZIEŻOWE CENTRUM
KULTURY

ZAPRASZA NA:

FRAGMENT DRAMATYCZNY I
SAMUELA BECKETTA

REŻYSERIA I SCENOGRAFIA
WIESŁAW DAWIDCZYK

WYSTĘPIJĄ

A - ZBIGNIEW DRÓZDZ

B - TOMASZ SĄDOWSKI

PREMIERA 28 KWIETNIA '95
GODZ. 18.00

Plakaty zapowiadające spektakle grup teatralnych Młodzieżowego Centrum Kultury w Słupsku w reżyserii Wiesława Dawidczyka.

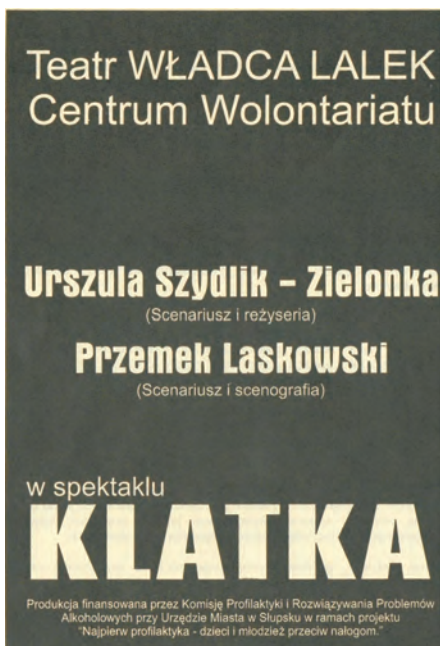
Logo Teatru Władca Lalek ze Słupska.

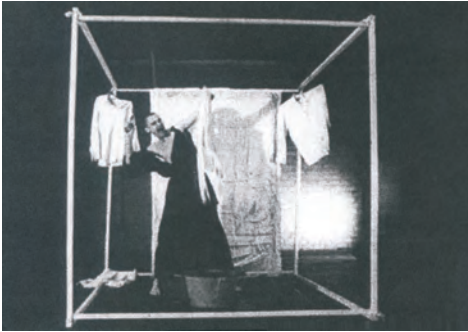
Pocztówki promujące przedstawienie *Słupski chłopczyk* Teatru Władca Lalek.

Program monodramu *Nie tylko dla siebie* Barbary Nativi w wykonaniu Urszuli Szydlik-Zielonki z Teatru Władca Lalek.

Plakat z przedstawienia *Klatka* w wykonaniu Teatru Władca Lalek.

Zdjęcia z autorskich monodramów Daniela Kalinowskiego w Teatrze Rondo: po lewej stronie *Labirynt* (1996), po prawej stronie *Mandala* (1995).

Plakaty monodramów Daniela Kalinowskiego – premiery w Teatrze Rondo w roku 1992: *Wieczór autorski* oraz *Curiosa*. Projekty plakatów autorstwa Leszka Frey-Witkowskiego.

**Studencki Teatr KontemPlujący
Zaprasza na spektakl**

COGITO INCOGNITO

Występują:
Agnieszka Bednarek, Wiesława Szypelt, Kamil Kierszniewski, Norbert Jozwik, Bartosz Pakuła

Scenariusz:
Joanna Stoike-Stempkowska wraz z zespołem

Reżyseria:
Joanna Stoike-Stempkowska

Muzyka:
Michael Andrews

29 maja (czwartek)
Godz. 20.00
MCK, ul. 3 maja

WSTĘP WOLNY

Plakaty z przedstawień Teatru
KontemPlującego.

Spis treści

Wstęp	5
Rozdział 1.	
Teatr w Słupsku – próba periodyzacji	14
Rozdział 2.	
Teatry pierwszorzędne – lalkowe, dramatyczne, osobne	32
2.1. Państwowy Teatr Lalki „Tęcza” w Słupsku	32
2.2. Słupski Teatr Dramatyczny (STD)	74
2.3. Teatr Rondo	112
2.4. Nowy Teatr w Słupsku	147
Rozdział 3.	
W cieniu „Tęczy” i Ronda	166
3.1. Państwowa Orkiestra Kameralna i Teatr Impresaryjny	167
3.2. Dział Teatralny Młodzieżowego Centrum Kultury w Słupsku	170
3.3. Studencki Teatr Okolicznościowej Potrzeby/Teatr STOP	175
3.4. Teatr Władca Lalek	178
3.5. Teatr autorski Daniela Kalinowskiego	180
3.6. Studencki Teatr KontemPlujący	181
Teatralna prowincja czynnikiem kulturotwórczym?	218
Bibliografia	231
Summary	245
Indeks nazwisk	247
Ikonografia i dokumenty archiwalne	257

ISBN 978-83-7467-089-0